

מבדוק עלונים

אמור
שנת תשפ"א

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
08:37	08:15	07:58	06:43	ירושלים
08:34	08:12	08:01	06:58	בני ברק
08:37	08:15	08:02	06:51	חיפה
08:34	08:12	08:01	06:59	אשדוד
08:36	08:14	07:59	06:42	בית שמש
08:35	08:13	08:00	07:00	קרית גת
08:37	08:15	08:00	06:53	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**

כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטופוס
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

כשכואב

מתפללים
גם עבור אחרים
שכואב להם

רק אחד שבאמת כואב לו, מבין ויודע
כמה חשוב להתפלל בכדי לזכות לרפואה
וזה בעצם כל הרעיון מאחורי המיזם המיוחד

קו התפילות

ולא לחינם כבר אמרו חז"ל
כל המתפלל בעד חברו הוא נענה תחילה

הרעיון פשוט מאוד:

אתם תתפללו עבור חולה אחר והוא יתפלל עבורכם

נא האשיכו
להתפלל עבור
השק אותו הנכח
אקבלים לפחות
30 יוק!

מאוחדים
יחד למען עם ישראל

לפני החיוץ הכינו את השק לתפילה
חייגו עכשיו ל'קו התפילות' ופעלו לפי ההוראות:

02-6325070

לפניות בנוגע לפעילות מאוחדים חייגו: 054-845-8815

הקוראים הנכבדים מתבקשים להתפלל וללמוד לזכות הנדיב הדגול רגב בן מרים, שיזכה לשמירה והצלחה

גיליון מס' 451
שנה 8

פרשת אמור, י"ט באייר תשפ"א

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

אמר אליהם (כא, א) - מפרש רש"י אמר ואמרת, להזהיר גדולים עליהם. התבות אמר ואמרת בגימטריה חכמה שתיקה, בדברי המשנה סיג לחכמה שתיקה. (אהבת ישראל)

ואמרת אליהם (שם) - ואמרת בגימטריה המסיעים אותם, אליהם נוטריקון הבא לטהר מסייעין אותם, שהמבקש להיות טהור ולא יטמא בעמיו, מסייעים לו משמים. (זכרון מאיר)

לנפש לא יטמא בעמיו (שם) - רמז לאדם שלא יטמא נפשו בגאווה, אלא יתנהג בבחינת עמיו בגימטריה עניו, ויהי שפלה ורח. ותבת לשאר שבתבות כי אם לשאר, הוא נוטריקון לעשות רצון אבינו שבשמים, דהיינו שרק באשר עושה רצון אביו אז מתר לו להתנאות, בבחינת ויגבה לבו בדרכי ה'. (דמשק אליעזר)

לשאר הקרב אליו (כא, ב) - הקרב אותיות הקרב, אליו נוטריקון והתי יתן אל לבו, לזכר את יוסף המיתה ולשוב בתשובה. (איל וצבי)

הם מקרבים והיו קדש (כא, ו) - נוטריקון מקנה, שעל ידי טבילה בו מתקדשים. (מסת יהונתן)

אשר יוצק עלי ראשו שמן (כא, ז) - נוטריקון עשיר, כי אין מליון לו לאדם בשעת פטירתו אלא תורה ומצוות ומעשים טובים, וזהו אשר יצק עלי ראשו וזו עשירותו. (דברי עמוס)

כי אם בתולה מעמיו (כא, יד) - רמז יש פאן על אהבת ה' את ישראל, כי הקב"ה נקרא אהבת הגדול, והוא לא יקח את אמות העולם שהם פסולים ובעלי מומים בבחינת אלמנה וגרושה ויחללה זנה, אלא יקח את בתולת ישראל ויוציאה במהרה לגאלה. ורמזו הדבר בראשי התבות בתולה מעמיו יקח אשה, שהן נוטריקון בכל מדי יון אדום, דהיינו שהקב"ה יוציא את ישראל מארבע גליות אלו. (לחם עני)

המוציא אתכם מארץ מצרים (כב, לג) - אתכם בגימטריה 461, ארץ מצרים בגימטריה 671, וביניהם 210 פמנין רד"ו השנים שהיו ישראל במצרים, דהיינו הקב"ה הוא המוציא אתכם מארץ מצרים לאחר רד"ו שנים. (להניח ברכה)

וספרתם לכם (כג, טו) - 50 אותיות בפסוק כנגד ימי ספירת העומר. (חידושי ידידיה הלוי)

ספורים בפרשה

קדשים יהיו לאלהים (כא, א)

רבות היה רבי יוסף עדס מתעסק עם כבוד מתי ישראל, והיה משנס מתניו למענם וטורח לחלק להם כבוד אחרון. שנה אחת במוצאי ראש השנה, באו לספר לו על תלמיד חכם אחד מרבני תוניס, שנפטר ביום הדין באחת המושבות, ואין מי שמוכן לטפל בקבורתו, אלא לדחות את לוויתו למחרת. נר לרגליו של רבי יוסף היו דברי הזהר הקדוש בפרשתנו, פרשת אמר, שאין להשהות נפטר ללא קבורה, פי פליזמן שהמת לא נקבר - הנשמה סובלת צער רב, אינה עולה אל הקב"ה ואינה יכולה להתגלגל בגוף אחר, ולכן נחלץ מיד לכבודו של המנוח. היה זה לאחר יומים של ראש השנה, בהם לא ישן ביום כלל ואף ירד לפני התבה פשליה צבורה, אולם הוא לא חס על כחו והחל לפעל נמצות כדי לקבר את הנפטר עוד באותו לילה. מאנשי המושב בקש לחצב למנוח קבר בעזרת מעדרים, והוא ערף את לוויתו אף מבלי להמתין לרשיון על-אחריותו, כדי לזכותו במנוחה נכונה.

והפתח הגדול מאחיו (כא, י)

בהיות הרשב"ב מליובאוויטש ילד צעיר, שחק עם אחיו הבכור רבי זלמן אהרן שהעמידו בתוך בור שחפר. החל הילד שלום דובער לבכות, ואביו המהר"ש יצא לקראתו. "מדוע הכנסת את אחיך הצעיר אל תוך הבור?" תמה האב ושאל את בנו בכבודו, והלה אמר: "כי אני גדול יותר ממנו בשנים, ואלו הוא גבוה ממני בקומה. לכן הכנסתיו אל הבור כדי להנמיכו" ... חיד הרבי ואמר לבנו בתוכחת מוסר: "אם רצונך להיות גבוה יותר ממישהו אחר, לא זו הדרך להשתדל להקטין את הלה, אלא להפך. עליך להגביה את עצמך, ואז לא תצטרך להנמיד את-הזולת כדי להיות גבוה ממנו" ...

שור או-קשב אויעז בי יולד (כב, כז)

רבי יחיאל מיכל עפשטיין בעל "ערף השלחן", התבלט כבר מילדותו בכשרונותיו הברוכים, וכבר אז נבאו עליו שעתיד להיות גדול בישראל. בהיותו כבן עשר שנים נכנס לאחד מבתי המדרשות בעיר הולדתו בבורז'סק, היה זה בפרשת אמר, ואחד מלומדי העיר ישב ומסר שעור בפרשה. פאשר הגיע לפסוק "שור או-קשב אויעז בי יולד וגו'", הקשה אחד השומעים: "למה נאמר בסוף צוויים אלו התבות אני ה', בעוד בפסוק הבא שוב נאמר 'ושמרתם מצותי ועשיתם אתם אני ה'?' ובעוד השומעים ממתנים לשמע את תשובת רבם, קפץ הילד הפקח וענה: "לאחר בקשת הרב, אנסה לחוות דעתי בענין זה. הרי לכאורה יש כאן מצות סותרות זו את-זו, כי בתחלה מזהירה התורה שאין להקריב את-הבהמה אלא ביום השמיני להולדה, אבל בלילה של היום השמיני עדין הבהמה בתוקף אסור, ואם-כן הלילה הולך אחר היום הקודם, ואלו במצוה שלא-אחריה נאמר אתו ואת-בנו לא תשחטו ביום אחד, ועל-זה אמרו חז"ל 'מה יום אחד האמור במעשה בראשית היום הולך אחר הלילה, אף יום אחד האמור באתו ואת-בנו, היום הולך אחר הלילה, ונמצא להפך. ואלו במצוה השלישית 'ביום ההוא יאכל לא-תותירו ממנו עד-בקר', שוב הולך הלילה אחר היום שלפניו, ובלילה שלפניו מתר לאכל. לכן מסים הפתוב 'אני ה'!' כך אני גוזר וכך יצא מלפני, ואין לך רשות להרהר אחר ההלכות שלי" ...

היה היה

ונקדשתי בתוך בני ישראל

אחת המשפחות העתיקות והמיקסות היא משפחת קצנבלובינג, נכדי בעלי התוספות צאצאי רש"י, מזרע דוד המלך עליו השלום. מוצא המשפחה מקחוז בשם זה בעמק הרון שבגרמניה, ואבותיה היו המהר"ם מפדובה ובנו המהרש"ק, אביו של השר הפולני רבי שאול וזהל, "מלך פולין ליום אחד". אחד מצאצאי משפחה מפארת זו, העלה על המוקד בעיר לבלין, בעצומו של יום שבת-קדש פרושת אמו, "ט באיר שנת תל"ו, בעלילת שוא מתעבת ושפלה, ומעשה שהיה כף היה.

בעיר טומשוב שבמחוז לבלין עמדה באותם ימים פנסיה נוצרית ובה פלים שונים יקרירי-ערך, ששמשו לפלחנם המשקף. אחד מערלי העיר לטש את-עינו על האוצר הגדול אשר במנזר, והחליט לנגב אותו באייר-רואים. באישון לילה בתחלת החדש, באשר אור הירח כמעט ואינו נראה, חדר חרש אל הפנסיה ורוקן את הפלים היקרים אל תוך השק הגדול שהביא עמו. הגנב ידע היטב את מלאכתו, שכן זה ימים מספר שבקר במנזר באמתלה של נוצרי מאמין, ובלש אחר מקום הפלים, ובזמן קצר סים את-מלאכתו. הבקר אור, והפנסיה פלה פפורקה. הכמרים חשו כי עולמם חרב עליהם, והכלימה על בזיון בית יראתם הגיעה עד לבי-השמים. עברו ימים מספר, והכמרים שהחלו אטיאט להחליץ מהשבר הגדול שאחז בהם, נפו להזכר האם נראו דמיות בלתי רגילות בימים שלפני הגנבה הגדולה, והנה נזכרו באותו פרנש שהחל לפתע לבקר באדיקות במקום, ומיד לאחר הגנבה התנדף ונעלם לו. החשד נפל אפוא עליו, ועד מהרה נלכד ונגרר אלי-הפנסיה פשה עקוד. "היכן הפלים היקרים?" שאגו הכמרים פשעיניהם מוצפות בדם מתוך הרון ותסכול, והלה החזיר פסיד. המכות הראשונות שקבל פתחו את חרצבות לשונו, והוא מהר להודות בגנבה, פשה הוא רועד פעלה נדף. "מכרתי אותם ליהודי אחד", צונח בשפתים מלבינות, "אלא שאיני יודע את-שמו". כך נסה הגנב הנאלח לרחץ בנקיון פפיו, בבקשו להטיל את האשמה על יהודי חד-משע. הכמרים מהרו לקבל את-גרסתו, מתוך רצון להחליץ ממזבם הביש, ונצול ההודמנות להתנגם ביהודים השנואים.

זמן קצר לאחר מכן, הפתעו יהודי טומשוב לגלות, כי קבוצת כמרים נוצריים לבושי גלימות שחרות ועטורי צלב משקץ על צוארם, עומדים בפתח בית-הפנסיה היהודי, ולצדם גוי אזורק באזקים. הלה נצטוה להביט ביהודים העוברים ושבים, ולהזהר את האיש שרכש ממנו את הפלים שבזו, כדי לנקם בו את נקמתם האכזרית. באותם ימים, התגורר בעיר איש צעיר למים, חסיד וקדוש, ושמו רבי פינחס קצנבלובינג, שהיה יושב בכל שעות היום בבית-הפנסיה פשה מעטר בתפלין ועטוף בטלית, ועוסק בתורה ללא הפוגה. מרי-השמים נגזרה הגזרה המרה, ויום אחד, באשר רבי פינחס פנה לצאת מבית-הפנסיה, הצביע עליו הגנב הנתעב וקרא לעבר הכמרים: "הנה! זה היהודי לו מכרתי את הפלים הגנובים!" רבי פינחס הביט בו באלם-קול ולא הבין כלל פמה מדבר, אולם עוד לפני שהספיק להתעשת, וכבר הוטלו על פרקי ידיו אזקי ברזל כבדים, והוא השלף אל העגלה השחורה שעמדה הן. הסוסים פרצו בדהירה מהירה, ורבי פינחס שכב פעגלה פשהו נתון בערפול חושים, ואינו מבין מדוע התנפלו עליו בשצף-קצף ללא ענל בכפו. אטיאט הצטללו רעיונותיו, וכאשר גלה כי שוביו הרפו ממנו מעט מתוך מחשבה כי הוא מעלף וחלוש, נצל את ההודמנות וגלגל את עצמו מתוך העגלה הדוהרת. בתסדי שמים לא נפגע עם נפילתו, ומחמת הפחד והמורא מהר לקום ולהמלט מהמקום. שעות ארוכות רץ רבי פינחס בשארית כחותיו, אולם הגזרה פשמים נחתמה ללא מנוס, והוא לא חש בכך שהוא רץ במעגלים ובטעות שב ונפל בידי שוביו. הפעם פשווהו הללו היטב וגררוהו אל בית-המשפט שבעיר המחוז לבלין הגדולה, והעמד לדיו הפנסיה.

ישב רבי פינחס על ספסל הנאשמים, וכאשר שמע לראשונה פמה מאשמים אותו, חשכו עיניו ורגעים אחדים עברו, ולפתע שבה אליו נשימתו והיה נכר כי דבר-מה התבדה לו לאשורו, וכאשר שמע את גזר-דינו להשרף בחיים, נראתה ארשת של השלמה והקרבה על-פניו. מתברר, כי רבי פינחס כבר ידע מראש כי הוא עתיד להשרף על-המוקד למען קדשת שמו ותברך, ולעלות השמימה כקרוב עולה תמימה. היה זה לאחר פטירת אביו רבי משה קצנבלובינג, רבה של חלם, בנ של רבי מאיר בן השר רבי שאול וזהל, שהתגלה אליו לילה אחד בחלום וספר, כי בשעה שעמד לפני בית-דין של-מעלה, יצא זכאי בדינו בזכות ארבעת בני הצדיקים. אולם דיני מעלה אמרו לו, כי עליו ליחד ולבחר את אחד מבניו להשרף על קדוש השם, והפור נפל על צעיר הבנים רבי פינחס, שעדין לא היה מטפל בבנים ביתר אחיו. מאז נהג רבי פינחס להעביר את אצבעותיו דרך גר דולק, כדי להרגיל את-עצמו לסבל ולעמד בנסיון האש, ואת סודו זה גלה לחברו הטוב שהתפלל על מנהגו המוזר. לבלין פלה הודיעוהו לשמע הגזרה הנוראה, וכל ההשתדליות הרבות לא נשאו פרי.

פאמור, בעצומה של שבת-קדש פרושת אמו, לסדר "ונקדשתי בתוך בני ישראל", העלה רבי פינחס על המוקד, באשר דבר החלום המפעים שראה מראש מכה גלים בעיר, וכל בני העיר פכו את סופו הטרני בעלילת-שוא. בקשתו האחרונה של הקדוש, מראשי ועד ארבע ארצות היתה, לךאג להשיא את אלמנתו הרבה והענוגה, ואמנם היא נשאה לרבי ליב רבה של גלונא, שגדל את בנה יחידה מבעלה הקדוש, הוא רבי משה קצנבלובינג, רבה של עלקיש, שנודע כגדול בתורה.

מאורות

רבי יחזקאל לנדא מפרג
ליום ההולולא י"ז באיר תכניג

מגדולי ישראל המפרסמים, רבה של פרג ומנהיג דורו, ונודע על-שם ספרו "נודע ביהודה", נולד למשפחה מיוחסת, וכהן ברבנות פרג במשך עשרות שנים, פשהו מרביץ תורה לרבים ועומד לימין בני דורו. הגן בלטה על חומת היהדות הצרופה, ולחם מלחמת חרמה בראשי המשפילים שהרימו ראש בזמנו. בנשואיו קבל נדוניה גדולה, אותה החזיק בבית פיון שלא רצה להפקידה תמורת רוחים, מחשש רבית. פעם פא אליו אחד מבני קהלתו, וספר לו כי בתו הגיעה לפירקה ואין פידו פרוטה להוצאות נשואיה. "אני זקוק לכסום שתק של שלש מאות רבלים", אמר האיש, ורבי יחזקאל עמד ושקל לו מאתים ותשעים רבל מנדוניתו. "את השאר ינדב מישוהו אחר, כי איני רוצה להתנאות בכך שעשיתי את פלי-המצוה, ואין המצוה נקראת אלא על-שם גומרה", אמר. שמו נשא לתהלה בפני גדולי הדורות, וכאשר רצה פעם ה"קהלות יעקב" להשיג על דבריו, אמר לו גיסו החזיר אי"ש: "עד פאן, עד ה'נודע ביהודה' מפני שהיה רבן של כל בני הגולה". רבי חיים מצנזר אמר עליו: "אלו היה חי אהנו פיוס, הייתי מתגולל אצלו תחת שלחנו, פי כל פנוותיו היו רק לשם-שמים ונפלא היה בקדושתו ובצדקתו". לפני פטירתו אמר: "קניתי לי אוהבים וקניתי לי שונאים, אלו לשון אהבתם ואלו לשון שנאתם. הדרך הממצעת היא דרך האמת והשלום, להיות נוח לבריות, וכה ימצא חן בעיני אלקים ואדם". בענותותו צוה שלא לכתב עליו צדיק וחסיד, ולא לבנות אהל לקברו.

יוסי דעת

פרשת אמור עוסקת בראשיה באיסור טומאת כהנים למתים, ומכאן התרעו גאון הדורות על החיתר שהגנו כהנים לפקוד קברי צדיקים, באומרם שקברי צדיקים אינם מטמאים, בהם בעל "פאת השולחן" שמוכיח מהאבות הקדושים שעצמותיהם מטמאים, וכן נושאי אורנו של יוסף, כן כתב בעל "בני כהונת" ומביאו ה'פתחי תשובה', וכן נפסק ב"קיצור שולחן ערוך": "טעות הוא בדיחה וצריכים למחות להם". ש ראיית בורות לכך מדברי חז"ל על האמוראים שהיו מציינים קברי החכמים "כדי שלא ייכשלו הכהנים לעבור עליהם ולהאחיל, שלא תאור תקלה על-ידי צדיקים", ואף שבמדרש מובא שאליו הנביא אמר לרבי יהושע הגרסי שאין טומאה לתלמידי חכמים, וכן נאמר בוהר פרשת וישלח שקברי צדיקים אינם מטמאים, כבר כתב הדברי יחזקאל משינובה שאין למדים מדברי אגדה, "וכל מי שיודה עליהאמת יראה שהדברים כנים ואמיתיים, ויזהר מבעבור על מצוות התורה קדושה. ומה שיש מקילין ואומרים שמוחר לכהנים לילך על קברי צדיקים, הוא טעות, ואין להם על מה לסמוך להקל באיסור דאורייתא". ואומרים, שזו היתה סיבת טיעונו לארץ ישראל בשנת תרכ"ט, כדי להזהיר את הכהנים מפקידת קברי צדיקים. ומספרים, שפעם נפגש עם רבי יוסף הכהן בנו של רבי צבי הירש מרימינוב, ותמה בפניו: "שמעתי עליך שאתה הולך לקבר אביך, והלאו הנה כהן?" השיב רבי יוסף: "הרי קברי צדיקים אינם מטמאים", והרבי משינובה השיב לו בחריפות: "מניין לכם שאינם הוא צדיק?" ומאו הפסיק רבי יוסף לפקוד את ציון אביו. על האבני נזר' מסופר, כי לאחר פטירת השפת אמת' באו לשאלו אם מותר לכהנים להתעסק בו, והשיב "חס ושלום!" והסיק שגם לאחר פטירת חותנו הרבי מוקצק רצו הכהנים לנהוג בו היתר, והחיושי הרי"מ צווח על-כך, ואף מה שמובא על האר"ל, שהורה לתלמידו רבי יצחק הכהן להשתטח על קבר רבי יהודה בר אלעאי, אמרו שהיה זה בפתוח טפח.

באשר עשה פן יעשה לו

"העדן הקדוש", זה בנויו של המקבל רבי עמרם גרדינאן, שגולד בירושלים ויצא בשליחות ארץ הקדש למרוקו. בשנת תקמ"ב, בהיותו רק בן ארבעים ושנים, נפל למשכב בדרפו חזרה לארץ ישראל, ונקבר בסמוך לעיר וזאן שבמרוקו. קברו הפך לתל-תלפיות, ורבים ראו נפלאות בזכות הצדיק, שגודע בפועל ישועות עוד בחייו. והנה ארע מארע מסעיר, שהסתים בזכות הצדיק בנס.

היה זה בתקופת קהנתו של רבי משה ביבס פראש דיני וזאן, יותר מיובל שנים. אל העיר הגיע שיח' מסלמי רע-מעללים מפס, שזה מכבר נטר שגאה כבושה ליהודים וחפש פל-דרוך כדי להרע להם. ציינו של הצדיק היהודי היה לצנינים בעיני השיח', ובעינים רושפות אש היה מביט בעולים הרבים ובחידו במסלמים שבהם. יום אחד, בעודו מתהלך בעיר, נתקל בדון היהודי. "שמע נא, רואה אני כי נוהגים אתם להשתטח על קבר הצדיק שלכם, ואני מבקש לדעת, האם באמת אתם משכנע כי המת הזה יכול לסייע לכם ולהגן עליכם מפל-רע?" הדון נבעת לשמע השאלה, וריח של סכנה עלה באפו. תחלה נסה להתחמק מהפוח ולברח מהמקום בטרים יהדי מאחר מדי, אולם השיח' לא נתן לו מנוח. הוא נעמד אל מול שער הרחוב ואמר לרבי משה: "הביטה נא וראה, כי אני מתחיל לספר את היוצאים דרך השער הלזה, ובאשר אני אל היהודי העשירי, אטיל עליו עלילה חמורה, ונראה האם יצליח 'הצדיק' שלכם להושיע אותו מיד". עיניו של הדון חשכו לשמע מזמתו של השיח' המרשע, אולם כל תחנוניו נפלו על אזניים ערלות. הלה החל למנות את האנשים שבאו לקראתו, ובאשר הגיע אל העשירי שבהם עצר בחייו דוני. אצבעו נחה על יהודי גבה-קומה גביל העמידה, שעניו משפלות בענוה, ומפפות ידיו נבר כי יגיע פפים הוא, המרויח את לחמו בישר. היה זה יהודי פשר מתושבי וזאן בשם יונה פרינטה, שהתפרנס מייצור מזונות רבים ונוחים, ועשה את מלאכתו באמונה. לפתע פתאום, בעוד יונה מתהלך בדרפו בצד הדרך, והשיח' התנפל עליו בבת-אחת והפילו ארצה. ובעודו שוכב המום, שמע יונה כיצד השיח' מתחיל לצעק חמוס, כשהוא מאשים אותו באזני קהל הנאספים, על כך שקלל את הדת המסלמית ובזה את 'נביאם' מחמד.

בעצב ובגיון, עמד הדון רבי משה מר-הצד וראה כיצד השיח' משפיל את היהודי התמים שנפל לידיו, ובעיניו פלות ראה כיצד אספסוף של מסלמים מוסתים מתקבץ במהירות במקום. תחלה בקש הדון לרוץ אל הנגיד השתדלן רבי יעקב אזולאי, שהיה נכבד בעיני השלטונות, אולם הוא חשש לשלמו של האסיר שמו יעשו בו הפורעים שפטים, ונתר לעמד לצדו ולהגנתו, עד שהשוטרים שהוקעו למקום נטלוהו אל בית-הכלא, תחת הגנתו של הפאשה, המושל המקומי. משפטו של היהודי הממחה למזונות, נקבע למחרת היום, וכיון שפלט הכירוהו לרבות המושל בעצמו, היה המשפט לשיחת היום. עם פתיחת המשפט, נכנס הדון רבי משה אל שער בית-הדין, כדי לעמד לצדו של הנאשם האמלל ולתמוך בו בשעתו הקשה. והנה החל הדין, באשר המושל בעצמו מנהלו בתקיפות. "במה הנה מאשים את-היהודי?" שאל המושל את השיח' המסלמי, והלה גלגל עינים חסודות והחל בנאום הקטגוריה שלו: "יהודי נבזה ותדל אישים זה, העו לבאות את דתו ואת נביאנו הגדול. אני זורש להוציא להורג את הפופר הלזה בכפר העיר, למען ישמעו וייראו, וכדי לתרועע את שאר הפופרים לכל יעזו לדבר סרה בדתנו". בשלב זה, הרים הדון רבי משה את ידו, ובקש את רשות הדבור. דמותו ההדורה של הדון היהודי הרשימה את פל-הסובבים, והמושל שהפירו זה מכבר פאיש נכבד, סמן לו כי הרשות גידו לומר את אשר על-לבו. "אדוני הפאשה", אמר רבי משה בקול בוטה, "אני עמדת במקום בשעת מעשה, ולכן אבקש לשאל את התובע הנכבד שאלות מספר". השיח' הביט אליו בבוז, ולא יחס אליו פל-חשיבות, אולם הדון החל בשאלותיו: "האם שמעת כמו אזני, כיצד יהודי זה מבה את-דתכם?" והשיח' השיב בחיוב וללא הפוס. "ובאיו שופה קלל היהודי את-נביאכם?" הקשה הרב, והשיח' עונה ביהירות: "בערבית, כמוך!" בתיחוק נראתה משום-מה על פניו של-המושל, והוא הביט בזלזול מפתן בשיח': "האם אתה דובר שפות נוספות, לבד מהשפה הערבית?" מבוכת-מה השתלטה על השיח', והוא החל לחוש כי משהו אינו כשורה. לפתע התחלף צחוקו של המושל בארשת של-פנעם, והוא פנה אליו בטון חמור: "האם תרצה לחזר בך מההאשמה שלך?" והשיח' התגונן: "מדוע אחזר בי מעדותי? וכיצד אוכל להכליג על דברי הפלע שיהודי כופר זה הטיח בנביאנו?" "יודע אתה מדוע עליך להתחרט מהאשמתך?" פנה אליו המושל בפנים סמוקות מכעס, "מספה פשוטה מאד. את יונה פרינטה אני מכיר מאז היותי ילד, וסוד גלוי הוא לכל בני וזאן, כי הוא אלם מלדה, ואינו מסגל להוציא הנה מפיו! הפעם הפך השיח' לאלם, ובטרים מצא מה לומר, שמע כיצד המושל מורה להובילו אל תעלות מיי-השופכין של העיר, כדי לנקותן מתוך ביון, עד אשר גזר-דינו יתיר."

"דע לך", גלה המושל לרבי משה לאחר מכן, "כי אמש ראיתי בחלומי את רבי עמרם גרדינאן, והוא הזהיר אותי לפסק דין-אמת כדי שלא אירש גיהנם. פשהתעוררתי בבקר וכלי נרעש מהחלום, וזכרתי ביונה היהודי גר-גילי, וזכרתי היטב כי מעולם לא פגע באף ילד מחסר וכלתו לדרב". וכשספר הדון על הנס המפלא, אמר: "שני נסים התרחשו כאן. ראשית שדוקא יונה האלם היה העשירי שעבר בשער, והמושל רודף השחר פסק הפעם דין-אמת. בזכות הצדיק רבי עמרם."

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

ובתיבהו (כב, יב) - עוד אמרו ז"ל, כי בחינות החינוכי שבאדם יתחם אליו ארבעה כוונות, יש שיכרא נפש, ויש שיכרא רוח, ויש שיכרא נשמה, ויש שיכרא חיה, כסוד כי רוח החיה באופנים, ותקרא נשמה לנשמה. ואמרו אנשי אמת כי בחינה הפאה מאור עולם העשיה לצד היותו מעט ואין בו אלא פל-שהוא מהחיניות המנענע, והואהוא שמרגיש במרגשות עולם הזה, ועשה ה' פכה לסבת העולם להיותו גם, וזו תקרא נפש, והבא מאור עולם היצירה לצד היותו עליון מעולם העשיה הארתה גדולה ותקרא רוח, והבא מאור עולם הבריאה תקרא נשמה לצד הדרגתה, והבא מאור עולם האצילות תקרא נשמה לנשמה: והנה האדון ה' צבאות עשה התקשרות פל-העולמות ורוחי ונשמי באדם ישר קשר כל הנשמות וכל הרוחיניות יחד, הנשמות בנה ארבעה יסודות ושם שם לו חק הרוחיניות מפל-העולמות, ויש לה לדעת כי הנשמות יתגוד לחבור הרוחי יותר מהתנגדות אש ומים, לזה נתחכם ה' ברוח הוא וברא באדם כוכו הראשון שהוא הנפש שאין בה אלא חלק מעט מהרוחיניות, והשדה בתוכה בחינה עליונה ממנה שהיא בחינת הרוח, ונמצאת הנפש ממצעת בין הגוף ובין הרוח, כי אין הרוח עומד בנפש בלא אמצעיית הנפש, וכמו כן הרוח ממצע בין הנפש והנשמה, כי הנפש בערך הנשמה שאורה רב בגוף לערך הרוח, וכן נשמה ממצעת בין הרוח ובין נשמה לנשמה. נמצאת אומר, כי הנפש יכולה עמוד לבדה, והרוח כן, והנשמה כן, ונשמה לנשמה בדי: עוד אמרו יודעי דעת קדוש, כי הנשמות השלמים באמצעות לקח טוב אשר נתן לנו הבורא ברוח הוא לעלות ממדרגה התחתונה למדרגה שלמעלה ממנה... וזו היא תכלית סבת בריאת האדם:

דברי הימים

בי"ח באייר שנת ד' אלפים כ"ג, אירעה רעידת אדמה קשה בירושלים, ואותה מקשרים עם הפסקת בניית בית המקדש של יוליאנוס'. היה זה כמעט 300 שנה לאחר חורבן בית המקדש השני, שנחרב בשנת ג'תתכ"ח, כאשר יוליאנוס התמנה לקיסר רומא, והחליט לאפשר ליהודים לשוב לארץ ישראל ולהקים בה מחדש את בית המקדש שנחרב. בתקופתו כבר חדרה הנצרות לרומא, אולם הוא התנגד לה וטען שהיא דת מזויפת, ולכן העניקו לו הנוצרים את הכינוי 'הכופר'. וכדי להכחיש את תורת הנצרות, החליט להשיב את היהודים לירושלים ולאפשר להם את בניין בית המקדש על חשבונם, ואף הבטיח שאם ישוב בשלום ממלחמתו בפרס, יבוא להתפלל לבורא העולם בבית המקדש החדש. על מלאכת הבניין העמיד את ידידו אליפיס, והלה כבר הספיק לפנות את כל ההריסות מהבית שנחרב, אלא שלפתע קרה אסון גדול והבנייה נפסקה. מהו האסון שאירע? ובכן נתון זה לא ברור דיו. הדעה הרווחת היא שהיתה זו רעידת אדמה שאירעה כאמור בי"ח באייר, ל"ג בעומר, אולם באחד המקורות שמספרים את אירועי הימים ההם נאמר, כי "כדוריו אש יצאו ושרפו את אתר הבנייה, על כל מה שנבנה שם עם בוניו". היו ששיערו כי היתה זו תוצאה של גזים כלואים עוד מימי החורבן השני שהוצת באש, והללו התפרצו בבת-אחת וכלו את הבונים, ויש אומרים שהיתה זו תחבורים של הנוצרים שהתנגדו לבניית בית המקדש מחדש. הרב אברהם קורמן קבע הנחת יסוד מעניינת, כי הר המוריה הינו הר געש כבוי, והוא מתפרץ לפי תכנון מודיק הגלוי לעין-יכל. לפי זה מובן המדרש שמתחילה היה עמוק והקב"ה רמו לסביבותיו עד שנעשה הר, ולכן נקרא 'המוריה' לשון מורא, ועל-פי מוסברים מקרים נוספים במקום.

על הפסוק בראש הפרשה "אמר אליהם בני אהרן ואמרת אליהם" מפרש רש"י: "להזהיר גדולים על הקטנים". והיו צדיקים לומדים מפאן מוסר על מדת הענוה הרצויה לאדם, שעליה צריך להזהיר ביחוד לאלו המדמים בנפשם שהם גדולים, ולהזהירם להתנהג בקטנות וענוה. וכך היו מפרשים צדיקים את מאמר חז"ל: "כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו" - כל מי שמדמה בנפשו שהוא גדול מחברו, אזי הוא לקוי במדת הגאות, וזה בא לו בגלל שיצרו גדול הימנו ולא הכניעו תחתיו. וכן היה מפרש רבי מאיר מפרמישליך את הפסוק שבפרשה: "כי כל-איש אשר-בו מוס לא יקרבו" - מי שמחזיק את עצמו בדרגה של 'כלי-איש', דהיינו שהוא אדם שלם היודע הכל, סגן הוא 'אשר-בו מוס' - שהוא מלא חסרונות ומגרעות, ולכן 'לא יקרבו', לא לה' ולא לבשריו.

רבי שמואל שמלקא קלן מסליש, בעל "צדור החיים", היה נוהג להתפלל ברהיטות ובזריזות, בשלחני זקן ורגיל שמונה מעותיו במהירות ואינו טועה לעולם. פעם שאלו אחד ממקורביו על מהירותו בתפלה, והוא השיב במשל על בעלי-עגלה שעובר בנסיעתו בעודה שבה מתנבלים הנכרים לנוסעים, וכדי שלא יפסיקו לקפץ לעגלתו, הוא מזהיר את-סוסיו ונחפז בנסיעתו. וכך גם בתפלה, שממריים בה להנצל ממחשבות זרות. ופעם אמר: "הרי כל תכלית תפלת שמונה עשרה, להגיע למדרגת 'נפשי כעפר לכל תהיה'. ומי לא ירצה למהר להגיע לתכלית זו?"

יום אחד, הגיעה משלחת מבני קהלת פריסטיק אל הרבי ר' אלימלך מליז'נסק, ובפיהם בקשה לבחור להם תלמידי-הכם הראוי להוראה, כדי שישמש בעירם פרב ומורה-צדק. הורה להם הרבי להכתיר את רבי מנדל מרימניוב שהיה בבית-המדרש. נכנסו לבית-המדרש ומצאו שם את רבי מנדל עומד ומאריך בתפלת שמונה עשרה, וחוזר שוב ושוב על התבות 'נפשי כעפר לכל תהיה' מתוך שפלות אמתית, עד שלבסוף נמס פנים. המתנינו זמן רב עד שנגלאו, ושובו אל רבי אלימלך לספר לו זאת. התפלא הרבי ואמר: "זמן כה רב הוא עומד ערוך בתפלה? ונכנס בעצמו לראות את-המחזה. עמד והאזין להשתכחותו של רבי מנדל, וקרא אליו: 'די לה עם העפר, באו למנות אותך לרב בפריסטיק!' רתע רבי מנדל ומיד פסע לאחוריו ונסם את-תפלתו. מוכן, כי בני העיר קבלוהו בכבוד רב לכהן בדרגות קהלתם, לאחר שראו את גדל ענותנותו ושפלות-רוחו.

ספרו לרבי שלמה ליב משיטין, על אחד שמתנהג בענוה גדולה, עד שמתפאר בעצמו כי הוא ענו גדול ונחשב בעיני עצמו כאין ואפס, בבחינת 'נפשי כעפר לכל תהיה'. חזק רבי שלמה ליב ואמר: "נסו נא לפגע בכבודו של זה, ונא תנכחו לראות כמה אין ואפס הוא חש בעיני עצמו..."

רבי צבי הירש הלפרשטם מרודניק היה שפלי-רוח באמת, וברב ענותנותו לא ראה שום יתרון ומעלה בעצמו יותר מהאחרים. מנהגו היה, שבאשר היה נוסע ברכבת היה רוכש כרטיס ישיבה במחלקה השלישית, שהיתה הפחותה מכל המחלקות ובה היו ספסלי עץ נקשים, והמתה תמיד מקול להגם של אפרים נבערים וגסים ופחות-ייעם. "מדוע אתה מבקר לנסע דוקא במחלקה השלישית?" שאלוהו מקורביו, והוא השיב להם במתקל-לשונו: "משום שאין מחלקה רביעית..."

בתנת רבי חיים יהודה מאיר מוישיא, השתתף זקנו ה"אהבת ישראל" מויז'ניץ, שהיה אז בשנה האחרונה לחייו. אֶלפים נהרו אל החתונה הגדולה שהתקיימה בנינט, ובמהלך הסעודה ראה החתן כי הרבי מתאמץ להושי את-ידו החלושה לאחד הנוכחים. כיון שהאיש לא היה מפר לו, תמה החתן באזני זקנו: "מי הוא זה שהרבי פה מתאמץ ללחץ את-ידו? שמא איש חשוב הוא?" ומה התפלא לשמע את תשובת הרבי: "אני כלל לא מפורד..." תמה הנכד: "מדוע אם-כן פה נדחקת אליו כדי לברכו?" והרבי ענה בענוה: "והרי אנו אומרים ונפשי כעפר לכל תהיה..."

ה"בית ישראל" מגור נחשב במנהיגי דורו ובלם סרו למשמעתו. באשר היה נכנס לכנסים ואספות שעסקו בעניני הכלל ולאורעיים שונים, היו מתקבל בכבוד מלכים, בלם היו קמים לכבודו ואף הנואמים היו מפסיקים באמצע

הדבריהם לכבודו. ספר משמשו רבי חנינא שיה, כי בכל פעם שהיו חולקים כבוד לרבי, היה מפזם לעצמו את המלים 'נפשי כעפר לכל תהיה', או חוזר שוב ושוב על מאמר חז"ל "סוף האדם למוות". וכן ספר רבי יחזקאל מוטלנא, כי בכל-פעם טרם החל הרבי לומר דברי תורה ומוסר לחסידיו, היה משנן את התבות 'נפשי כעפר לכל תהיה'.

חסיד אחד הזמין את ה"לב שמוה" מגור לסעדת יאדציט, אך הרבי לא נענה. "דע לה, כי בשאני אנוס לשבת בצד המזרח, אני חש כאלו אני יושב על גהלים לוחשות. מוכן אני לבוא בתנאי שתושיב אותי באחד האדם, אבל אתה בודאי רוצה שאשב בראש, ולזה אני מסכים".

רבי יוסף מודלטיש, אחד מחסידיו לכוביטש, אָמר בערב ראש השנה את סדר התרת נדרים, וכשראה את הנאמר שם: "ואין אני תוהא חסידשלוט על קיום המעשים הטובים שעשיתי", התמלא השתוממות ופליאה. ולא נחה דעתו עד שנטל סדורים נוספים כדי לראות שמא יש בהם נסח אחר. וכשראה שבכלם הנסח דומה, פרץ בכבי ואמר: "יכי אילו מעשים טובים עשיתי!?"

מטעים

ולקחתם לכם ביום הראשון (כג, ט)

בטעמי קדמא ואולא מנח רביעי, לרמו על סדר העניינים בלולב, כמו שאמרו במסכת סנה לענין שתי הלחם מוליך ומביא מעלה ומוריד וכן בלולב. ולזה מרמזים הטעמים, קדמא ואולא שהוא מוליך ומביא מנח רביעי לשון תהיה זו תנופה לארבע רוחות השמים, ואף צורת הטעמים מרמזים לזה כי קדמא ואולא הם בצורת הולכה והבאה, והטעמים מנח רביעי הם בצורת מטה ומעלה. (מאני צדק)

פרי עץ הדר כפת תמרים (שם)

התבות עץ הדר מטעמות בטעמי מהפך פשטא, מפני שהאחר גל באילן כאשר פטמתו למטה, אולם בשעה שמעניינים בו הופכים אותו עם פטמתו למעלה, דהינו מהפך פשטא שמהפכים את אפן גדולו הפשוט שעל העץ, ואלו התבות כפת תמרים מטעמות בזקף קטן, שעני התמר תמיר ודם ובראשו הלולב חזקוף והישר. (נר תמיד)

ביום השבת ביום השבת (כד, ח)

בטעמי קדמא ואולא, לרמו לדברי חז"ל שאמרו זכו - אחישנה, לא זכו - בעתה, וכן אמרו שאם ישאל שומרים שתי שבתות - מיד נגאלים, והדר מרמז בכפילות התבות ביום השבת, לומר שאם ישאל ישאל שתי שבתות אזי יזכו לקדמא ואולא, ויזכו להגאל עוד בטרם זמנם. (זכור ושומר)

מדגש

כהן גדול אסור באלמנה ומת בבתולה בלבד. בכתבות דרשו את השם אלמנה על-שם מנה, שאם נשאת משהתאלמנה אין לה כתובה אלא מנה, והוא על-שם הקתיד, כי בתנ"ך כבר נזכרה האלמנה וצ"ד לא נתקנה אז הכתובה. החת"ם סופר מוסיף שאלמן הוא מלשון אלמן, דהינו שהפעל נותר בלי אשתו המבנה לו מזון שנקרא 'מן', האלמן הזכר נזכר רק פעם אחת בדיקונו 'כי לא-אלמן ישראל ויהודה' והפניה לעם ישראל שאינו עיוב מאלמן. מאלמנה נגזרה המלה הארמית ארמלתא, ובלשון חז"ל מצוי הפעל "ומאלמן את-אשתו" בפסחים. יש קשר פניאה בין אלמנה לאלמני, ויש שקתבו שהשרש הוא אלם, מלשון קשור ואויב, כי פי האלם קשור, וכן האלמות הקשורות בהלום יוסף, וכך נראה מהפסוק "ותתייגה צרות עדיים מתן אלמנות חיות" - אלמנות קשורות.

ממלה

בשקלוב, היה יהודי שהצני עצמו ככהן, והיה תובע חלק בראש כדון "וקדשתו, קדש יהודה" המופיע בפרשת אמור. עברו שנים, והנה הגיע אחד מפקדיו מילדותו, וקרא את המסוה מעל-פניו כי אינו אלא ישראל יהודי. הביאו את הכהן המדמה לרבי משה ציטלש מנכבדי העיר, והוא צוה לחלקו את ארבעים חסרי אהת נכמולו. הצליפו בו השמשים כהנן, ובעוד חלה שוכב ונאבק במכאוביו, צוה רבי יהושע לחלקו שוב ל"ט מלקות. החל חלה לעזק מדה, ונענה: "בדין אתה לוקה בפלים. שהרי אם לא היה לוי בבית-הכנסת, היית עולה כהן וגם במקום לוי..."

מידות טיש

ג'רמס פסיאריס (ג.ג.) עמודי סרומי ובעניינים עם מאמרים ומילים עובדות וסיפורים הלכות ודעות מכתבים ואופיות ליהודים ויהודיות בין אדם לחברו ובין אדם למנו ברא פרשת חטאת

ספר חובה בכל כנסתו

התקבלה תרומה לחלוקת כמות מוגבלת של הסט המבוקש 'מידות טיש'

לבתי כנסת מרכזיים ולחובות המתפללים והלומדים

בנות ידיות והדלים הנעלים **חבר רגב חזן שיחה** **ד"ר מיכאל עבדאדי שיחה** **לחובות ידיות בישראל**

החלוקה בבית הוצאה לאור **שיחת טיש ומידות טיש** **בתיאום חרשים** **בטלפון 02-5806777 או בדואר: 5806777@gmail.com**

ע"ר בריאת האדם היה, הוא לענין היותו תבנית הנענית סוף כל עבודת השם מליח בחסות המדות, קרן מנוי לביטוי למשנת הלל לנודד "היר פאין לי עבדת המדות, הוא לי סיד"

"אמר אליהם בני אהרן ואמרת אליהם" - הוראה יש כאן לאותם שיש להם קדשה מאבותיהם, שהם בעצמם צריכים גם-כן להתקדש מצד עצמם. וגם אם הם 'בני אהרן' והם מיוחדים ובני-קדושים, עדין צריכים להיות בדרך 'ואמרת אליהם' - להיות להם גם יחוס עצמי... (רבי צבי הירש מליסאק)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - אמור

"קדושים יהיו לאלוקיהם ולא יחללו" (כא, ו)

המכבד את המלך, מכבד את ספריו, חוקיו ומשפטיו. והמזלזל בהם, מחלל חלילה את כבוד המלך עצמו. לפיכך יש לנהוג כבוד בספרי קודש ולשוב בתשובה על זלזולם. מסופר כי הגאון רבי יצחק מרדכי זצ"ל, רבה של בית הכנסת הגדול צלאח אל-כביר בבגדד, יושב אהלים היה, ולא היה פוקד בית מחוץ לביתו ומבית המדרש. לא הלך לביקורים ולשמחות, כי אם בתורת ה' חפצו. למרות שבית המדרש היה כביתו, ולמרות החום הכבד מנשוא בימות הקיץ, היה לומד שעות ארוכות עם תלמידיו, גרונו ניחר ולא היה שותה אפילו לגימת מים בבית המדרש. כל זאת משום שבצעירותו, נשפך מעט מהקפה ששתה בבית המדרש על הגמרא שלפניו, ומאז קיבל על עצמו שלא לשתות אפילו מים בבית המדרש!... (מעין השבוע)

"וקדשתו" (כא, ח)

על כרחו שאם לא רצה לגרש הלקה ויסרהו עד שיגרש (רש"י). הגאון מוילנא פגש פעם יהודי מומר שפיטם כריסו במאכלות אסורות. שאלו הגר"א איך חושש מעונש? ענה המומר, המרתי את דתי ואיני חייב כלום לאף אחד. ענה לו הגר"א, טעות בידך, שמא חושב אתה כי אחר שקיימת 'על כרחך אתה נוצר, ועל כרחך אתה נולד, על כרחך אתה חי ועל כרחך אתה מת' יוותרו לך על 'על כרחך אתה עתיד ליתן דין וחשבון'? לא! אתה עתיד ליתן דין וחשבון, לא רק על שאכלת מאכלות אסורות תיתן את הדין, אתה תיתן את הדין גם על כך שאכלת בלי נטילת ידיים, על כך שלא ברכת ברכה ראשונה ואחרונה, ואף על שלא נטלת מים אחרונים ולא טבלת פתך במלח. ולא זו בלבד, כי כל הרשימה שמנתי בפניך אינה אלא בגדר דין, אבל עוד תחויב בחשבון על שבזמנים שחטאת לא למדת תורה ובזבזת את הזמן, את החיים, את האוצר היקר ביותר על דברי הבל.

"ועל כל נפשות מת לא יבוא לאביו ולאמו לא"

יטמא" (כא, יא)

פירש הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוצק זי"ע, התורה אסרה על כהן גדול להיטמא אפילו לבני משפחתו הקרובה, כי עליו לדעת שאינו שייך רק

"אמור אל הכהנים בני אהרון ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו" (כא, א)

הגאון רבי שאול הכהן זצ"ל מג'רבא, זכה לשני שולחנות: תורה וגדולה במקום אחד, עשיר גדול היה וגומל חסדים. הוא היה ראש וראשון לכל דבר שבקדושה. מכיוון שעמד בניסיון העושר, ניסוהו מן השמים גם בניסיון העוני, ואמנם באחת השנים נהפך עליו הגלגל והוא איבד את כל רכושו ונהפך לאדם עני. בני ג'רבא זכרו את ידו הרחבה, והוקירו את גאונותו וגדלותו בתורה, והחליטו שעליהם לתמוך בו ברווחה כדי שיוכל לשבת במנוחה ללמוד תורה ולעבוד את ה'. בתוך הקהילה היו מספר אנשים קמצנים וחסרי לב, והם התסיסו סביבם אנשים וכל הקבוצה טענה כי אין הקהילה חייבת בפרנסת הרב יותר משאר העניים.

שמעו את טענותיהם רבני טוניס והם החליטו לשכנעם לטובת רבי שאול, הם הזהירו את הכל לנהוג כבוד ברבי שאול ולהכיר לו טובה על פעלו הרב לרווחת הקהילה אך המתסיסים לא נרגעו ולא שקטו והמשיכו בטענתם כי הרי הוא נתמך בדיוק כמו כל אחד עני שבקהילה ולא יותר מכך.

באחד הימים ישב רבי שאול בראש אסיפת

נכבדי הקהל שדנו בנושאים שונים לצרכי הקהילה והנה קם אחד מהמתנגדים לרב, אחד מראשי המתסיסים את הקהל נגדו והחל קבל עם ועדה להתסיס נגדו במילים בוטות ולהשמיצו ברבים. קם רבי שאול, שכהן היה, ואמר: "אבקש מכל הכהנים הנמצאים כאן, שיצאו יחד עמי".

כל הנוכחים, תמהו לבקשתו, אך שמעו לדבריו, קמו הכהנים שנכחו במקום ויצאו מהחדר כשרבי שאול עמם, והנה כאשר יצא האחרון שבהם נשמעה חבטה עזה מכיוון האדם שהשמיץ והוא נפל ארצה ומת!

הבינו כל הנוכחים שהתקיים כאן מאמר חכמינו זיכרונם לברכה (ברכות י"ט) שהקדוש ברוך הוא תובע את עלבוננו של החכם.

רבי שאול שידע כי גורלו של המשמיץ, המתסיס נגדו נחרץ, מנע את הכהנים שהיו נוכחים במקום מלהיטמא באהל מת. נזהרו הכל מיני אז בכבודו ונהנו מעצתו וברכתו.

(613 סיפורים על תרי"ג)

"אני ה'" (ויקרא כב, לב)

אני הוא ולא אחר (הגדה של פסח)

הגמרא אומרת (נדרים סו, א) רבי ישמעאל בכה, 'בנות ישראל נאות הן רק העניות מנוולתן'.

אמר על כך רבי צבי הירש מרימינוב זיע"א "ואני אומר שגם בני ישראל נאים הם, רק 'האניות (עם אלף) מנוולתן'."

(שיחות קודש - ספינקא)

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין ביווש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - אמור

את המכתב וציווהו לקרוע בבגדו ולשבת על הארץ שעה אחת כדין שמועה רחוקה.

אחר כך הראה לו את חבילת המכתבים, ואמר, ראה כמה חשוב לימודך וכמה קשור עם ישראל בעתידך, השטן המית את אביך, רושש את משפחתך ושרף עיירה שלימה כדי שתעזוב את לימודך.

היה זה הגאון רבי יוסף פיימר מסלוצק.

קיים בו ראש הישיבה ומן המקדש - מקדש התורה לא יצא, אפילו מתו אביו ואמו אינו חייב ואפילו אינו רשאי לצאת מהמקדש אלא ימשיך לעבוד את עבודתו, ולא יחלל את מקדש אלוקיו, אין בזה חילול למרות שהתורה נתנה כדי לקיימה, חשיבות לימוד התורה של התלמיד החכם המשמש ככהן, הוא כה חשוב שהוא מצווה שלא לצאת אלא להמשיך בעבודת הקודש.

(מן המים משיתיהו)

"ביום ההוא יאכל לא תותירו ממנו עד בוקר אני ה'" (כב, ל)

באה לרמוז לנו התורה הקדושה שאם עלינו לעשות איזו מצווה - אל לנו לדחות אותה למחר, 'אל תאמר מחר, פן יהיה מאוחר'. על דרך זה כאשר תזדמן לנו חלילה לעבור עבירה, נדחה אותה למחר, ומחר נמשיך לדחות למחרתיים.

מעשה בסטייפלער רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל, שהיה משרת בצבא הרוסי, ובליל שבת קודש הגיע לשמירה. השומר שלפניו, שהיה גוי, כשראה אותו מגיע הוריד מעליו את מעיל הפרווה, שהיה עבה מאוד, תלה אותו על הענף שבעץ, והלך לו.

הרב, בראותו את המעיל בענף, ידע את ההלכה שאסור להשתמש באילן ואסור להוריד ממנו שום חפץ. אבל מצד שני, הקור חדר לעצמות.

אמר הרב לעצמו 'אפשר לחכות חמש דקות בלי המעיל'. לאחר חמש דקות אמר 'אפשר עוד חמש דקות', וכך העביר שש שעות של שמירה בלי לגעת במעיל.

אגב, שמיעתו של הרב נפגעה בעקבות זה.

"ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל" (כב, לב)

"איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת" (תהילים צב)

משל לאחד מראשי הממשל באחת המדינות שהגיע לביקור בכור האטומי של מדינתו.

המדען הראשי לקח אותו לסיבוב במפעל והראה לו את כל התהליך והשמות המורכבים...

כשיצאו ראה ראה"מ על הקיר ליד הדלת שני לחצנים גדולים אחד בצבע ירוק ואחד בצבע אדום.

.....

לעי"נ האשה החשובה
מרת מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשוון תשפ"א

לקרוביו ולבני משפחתו, אלא לכלל ישראל, ועליו להתנתק מכל רגש של קירבה יתירה ליחידים, ולהתמסר בכל לבו למען הכלל. בליל שבת הראשון להנהגתו של הרה"ק הפני מנחם זי"ע, נכנס אחד מנכדיו הצעירים לקבלת שלום יחד עם שאר הקהל, ולאכזבתו לא הראה לו הרבי שום יחס מיוחד מעבר ליחס לשאר החסידים שהגיעו.

הנכד, רץ מיד אל הסבתא בתלונה, ושאל האם הסבא כבר אינו מכיר אותנו?

כאשר שמע הפני מנחם את הדברים, הסביר שקיבל על עצמו בהתחלת ההנהגה שיאהב כל יהודי בצורה שווה, כמו אהבתו לצאצאיו.

(ילקוט מאיש לרעהו)

"ומן המקדש לא יצא" (כא, יב)

אם מתו אביו ואמו אינו צריך לצאת מן המקדש... שהתיר לו הכתוב (רש"י)

מעשה בן תורה שנשלח על ידי הוריו האמידים ללמוד בישיבה ועשה חיל בלימודיו, רבותיו שראו בו כי לגדולות נועד והוא עתיד להיות אחד מגדולי הדור, השקיעו בו את כל כוחם ואונם.

יום אחד הגיע מכתב מהאב, בו הוא כותב שהוא חולה ואינו יכול להמשיך לנהל את העסק, הוא חושש שמטה לחמו ישבר ולכן מבקש הוא מבנו לבא לנהל את העסק.

ראש הישיבה רבי חיים מולאז'ין שקיבל את המכתב העלים אותו מידיעתו של הבחור.

עבר פרק זמן והנה מגיע מכתב נוסף רווי בדמעה בו כותבת האם כי האב גוסס והוא מצפה בכיליון עיניים לראות את בנו בטרם יעלה לעולם האמת.

גם מכתב זה העלים ראש הישיבה.

לאחר תקופה לא ארוכה הגיע מכתב שהאם אינה מסוגלת לפרנס את משפחתה והיא מבקשת שבנה יבא לעזור לכלכל אותה ואת אחיו היתומים, גם מכתב זה מצא את מקומו במגירתו של ראש הישיבה בשכנות הקודמים, ואז הגיע מכתב שהעיירה כולה נשרפה.

גם מכתב זה העלים ראש הישיבה.

לאחר כשנה קרא ראש הישיבה לתלמידו שעשה חיל בלימודיו מבלי שידע דבר וחצי דבר ממה שארע, הראה לו

ליקוטים וסיפורים נפלאים - אמור

שהיא יסוד האמונה והעמוד הגדול שכל בית ישראל נשען עליו.

”ונקדשתי” (כב, לב)

”ונקדשתי” מסור עצמך וקדש שמי. יכול ביחיד? תלמוד לומר: ”בתוך בני ישראל” וכשהוא מוסר עצמו, ימסור עצמו על מנת למות. (רש”י)

כשעמדו הנאצים להוציא להורג את רבי אלחנן בונים וסרמן ראש ישיבת בראנוביץ הי”ד, פנה הגאון אל המוני היהודים במקום ואמר: מסתבר, יהודים יקרים שמחשיבים אותנו בעולמות העליונים כצדיקים גמורים, ולכן נבחרנו לכפר בגופותינו על כלל ישראל, וכיוון שכך הוא, עלינו לשוב מיד בתשובה שלמה, וכך ירצו קרבנינו לפני שוכן מרומים, הבה ונשמור שלא תעלה חלילה במוחנו

מחשבה פסולה, שהיא כפיגול הפוסל את הקרבן, וזאת עלינו לדעת: בשעה זו הננו עומדים לקיים את הגדולה במצוות התורה.

עוד הוסיף ואמר רבי אלחנן בונים, קודם מותו על קידוש השם: בתפילה ”נחם” במנחה של תשעה באב אנו מתפללים: ”כי אתה ה' באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה” האש שעתידה בקרוב ללחך את גופותינו, היא היא שתחשל מחדש את בית ישראל לנצח נצחים. (אמרות חכמה על התורה)

”שבת הוא לה' בכל

מושבותיכם” (כג, ג)

יש להבין מה הכוונה ”בכל מושבותיכם”, וכי תעלה על דעתך שאין צריך לשמור

שבת בכל מקום?

מסביר הכתב סופר, ידוע שבכל העמים בחרו להם יום אחד למנוחה, ואפי' במצרים, מצינו במדרש שמושה רבינו פעל אצל פרעה שישבתו יום אחד בכדי שיהא להם כח לעבוד כל ימי השבוע, והנה כיצד נדע באם כוונת האדם בשמירת השבת היא בכדי לנוח יום אחד או שכוונתו לקיים מצוות ה'?

אלא, אם נראה שהאדם שמתגורר בין אומות העולם ששם קבעו למנוחה יום אחר בשבוע, ואעפ”כ מוסיף לשבות גם ביום השבת, ע”כ שכוונתו במנוחתו לקיים

אל תחללו את השם בתירוץ של ”ונקדשתי בתוך בני ישראל”, שכיכול אתם מקדשים במעשיכם את השם.

(מאוצרנו הישן)

”ונקדשתי בתוך בני ישראל” (כב, לב)

בספר החינוך מצוה רצ”ו כתב: שנצטוונו לקדש את השם. שנאמר ”ונקדשתי בתוך בני ישראל” כלומר שנמסור נפשנו למות על קיום מצות הדת.

רבי שמואל מסלונים נהג לנסוע אל רבי דוד משה מצ'ורטקוב. פעם אחת הגיעה לרבי דוד משה פנייה מאחת הקהילות: ראש הקהל מתנשא על הציבור ומשום כך נגרמת מחלוקת בעיר. ביקש הרבי מרבי שמואל לנסוע לשם ולהסדיר את העניין.

רבי שמואל שוחח עם ראש הקהילה והפציר בו לעזוב את תפקידו כדי שישרה שלום בעיר.

השיב האיש: ”אני מרגיש שאם אוותר על התפקיד - אמות”.

אמר לו רבי שמואל: ”והלוא פעמיים בכל יום אתה קורא 'קריאת שמע' ומקבל עליך מסירות נפש למען הקב”ה, מסור אפוא את נפשך למען השלום?”

שמע האיש לעצתו, עזב את תפקידו והשלום חזר לעיר. מובן שהאיש לא מת מזה...

”ונקדשתי בתוך בני

ישראל” (כב, לב)

הרה”ק הצדיק רבי אלימלך מליז'ענסק זי”ע, היה דורש ומבקש מאת אנשי שלומו, כי בכל עת של בטלה, יהיו כל מעייניהם בפסוק ”ונקדשתי

בתוך בני ישראל”, שהיא מצוות עשה. וזו הייתה לשונו: בכל עת ובכל רגע שאדם פנוי ואינו עוסק בתורה הקדושה, ובפרט בעת שהוא שוכב על מיטתו ואינו יכול להירדם או שהוא סתם יושב בטל לבדו בחדרו - יהרהר במצוות עשה ”ונקדשתי בתוך בני ישראל”. ידמה בנפשו ויצויר במחשבתו כאילו אש גדולה ונוראה בוערת לפניו ולהבותיה עולות עד לב השמים והוא לשם קדושת

שמו יתברך שובר את טבעו ומפיל עצמו לתוך האש על קידוש השם, ומחשבה טובה הקב”ה מצרפה למעשה, נמצא שאינו שוכב או יושב בטל אלא מקיים מצוות עשה דאורייתא,

..... שאל את המדען ומה הם שני

לחצנים אלו? אמר לו המדען: עד עכשיו הבנת

הכל ורק זה נשאר לך להבין?...

הנמשל מובן: כאשר אנו מתלוננים שלא

מבינים את דרכי השם, ומדוע לא הכל הולך

לפי התוכניות, נראה כאילו את שאר מעשי

הבריאה ואת כל דרכי השם אנו מבינים

ונותנים כביכול אישור, הדבר היחיד שנותר

לנו לברר ולאשר, זה הדבר הספציפי שלנו

נראה לא טוב... שלא לפי התוכנית קצרת

הטווח שלנו.

”מי חכם ויבן אלה נבון וידעם כי ישרים דרכי

ה”” (הושע יד, ו)

(נְקֻדוֹת שֶׁל אֹר - סְפִינְקָא)

לעי”נ האשה החשובה מרת

צפורה פייגא ע”ה ב”ר משה אליעזר

שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ”א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - אמור

אלא שבספירה לא הקילו על סבלם של ישראל, אבל במלקות הרי חכמים הקילו על איש מישראל שיקבל מכה אחת פחות ממה שאמרה תורה, ולכן כשרוצים לזהות גברא רבא מביאים ראייה ממלקות.

מצוות בוראו שהרי לצורך מנוחת הגוף כבר שובת ביום אחר. זה כוונת הכתוב "שבת היא לה" - שיש לקיים את השבת כי היא מצוות השם, והיכן ניכר הדבר? אם תשמרו שבת "בכל מושבותיכם" גם בין האומות.

"וקראתם בעצם היום הזה מקרא קודש יהיה לכם" (כג, כא)

בחג השבועות מוזכר בתורה עניין הביכורים אבל אין מוזכר שזה יום מתן תורה.

כותב על כך רבה לשעבר של מרכז בני ברק ובית כנסת איצקוביץ', הרב יובל יוסף אורדנטליך ז"ל בספרו "פניני נפש": והדבר פשוט, כי קשה לציין ולקבוע את מתן תורה ליום מסויים ולקבוע מסמרות, למרות שאמנם נתנה תורה בחג השבועות. כי תורתנו הקדושה אינה מוגבלת ליום מסויים, היא נתנה לכל ימות השנה ולכל השנים. אשר על כן, כנראה, דווקא לא הוזכר יום נתינתה ממש בפועל. (אבני חפץ)

"וירגמו אתו אבן" (כד, כג)

משכיל ואפיקורס שאל את רבי ישעיה מפראגה, מפני מה נאמר במקושש: "וירגמו אותו באבנים" (במדבר טו, לו) וכאן "וירגמו אותו אבן"? השיב לו על כך: לגבי המקושש נחלקו חז"ל, מפני מה היה חייב מיתה, ויש מאן דאמר שסבור ש"לשם שמים נתכוון" ומשום כך בשעה שרגמוהו בני" באבנים, עשה זאת כל רוגם מתוך כוונה אחרת: האחד רגמו בחשק רב, שחשב אותו לרשע, ואילו השני עשה זאת ללא חשק, שחשב אותו לצדיק, שאומנם יש להרגו משום שזה רצונו של הקב"ה, לפיכך נאמר בו: "אבנים" בלשון רבים שכל אבן שונה מחברתה. כנגד זה במגדף "וירגמו אותו אבן" הכל רגמו אותו בכוונה אחת ובמחשבה אחת, שכן לגביו לא היו הדעות חלוקות - סיים רבי ישעיה ואמר אגב עקיצה במשכיל - הוא היה כופר לכל הדעות. (אמרות חכמה על התורה)

"וספרתם לכם ממחרת השבת" (כג, טו)

'וספרתם' מלשון ספיר, היינו זיכור המחשבות וטיהורן כאבן ספיר.

'ממחרת' - כינוי לאמונה, כי אין אדם יודע מה יילד יום מחר, אלא הוא מאמין בבורא שייתן לו מחר חיות וכוח, כשם שהוא מחיה אותו היום.

זהו 'וספרתם לכם' - האדם צריך לזכור ולטהר את כל מה שנוגע 'לכם', היינו לגוף ולתאוותיו הגשמיות, וזאת 'ממחרת' - בכוח האמונה שהוא מאמין בחי העולמים. (רבי ישראל מרוז'ין)

"עד ממחרת השבת

השביעית תספרו

חמישים יום"

(כג, טו)

מסופר על הרה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצה זיע"א שנפגש פעם עם הגה"ק רבי חיים עוזר רבה של וילנא זיע"א.

לאחר שביקש והפציר רבי חיים עוזר מהרבי מאוסטרובצה שיאמר דברי תורה, ניאות ואמר דבר חידוש.

רבי חיים עוזר התפעל וקרא "הרי כבוד תורתו הוא גברא רבא אמיתי".

החזיר לו רבי מאיר יחיאל 'גברא רבא' הוא זה שמקל את הסבל מישראל.

הראיה לכך, מדברי חז"ל (מכות כב) שאמרו כמה טיפשים אנשים שקמים בפני ספר תורה ולא קמים בפני גברא רבא (תלמיד חכם), שאילו בספר תורה כתוב ארבעים יכנו ובאו רבנן ואמרו שלשים ותשע, הרי שיש להם כח להפחית ממה שכתוב בתורה.

ולכאורה תמוה, הרי גם מספירת העומר ניתן ללמוד כך, שבתורה נאמר "תספרו חמישים יום" וחכמינו העמידו רק על ארבעים ותשעה?

תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו

חייב מיתה (שבת קיד)

מסופר על הרב דושינסקיא זצ"ל שהיה לו בישיבה בחור שאמרו עליו שהוא מתמיד גדול.

הבחור הגיע להיבחן אצל רבו, ואכן רבו ראה שהוא אכן תלמיד חכם ומתמיד גדול. הרב הסתכל על נעליו וראה שאינם מצוחצחות כראוי.

כששאלו לפשר הדבר, ענה הבחור, הרי אני מתמיד גדול ואין לי זמן להתעסק בדברים כאלו.

אמר לו הרבי, בחור מתמיד נקרא, שיש לו זמן להכל, גם לצחצח הנעליים.

גליון 463
שנה י' תשפ"א

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

תורה למשפחה קיימת על האישור לפרויקט המבואר

סיפורי חז"ל

אשרי חלקך

פעם אחת חלה רבי יוסי, נכנסו רבי אבא, רבי יהודה ורבי יצחק לבקרו, וראוהו נופל על פניו וישן. ישבו בחדרו והמתינו. כשהתעורר ראו את פניו שוחקות בהנאה, אמר רבי חייא, ודאי ראית דבר חדש, צודק אתה, ענה לו רבי יוסי, זה עתה עלתה נפשי השמימה, וזכתה לראות את כבודם של האנשים שמסרו עצמם על קדושת אדונם, והנה הם נכנסים בשלושה עשר נהרות אפרסמון הטהור, והקדוש ברוך הוא משתעשע בהם. ועוד ראיתי דברים שאין לי רשות לגלותם, ושאלתי להם, אימרו לי למי הכבוד הזה? אמרו לי, לאלה שאהבו את אדונם בעולם הזה. ולמראה הכבוד שזכו לו הואר לבי, ולכן ראיתם את פני שוחקות. אמר לו רבי אבא, אשרי חלקך.

(הזוהר הקדוש ח"ג רס"ז ב)

נדבת

- הר"ר שמחה בונים ברגר הי"ו
- הר"ר פינחס דוד הומינר הי"ו
- הר"ר בנימין ליכטנשטיין הי"ו
- הר"ר דוד טייטלבוים הי"ו

לע"נ התנא האלקי
רבי שמעון בר יוחאי
זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל

פרשת השבוע

אמור אל הכהנים וגו' לנפש לא יטמא בעמיו

מעשה שנפגש הרה"ק ה"בית ישראל" מגור זיע"א עם אחד האדמו"רים. והלה אמר לפניו פירוש בפסוק "אמור אל הכהנים" ובפירש"י "להזויר הגדולים על הקטנים" "לנפש לא יטמא בעמיו". "בעמיו" לשון גחלים עוממות, כלומר כשהגדולים מתעסקים עם הקטנים, הנפשות הנמוכות - הגחלים העוממות, יזהרו שלא יטמאו ויתקלקלו ח"ו כתוצאה מן המגע עמהם. נענה ה"בית ישראל" אין זה נכון, המשמעות של "להזויר גדולים על הקטנים" היא להיפך, היא חיובית, שהגדולים חייבים לטפל בקטנים ולהשיג עליהם ואילו את הסיפא יש להבין כהבטחה, שהתורה"ק מבטיחה לגדולים, שאף כי יבואו במגע עם הגחלים העוממות, לא יאונה להם כל פגם ונוק רוחני ח"ו. זאת ולא אחרת כוונת הכתוב "לנפש לא יטמא בעמיו".

אך בעשור לחודש השביעי הזה יום הכפורים הוא וגו' (כ"ג-כ"ז)

מסופר על הרה"ק ה"צמח צדק" מליובאוויטש זיע"א, ששנה אחת האריך בתפילת העמידה של יום הכפורים יותר מאשר בכל שנה. ולאחר התפילה בכה בדמעות שלישי, כשחדל הצדיק לבכות, יצא אל החצר הסמוכה, שהה שם כמה

דקות, ובשובו לבית הכנסת הפיקו פניו הקדושות שמחה עילאית, ופתח בחזרת הש"ץ בהתלהבות עצומה. בתום התפילה, סח הרבי למקורביו המשתאים, בהיותי בעיצומה של תפילת העמידה, ראיתי כי יד המשטינים והמקטרגים גברה, והם מבקשים בכל תוקף לקפח את פרנסתם של ישראל. חשבתי בלבי, אם לבני ישראל אין פרנסה, למה לי חיים? יצאתי אל החצר ושאלתי נפשי למות. כך עמדתי בחצר שקוע בעצמי בשבירות לב. ולפתע הגיעו לאוני קולות שיחה בין שתי נשים, אמרה האחת, אחותי, הרי בכינו כל כך הרבה בראש השנה וביום הכפורים, הסבורה את שאמנם תישמע בקשתינו בשמים, ויכתבנו בספר פרנסה טובה? ואז חבירתה ענתה לה, שכלי ספק ניכתב בספר פרנסה טובה וכלכלה, שהרי אילו היינו מפצירות כל כך הרבה באוני ראש הקהל שלנו, שידוע כקשה לב, בודאי שהיינו מצליחות לפעול אצלו, ואם אצלו היינו מצליחות לפעול, על אחת כמה וכמה, אצל הקדוש ברוך הוא שהוא רחום וחנון ובלי ספק ייעתר הוא לבקשתינו. ברגע בו אמרה האשה את הדברים הללו, סיים ה"צמח צדק" נתעורר בשמים רושם גדול, נסתתמו טענותיהם של המקטרגים והגזירה נתבטלה.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 7:58 ת"א: 8:01 ר"ת: 8:34

זמני כניסת השבת
פרשת אמור

זמני כניסת השבת
ירושלים: 6:43 ת"א: 6:58

לבעריל כי לא יועילו לו שום טענות ותחנונים, זולת דבר אחד בלבד, הוא יכול לחזור ולהיות מקובל עליו על הרבי רק אם יביא עימו במזומנים אלפיים רובל לצרכי מעות חיטים, ויניח אותם על שולחן הרבי אפילו אגורה לא פחות. בעריל תפס את ראשו מרוב יאוש, הוא שאל את עצמו מה חטאו ומה פשעו שהרבי מתנהג אליו כך? הלא הרבי יודע כי אין ביכולתו להשיג סכום כסף כה גדול, ואפילו ימכור את ביתו וכל אשר לו, לא יגיע אפילו למחצית הסכום, אין זאת אלא שהוא בודאי לא התנהג כמו שצריך, לא למד מספיק, לא התפלל מספיק. בעריל החליט כי ישתדל לשפר את התנהגותו, אולם החלטה זו לא שינתה את מצבו ולא הקלה את המועקה שרבעה עליו, לו היו לי עכשיו אלפיים רובל חשב בעריל? ובפעם הראשונה בחייו הצטער צער עמוק, על כי איזו הוא עשיר. "ריבוננו של עולם" אמר בעריל, "לך הלא יש הרבה כסף וזהב וכי איזה ערך יש בעיניך לאלפיים רובל?"

הרבי הגיע וכל העיירה יצאה כדי לקבל את פניו בשירה ובריקודים, החסידים שאבו מלא חופניים נחת מתורתו וקדושתו של הרבי, ונהנו מהשולחנות שהוא ערך, הרבי איחל לכולם כל טוב בגשמיות וברוחניות, והימים המעטים שהוא עשה בעיירה היו ימי חג אמיתיים. לאחר מכן ליוו כולם את הרבי שוב בשירה ובריקודים, רק בעריל ישב בביתו כאבל בין חתנים רחמנא ליצלן, צלילי הניגון "כי בשמחה תצאון" שהגיעו אל אוזניו, עוררו אותו לבכי, אולם הוא לא ויתר על התקוה כי ה' יעזור לו, והוא עוד יהיה עשיר, לא למען עצמו חלילה, אלא כדי להוריד מעליו את ה"חרם", ולהיות שוב מבאי חצרו של הרבי.

כעבור זמן קצר היתה צאסניק שוב על גלגלים, אולם הפעם לא היתה זו התרגשות של שמחה אלא בהלה של פחד. יחידה של חיילים נכנסה העירה ויצא צו המחייב את בני העיר לאכסן את החיילים בבתיהם ולדאוג לכל צרכיהם, כבר ירדה החשכה כאשר מספר חיילים נכנסו לביתו של בעריל והודיעו, כי מעתה הם אורחי הבית הזה, הם הכניסו איתם ארגז כבד ודחפו אותו אל מתחת למיטה. החיילים היו כה עייפים וסחוטים מהמסע הארוך שעשו, שלא רצו אפילו לאכול, הם רק הורידו את המגפיים שלהם, נפלו לתוך המיטות ועד מהרה נשמע ברמה קול נחרתם. באמצע הלילה נשמע פתאום קול חצוצרה שהשמיעה אזעקה, החיילים קפצו מהמיטות, לקחו את הרובים שלהם ורצו החוצה אל תוך הלילה, העיירה התרוקנה מהחיילים באותה פתאומיות שבה הם באו.

(ליומא דהילולא של הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל ב' אייר) ישנם אנשים שחולמים מידי פעם על כך שהם התעשרו לפתע, חלומות הם לעיתים לא יותר מאשר דמיון שווא והם משקפים דברים שהאדם חושב עליהם כל היום, יש גם אנשים המתאמצים למעלה מכוחותיהם כדי להתעשר מהר ככל האפשר, והם עושים זאת כאילו היה הדבר תלוי בהם בלבד. בעריל לא נמנה עם האנשים הללו, כלל לא עלה בדעתו הרעיון שהוא יתעשר באחד הימים, יתר על כן, בעריל היה יהודי פשוט ושמח בחלקו, וזהו לדברי חז"ל העושר הגדול ביותר. כאשר הוא התפלל, והוא היה מתפלל שלוש פעמים ביום כמו כל היהודים, הוא ביקש מה' ברכות רבות, בריאות, פרנסה, נחת מהילדים, קצת יותר שכל כדי להבין דף גמרא, ולב טהור כדי לעשות מצוות.

אבל עושר, למי נחוץ בלבול מוח שכזה? ברוך השם שיש לו אשה טובה וילדים יקרים שיהיו בריאים, ופרנסה צנועה, הוא גם מסוגל לתת מעשר לצדקה ומה אדם יכול לבקש יותר. ברל חי לו בעיירה קטנה ששמה היה צאסניק לא הרחק מטשערנוביל, בעריל היה חסיד של הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל זיע"א, והיה נוסע כמה פעמים בשנה אל רבו כדי לשאוב קצת אווירה של תורה וקדושה. מדי בואו לטשערנוביל היה מביא איתו את כספי המעשר שנאספו אצלו, ומסר אותם לרבו בידועו כי הרבי יחלק את הכסף כראות עיניו, ובצורה כזו ישיג הדבר את מטרתו בצורה הטובה ביותר.

ביום בהיר אחד בין פורים לפסח, קמה מהומה בצאסניק, הגיעה ידיעה כי הרבי עומד לבוא לעיירה, לא לעיתים קרובות היה רבי מרדכי יוצא לדרך, ולעיתים עוד יותר רחוקות זכתה צאסניק בכך שהרבי יבוא בשעריה, השמחה היתה גדולה, ויותר מכולם שמח בעריל שכבר זכה פעם לכך שהרבי יבוא ויתאכסן אצלו, ומשום כך הוא החל מיד להתכונן לקבלת פני הרבי בכל הכבוד והכנסת האורחים הראויים. אולם שמחתו הופרה חיש מהר, כאשר הוא קיבל ידיעה מהרבי בה נאמר, שהפעם אין הוא מתכוון להתאכסן אצלו, ואם לא די בכך הודיע הרבי לבעריל שאל לו להיראות לפניו לא ביחידות ולא יחד עם כל הציבור הבא להקביל את פניו, וכאילו לא די במהלומה הזאת, הוסיף הרבי והודיע לבעריל כי הוא גם לא רוצה לראות אותו בשולחן שהוא עורך, או בין אלה המקבלים את פניו או מלווים אותו בצאתו מהעיירה, בנוסף לכך נרמו

משל ונמשל

גזירת עליון שהוא גבוה מעל גבוה

משל המעורר התבוננות באמונת ה', ללא התבוננות רואים רק את המתרחש בעולמנו החומרי, התבוננות מביאה למסקנה שה' הוא המכוון והוא השולט בכל.

משל לאדם המגיע בפעם הראשונה בחייו לתחנת רכבת, רואה שזמן קצר לפני צאת הרכבת לדרכה משמיע אדם מסוים קול שריקה חדה, מיד עם השמע השריקה נראים הרבה בני אדם נחפזים להיכנס אל תוך הרכבת, זמן קצר אחר כך נשמעת שריקה שנייה, ואז ממהרים גם אלה שלא הודרו עד עכשיו, יודעים הם שזמן צאת הרכבת קרוב מאד, בהישמע השריקה השלישית כבר נמצאים כולם על מקומותיהם, והרכבת יוצאת לדרכה מבלי להמתין לאף אחד, ואפילו לאדם הנכבד ביותר. עומד לו אותו אדם וצופה במחזה בפעם הראשונה בחייו, הוא מתמלא הערכה כלפי אותו פקיד הממונה על המשרוקית, הוא מחליט כי בודאי הוא המנהיג והמוליך את תנועת הרכבות, לדעתו אין ספק כי איש זה קובע את זמני הנסיעה, על פיו תיסענה הרכבות ועל פיו תעצורנה. ועם מחשבה זו הוא ניגש אליו, נותן לו את הכבוד הראוי למנהלי חברות חשובות, ושואל אותו שאלות על מהלך הרכבות, בעל המשרוקית אינו מבין כלל את פשר הכבוד שנפל בחלקו, הרי מעולם לא כיבדו אותו כל כך, ואף פעם לא נשאל שאלות שרק המנהל יודע להשיב עליהם, לכן הוא פונה אל השואל ואומר לו: את שאלותיך עליך להפנות למנהל הרכבת, עונה לו השואל הלא כבודו הוא המוליך והמביא, פורץ הפקיד בצחוק ואומר לו: אני רק פקיד זוטר שמקבל את ההוראות מגבוה, מנהל הרכבת אינו מסתובב כאן על הרציף עם משרוקית, הוא יושב לו על כורסתו למעלה במשרד, ומשם הוא מעביר את ההוראות לפקידיו, אנו רק המבצעים.

הנמשל: רוב בני אדם טועים, בחושבם כי הסיבות לכל הנעשה בעולם, נהירות ופשוטות להם, למעשה טעות גדולה הם טועים, הסיבה לכל מה שקורה, זוהי גזירת עליון שהוא גבוה מעל גבוה שומר ונסתר ונעלם מעין כל, מה שנראה לבני האדם כסיבה אינו אלא המסובב מאת השם יתברך, כשם שגם בעל המשרוקית אינו אלא המבצע של ההוראות שניתנו לו מגבוה.

(בשם הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א)

הכל נשמו לרווחה, אולם לפנות בוקר עם האור הראשון שוב קמה מהומה, כאשר חלק מהחיילים חזר, והם פשטו על העיירה וחיפשו משהו בתוך הבתים, עד מהרה התברר כי הם מחפשים את קופת היחידה שהחיילים הרדומים למחצה, שכחו באחד הבתים שעה שהם יצאו מהעיירה בבהלת האזעקה. פעמים אחדות עברו חיילים ליד ביתו של בעריל ואפילו לא הסתכלו עליו, כאילו האדמה בלעה את הבית והוא נעלם ואיננו, הם חיפשו וחיטטו בבתי סמוכים ויצאו בידיים ריקות, החיפוש ערך שעות אחדות, ולאחר מכן שוב נעלמו החיילים, יהודי צאסניק נרגעו לאט לאט וחזרו לעיסוקיהם הרגילים.

כעבור שבועות מספר כאשר כולם שכחו כבר את פרשת החיילים והארגו שחיפשו, הוציא בעריל את הארגו מתחת המיטה, ובעמל רב הצליח לפותחו, לנגד עיניו המשתוממות נתגלה אוצר של ממש, אכן היתה זו קופת היחידה הצבאית שהכילה כסף רב במטבעות של זהב וכסף, מלבד דברי ערך אחרים. ה' שמע את תפילתי והביא אלי את האוצר, החליט ברל כשליבו אומר שירה, הוא לא אמר לאיש דבר בענין האוצר, רק הוציא ממנו אלפיים רובל, הכניסם לארנקו ונסע לטשערנוביל. בהיכנסו אל הרבי הניח בעריל על השולחן את הארנק, הרבי לא התפעל כלל אולם על פניו נראה חיוך של שביעות רצון, הוא שאל את בעריל מאיפה לקח את הכסף? ובעריל סיפר את כל הסיפור כפי שקרה, אז אמר לו הרבי: נתגלה לי מן השמים כי הוחלט להעמיד אותך בניסיון של עושר, זה מומן שנגזר עליך להיות עשיר גדול, אולם העיכוב היה בכך שאתה אף פעם לא ביקשת ולא התפללת על עושר, משום כך חיכו שלפחות פעם אחת תתפלל ותבקש מה' שיומן לך אוצר, אולם כיון שזה לקח זמן רב החלטתי לעזור לך ולורז את הענין, את השאר אתה כבר יכול להבין בעצמך. עתה הוסיף הרבי אתן לך עצה טובה, תשתדל לעבור לגור לעיר גדולה, תיכנס לעסקים גדולים וה' יתברך יצליח את דרכך, אולם דע כי בעושר טמון ניסיון רב ועליך לזכור תמיד מי אתה ומה אתה, אחרי ככלות הכל הכסף שנפל בחלקך הוא בעצם רכוש יהודי שדוד, ומשמים עשו אותך לאפוטרופוס כדי לחלק את הכסף הזה לצדקה סע לחיים ולשלום וה' יעזור לך כדי שתצליח.

בעריל עשה כדברי הרבי הקדוש, עד מהרה התפרסם כסוחר עשיר ומצליח, היה זה בעריל רפפורט אבי ומייסד משפחת רפפורט המפורסמת שקנה לו שם במעשה הצדקה והחסד הרבים שלו במשך הדורות.

צ'ין אדם לחברו

אתה נחשב בעיני כבני אהובי
פעם אחת כשנוקק הגאון המקובל
רבי מרדכי שרעבי זיע"א לעת
זקנתו לעזרת תלמידיו שירימוהו
ממקומו, שגה אחד מהם ולא הרים
אותו בתנוחה הנכונה, ולפיכך
נגרמו לו כאבים עצומים, ואנחות
שבר פרצו מפיו. הלה התנצל לפני
הרב וביקש את סליחתו על הצער
שנגרם לו בגינו. הצדיק שחשש
לחולשת דעתו של התלמיד,
התגבר על מכאוביו ואמר לו, אתה
יודע כמה אני אוהב אותך? אין
כמוך. הקדוש ברוך הוא לא נתן לי
בנים, אבל אתה נחשב בעיני כבני
אהובי.

לשמח לב אסירים

מסופר: הגה"צ רבי אריה לוי
זיע"א נודה היה לבקר את האסירים
בבתי הכלא, משתדל היה לחזק את
לבם באמונה בצור העולמים
ולשמח את נפשם בדבריו הרכים
והטובים. באחת השבתות
הסמוכות לפורים בהגיעו לשערי
בית הסוהר, חסם הזקיף האנגלי
את דרכו "היום הוכרו עוצר אסור
לך להסתובב בחוץ" אמר. השוטר
היהודי שעמד בפתח בית הכלא,
הפציר בזקיף האנגלי למה תמנע
יהודי זקן מהמצוה שלו? הרי הוא
עשה דרך ארוכה ברגליו
החלושות, ובא לפה בהתנדבות
כדי לשמח את האסירים. האנגלי
לא האמין למשמע אזניו,
בהתנדבות? איך זה יתכן, בטוח
היה שהיהודי הזקן מקבל שכר על
עבודתו, ואם כך שילך לחפש לו
עבודה אחרת. בעוד הם מתווכחים,
הלך רבי אריה והקיף את הבנין,

הוא חיפש פרצה כלשהו בגדר או
אולי בליטה שיוכל לטפס עליה
כדי לקפוץ פנימה, והנה מצא את
אשר חפש, הוא נתפס בזיו בולט
בגדר וכילד קטן טיפס והגיע
לראש הגדר וקפץ פנימה. ראה
זאת הזקיף האנגלי ואמר
בהפתעה: "אדהה מסתבר שהוא
באמת מתנדב, בעד בצע כסף הוא
לא היה טורח ומסתכן לחדור
פנימה, בנפשו הוא לבקר את
האסירים".

דאגה לזוגתו גם ברגעים

האחרונים

רבי יעקב ולנסקי זצ"ל מקובנה,
היה גר במאה שערים והיה מבני
ירושלים של מעלה. נסתלק לבית
עולמו בדמי ימיו באחרית מלחמת
העולם הראשונה. לפני פטירתו
עת שכב על ערש דוי פקד על
אשתו שתלך ותשיג חלב ואורז,
ותבשל מהם דייסה, הימים היו
ימי רעב ובקשיים מרובים השיגו
מצרכי מזון, האשה חשבה לתומה
שבעלה דורש את הדייסה לשם
החלמתו והקלה ממחלתו, וברצון
ובשמחה הלכה וחיפשה, עד
שעלה בידה להביא לביתה אורז
וחלב. מיד נטלה את הסיר
ובישלה דייסה, והגישה לפני
בעלה החולה האנוש. רק עתה
פנה ר' יעקב לאשתו ואמר: לא
למעני דרשתי את הדייסה, רצוני
שתדאגי את יותר לבריאותך כדי
שיהיה לך כח לגדל את ילדינו,
וגזר עליה לשבת לידו ולאכול
הדייסה. אחרי זמן מועט החזיר
את נשמתו ליוצרו.

תילולא דצדקיא

שבת קודש י"ט אייר
רבינו מאיר ב"ר ברוך מרוטנברג (מהר"ם מרוטנברג
- ה"א ג)
הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימינוב ב"ר יוסף
(תקע"ה)
יום ראשון כ' אייר
הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל
ב"ר מנחם נחום (תקצ"ג)
יום שני כ"א אייר
הרה"ק רבי יצחק אייזיק הלוי מפרעמיסלא ב"ר יעקב
(רזא מהימנא - תקמ"ג)
יום שלישי כ"ב אייר
הרה"ק רבי מרדכי שרגא פייביש מהוסיאטיין
ב"ר ישראל מרוזין (תרנ"ד)
הרה"ק רבי שלמה אליעזר אליפנדרי ב"ר יעקב
(שו"ת הסבא קדישא - תר"צ)
יום רביעי כ"ג אייר
הרה"ק רבי יהושע מדינוב ב"ר אריה לייב (תלמיד
הקדושת לוי זיע"א - תקצ"ג)
יום חמישי כ"ד אייר
הרה"ק רבי יהושע העשיל צורף מקראקא (אבי
המקובלים - ת"פ)
הרה"ק רבי יעקב מליסא ב"ר יעקב משה
(חוות דעת - תקצ"ב)
הרה"ק רבי אליעזר צבי מקאמרנא
ב"ר יצחק אייזיק יהודה יחזאל (תרנ"ח)
יום שישי כ"ה אייר
הרה"ק רבי ישעי' מדינאוויץ (תלמיד המגיד
ממעזריטש-תקנ"ד)
הרה"ק רבי חיים מקאסוב ב"ר מנחם מענדל
(תרי"ד)
זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

שמונה הלכות

מאת הרה"ג נגליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "גם אני אודי" יפורסם יום ה'תשס"ו על המצויים.

ספרים שנפלו (ב')

א) אם נפלו כמה ספרים, ויש שיהיו וטורח
להגביה כל ספר בפני עצמו, יעשה ערימה
מהספרים על גבי קרקע, ואחר כך יגביה
כולם. (פתחי תשובה, יור"ד, סימן רפ"ב,
ס"ק ז')

ב) אם נפלו ספרים ודברים אחרים, יקדים
להגביה הספרים, ורק אחר כך יגביה
חפציו. (ספר חסידים, סימן תתקכ"ג,
ברכת נפתלי, ח"ב, דף נ"ח, הלכה ט"ו,
יוסף אומץ דף 278, מהרי"ל מנהגים,
בליקוטים, עמוד תרל"א, סימן פ', בית
לחם יהודה, יור"ד, סימן רפ"ב, מקדש
מעט, יור"ד סימן רפ"ב ס"ק כ"ז)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

נדבת הר"ר דוד שנייבוים הי"ו
לע"נ התנא האלקי
רבי שמעון בר יוחאי
זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל

נדבת הר"ר פינחס רוזנשטיין הי"ו
לע"נ התנא האלקי
רבי שמעון בר יוחאי
זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֵשֶׁת אָמֹר - חֶשְׁבוֹן נֶפֶשׁ

"וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשָּׁבֹת" (ויקרא כג, טו)

מיד כולם התאספו לשמוע מה הרב רוצה לומר. מן ה'חפץ חיים' פתח ואמר דברים קצרים לעורר את האדם לחשבון הנפש, וכה היו דבריו: "היום בבוקר התפעלתי מאוד כשאמרתי: 'אלוקי, נשמה שנתתי בי טהורה היא, אתה בראת אתה יצרתה אתה נפחתה בי ואתה משמרה בקרבי ואתה עתיד להחזירה בי לעתיד לבוא'."

ואמר שבמילה "וְלִהְיֶזְרָה" באות ה"א יש מפיץ. משמע שהקב"ה יחזיר לעתיד לבוא לכל אחד את נשמתו בדיוק כפי שהוא השאיר אותה בשעת פטירתו כשעזב את העולם הזה.

הרב ביאר, שכמו שהגוף משתנה אם האדם אוכל מאכלים שאינם בריאים, כך גם הנשמה משתנית אם האדם לא מאכיל אותה במזון הרוחני הראוי לה. כלומר: תורה, מצוות ומעשים טובים. באותה צורה ודרגה שהאדם החזיר את נשמתו לאחר שנתינו בעולם הזה, כך תישאר נשמתו לעד ולנצח נצחים ללא שום שינוי.

אם כן, אוי לו לאותו האדם שיישאר לנצח עם נשמה בדרגה פחותה מכיוון שלא האכיל אותה במזון הרוחני הראוי לה בחייו. עלינו להתעורר שלא נלכלך חלילה את הנשמה אלא אדרבה, נאכיל אותה יותר ויותר במזון הרוחני הראוי לה על ידי לימוד תורה ועשיית מצוות ומעשים טובים.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

אנחנו סופרים את ספירת העומר בכל יום. כידוע לפי ההלכה אין השלמה מיום אחד לחברו. לכן אם שכח לספור יום אחד- מכאן ולהבא ממשיך לספור, אבל ללא ברכה.

מבואר בספרים הקדושים, שספירת העומר היא רמז לענייני עבודת ה' בעולם הזה. כל יום בעבודת ה' של האדם - נידון בפני עצמו. לכל יום יש חשבון בפני עצמו ואי אפשר להשלים מה שלא עשה ביום האתמול.

הזוהר הקדוש כתב, שראוי לעשות חשבון נפש בכל לילה לפני השינה, שהרי בעת השינה הנשמה עולה למעלה ונותנת דין וחשבון על מעשיה שבאותו היום. צורת הנשמה ודרגתה נקבעים לפי מעשיה שבאותו היום. ומסיים הזוהר הק' שהעושה כן נקרא "מרא דחושבנא" וכאשר הוא נפטר לבית-עולמו, הקב"ה נותן לו מקום מיוחד ברקיע.

השל"ה הקדוש הביא את דברי העין יעקב', שבשעת השינה בלילה נשמת האדם עולה למעלה לכתוב ולחתום על המעשים שעשתה באותו היום, כמו שנאמר: "בַּיּוֹם כָּל אֶדָם יִחְתּוֹם" (איוב לז, ז).

ביאור הפסוק הוא כדברי הגמרא במסכת תענית ("א ע"א), מכיוון שבכל לילה עלתה נשמתו למעלה ומסרה דין וחשבון על מעשיה שבאותו היום, והאדם כתב וחתם את מעשיו, לכן אחר פטירת האדם מהעולם בשעה שפוסקים את דינו, הנשמה גם כן כותבת וחותמת את מעשיה.

מסופר בשם מרן הרב אליהו לופיאן זצ"ל, שפעם בליל שבת שמע את מרן ה'חפץ חיים' אומר, שיש לו דבר חשוב לומר לציבור.

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים ש.מ.ש.דגנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש.כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעמה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

זמני לכת			
ע"א	כניסת לכת	צאת לכת	היוון תם
י"ג	18:43	19:56	20:47
ת"א	19:01	19:54	20:44
מ"ב	19:04	19:56	20:47
כ"ד	19:02	19:54	20:44

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל
לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר
לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה – בשולי גוים - חלק כ'

האם יש בישולי גוים כאשר גוי בישל שניצל תירס או נקניקיה הנאכלים בדוחק וכעת נעשו ראויים לאכילה כל צרכם?

שאלה: ?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה: !

מאכל הנאכל חי על ידי הדחק, וגוי מבשל אותם ונעשים ראויים לאכילה כל צרכם, יש בשם בישולי גוים. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן קיג סט"ו). ולכן סוגי תפוחים, שמחמת חמיצותן עומדים רק לבישול, דינם כחבושים - ויש בהם משום בישולי גוים. ולענין פירות, כגון: אגסים וכדומה, שאינם ראויים עתה לאכילה מפני קשיותם [בוסר], ואם יניחו אותם כמה ימים נוספים יהיו ראויים לאכילה לכל האנשים, נראה, שאין בהם בישולי גוים, היות ויש במינו שנאכל חי. ועיין בשו"ת נהרות איתן- רובין ח"ב (חיו"ד סימן לב) שנשאר בצ"ע.

גרגירי חומוס, שמבושלים על ידי גוי ועושה מהם ממרח [סלט חומוס], יש בממרח משום בישולי גוים ואסור באכילה. **מקורות:** 'הליכות עולם' ח"ז (עמוד קו) לענין אפונים ופולים מבושלים על ידי גוים, אסורים מישום בישולי גוים. ע"ש. ובפרט בימינו, שהחומוס עולה על שולחן מלכים ונמצא בסעודות חשובות של אנשים רמי מעלה. וכן הביא בשו"ת 'מעין אומר' ח"ה (עמוד רב) שהראש"ל הגר"ע יוסף זצ"ל החמיר בזה. בספר 'פת בג המלך' (עמוד פב) התיר לכתחילה ממרח חומוס, שהתבשל על ידי גוי, כאשר ישראל הדליק, את האש. ע"ש. ולענין גרגירי חומוס מבושלים הנקרא- ארבעס הביא בספר 'אהל יעקב' (עמוד קי) שנחלקו בזה הפוסקים. ולענין 'שומשום' שמכנים ממנו טחינה, דעת רוב הפוסקים, שהוא נאכל חי ואין צריך להקפיד על בישול ישראל. ראה שו"ת 'דברי דוד' ח"ד (סימן יז) ושו"ת 'תשובות והנהגות' ח"ה (סימן רמט אות ו). אולם, כיום יש מספר חברות של טחינה, שמקפידות על בישול ישראל [כגון: טחינה ירושלים] כדעת הראש"ל הגר"מ אליהו זצ"ל, שהחמיר בזה.

גרגירי חומוס קלויים [מצוי בפיצוחים], אין בקלייתם בישולי גוים. **מקורות:** רמב"ם (פי"ז ממאכלות אסורות הי"ז) שאין אדם מזמין את חבריו על קליות. וכ"פ הרמ"א (יו"ד סימן קיג ס"ב), וכ"ה בספר 'הליכות עולם' (שם). ובספר 'שולחן גבוה' (יו"ד סימן קיג אות ו) כתב שכן המנהג לענין אפונים קלויים. וכ"כ בספר 'ברית כהונה' ח"א (עמוד ריד), שהמנהג לאכול אפונים קלויים ע"י גוים.

חטיף פופקורן הנעשה מגרגירי תירס יבש, אין בו בישולי גוים.

פטריות [שמפיניון] בקופסאות שימורים, אין להצריך 'בישול ישראל', היות ובימינו הדרך לאוכלם חי. **מקורות:** לדעת הש"ך (סק"ב) יש להחמיר ולדעת ה'פרי חדש' (סק"ב) מותר. הביאו הרב חיד"א ב'שירי ברכה' (קיג אות ט). נראה לכאורה שבימינו, היות ונאכלים חיים בסלט ירקות אין טעם להחמיר. ובשו"ת 'עמא דבר' (שם) הביא משם הראש"ל הגר"מ אליהו זצ"ל להחמיר. וכן בספר 'להלכה'- רייכמן (עמוד קעד) הביא דעת הגר"ש וואזנר זצ"ל להחמיר. ולדידי צ"ע. יש לציין לענין פטריות בשימורים או קפואות וכן יבשות, בעיקר אלה המיוצרות במדינות המזרח הרחוק כמו מדינת סין וכדו' נגועות בכל מיני רימות, ויש לראות שהכשרות מתייחסת לענין בדיקה מתולעים.

מעשה ושכרו

אחד מתושבי ניו-יורק, עסקיו נקלעו להפסדים וקשיים רבים. בכדי שיוכל לעלות שוב על 'דרך המלך' הוא היה זקוק להלוואה גדולה מהבנק. לפיכך הוא קבע תור להיפגש עם מנהל הבנק היושב במדינת דטרויט שבארה"ב. הפגישה נקבעה לשעה ארבע וחצי אחרי הצהריים. הוא ידע כי עליו להגיע בזמן. אם חלילה יאחר אפילו במקצת, עלול הוא להצטייר בעיני מנהל הבנק כאדם שלא מקפיד על זמנים, וייתכן, שמנהל הבנק יסיק את המסקנה כי עלול הוא לאחר גם בתשלומי הלוואות הבנק, ואז לא יאשרו לו את ההלוואה שהוא כה נצרך לה.

הוא הקדים והגיע בשעה ארבע. אלא שעדיין לא התפלל מנחה. הוא חשב לנצל את הזמן ולהתפלל לפני הפגישה בבנק. הוא נכנס לבבית-המדרש הסמוך למקום הבנק. תפילת מנחה נקבעה שם לשעה 16:00, אלא כשהגיע לשם ראה, שחסרים מספר אנשים למניין. אט אט התקבצו עוד ועוד אנשים, עד שב"ה הגיע מנינם לעשרה אנשים.

הוא חשש מאוד לא לאחר לפגישה החשובה, וכבר חשב לצאת לפני חזרת הש"ץ. החזן, שהבין את כוונתו, ביקש ממנו בתחנונים, שיישאר עד סוף התפילה, מכיוון שמדובר ביארצייט של אביו ועליו לומר קדיש. בלית ברירה החליט להתמתין עד סיום התפילה. בגמר התפילה רץ בכל כוחו לבנין הבנק, שכן השעה הייתה דקות ארוכות לאחר ארבע וחצי. כשהגיע ראה, כי 'למזלו' המנהל עדיין לא הגיע. הוא המתין מספר רגעים, והנה להפתעתו המנהל שנכנס לחדרו היה החזן, שביקש ממנו להישאר בביהמ"ד עד אחר גמר התפילה.

המנהל הזמין אותו לחדר, ביקש ממנו לשבת ושאל למבוקשו. לאחר מכן אמר לו: "ראה, ראיתי על פניך בזמן התפילה, עד כמה הינך ממנהל ולחץ. אך לעומת זאת היה ניכר על פניך מידת נאמנותך ויושרך. על כן הנני סומך עליך ומאשר לך את ההלוואה". בתוך רגעים ספורים הסתיימה הפגישה בהצלחה גדולה. אין צריך לומר, מה היו תוצאות הפגישה, אילו היה יוצא קודם חזרת הש"ץ ולאחר מכן, כשהמנהל הבנק היה נכנס והיה מוצא את אותו אחד ש'קלקל' לו את המניין ואת הקדיש על אביו. (מעובד מתוך 'באר הפרשה')

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnneEH@gmail.com	הקדשת העלון ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926	לשאלות בהלכה נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)
--	---	---

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב חיים הגר מקוסוב זצ"ל

האדמו"ר הרב חיים הגר מקוסוב - נולד בשנת ה'תקנ"ה (1795). כבר מימי ילדותו ניכר, כי לגדולות נוצר. בעודו תינוק כבר ידע לקרוא "הודו לה' קראו בשמו". לאחר נישואיו היה סמוך על שולחן חותנו בשפיטובקא, שם עלה והתעלה בתורת הנגלה והנסתר. רבינו הסתיר עצמו מעיני כל ומעולם לא התערב בוויכוח הילכתי. איש לא ידע את כוח גדולתו ואת ידיעותיו. לאחר פטירת אביו ב-ט"ו בחשוון ה'תקפ"ו (1825) החל לשמש כאדמו"ר השני בשושלת קוסוב-ויז'ניץ.

צדיקי דורו העריצו אותו ולא חסכו בשבחים על מנת לתאר לעולם איזה צדיק שוכן בתוכו. חריף ובקי בתורה הקדושה. עיקר מהותו הייתה חסידות צרופה באהבת ישראל. ה'חזקה הקדוש' העיד עליו בפרהסייה כי הוא 'נוטר ברית'. כשרצה רבינו להתחבא ולא לשבת ב'מזרח' כראוי לו ולהיותו בן לצדיק מקוסוב, קרא לו ה'חזקה מלובלין' והושיבו בין תלמידיו הגדולים. שימש כגבאי צדקה של ארץ ישראל. **עוד בהיותו ילד קטן זכה לראות את אליהו הנביא. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו.** נפטר ב-כ"ה אייר ה'תרי"ד (1854). חי כ-59 שנים. ציונו בקאסוב.

אביו: האדמו"ר ר' מנחם מנדל מקוסוב. **אימו:** מרת שיינה רחל (בת דודו הרבני החסיד רבי שמואל שמחה זימל מקוסוב). **אישתו:** מרת ציפורה (בתו של רבי יהודה מאיר משפיטובקה, נכדת רבי פנחס מקוריץ). **מרבתי:** האדמו"רים אביו, ר' מנחם מנדל, ר' אברהם יהושע השיל (ה'אוהב ישראל' מאפטא), ר' יעקב שמעון שפירא מזאסלב (דודו), ר' אריה לייב (ה'סבא משפולי'), ר' בנימין זאב וואלף מז'אבריז', ר' יעקב יצחק הורוביץ (ה'חזקה מלובלין'). **מתלמידיו:** ר' אלימלך ויסבלום מרודניק, ר' יצחק אייזיק מזידיטשוב, ר' חיים הלבפשטאם ה'דברי חיים' מצאנז, ר' שלמה מסקאהל. **ילדיו:** ר' יעקב שמשון (אדמו"ר בקוסוב), ר' יוסף אלטר (אדמו"ר בראדוביץ), ר' מנחם מנדל (האדמו"ר הראשון מויז'ניץ), מרת יוכבד (נישאה לר' פנחס יוסף שפירא מקוסוב), מרת העניא (נישאה לר' ישראל מקרמניץ), מרת שיינא רחל (נישאה לר' יהושע אלעזר חודורוב מקולומייה). **מספריו:** **יתורת חיים** - דרושים על התורה (הובא לדפוס על ידי נכדיו).

רבינו סיפר לבנו הרה"ק בעל ה'צמח צדיק' זיע"א פעם אחת בשמיני עשרת בעת רצון: "בני, מעודי היה קשה לי מה שאומרים בזמירות של מלווה-מלכה, 'אשרי מי שראה פניו בחלום', הרי מי שלא זכה לראות את אליהו הנביא בהקיץ, כיצד ידע בעת החלום שרואה אותו, הרי הוא לא יודע, כיצד הוא נראה. אבל אני, אם אראה את אליהו הנביא זכור לטוב בחלום, אכיר אותו מיד, כי ראיתי אותו בהקיץ אצל אבי, ומעשה שהיה כך היה: בילדותי הייתי ישן במיטת אבי".

"לילה אחד התעוררתי מהשינה, לקול שיחת אבי עם מאן דהוא. ראיתי, כי איש זקן ופניו מאירות יושב על כיסא אבי, ואילו אבי יושב בצד. כאב לי על כך מאוד - מי הוא זה, אשר מלאו ליבו לעשות כן? לפתע שמעתי את אבי אומר לאורחו: 'אלהי! כאן במיטתי שוכב חי'מלאניע שלי, רצוני שתברכו אותי!'. בשומעי כי זה אליהו הנביא, אחזוני אימה ופחד והתכסיתי בשמיכה מעל ראשי. אליהו הנביא ניגש אלי, הניח ידו הקדושות עלי מתחת לשמיכה, וברכני. בינתיים הצצתי מבעד לשמיכה על פניו, פניו, וראיתי את פני קודשו. לכן אם אני אראה אותו בחלום - אכיר אותו מיד, שהרי ראיתי אותו גם בהקיץ".

שחת פורים בקוסוב הייתה מלאת עליצות וחדווה היו מקיימים ממש 'עד דלא ידע'. פעם אחת התחפשו כמה מחסידיו קוסוב לשוטרים. כך הלכו ממקום למקום עד בואם אל הרבי. בבית המדרש הם תפסו את אחד מהעניים, שהיו מצויים שם והביאו אותו אל אביו של רבינו. "אין ליהודי זה ת.ז.", ושאלו את הצדיק: "אמר נא רבינו מה לעשות באיש זה?". אמר להם רבי מנדל: "הביאו אותו לבני רבי חיים. הוא יאמר לכם מה תעשו". עשו כן, אמר להם רבי חיים: "**בכלא יכלא, לא מפני שאין לו ת.ז., אלא מפני שהוא גנב!**".

פרצו ה'שוטרים' בצחוק רב. הם חשבו זאת להלצה מוצלחת של רבי חיים. אולם הם עשו כדבריו. הם סגרו את העני במרתף, והביאו לרבי חיים את המפתח. כך עבר עליהם כל הלילה. בבוקר באו השוטרים וביקשו את המפתח כדי לשחרר את האסיר. להפתעתם, רבי חיים סירב. העני האומלל דפק על הפתח והתחנן שישחררו אותו. אולם רבי חיים לא שעה לבקשות. מצפונם של ה'שוטרים' העיק עליהם; לא רק שאסרו יהודי מסכן במרתף צר, אלא גם מנעו ממנו ללכת לאסוף לעצמו צדקה, ובעיקר בפורים ש"כל הפושט יד נותנים לו".

הם ביקשו פעם נוספת בפני רבי חיים שיתן את המפתח, אולם הוא נשאר בשלו. בשושן פורים אחר חצות הגיע לבית המדרש בבהלה יהודי תושב אחד הכפרים הסמוכים: "**אולי ראיתם עני וצורתו כזו? אמש עני זה היה אצלי, ובלכתו גנב חפצים יקרים**". הבינו הכול כי הכוונה לאותו עני, אשר כלוא במרתף. **פתחו את אמתחתו ומצאו בה את כל אשר נגנב. אז ראו כולם, כי רוח ה' התנוססה ברבי חיים**.

רבינו נהג לנסוע מדי שנה למרחץ חצי-עמיר הסמוך לאטיניה. במרחץ זה שהה מספר שבועות. פעם בעת שהותו במרחץ, בא אליו יהודי כפרי שגר בכפר הסמוך ובפיו תלונה על הפריץ של כפרו המתאנה לו וגורם צרות צרות לבני ביתו. אמר לו הרבי: "טוב יהיה שאראה את הפריץ המרושע הזה פנים אל פנים ואז אדע את אשר יש לעשות". שמר הכפרי את הדבר בליבו. הוא התיישב ליד ביתו של הרבי שהיה סמוך למרחץ, שמא יבוא למרחץ גם הפריץ, כאשר הסכין לעשות תמיד.

באחד הימים ראה הכפרי את הפריץ נוסע ליד המרחץ במרכבתו המהודרת. מיהר הכפרי אל הרבי וכל עוד נפשו בו זעק: "רבינו הקדוש! הנה הוא, הרי הוא לפניך הפריץ המרושע!". יצא רבינו אל מרפסת ביתו, נעץ עיניו בפריץ ואמר אל הכפרי, שהיה עדיין כולו נרגש מריצתו אל הרבי: "חזור אל ביתך. שוב לא יתאנה לך הפריץ". העידו אלו שהיו עם הרבי במרחץ: אך נעץ הרבי מבטו בפריץ, החלה העגלה שלו לרוץ במהירות עצומה. הם עלו הרים וירדו בקעות והכל במהירות פראית, עד שהעגלה נשברה לרסיסים, הפריץ התרסק לחלוטין, והסוסים ברחו לכל עבר.

סִבַּת בִּיאָתָנוּ לְעוֹלָם

באת?-" רציתי רק לומר לך שלום", השיב רבי אלחנן. "נו, רבי אלחנן... אתה היית העילוי של החיידר, מאחורי כל מעשה שלך עומדת מחשבה עמוקה".

"ברור לחלוטין שלא באת מרוסיה רק כדי לומר לי שלום. אם כן, מדוע באת?-" רציתי לומר לך שלום", שב ואמר רבי אלחנן. השיחה הסתיימה, מבלי שרבינו סיפר, מהי סיבת בואו. רבי אלחנן חזר לאכסנייתו.

לא חלף זמן רב, והעשיר יצר איתו קשר, וביקש ממנו לשוב ולבקר אצלו בהקדם האפשרי. "תגיד לי, בבקשה, את האמת. למה באת? אני בטוח שמהו חשוב וגדול עומד מאחורי הנסיעה שלך לארצות הברית. אין לי מנוחה, כל זמן שאני לא יודע. תגיד לי, בבקשה, למה".

אמר לו רבינו: "אתה רוצה לדעת למה באתי? תראה את המעיל שלי. יש פה רק שני כפתורים, אחד מהם רפוי ואילו הכפתור השני חסר לגמרי. יש לך מפעל שלם של מעילים. אני מבקש, שתתפור לי את הכפתורים". מר פיליפ חייך. "ר' אלחנן, נראה לך שאין לי שכל בקודקודי? אנא ספר לי את האמת – מדוע באת לכאן?".

"מדוע נראה לך פשוט וברור שלא באתי בשביל הכפתורים?". הקשה רבינו. "כל הכפתורים ביחד עולים כמה קופיקות. ואילו כרטיס נסיעה באוניה להפלגה ארוכה של שלושה שבועות מרוסיה לארה"ב, עולה מאות רובל".

"אתה לא תשלם מאות רובלים בשביל לתפור כפתורים. לא תצא לנסיעה ארוכה ומפרכת, מבלי שתהיה לך סיבה חשובה".

כאן השיב רבינו: "ראה, הגמרא בחגיגה אומרת, שמהלך כל רקיע הוא 500 שנה, ובין רקיע לרקיע מהלך נוסף של עוד 500 שנה. נשמתך היתה חצובה מתחת כיסא הכבוד, והקב"ה שלח אותה לדרך ארוכה של 500 שנה כפול 15 פעמים... לשם מה שלח הקב"ה את נשמתך לעולם הזה? בשביל לתפור כפתורים?! כלום ניתן לחשוב כך?! תורה אתה לא לומד. צדקה אתה לא נותן. מה יהיה איתך!".

הדברים עשו רושם חזק, והעשיר החל לבכות. לראשונה, מזה שנים רבות, נזכר בבוראו. "בבקשה ממך, רבי אלחנן, תתחיל ללמוד איתי דף גמרא. כעת". ר' אלחנן פותח גמרא ולומד איתו סוגיה במתיקות גדולה. לפתע רגשות של תשובה החלו מפעמים בקרבו. "אני חייב להתחיל ללמוד", אמר לרבינו. ורבי אלחנן, ללא עיכובים, סידר לו חברותא.

אז סיפר לו רבינו: "באתי מאחר שלישיבת ברנוביץ אין כסף". מיד העשיר הודיע לרב: "במשך השנתיים הקרובות, כל הוצאות הישיבה תהיה על חשבונאי".

להלן סיפור, המעובד מתוך 'דורש טוב' ובו יש לנו תזכורת חשובה, לבל נשכח חלילה מהי השליחות שלנו בעולם הזה ואת סיבת ביאתנו לכאן.

ישיבתו של מרן רבי אלחנן וסרמן הי"ד בברנוביץ הייתה שרויה במצוקה כספית קשה. ארבע מאות תלמידים, גדולים בתורה וביראה, ישבו ולמדו תורה בשקידה. אבל היה חשש ניכר לסגירת הישיבה בשל בעיות כלכליות.

בלית ברירה החליט רבי אלחנן וסרמן לנסוע לארצות הברית. נסיעה לארצות הברית באותם הימים פירושה היה שהות של שנה לפחות בַּנְכָר. היה עליו לעזוב את התלמידים ואת הישיבה למשך שנה שלימה!

כשהגיע לארה"ב, פגש יהודי בשם ר' יוסף אליהו אנטל. הלה אמר לרבינו: "במנהטן מתגורר יהודי, שבעבר קראו לו מר פינחס וסרמן. היום קוראים לו מר פיליפ קודסטין. מדובר באדם עשיר מאוד, בעל מפעל גדול של מעילים. הלוואי וישכיל לזכות לסייע לישיבה".

"מר פינחס וסרמן? אני מכיר אותו. כשהיננו ילדים למדנו יחד בחיידר. בבקשה, קח אותי אליו!". ר' יוסף אליהו צינן את התלהבותו ואמר:

"ישנן שתי בעיות: ראשית, הוא התרחק מאוד ל"ע מהתורה וממצוות. שנית, הוא קמצן נוראי. להוציא ממנו דולר אחד זו משימה בלתי אפשרית".

אך מרן רבי אלחנן וסרמן החליט לעשות את ההשתדלות שלו בעניין. תחילה, ניסה לפגוש את העשיר. אבל המזכיר הודיע שהעשיר עסוק. שוב ניסה רבי אלחנן, ושוב הודיע צוות עוזריו של מר פיליפ גודסטין כי הוא עסוק. בפעם השלישית הצליח רבי אלחנן וסרמן להעביר לו הודעה, שהוא מחפש אותו.

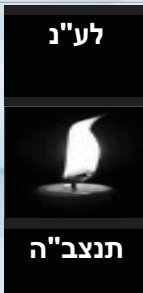
האיש שמח מאוד לשמוע שרבי אלחנן, חברו מילדות, נמצא באזור, וביקש שיבוא לפגוש אותו בהקדם האפשרי. רבי אלחנן הגיע לביתו המפואר של העשיר והתקבל על ידו בהתרגשות גדולה.

"ספר לי בבקשה, מה עבר עליך בשנים הארוכות בה לא נפגשנו?". רבי אלחנן סיפר: "למדתי אצל ה'חפץ חיים' הקדוש, ואחר כך ב'כולל' בקובנה. היום ב"ה יש לי ישיבה המונה ארבע מאות תלמידים, שלומדים תורה לשמה".

"ומה איתך?-" הגעתי לארצות הברית בגיל שבע עשרה", סיפר העשיר, "מצאתי מכונת תפירה ישנה, תיקנתי אותה והתחלתי לעבוד איתה. היום יש לי מפעל לייצור מעילים, שמעסיק שלוש מאות עובדים. אני נחשב ליצרן הגדול ביותר של מעילים במנהטן".

לאחר זמן מה שאל העשיר את רבי אלחנן: "לשם מה

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שבתי בן אסטריא טאון זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל
הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
אביבה בת איירין ע"ה	זהבה בת שושנה ריזל ע"ה	שמואל בן רבקה ז"ל	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
יצחק בן חביבה ז"ל	סעידה בת תופחה ע"ה	אביחי בן אסתר ז"ל	דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	מזל בת שמעון ע"ה	נעימה בת גורג'ה ע"ה	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
דב בן יצחק ז"ל	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	חי זיזי בן קלרה ז"ל	דוד בר חסיבה ז"ל
סוליקה בת עישה ע"ה	יעקב בן אסתר ז"ל	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	חווה בת יעקב צבי ע"ה
סלים בן פרחת ז"ל	רחל רפאת בת השמת ע"ה	אסתר בת נעמי ע"ה	יצחק יצקן בן רחל ז"ל
יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרחת ז"ל	ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל	אורה בת נעימה ע"ה	יעקב בן נעימה ז"ל
מישא אסתר בת זהרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	דוד יצחק בן פרחת ז"ל	שרה בת מורברי רחל ע"ה
אברהם בן טובה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	גורג'ה בת נעימה ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל

הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל
הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
שמואל בן רבקה ז"ל	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
רפאל בן אסתר ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
אביחי בן אסתר ז"ל	דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל
נעימה בת גורג'ה ע"ה	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
חי זיזי בן קלרה ז"ל	דוד בר חסיבה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	חווה בת יעקב צבי ע"ה
אסתר בת נעמי ע"ה	יצחק יצקן בן רחל ז"ל
ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
אורה בת נעימה ע"ה	יעקב בן נעימה ז"ל
דוד יצחק בן פרחת ז"ל	שרה בת מורברי רחל ע"ה
גורג'ה בת נעימה ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשת "אמור"

"לנפש לא יטמא בעמיו" [כא, א].

היה זה בקיץ שנת תשי"ט. אישה נדרסה למוות, רח"ל, ברחוב רבי עקיבא בבני ברק, ליד בית הכנסת הגדול. במקום התאספו אנשים רבים, אך אף אחד לא הכיר אותה. חיפשו ומצאו בתיקה את תעודת הזהות שלה, בה הופיעו שמה וכתובתה בעיר חולון. שלחו לברר בעיר מגוריה אם יש לנפטרת משפחה. חזרו השליחים ואמרו, כי השכנים מספרים שהיתה אישה גלמודה, שקטה ופשוטה.

אותם הימים היו ימי ניתוחי מתיים, והרופאים הפתולוגים זלזלו מאוד באברי הנפטרים. לאור זאת פסקו הרבנים שאין להעבירה לבית החולים, כי בוודאי ינתחו אותה, ולכן הוחלט להכניסה לבית הכנסת הגדול, ומשם להביאה לקבורה, כדן מת מצוה.

הגיעה למקום המשטרה, וטענה שעל פי חוק, הם חייבים לקחתה לבדיקות במכון פתולוגי ולנתחה. האנשים שהתנגדו מסביב התנגדו "בשום אופן לא"! השוטרים הזמינו כוחות מתוגברים, אבל השמועה עברה בבני ברק... וכך התאספו כנגדם אלפי איש מסביב לבית הכנסת, בעוד מאות נוספים אמרו תהילים מסביב לנפטרת בתוך בית הכנסת. המשטרה התעקשה לפרוץ בכוח את טבעת האנשים כדי לקחת את הגופה. מכיון שכך, לקחו כמה עסקנים יוזמה והסבירו לקציני המשטרה את המצב. לאחר 'משא ומתן', ובראות הקצינים את האלפים שנלחמים לשמור על גופת הנפטרת, הורו לשוטרים לעזוב את המקום.

מיד התחילו בהלוויית האשה, כשאלפי יהודים מלווים אותה. תחושת כל המשתתפים בהלוויה היתה, כי הדבר מופלא ביותר: שרשרת שלימה של התרחשויות - האשה מגיעה מחולון לבני ברק, נפטרת כאן באמצע הרחוב, מאות איש אומרים תהילים למענה, אלפים נלחמים שלא ינתחוה, הלוויה רבת משתתפים, הספדים, וממנים אדם שיגיד קדיש עבורה... פלא הוא, על מה ולמה?

סיפר מרן הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א: אימי הכירה את הנפטרת, ואמרה שהיא היתה ילידת עיירתם קוסובה, והיתה אשה פשוטה שאינה קרובה כל כך ליהדות, ומאוד התפלאה מדוע הקב"ה נתן לה כבוד כזה גדול?! לבסוף נודע הדבר - הגיע אחד שהכיר אותה מחו"ל, וסיפר לפי תומו, כי בעת המלחמה אשה זו היתה קוברת בגטו, במסירות נפש ממש, את הנשים שנפטרו.

אחרי כל זה מיותר להסביר, אין פלא; הקב"ה שילם לה מידה כנגד מידה - ראו כולם שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה! (ופריו מתוק).

"קדוש יהיה לך כי קדוש אני ה' מקדשכם" [כא, ח].

גזירה נגזרה על עם ישראל, "גר יהיה זרעך בארץ לא להם, ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה". יעקב ובניו ירדו מצרימה, ולוי האריך ימים על פני כל אחיו. כל ימי חייו, לא נפרע השטר והשיעבוד לא החל. כשנפטר, ביקש פרעה מתנדבים ל"שרות לאומי" - בניית ממגורות. היהודים גילו "אזרחות טובה", והתנדבו ראשונים. בני שבט לוי הסתייגו. יש לנו דבר חשוב יותר לעשות, אמרו. יש לנו מורשת, תורה שבעל-פה. אמנם, היה זה לפני מתן תורה, אבל "מימיהם של אבותינו לא פסקה מהם ישיבה". במסכת עבודה זרה של אברהם אבינו, למשל, היו ארבע מאות פרקים, והיו בידיהם סתרי תורה ותעלומות חכמה, מורשה מהאבות הקדושים.

התוצאה: "המתנדבים" הוכרחו להמשיך בעבודתם ונכבשו לעבודת. שבט לוי לבדו נותר חפשי, עסק בתורה והתעלה. משבט זה יצא עמרם, גדול הדור. משבט זה יצאו משה ואהרן. כשהעם נגאל, והיה לעם ה', זכה שבט זה לקרבה מיוחדת, והיה לשבט משרתי ה'. כמו-כן, זכה ל"מחנה לווי", להתגורר בסמוך למשכן ה', ולשרתו. ממנו נבחרה משפחה אחת, אהרן ובניו, להיות כהני ה'. הם נצטוו במצוות מיוחדות, המוניות בפרשתנו, ועם ישראל נצטוו לנהוג בהם כבוד מיוחד - מצווה הנוגעת גם בזמנינו: "וקידשתו, כי את לחם אלקיך הוא מקריב. קדוש יהיה לך, כי קדוש אני ה' מקדשכם". קדוש יהיה לך - נהוג בו קדושה, לפתוח ראשון בכל דבר, ולברך ראשון בסעודה.

בני ישראל נחלו את ארצם בשבע שנות מלחמה. חילקו את הנחלות שבע שנים נוספות, עיבדו שדות וכרמים, חרשו וזרעו, נטעו וגזמו, קצרו ולקטו - ושבט לוי משקיף מנגד. הוא קיבל ערים מן המוכן, לא נטל חלק בעבודת האדמה המתישה והקדיש עצמו ללימוד התורה. ללמוד וללמוד, כברכת משה רבינו: "יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל", והפרנסה הובאה להם מן המוכן: יהודי אסף את תבואתו, בצר את גפניו ומסק את זיתיו - והביא ללוויים ולכהנים תרומה גדולה ומעשר. עציו הניבו פרי - הביא לכהן ביכורים. צאנו ובקרנו ביכרו - והבכור נאכל לכהנים. שחט בקר וצאן - נתן לכהן זרוע, לחיים וקיבה. הקריב קרבן חטאת, תורה או מנחה - נטלו בו הכהנים חלק ואכלוהו בקדושה. ומעולם לא קם ראש אופוזיציה לשאול: רגע אחד, כמה כהנים צריך? מדוע שלא ייטלו חלק במאמץ הלאומי של עבודת הארץ? מדוע צריך העם לשאת בנטל פרנסתם?! פעם, כשהיו משפחה אחת, נקבע הסדר, במטרה לפטור אותם. אבל עכשיו מונים הם רבבות, כמה כהנים צריך?!

מדוע לא שאלו כן? משום שידעו את התשובה. הלא היא כתובה בפסוק: "קדוש יהיה לך, כי קדוש אני ה' מקדשכם". ופירש רבינו הרמב"ן זצ"ל: "קדוש יהיה לך, כי על ידו אני מקדש את כולכם!" וכתב בעל "אור החיים" הקדוש זצ"ל: "כי באמצעות קדושת הכהן, ה' ברוך הוא משרה שכירתו בתוכנו ומקדש אותנו". הם ידעו נאמנה, כי יותר משהעם נותן לכהנים – נותנים הכהנים לעם. ואם יש שבט שמקדיש עצמו לתורה ולעבודת ה', מקרין הוא על כל סביבותיו ומשפיע על כל השבטים!

ובגמרא אמרו דבר נורא: מפני מה נסמכה פרשת מעשרות לפרשת סוטה? לומר לך, שאם אתה מעב את מתנות הכהונה, לבסוף יארע חלילה דבר פריצות בביתך! מרעיש הדבר! איזה עונש מחריד, למה ועל מה?! נתבונן בדבר, ונבין: המדובר באדם שלא יאכל טבל. יפריש תרומות ומעשרות כדין, אבל יעכבם. ניחם שירקיבו, ולא ימהר לתיתם לכהן. ומדוע? משום שאינו מבין מדוע חייב הוא לשתף את הכהן בעמלו. מה לכהן ולו?! ואינו מבין, שיש יחסי גומלין ביניהם: הוא מקבל מהכהן רוחניות שאין ערוך לה, ונוטל בה חלק תמורת חלק מיבולו. ומי שאינו מבין זאת, נעדר לחלוטין חוש לרוחניות. שקוע הוא כל-כולו בעולם חומרני, וראשו באיבוסו. ובמשפחה חומרנית, אין פלא שנפוצים גדרי צניעות. הן הגדרת מעשי הסוטה היא: "מעשה בהמה", ולפיכך קרבנה שעורים, מאכל בהמה!

ולא שבת לוי בלבד, קובע הרמב"ם כי אם לומדי התורה כולם שייכים לשבת זה, שכלל שירבה ויפרוץ – כך יתעלה העם, ויקרינו מזיווים על כולנו. ואם נמצא מישהו שמנסה "לעכב מתנותיהם" ולהצר צעדיהם, אינו מעיד אלא על עצמו ומושגיו, כמה רחוק הוא משמץ של חזון ורוח! (מעייין השבוע).

"וספרתם לכם ממחרת השבת... שבע שבתות תמימות תהינה" [כג, טו]. מצות ספירת העומר וליקה.

בפרשתנו נקרא את מצות ספירת העומר, אותה אנו מקיימים מדי ערב: "וספרתם לכם ממחרת השבת (שבתון יום טוב ראשון של פסח), מיום הביאכם את (מנחת) עומר התנופה, שבע שבתות (שבועות) תמימות תהינה".

אין לנו עסק בנסתרות, אך די לנו לדעת מה שכתב המקובל האלוקי רבינו חיים ויטאל זצ"ל על הפסוק "תספור לך שבעה שבועות" – וידועה דרשת חז"ל שהמלה "לך" ביאורה להנאתך ולטובתך, ואיזו טובה יש לאדם מספירת העומר? כשנאמר "וחג הסוכות תעשה לך" הרי זה זמן שמחתנו, והאדם אוכל ושותה ונהנה בסוכתו. אבל מה ההנאה והטובה בספירת העומר? ותיירץ, "שידעת כי אלו ימי ספירת העומר הם ימי דין גמור לכל הפרטים", והספירה מזכירה לנו להיות בתשובה ובתפילה להמתיק הדינים, "ואין טובה גדולה מזו!"

"עניין ספירת העומר הוא עניין גדול וקדושה עליונה שממשיכים על עצמם", כתב השל"ה הקדוש זצ"ל, "על כן צריך שיתעורר בליבו בתשובה ויהיה קדוש וטהור". על קדושה עליונה זו, נוכל לספר סיפור שארע לאחרונה.

בישיבה בחיפה עבד בחור חילוני, מבית חילוני וחברה חילונית, אורח חיים ואורח מחשבה חילוני. הרב הקדים לו תמיד שלום, כפי שהוא מקדים לכל אדם. שאל לשלומי, האיר פנים, ומפעם לפעם שאל: "אולי תסכים להניח תפילין?" לא בשביל הרב, באמת, מה יש מזה לרב. בשבילו, לזכות אותו במצווה. אבל הבחור השיב באדיבות: "לא, תודה". כאילו ביקשו לכבדו בסגרייה. מודה, ועוזב... וכך זה חזר על עצמו, במין סבב בלתי נלאה.

יום אחד, לאחרונה, שאל אותו הרב: "אולי תסכים לחזור אחרי על משפט אחד?" זו כבר בקשה שקשה לסרב לה. "אמור נא אחרי: היום ארבעה עשר יום, שהם שני שבועות לעומר". נו, אמר.

למחרת היום, שאל אותו הרב: "אולי תסכים להניח תפילין?" השאלה השגרתית. והוא השיב: "בהחלט, למה לא"... מה קרה? מה נשתנה? הספירה הזריחה בו קדושה עליונה. הפיחה להבה בזיק היהדות...

והייתם צריכים לראות אותו היום. איך הוא מתפלל שלוש תפילות ליום, איך הוא מברך על מזונו? ויש להבין: מה רוממות הספירה, שמזריחה היא כזה אור בנשמה? מה הוא שגב עניינה? אין לנו עסק בנסתרות. ידוע שהמקובלים מכוונים בה כוונות עמוקות, כל יום ותיקוניו כנגד הספירות הקדושות והתפרטותן. אבל בפשוטם של דברים, כיצד יובנו.

ההכוונה ניתנה מרבנו עזריה פיגוי זצ"ל בספרו "בינה לעתים", באמרו שמש רבינו התבשר מראש על מטרת יציאת מצרים, והיא קבלת התורה. וכשיצא העם מבית העבדים לא שקט על שמריו, לא שמח בחירותו, בשבירת העול מעל צווארו. אף לא ביקש תקופת התאוששות, מרגוע ורענון. מיד עם צאתו, מיד למחרת, ידע שהיתה זה רק הקדמה, נקודת יציאה. המטרה לפנינו, ואלה שמים אנו פעמינו. והחל לעסוק: יום, יומיים, שלושה. כמו נוסע שסופר את אבני הדרך, הצמתים והשלטים. ולא שהדרך היתה רציפה, לא שלא היו בה נסיגות ועיתות חולשה. היתה עת מורד לפני קריעת הים והיה רפיון ידיים אחריה, אבל המטרה ניצבה מול העיניים, הכיוון היה ברור. ויש פתגם עממי: "התחשבות, היא חכמי תשלום". כי התחייבות ברורה, ועכשיו יש רק להגשימה.

ונאמר, שלקח הדברים חורג מתקופת ספירת העומר. זה למעשה ההבדל בין המאמין לכופר, בין הדתי לחילוני, בין מי שדרכו סלולה לתועה ולנבדל! ולגבינו, העולם הזה הוא כפרוזדור המוליך לטרקלין. אנו סופרים בו את "ספירת העומר" של חיינו: עוד תפילה ועוד אחת, עוד שבת ועוד מועד, ואנו מתקרבים בכל יום למטרה, לעולמנו הנצחי, ומכינים צידה לדרך הארוכה: עוד שעה של לימוד, עוד מעשה של חסד. כך יש תכלית לימים העוברים, יש להם ייעוד ומטרה, יש כיוון ויש יעד מוגדר. אוי לאדם שאינו מכיר את הטרקלין ואינו יודע מה הפרוזדור, וכל חייו עוברים עליו בשימון... (מעייין השבוע).

"איש מזרעך לדרותם אשר יהיה בו מום לא יקרב להקריב לחם אלוהיו" [כא, יז]. ישראל אשר בך אתפאר.

בפרשתנו מצינו דין מעניין: כהן בעל מום פסול לעבודה. ויש להבין: מה אשם הכהן, שיש תבלול בעינו? כלום לא די בכך שסובל הוא ממומו, שמתניסר הוא ברב או בילפת, עוד מורחק הוא מן הקדושה, ונאסר עליו לכהן בבית המקדש! לא זו בלבד, אלא נאסר עליו להיכנס אף לעזרה, מן המזבח ולפנים! יתר על כן: הרי "ייסורים מכפרים", ואין מתייסר כבעל מום, שאסונו מלווה אותו תדיר! הרי "תועבת ה' כל גבה לבי", ואין שפל ברך מבעל מום! לכאורה, ראוי היה לבחור דווקא בו לעבודת הקודש, ומדוע הורחק? כל זה נכון, אבל מה לעשה ו"האדם יראה לעיניו"? ואם הבאים בשערי בית ה' יראו כהנים בעלי מומים, תזולל בעיניהם עבודת הקודש, וייגרם חילול ה', חלילה! הן יודעים אנו כי ל"משמר הכנסת" נבחרים גברתנים בעלי קומה, כמו גם ל"משמר המלכה" באנגליה, והכל מאותה סיבה.

כמה מחייב הדבר אותנו, את כולנו. כל יהודי דתי מהווה בעיני החילוני שגריר של הדת. שלא לדבר על בן ישיבה ואברך כולל, וקל וחומר לנושא משרה תורנית. אם יופיע בלבוש מרושל או מרובב, אם ילהג בקול או ינהג בחוסר נימוס, עלול הוא לגרום חלילה לחילול השם, עוון שאין לו כפרה, ועליו דרשו את הכתוב: "כל משגיאי אהבו מוות", חלילה וחס! ולאידך גיסא, אם תהיה התנהגותו למופת, והופעתו מסודרת ונקייה, דרשו עליו את הכתוב: "ישראל אשר בך אתפאר", ויגרם בכך קידוש שם שמים, שאין לך מצווה שתשווה לו. ונמצא קונה עולמו בשעה אחת, אשריו ואשרי חלקו! (מעייין השבוע).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריא חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליס בת סוליקה ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אשר בן רגינה ז"ל, לע"נ ניסון בן ננה ז"ל, לע"נ יעקב בן שפרה ז"ל, לע"נ ציפורה בת רחל ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ סעיד דוד בן מהרין ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לידיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ רעיה (רחל) בת מיכל ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

איטש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812-02 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש יט אייר תשפ"א: הדלקת נרות: ירושלים 6:43 תל-אביב: 6:58 חיפה 6:51 מוצאי שבת: ירושלים: 7:58 תל-אביב: 8:01 חיפה: 8:02 ר"ת: 8:35

פרשת אמור

הכרת הטוב והודיה

חתימתו כצורת הספינה...

סיפר החיד"א זצ"ל על זקינו רבי אברהם אזולאי זצ"ל שכאשר באו בספינה לעיר פאס שבמרקו (אחרי גירוש ספרד) ועלו מן הים ליבשה, התחוללה רוח סערה בים והטביעה את הספינה עם כל אשר בה.

לזכר הנס, היה הרב אזולאי, מיום זה, צר את צורת חתימתו כצורת הספינה, כדי לזכור להודות להש"ת בכל עת. **שם הגדולים**

מכח "הכרת הטוב"

הרב מנחם לדרמן ז"ל, שימש במשך תקופה מסויימת במעונו של כ"ק האדמו"ר מגור (בעל האמרי אמת), וסייע רבות לרבני בנייהול משק הבית... והנה באחד הימים חלה פתאום ובא כמעט עד שערי מות. במשך יום שלם שכב על מטתו במצב של גסיסה.

נכנס אצלו כ"ק האדמו"ר מגור (בעל הבית ישראל), סגר את הדלת והתהלך אנה ואנה בתפלה חרישית. לבסוף ניגש אל מיטת החולה ולחש: "מנחם מנחם, הסתכל היטב בפני... עודני חייב לך הכרת הטוב בעד העזרה לאמא..." וכך חזר וקרא כדברים האלה מספר פעמים.

והנה לפליאת הכל, שב הגוסס תוך שעה לתחיה. הוא התאושש, ובתוך ימים מועטים הבריא לחלוטין והוסיפו לו מן השמים עוד עשר שנות חיים. **עפ"י פאר ישראל**

הודאה מכל הלב...

סיפר הגה"צ רבי חיים פרידלנדר זצ"ל, שכאשר ישב פעם בבית רבו הגרא"א דסלר זצ"ל ביום קיץ, הגישה הרבנית לפניו שתי קרה והרב דסלר בחיך נלבב הודה בהתלהבות ובהתרגשות "אני מודה לך מאד" כאילו עשתה עבורו דבר מיוחד יוצא מן הכלל ולא משהו מובן מאליו.

וכך היה כאשר ביקר בבית כלתו בארה"ב, הביע את רגשותיו העמוקים בהכרת הטוב כשהוא מודה לבעלת הבית בביטויי תודה רבים על שטרחה למענו בהכנת כוס תה...

היה נראה כי הרב דסלר מרגיש את כל ה"לב" שהושקע בהכנת כוס התה והגשתו, ובהתאם לכך גם הוא נתן את כל לבו בהבעת התודה מתוך רגש הכרת הטוב עמוק. **מחנך לדורות**

להכיר ולהעריך הטובה שמקבל ממוטיבו ולהודות לו על כך! נלמד מהפסוק: "וכי תזבח זבח תודה... לרצונכם תזבחו" (פרק כב-כט)

בזה מלמדת אותנו התורה כיצד יש להודות. והיינו, אם ישנו מי שחייב להודות על הטובה, על נס שנעשה לו [כמו שאמרו חז"ל (ברכות נד): ארבעה צריכים להודות וכו'] וברצונו להקריב על כך זבח תודה, אזי "לרצונכם תזבחו" כלומר: נדרש בהתאם לכך תנאי שיהיה "לרצונו" – שתהיה הודאתו מתוך רצון אישי. מתוך הכרה עמוקה בגודל הטובה שקיבל מתנת חיים מהבורא ית"ש, ולא שתבא ההודאה מתוך ציווי. מתוך כפייה מבחוץ.

כתב חובת הלבבות (בפתיחה לשער הבחינה): אחת הסיבות שאנשים לא שמים ליבם לטובות שמקבלים מאיתו יתברך היא משום שמתעסקים הרבה בענייני העולם הזה ותענוגיו, ותאווים תמיד לדברים שלא ישיגו אותם לעולם. על כן מתעלמים הם מלהתבונן בטובות שהבורא משפיע להם. מפני שליבם להוט אחרי תשוקתם העזה למלא את תאוותם ולספק את שאיפתם. שכן על כל מה שמשויגים בעולם הזה, אין הם מסתפקים בזה אלא שואפים מיד להשיג יותר.

משום כך מעטות בעיניהם הטובות הרבות, וקטנות אצלם המתנות הגדולות, עד שהם מסתכלים על כל טובה שיש לאחרים כאילו נשללה מהם. והטוב שהגיע אליהם נדמה להם רע, ואין הם מבינים את פעולת ה' המטיב להם בדברים אלה.

עוד כתב החובת הלבבות, כי התלמידי החכמים שבכל דור חייבים לעורר את מי שאינו מבין את טובות הבורא, ועליהם להורות לבני אדם לדעת את מעלת הטובות הללו ע"י שכלם. כי המציאות מראה, שכמה וכמה טובות אין מקבליהן יכולים להנות ולשמוח בהן, בגלל חוסר הכרת הטובות ובגלל העדר ידיעת מעלותיהן.

וכאשר מעוררים את מקבלי הטובות להכיר את יתרונות הטובות, ומגלים להם את אשר נעלם מידיעתם אודותיהן, אזי הם יתנו שבח גדול והודאה רבה למי שהטיב להם. ועי"ז ישיגו תענוג והנאה מהטובות בעולם הזה ושכר טוב בעולם הבא.

בספר "עלזו חסידים" כתב ר"א פאפו זצ"ל: ואם ראוי לשלם תודות לה' על טובות הגוף ועל חיי העוה"ז, על אחת כמה וכמה טובה כפולה ומכופלת למקום עלינו, כאשר מרעיף טובות עלינו ומזכה אותנו במקצת טובות הנפש, ואז כאשר נזכה לכך, חייבים אנו להודות, להלל, לשבח ולפאר ולומר: ברוך ה' אשר יעצנו ואשר עד כה עזרנו, מודים אנחנו לך ומהללים לשם תפארתך...

עלון "איטש לרעהו" הוקדש לעילוי נשמת אמי מורתי

האישה החשובה מרת גיטא בינא ע"ה בת ר' זאב וזאלף יחיאל ז"ל

נלב"ע ט' אייר
ת.נ.צ.ב.ה.

זהירות יתירה מוטלת על בני תורה בדקדוק המצוות שבין אדם למקום ובין אדם לחברו [אף לפני משורת הדין]!

נלמד מהפסוק: “ולא תחללו את שם קדשי” (פרק כד-לב)

וכתב הרמב"ם (הלכות יסודי התורה פ"ה הלכה יא): ויש דברים אחרים שהם בכלל חילול השם, והוא שיעשה אותם אדם גדול בתורה ומפורסם בחסידות, דברים שהבריות מרננים אחריו בשבילם, ואף על פי שאינם עבירות, הרי זה חילול את השם, כגון שלקח ואינו נותן דמי המקח לאלתר... או שירבה בשחוק וכו' או שדיבורו עם הבריות אינו בנחת ואינו מקבלן בסבר פנים יפות אלא בעל קטטה וקעס, וכיוצא בדברים אלו, הכל לפי גדלו של חכם צריך שידקדק על עצמו ויעשה לפני משורת הדין. [מקור דברי הרמב"ם מגמרא (יומא פו.): היכי דמי חילול השם? אמר רב, כגון אנא אי שקילנא בישראל מטבחא ולא יהיבנא דמי לאלתר (=כגון אני, אם אקנה בשר מהטבח ולא אשלם מידי). והטעם, מפרש רש"י: "דכשאני מאחר לפרוע הוא אומר שאני גזלן ולומד ממני להיות מזלזל בגזל"]

כתב רבינו יונה ז"ל (בשע"ת ג-קמח,קמט): "היצורים כולם נבראו לכבוד השי"ת שנאמר (ישעיה מג-ז) "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו". אכן נודע מן השכל, כי המחלל את השם ובזוה דברו אבדה תקוותו, כי לא רב לו אשר לא יקיים מה שנדרש ממנו מעיקר יצירתו לכבוד את ה' ולקדשו, אבל שלח ידו לעשות התורה וההפך ולחלל את שם קודשו... כי הדבר ידוע כי מדרכי קידוש ה' להודיע בכל מבטא שפתים וכו' ובכל הנהגה... כי הטוב והעיקר... הוא עבודת השי"ת ויראתו ותורתו, כי זה כל האדם".

וממשיך רבינו יונה: "ודבר זה כבוד השי"ת, והמבזים לת"ח ויראתו, מבטלים הידיעה הזאת ומראים ההפך בהנהגתם, וכאילו אומרים כי אין עבודת השי"ת עיקר וכו' והם מחללים את התורה על כן יאבדו מתוך הקהל... על כן יכבדו ועבדי השי"ת את חכמי התורה לכבוד השי"ת ולהודיע כי עבודתו לבדה עיקר הנמצא. ואחרי אשר התברר שהכל ברא השי"ת לכבודו, חייב אדם לשים על לבו בכל עת לכבד את ה' ולקדשו בכל דבריו".

לאור דבריו המאלפים של רבינו יונה, נוכל להבין מדוע ענין של קידוש ה' וחילול ה' מוצאים בטוים יותר אצל בני התורה מאשר אצל שאר אינשי דעלמא וגם הם נתבעים יותר על כך. שכן גודל האחריות נופלת עליהם כשעיני המון העם נשואת אליהם.

ואמנם מבאר הגה"צ **רבי ירוחם לייבוניץ זצ"ל** (בספרו **דעת תורה**) כי לאור מעלתם הנשגבה של הת"ח, כפי שנתבאר, אין ת"ח יכול למחול על כבודו, שכן הוא איש המעלה ואת המעלה שבו הוא מחלל והוא חילול ה' ודאי. מעלה וחילול הם שני דברים הפכיים, והחילול הוא ביטול המעלה. והת"ח אינו "בעלים" להסיר את המעלה ממנו. כופין אותו לעמוד במעלתו. אין לו רשות להבטל ממנה.

משל למה הדבר דומה? לאדם שהולך לדור ברפת בין הבהמות באומר: לא איכפת לי ואוהב אני לחיות בין בהמות... וכי זה תלוי בהקפדתו אם מקפיד בדבר זה או לא? הרי יאמרו לו: אדם אתה ולא בהמה! ומוכרח אתה לעמוד במקום הראוי לך כאדם. כך גם כל בן תורה, אם יאמר עניו אנוכי ולא מקפיד ואינני רוצה להתגאות על חברת אנשים פשוטים שאינם בני תורה, אלא עמהם אשב ובהם אתערב, וכמוהם בשוה אחיה... הנה הוא מתחייב בנפשו! כי את מעלתו הוא מחלל, וחילול המעלה הוא חילול שמו יתברך. עכ"ד רבי ירוחם.

בסגנון דומה כותב גם הגה"צ **רבי יעקב ניימן זצ"ל** (בספרו **דרכי מוסר**): בן תורה שאינו מתנהג כראוי לו, הרי הוא מחלל ומבזה את כבוד כתר התורה אשר הוא נושא על ראשו. ולכן חטאו גדול פי כמה מונים מאיש ההמון שיחטא באותו חטא. אחריות גדולה נושא בן תורה על כתיפו, וחובת זהירותו כפולה ומכופלת, באשר פגם כל דהו - את התורה הוא מחלל, רח"ל, ולגודל מעלתו כן יכבד עונו.

דוגמא לכך מצבא המלך: בנוהג שבעולם, חייל אשר חסר לו כפתור בכנף מעילו, או שכותנתו אינה מגוהצת כהלכה, יקבל על כך עונש מגבוה למען לא ישנה באיוולתו, אבל חייל אשר ברח מן השרות הצבאי, אותו לא יענישו אם ימצא מחוסר כפתור במעילו. כיון שרחוק הוא מכלל החיילים העומדים על משמרתם.

כן הוא הדבר בצבא עובדי ה' - אומר הרב ניימן - אדם מן הרחוב לא שייך לתבוע אותו על מעשים קטנים שנעשו שלא כהוגן, הפרטים

“הרי כבוד שמים יתחלל!?”

פעם סידר הגר"מ פיינשטיין זצ"ל, גט לאדם מסויים, ואחר כך ביקש את אחד התלמידים להיות "שליח" הבעל ולמסור את הגט לאשה בנוכחות שני עדים כדין. אולם האשה שלא היתה שומרת מצוות סרבה לקבל את הגט. ה"שליח" ושני העדים חזרו אל רבי משה מבלי למלא את שליחותם.

מיד יצא רבי משה, מלווה בשליח ושני העדים, בדרכו אל דירת האשה שהייתה ממוקמת בבנין דירות מוזנח במנהטן. הוא טיפס במדרגות ארבע קומות עד שהגיע לדלת דירתה. היה זה אביה של האשה שפתח את הדלת ופרץ בצעקות כנגד רבי משה שיניח לבתו.

ואולם רבי משה עמד על רצונו לשוחח עם האשה. לבסוף נכנע האב הזועם והניח לקבוצה להכנס. הסביר רבי משה לאשה, בשקט ובבהירות, על הטעות הטראגית שהיא עושה בסרובה. לבסוף נשתכנעה והסכימה ליטול את הגט. ואז מסרוה לה והלכו.

כשירדו מהבית, פנה התלמיד אל רבי משה ושאל: "ימחל נא לי על תמיהתי, אך האמנם יאה למעמדו של ראש הישיבה, גדול בישראל, המייצג את בית הדין היהודי, להשפיל את עצמו עד כדי כך ולטפס את כל הקומות האלו כדי לספוג עלבונות?"

נענה רבי משה ואמר בתקיפות: "היעלה על דעתך כי במצבים כמו אלה, צריך אני לדאוג שלא להשפיל עצמי? ומה על כבוד שמים?! ואם חלילה תנשא האשה מבלי שיהיה גט בידה, הרי כבוד שמים יתחלל! האם יכולה להיות בושה גדולה מזו...?"

רבי משה פיינשטיין

כיצד לנהוג שלא לגרום לחילול ה'....

פעם עלה הגה"צ **רבי אליהו דושניצר זצ"ל** לאוטובוס, ושילם לנהג, אך לא שם ליבו שהנהג שכח לתת לו כרטיס לביקורת. כאשר נוכח לראות שנוטר ללא כרטיס, הסתפק כיצד עליו לנהוג שלא יהיה חילול ה'. הוא שח את ספקו בפני מלווהו בטענה הבאה:

"**אם** אדרוש כעת מהנהג כרטיס על מה ששילמתי, עלול הנהג לחשוד בי שלא שילמתי כלל, ואגרום בכך לחילול ה'. אם אני המצב כמו שהוא, ישאר הכסף ביד הנהג ולא יגיע לחברה שהנהג רק שכיר שלה, ונמצאתי מכשילו בגזל שלא מדעתו. זאת ועוד: אם לפתע יעלה ה"מבקר", ולא ימצא כרטיס בידו, יחשדני שנכנסתי ללא תשלום, ושוב אגרום לחילול ה'.

לבסוף מצא רבי אליהו פתרון ואמר: "הריני מוחל לנהג בפה מלא על הכסף ששילמתי. הכסף שלו, ועתה אשלם שנית ואקבל כרטיס כחוק". כך עשה והתיר ספקותיו.

נחלת אליהו

"אשר בך אתפאר"...

מספר תלמיד: כאשר עבר **רבינו הגרא"מ שך זצ"ל** ניתוח, ביקרנו אותו בבית החולים וראינו את הקפדתו המופלגת להרבות דברי תודה ושבח לצוות בית החולים.

הבענו את תמיהתנו: "למדמינו רבינו, האמנם צריך לנהוג כבוד ונימוס כה מופלגים?"

השיב הרב שך: כך מקובלני מדודי הגאון **רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל**. אמנם נפסק להלכה שבזמננו אין דין "תלמיד חכם", אבל הואיל והבריות מחזיקים אדם ל"תלמיד חכם", חייב הוא בזהירות המופלגת לענין קידוש שם שמים המוטל במיוחד על תלמידי חכמים, כמבואר בגמרא (יומא פו.) שיאמרו הבריות: "מה נאים מעשיי" ויאמרו עליו: "ישראל, אשר בך אתפאר!"

קנין תורה

"שבת אחת של יהודי..."

בשונה מהרגלנו להביא מעשים מגדולי ישראל, נזדמן לנו באקראי מעשה (מכתבי העת) על יהודי כלכלן בעל שם עולמי, מרצה בינלאומי שספרו תורגם לשפות רבות, ממנו ניתן ללמוד שגם יהודי פשוט, בידו להביא לקידוש ה' בעולם ע"י שמוותר מעצמו לכבוד השי"ת, וכך היה מעשה:

לפני שנים ספורות, קיבל יהודי זה ששמו קיווי ברנהרד (שנחשב מרצה מבוקש ביותר לוועידות כלכליות נחשבות בעולם) הצעה מפתה: להיות הנואם הפותח בכנס היוקרתי של חברת הענק הידועה "מייקרוסופט". כמובן שבתמורה הוצע לו סכום עתק, אבל ברנהרד, למרות תהילת העולם שיכול היה לקטוף, סירב להצעה, שכן האירוע המרשים תוכנן להיות בשבת, וכיהודי שומר שבת הוא לא הסכים להצעה. ב"מייקרוסופט" לא מורגלים בסירוב, והציעו לו סכום כפול ומכופל, אולם הוא לא ויתר!

בסופו של דבר, בשל יוקרת המעמד של ברנהרד, הזיזה "מייקרוסופט" העולמית את כל האירוע ליום ראשון, וברנהרד יכול היה לפתוח בנאום המבוקש.

תגובתו של יו"ר מייקרוסופט, המילארדר ביל גייטס, היתה אז כדלהלן: "זה מה שקורה כשיש לך משהו שכסף לא יכול לקנות. עם הכסף שבידי אני יכול לקנות כל מטוס וכל יאכטה שארצה, אני יכול לקנות גורד שחקים ואפילו כשרונות של אנשים, אבל לעולם לא אוכל לקנות בכסף, שבת אחת של יהודי..."

הקטנים אינם חשובים כלל חטא לגביו, רחוק הוא משומרי משמרתה. (אם כי לעת"ל יתבע בעולם האמת על כל פרט). אבל תלמיד ישיבה, בן תורה העומד לשרת לפני ה', עליו להשמר ולהזהר מכל דבר קטן שמא יעשה שלא כהוגן וכראוי למדתו, שטח התביעה ממנו שונה לחלוטין מאשר התביעה מאיש ההמון. עכ"ד.

לאור דבריהם של גדולי המוסר הנ"ל, נוכל להבין את אמרתו של התנא (באבות פ"א-יא): "חכמים הזהירו בדבריכם שמא תחובו חובת גלות ותגלו למקום מים הרעים וישתו התלמידים הבאים אחריכם וימותו, ונמצא שם שמים מתחלל". והיינו שעל החכמים במיוחד מוטל להיות זהירים בדיבורם שיהיה נקי וטהור, ורחוק מצורת סיגנון הדיבור וה"סלוגן" המצוי ברחובה של עיר, שכן הם משמשים כדוגמא ומופת לתלמידים ולהמון העם. וכשאינם נזהרים בדיבורם והנהגתם, נמצא שם שמים מתחלל.

וכפי שכבר כתב **החפץ חיים** (ב**חובת השמירה**) כי ת"ח שאינו שומר על דיבורו ומתפרסם הדבר אצל המון העם, מתבזה עי"ז כבוד שמים, כי נעשו הלאוים התלויים בדיבור כהפקר בעיניהם, ולכן עובר בלאו, "ולא תחללו את שם קדשי".

ובזה מבאר הח"ח את דברי חז"ל על תלמידי ר"ע שמתו מפסח ועד עצרת משום שלא נהגו כבוד זה בזה, ואף שעל עיון אונאת דברים (בהתאם לדרגתם הגבוהה) כשלעצמו אין חיוב מיתה, אבל היה כאן חילול ה' לפני המון העם, וככל שהאדם גדול יותר, כן חילול ה' גדול יותר. ועון זה כה חמור עד שאינו מתכפר אלא במיתה, ומכאן גודל האחריות היתרה הרובצת על כתפי בני התורה להשמר בדיבורם ובמעשיהם.

נוכל בדרך נוספת לבאר את אמרת התנא "חכמים הזהירו בדבריכם שמא תחובו" וכו', עפ"י דברי **רבינו ירוחם** שהבאנו לעיל ש"אין ת"ח יכול למחול על כבודו מפני שהוא איש המעלה ואינו רשאי לחלל מעלתו" וכו' והיינו שעל החכמים להזהר שלא ישפילו מעלתם בדברים שמדברים כביכול מדרך הענוה והשיפלות ועי"ז יגרמו שיזלזלו התלמידים והמון העם בערך מעלתם הנשגבה של החכמים וכו' ונמצא ש"ש מתחלל.

וכאותו מעשה שאירע עם **האווה"ח הק'** שניהל ישיבתו ברמה והחזיק בהמה דקה עבור בני הישיבה וחכמיה, ובא אחד וביקש ממנו בשר והשיב לו האווה"ח שאינו יכול לתת לו ולהחטיר מבני הישיבה. והלה קצף מאוד וקילל וביזה את כל חכמי הישיבה (והאווה"ח בתוכם), ואילו האווה"ח שתק. בלילה נתגלה אביו של האווה"ח ואמר לו כי פסקו לו מיתה על כך ששמע שמחרפים אותו ואת החכמים ושתק ולא מיחה, ביקש עליו רחמים והחליפו את פסק דינו בגלות. (הובא **באיש לרעהו** ח"ג עמ' צד).

ועפ"ז נפרש: "הזהירו בדבריכם" - לא לשתוק אלא למחות על בזיון הת"ח "שמא תחובו חובת גלות" - כפי שנפסק על האווה"ח הק' "ותגלו למקום מים הרעים" וכו' שע"ז ירד ערכם של הת"ח בעיני התלמידים והמון העם, ולא ירצו לגדול בתורה וכו'.

מניעת צער מהזולת

רגישות לצערן של הזולת...

סיפר מקורבו של הצדיק **רבי אריה לוי** זצ"ל: "בבוקרו של יום אחד התלוותי לרבי אריה בשובו מתפלת שחרית בבית הכנסת "זהרי חמה" לכיון ביתו. בעודנו משוחחים, באמצע רחוב יפו, לפתע נעצרה לידנו מכונית ומתוכה נשמעה הקריאה: "אריה! אריה!"

"**היה זה כ"ק האדמו"ר מגור בעל הבית ישראל** שהחווה לרבי אריה באצבעו לעלות למכוניתו. רבי אריה נפרד ממני בחמימות, אך הרבי העיר לו: "וכי כך עושים לבני לוי? גם הבחור יכול לעלות למכונית". כך זכיתי להיות עד לשיחה מעניינת שהתנהלה בין הרבי מגור לרבי אריה.

מיד כשעלה רבי אריה למכונית, התעניין בשלומי של הרבי. השיב לו הרבי כי היום הוא לא יום טוב עבורו, בהטעימו: "היום הוא יום השנה לעלותם של בני ובתי על המוקד בשנות הזעם".

רבי אריה החל בהרצאת דברי ניחומים והרעפת מילות חיזוק ועידוד לרבי מגור. אך הרבי הגיב בשפה אידישאית פולנית: "אוי! חבל שאמרת לך זאת... כך אתם צריכים להצטער בצערי". בסיום השיחה ביקש הרבי מנהגו שיוריד את רבי אריה בביתו ואותי בבית הורי ברחוב גשר החיים.

דרך אבות

להשתדל ולפעול למניעת צער מהזולת!

נלמד מהפסוק: "ויניחהו בפרוש להם" (פרק כד-יב)

וכתב רש"י: **ויניחהו לבדו ולא הניחו מקושש עמו. ששניהם היו בפרק אחד ויודעים היו שמקושש במיתה וכו'.** אבל במקלל הוא אומר "לפרוש להם" שלא היו יודעים אם חייב מיתה אם לאו. ומפרש השפתי חכמים: **דאילו היו מניחים אותם יחד, היה המקלל סבור שהוא חייב מיתה כמו המקושש, ולכן לא הניחו אותם יחד "שמא אין המקלל חייב מיתה ויצטער לשוא". ומעתה, הרי הדברים קל וחומר: אם כך הקפידה התורה ביחס למקלל רשע, שמא עלול הוא להצטער לשוא, אף שספק אם אמנם יצטער, על אחת כמה וכמה ביחס לכל אדם שיש להזהר ביותר שלא לגרום לו צער כלשהו.**

הגאון רבי משה שמואל שפירא זצ"ל הוכיח בשיחתו עד כמה מחשיבים בשמים אפילו צער כל דהו של תינוק: ההלכה היא שאין אומרים "שהשמחה במעונו" בסעודת ברית מילה. זאת מפני טרדת "צערא דינוקא". ואף שבאמת ישנה שמחה גדולה בעליונים בשעת קיום מצות מילה, שהרי דברים נוראים ונשגבים נאמרו על המילה כמו: "גדולה מילה שאלמלא היא לא ברא הקב"ה את עולמו". וכן: "גדולה מילה שנכרתו עליה 13 בריתות".

ומובא במדרש שמצות מילה היא מזבח כפרה, והמקום שמל אברהם אבינו ע"ה את עצמו נקבע להיות מזבח כפרה לדורות ומשום שמל עצמו ביום הכיפורים, לכן זכינו לכפרת יום הכיפורים. וכן מובא במדרש שהגאולה העתידה של עם ישראל אף היא תהיה בגין מצות מילה.

נמצא לאור כל זאת, שיום הברית ראוי להיות יום שמחה גדולה עד מאד! ואעפ"כ, ולמרות כל זאת, לא ניתן לומר בסעודת הברית "שהשמחה במעונו" וכל כך למה? מפני שסוף סוף לתינוק הפעוט בן שמונת הימים יש צער קטן, ויש גם טירדה מפני הצער שלו, ודי בצער זה בלבד כדי להנעם מלומר "שהשמחה במעונו".

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

מזל-טוב !

שיהא לו מזל טוב, יש בכח התפילה להפוך המזל לטוב!"

וסיפר על עצמו שפעם ניגשה אליו אשה ברחוב בעיר 'דימונה', וביקשה ממנו להתפלל עבור בנה. תוך כדי הבקשה נתנה לו על-כרחו שטר של עשרים שקלים. כדי שלא לפגוע בה לקח את הכסף, ניגש לפינת הרחוב וקנה שם פרוסת עוגה ושתייה ו... "לאחר שהרגשתי טוב בזכות האכילה והשתיה, הוצאתי את הפתק עם השם של הבן, ובירכתי והתפללתי עבורו בהתלהבות. תפילה מכל הלב."

מסכם הרב פינקוס: "זהו כוחן של ברכות ה'מזל-טוב' של המשתתפים בשמחה. מתוך הרגשה של קירבה, יש לברכות כח השפעה עצום. כל משתתף ב"קידוש", כל מי שטועם בחתונה, ומתוך הרגשה טובה מברך בברכת 'מזל-טוב' יש לו את הכוח אפילו לשנות בדבריו את המזל. המזל בשמים משתנה ומתהפך לטובה!"

* * *

וזה מביא אותנו לסיפור חשוב נוסף:

אחד ממתפללי ביהכ"נ 'זכרון משה' נהג לקנות עלייה מסוימת בכל שנה ושנה. פעם אחת לא עלתה בידו לקנותה, והיה שרוי בדאגה, אולי זה לא סימן טוב. ניגש למרן רבי ישראל יעקב פישר זצ"ל ותינה בפניו את צערו. בירך אותו הרב שבשנה הבאה יזכה שוב באותה עלייה.

חלפו כמה חודשים והאיש נפטר לבית-עולמו.

לבניו היה קצת תימא, שלא לומר טרוניא, מדוע לא התקיימו דברי הרב שבירך את אביהם שיזכה לשנה הבאה בעליה הקבועה שלו? שאלו את פי הרב שהשיב: אכן שמת לב שהוא לא ענה 'אמן' על הברכה!

לאחר שֶהִפְנֵנו ש'מזל-טוב' אינו איחול גרידא, כי אם 'ברכה' ו'תפילה' - מעתה ברור לנו שיש לענות עליו 'אמן'. וזה למעשה כמובא במדרש שיש לענות 'אמן' על כל ברכה שמברכים לישראל, גם בלא הזכרת השם (ועי' מג"א רט"ו סק"ג) וב'טעמי המנהגים' (ליקוטים ועניינים שונים ס"ק ח', בהערה) מעיר שיענה 'אמן' עוד לפני שהוא משיב 'ברוך תהיה' וכדומה - "כדי שלא יהא הפסק בין הברכה שמברכים אותו לעניית 'אמן'."

רק בשמחות!

התקבל מבעל-המעשה שיחי':

אספר לכם סיפור קצר שאירע לי ביום שישי, ערב ש"ק אחרון ק.

ברוך-השם נולד לי נכד לפני פסח. אצלנו בשכונה (סנהדריה, ירושלים) נהוג, שבכל שבוע תולים מודעות בבתי הכנסת השונים עם רשימה של בעלי שמחה.

מפני איזה סיבה ההודעה על נכדי התעכבה, ונכנסה רק בפרשת שמיני - שבוע אחרי פסח. שבועיים אחר-כך פגשתי ידד בכניסה למקווה, והוא בירך אותי על הולדת הנכד. לְיָדִי עמד אדם נוסף, שגם לו נולד נכד באותו יום, אז סיפרתי לידיד שגם הוא בעל שמחה.

שאל אותו ידדי: למה לא פרסמתם על שמחתכם? והלה משך בכתפו, כאומר: "מה זה כבר מְשֻׁנָּה..."

אז אמרתי להם את המסופר במדרש (קהלת ג' ד') על ר"ש בן חלפתא שהלך לעין-תאנה והיה שם בעל ברית, ומזג להם יין טוב, ואמר להנאספים, בטוח אני בעזרת השם יתברך שבחתונת בני אמוזוג לכם שוב מיין טוב זה! ברכו אותו הנאספים "כשם שהכנסתו לברית כן יכנס" וכו'.

כשיצא משם ר"ש בן חלפתא פגש במלאך-המוות וראה שפניו רעים, שאל אותו: מפני מה? סיפר להם מלאך-המוות שמשמים גזרו שהוא יקח התינוק הזה כשהוא בן ל' יום, אבל מאחר שברכוהו בברכה שיזכו להיות בחתונתו, פסקו מן השמים שלא יוכל להמיתו.

הרי הפלא-ופלא כמה חשיבות הברכות שמאחלים לבעלי שמחה!

* * *

ייתכן שלא כולם יודעים להעריך כראוי את איחולי מזל-טוב שהם מקבלים, משום שהם רואים בכך ענין "נימוסי" ולא שמים לב שמדובר בתפילה. תפילה!

הגה"צ רבי שמשון פינקוס זצ"ל שואל: לכאורה יש לתמוה על מנהג ישראל, שבכל שמחה מברכים 'מזל טוב', והרי ממה-נפשך [בין כך ובין כך] יש להבין, אם המזל כבר טוב לשם מה נצרכת הברכה? ואם חלילה המזל אינו טוב, אז מה יכול להועיל?

אלא - מבאר הרב "כאשר מברך אחד לשני, ובא בתפילה

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

אֶלְזָנוֹת

לְעֵלְמָנוּ עֶפֶת

פֶּרֶשֶׁת אָמָר

כ"ג, ט"ו כ"ה

את הנסח שלא ישכחהו. ויהי בבואו אל רבו עם התשורה המיוחדת אמר הרה"ק הרבי ר' ברוך בשפת קדשו: "הוא לקח את הנסח מזקני מרן הבעל שם טוב זצוק"ל. מקורו מהיכל הנגינה" (כתר מלכות' עמוד קעו).

המנגינה בה נתקדש שם שמים

ספר הרה"ק ה'ישועות משה' מויז'ניץ זיע"א, שזקנו הרה"ק ה'תורת חיים' זיע"א קנה מגוי שטח לבניה. כשחפרו את היסודות לבנין מצאו אוצר בלום של מטבעות זהב, וכאשר באו והודיעו על כך לה'תורת חיים', שלח לקרא לגוי ומסר לו את האוצר הגדול, בנמקו שלא קנה מה שנמצא במעמקי האדמה, רק שטח הבניה עצמו. הגוי טען לעמתו, שהאוצר אינו שייך אליו, כי במכירתו מכר את הכל. אבל ה'תורת חיים' עמד על שלו, בנמקו שכנראה אבותיו הם שהטמינו את האוצר עבורו, ואם כן אפוא האוצר כלו שלו. הגוי הנבער שכלל לא ידע שהמטבעות שבאוצרו של זהב הן, יצא מבית הרבי שמח וטוב לב, וכדרכו של גוי פנה לבית המרוח.

המוזג המפתע שנטל ממנו מטבע אחת העמידו על שויה האמת של המטבע, ומרב שמחה על מה שנפל בחלקו הזמין הגוי את כל רעיו וידידיו לשתות עמו לשכרה.

כטוב לבו בין ספר לידידיו מהו מקור כספו. הגויים ששמעו את ספורו החלו לשבח ולפאר את העם היהודי על ישרותם וטוב לבם, ושלא לחנם הם עמו הנבחר של בורא העולם. וכשהטיבו גם הם את לבם בינו של זה פצחו כלם במנגינת שפורים שתכנה היה שבח השם יתברך והרמת קרן ישראל עמו, העם הקדוש והנבחר.

"הוא לקח את הנסח מזקני מרן הבעל שם טוב זיע"א - מקורו מהיכל הנגינה"

וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימת תהייה (כג, טו).

כנהוג אומרים אחרי 'ספירת העמר' את התפלות 'למנצח בנגינות', 'אנא בכח' ורבונו של עולם. הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוסוב זיע"א, ה'אהבת שלום', היה אומרים בנסח מיוחד אשר ממקור קדוש יהלך כמספר: סוחר אחד, מחסידי הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעזבוז זיע"א, נפרד פעם מרבו בימי ספירת העמר ובקש ברכתו עובר לנסיעתו לרגל עסקי מסחריו. הצדיק ברכו ואגב כך בקשו שישתדל להיות בעיר קוסוב ויכנס אל הרה"ק רבי מענדלי להביא לו משם דבר חדוש. במרוצת ימי הנסיעה השתדל החסיד שיוכל לשבות שבת קדש בצל קורת הרבי מקאסוב כדי למלא רצון רבו, אך לא אסתיע מלתא. הוא הגיע לקאסוב דוקא בתחלת השבוע ולא היתה לו האפשרות להשאיר עד השבת הבאה לשמע דברי תורה מפי ה'אהבת שלום', לכן עקב אחריו בעינים פקוחות בשעת התפלה שיראה חדוש מה בהליכותיו ובדרכיו. מה מאד שמח בהודע לו כי את ספירת העמר מברך הרבי, ואומר אחר כך את המזמורים בדבקות רבה ובנסח מיוחד. האורח נדחק לעמד בקרבת הרה"ק ה'אהבת שלום' והאזין היטב לנסח הספירה. הוא נשאר לעוד יום יומים, בתקותו לשמע כמה דברי תורה אך ללא הועיל. אולם בינתיים למד פראוי וכנכון את הנסח שלא ישכחהו. הוא התנחם בכך שבכל זאת רכש דבר מה, וגדולה היתה שמחתו שיוכל להביא לרבו מנחה חדשה: את נסח ספירת העמר של הרה"ק מקאסוב. גם בדרכו לביתו שגן החסיד לעצמו

כְּשֶׁנִּדְעָה הַדְּבָר לְהַתּוֹרֵת חַיִּים אֲמִץ אֶת הַמִּנְגִּינָה וְהַכְּנִים אוֹתָהּ לַקְדֻשָּׁה כְּשֶׁהוּא מִפּוֹם אוֹתָהּ בְּלִיל הַסֵּדֵר בֵּין קָטֵעַ אֶחָד שֶׁל הַהֶגְדָּה לְמִשְׁנֵהוּ וּבִסְפִירַת הָעֵמֶר ('עֵדוּת בִּיהוּסָף', מִנְהֵגֵי וִיזְנִיץ, נִיסוֹן, עֵמוּד רִסֵּד).

לומר כמה פעמים ביום בלי ברכה היום כן וכך לעמר

וּמוֹבָא מֵהֵרָה"ק רַבֵּי מְנַחֵם מְנַדֵּל מְרִימִינוּב זִיע"א ('מְנַחֵם צִיּוֹן', דְרוּשִׁים לִפְסַח): מְנַהֵג יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה הִיא שְׁכוּתֵבִין בְּאַגְרָתוֹת, לְמִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לְפִי שְׁאַסוּר לְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהַסְפִּירָה שְׁצָרִיכִין לְהִיּוֹת שְׁבַע שְׁבֵתוֹת תְּמִימוֹת, וּכְמוֹ שְׁפָתוֹב בּוֹזֵהר הַקְדוּשׁ ('ח"ג צו'): דְּצָרִיךְ דָּלָא יִתְאַבֵּד מִנִּיה חוֹשְׁבֵנָא דָא, וְכֵן נִהְגִּיתִּי בְּעַצְמִי לומר כְּמָה פְעָמִים בַּיּוֹם בְּלִי בְרָכָה הַיּוֹם כֵּן וְכֵן לְעֵמֶר.

וְכֵן מוֹבָא בְּשו"ת 'מְרָאָה יְחֻזְקָאֵל' (ס"י קד): הַזְהִירָנוּ [הֵרָה"ק רַבֵּי מְנַחֵם מְנַדֵּל מְרִימִינוּב זִיע"א] שְׁלֵא יִסִּיחַ דַּעַת מִן הַסְפִּירָה כָּל הַיּוֹם כְּלוּ שְׁצָרִיכִים לְהִיּוֹת שְׁבַע שְׁבֵתוֹת תְּמִימוֹת, וְכְמָה פְעָמִים בַּיּוֹם הוּא אוֹמֵר: הַיּוֹם כֵּן וְכֵן לְעֵמֶר בְּלִי בְרָכָה.

ספירת העמר משול הוא לשליבות הסלם

וְהִנֵּה יֵשׁ לְהַעִיר שְׁלֻכְאוֹרָה הִיָּה מֵהָרְאוּי שְׁאֵם הַתְּכֻלִּית בְּסְפִירַת הָעֵמֶר הוּא לְבוֹא אֶל הַיּוֹם שְׁאַחַר יְמֵי הַסְפִּירָה, שְׁאֵף הַסְפִּירָה תְּבוֹא בְּאַפֵּן זֶה, שְׁנִסְפָּר אֶת שְׁאָרֵית הַיָּמִים הַנִּשְׁאָרִים עַד לְתְּכֻלִּית הַנִּרְצָה, בְּאַפֵּן שֶׁל פּוֹחַת וְהוֹלֵךְ.

וּכְבָּר עֵמֵד עַל כֵּן ב'סְפָר הַחֲנוּךְ, וְאַלּוֹ דְבָרָיו (מִצוּה

שׁו): וּמִפְּנֵי כֵן, כִּי הִיא כָּל עֵקֶרן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וּבִעֲבוּרָה נִגְאָלוּ וְעָלוּ לְכָל הַגְּדֻלָּה שְׁעָלוּ אֵלֶיהָ, נִצְטוּיָנוּ לְמִנּוֹת מִמְחַרַת יוֹם טוֹב שֶׁל פֶּסַח עַד יוֹם נְתִינַת הַתּוֹרָה, לְהִרְאוֹת בְּנִפְשָׁנוּ הַחִפְץ הַגְּדוֹל אֶל הַיּוֹם הַנִּכְבָּד הַנִּכְסָף לְלַבְנוּ, כְּעֵבֶד יִשְׂאָף צַל, וְיִמְנָה תְּמִיד מְתִי יְבוֹא הַעֵת הַנִּכְסָף אֵלָיו שְׁיֵצֵא לְחַרוֹת, כִּי הַמְנִיָן מֵרָאָה לְאָדָם כִּי כָּל יִשְׁעוֹ וְכָל חִפְצוֹ לְהִגִּיעַ אֶל הַזְּמַן הַהוּא. וְזֶהוּ שְׁאָנוּ מוֹנִיָן לְעֵמֶר, כְּלוֹמֵר כֵּן וְכֵן יָמִים עָבְרוּ מִן הַמְנִיָן, וְאִין אָנוּ מוֹנִיָן כֵּן וְכֵן יָמִים יֵשׁ לָנוּ לְזִמּוֹן, כִּי כָּל זֶה מֵרָאָה בְּנוֹ הַרְצוֹן הַחֻזֵק לְהִגִּיעַ אֶל הַזְּמַן, וְעַל כֵּן לֹא נִרְצָה לְהִזְכִּיר בְּתַחֲלַת חַשְׁבוֹנֵנוּ רַבּוּי הַיָּמִים שְׁיֵשׁ לָנוּ לְהִגִּיעַ לְקֶרֶבן שְׁתֵּי הַלַּחַם שֶׁל עֲצַרַת.

וְאַל יִקְשָׁה עֲלֶיךָ לומר, אִם כֵּן, אַחַר שְׁעָבְרוּ רַב הַיָּמִים שֶׁל שְׁבַעָה שְׁבוּעוֹת אֵלוּ, לָמָּה לֹא נִזְכִּיר מֵעוֹט הַיָּמִים הַנִּשְׁאָרִים, לְפִי שְׁאִין לְשִׁנוֹת מִטְּבַע הַחֲשָׁבוֹן בְּאַמְצָעוֹ. עכ"ל.

אֲמָנָם יֵשׁ לְהוֹסִיף וְלומר שְׁאֵם כִּי הַסְפִּירָה נַעֲשִׂית בְּתְּכֻלִּית לְבוֹא לְיַדֵּי יוֹם מִתֵּן תּוֹרָה, עִם כָּל זֹאת יֵשׁ מַעֲלָה וְסִגְלָה מִיַּחְדָּת מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וּסְפִירַת הָעֵמֶר מְשׁוּל הוּא לְשְׁלִיבוֹת הַסֵּלָם, וְהַמוֹנָה וְסוֹפֵר הוּא כְּעוֹלָה בּוֹ מַעֲלָה אַחַר מַעֲלָה, כִּי לְכָל יוֹם וְיוֹם יֵשׁ אֶת הָעֲבוּדָה הַמִּיַּחְדָּת הַשְּׂיִכָּת לּוֹ, כְּפִי שְׁמִתְבָּרַר לָן מֵהִנֵּי צְדִיקֵי שְׁהִיוּ מְבָאָרִים כִּי הַסְפִּירָה שְׂיִכָּת לְאוֹתוֹ הַיּוֹם, וְגַם בְּעוֹלָם נִמְצָא זֶה הַמִּסְפָּר בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, וּמִמִּילָא בְּכָל יוֹם בְּסְפִירַת הָעֵמֶר נִשְׁלָם בּוֹ עוֹד עֵנִין שְׁנִתְמַלָּא עֲבוּדָתוֹ כְּרָאוּי לּוֹ, כֵּן שְׁאָכֵן עֵקֶר הַתְּכֻלִּית הוּא יוֹם מִתֵּן תּוֹרָה, אֶךְ עֲבוּדַת הָאָדָם מְצוּיָה בְּסִכּוּם הַיָּמִים שְׁכָבֵר עָבְרוּ, מֵה שְׁמִלְאוּ בְּהֵם כָּל עֲבוּדוֹת אוֹתָם הַיָּמִים.

(מִתּוֹךְ הַסְפָּר סְפִיר וְיֵהָלוּם לְהֵרַב הַגְּאוּן רַבֵּי מְנַחֵם מְנַדֵּל פּוֹמֵרְנֵץ שְׁלִיט"א)

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר".

את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני

למספר פקס: 077-470-26-81

או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.

בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

חידון אֵלֶּ? נות - נושא פרסים מהם שני ההקשרים בהם מזכר בפרשתנו היום השמיני?

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת תרומה:

ש. מהם שני הפריטים שקשורים למשכן, ששמם נכתב בשתי אותיות זהות בלבד?

ת. המילים וו (קרב - שמות כז, י), ושש (פשתן - שמות כה, ד), מורכבות משתי אותיות זהות בלבד.

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת תרומה:

ה' מאיר הולצמן מבית שמש.

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות אמור - בהר בחקתי תשפ"א ♦ עלון מס': 64

השגחה שבועית

אורח מעניין שאוהב בזיונות

הגיע אלינו מכתב מרגש ומודה, יחד עם חיזוק מיוחד. החלטנו לשתף אתכם:

אני מצרפת לכם ציטוט מספר אגרא דכלה שחזק אותי מאוד לאחר שהתאלמנתי לפני קרוב לשש שנים, ואולי אחרים יפיקו מכך תועלת.

ואלו הם דברי האגרא דכלה בפרשת שופטים:

"קבלה מתלמידי הבעל שם טוב, כשיש לאדם איזה חסרון חס ושלום, אזי יתבונן ויחפש בהענין הזה איזה טובה שיש בזה, וכיון שימצא הטובה אזי יתמתק הדין ברחמים.

וזהו תמים תהיה עם ה' אלוֹקֶיךָ, שתמצא במחשבתך תמיד החסד הגנוז עם הדין, יתמתקו הדינים ויושלם החסרון."

היסוד הזה מוזכר כאן פעמים רבות בעלון ובקו השגחה פרטית, לראות בכל דבר את הטוב ולקבל כל דבר בשמחה. בזה מקיימים את ההלכה שצריך לומר על כל דבר יכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, ומעבר לזה, ההסתכלות בכל דבר על הטוב, היא עצמה מביאה טוב, מגלה את הטוב, וזה מביא לעוד ועוד חסד ה'.

פגשתי השבוע יהודי השקוע בחובות כבדים ביותר. הוא היה על סף ייאוש ומצבו נגע ללבי. כל כך רציתי לעזור לו, והנה נזכרתי שבהשגחה פרטית ראיתי כמה ימים קודם לכן את דברי הרה"ק רבי ברוך ממעזי"בוז' שאמר (מובא בספר בוציא דנהורא, ערך 'עוני'):

כל אדם שהוא מזרע האבות הקדושים "מוכרח" לטעום את טעם העניות הקשה, אבל - אומר הרבי רבי ברוך - האורח הזה של עניות הוא אורח שאין לו זמן קבוע אצל כל אדם, אלא הוא אורח מעניין במיוחד, הוא אוהב בזיונות ושונא כבוד, ולכן אם מבזים אותו, ובלשונו "מתנגדים עמו בכעס ותערומות נגד ה' יתברך" הוא מתעכב באכסניה הרבה זמן. לא כן המצב כאשר מקבלים אותו במאור פנים, ובלשונו "מי שמקבל את האורח באהבה בהכנעה ובכבוד, אז בוריות יברח האורח הזה מביתו ולא יתעכב שם הרבה".

כך מתנהג העוני. האוכל שלו זה בזיונות. הוא נהנה מתרעומת ומעצבות, ומתיישב היטב במקום שבו מתלוננים ומתרגזים. אבל אם יכבדו אותו וישמחו עמו, יתנהגו בנחת וברוגע, או אז האורח לא ירגיש בנוח. הוא יקום ויברח מהר, לחפש לו עניים מרוגזים ועצובים.

אמר לי היהודי, חיזקת אותי, אני מתחיל לקבל את האורח הזה בשמחה, באהבה ובהכנעה.

אני בטוח שבקרוב הוא יבשר שהקב"ה הרים קרנו.

לראות את הטוב בכל דבר ולקבל את הכל בשמחה זו העצה הטובה ביותר שעל ידה נוכל לקבל רוב שפע משמים בכל מצב ובכל זמן.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

שולחים מטבעות לשמים

הבא, והוא יוכל גם ליהנות בעולם הזה וגם לקבל שכר בעולם הבא. והרי אמרנו שאי אפשר לשלם על שום טובה, אז במה נשלם? התשובה היא: בהודאה - "אין לישראל מה שישלמו להקב"ה, אלא הודיה בלבד, על כל טובה שעושה עמהם" (מדרש שו"ט ק"ח). אנו מברכים בכל יום מאה ברכות, ובהן הודיה לה'. גם מילים טובות שיהודים אומרים בכל עת, כמו ברוך ה', הודו לה', חסדי ה', ישתבח שמו - מביעות תודה כלפי הבורא יתברך, והן כתשלומים על הטובות. אם אנחנו מודים, איננו נהנים בחינם.

חז"ל קבעו לנו נוסח של ברכות, ואין להמציא נוסחים עצמיים, למשל, לברך על העץ: ברוך ה' לעולם ועד שברא פירות טובים. ההלכה היא שאין לשנות ממשבע שטבעו חכמים: יש 'מטבע של ברכה' - ברוך אתה ה' וכו'. מדוע קוראים לברכה מטבע? כי אכן היא כמו מטבע של כסף. כל ברכה הריהי כתשלום על הטובה. בכל ברכה משייכים את הטובה לבורא עולם ומבינים שהכל נהיה בדברו, ואנחנו מודים ומשבחים ומפארים לו. הברכות וההודאות הן כביכול פרנסה של הקב"ה.

מהיכן אנחנו לומדים זאת? מהפסוק "יושב תהילות ישראל". מקובל לומר על אנשים שהם 'יושבים' על משכורת. זה יושב על משכורת של שלושים אלף בחודש, וזה יושב על מאה אלף... זוהי צורת ביטוי שמהווה התייחסות לפרנסת האדם. אף בורא העולם כביכול 'יושב על משכורת', ומהי? תהילות ישראל! מקובל אצל צדיקים מפי אליהו הנביא זכור לטוב, כי כלל ישראל מפרנסים לאביהם שבשמים, בבחינת 'תנו עוז לאלוקים'. כשמברכים כהלכה ומכוונים לכבוד את שמו הגדול על טובותיו, אנו שולחים מטבעות לשמים. הברכות וההודאות הן כתשלום מזומנים על המתנות, ואז השכר על המצוות מחכה בשלמות לעת הגמול.

ויהי רצון שזוכה תמיד להודות לו על רוב רחמי וחסדיו, אמן סלה.

(מתוך שיעור 197 בשער הבטחון)

הבטחון בענין שכר המצוות הוא דבר שדורש בירור. מצד אחד, לא מגיע לנו שום דבר. הן כבר קיבלנו כל כך הרבה טובות מלמעלה, שאפילו אם נקיים מיליאדי מצוות לא נוכל לשלם על טובה אחת שהבורא מתחסד עימנו. מצד שני, האיני מאמין' האחד עשר מ"ג עקרי האמונה הוא שהבורא יתברך גומל טוב לשומרי מצוותיו, והשכר מחכה לנו לעולם הבא. לא רק שאין ספק בזה, ולא רק שראוי לזכור זאת, אלא חובה לזכור זאת תמיד. כיצד אם כן עלינו להתייחס לכל ענין השכר על המצוות? אל תהיו כעבדים המשמשי את הרב על מנת לקבל פרס וכו' (אבות א' ג'). הרמב"ן מפרש: שלא להיות כפועל שמקבל את שכרו מזומן בו ביום, אבל שכר ודאי שנקבל. עלינו לדעת שכל מעשה טוב נכנס לכספת. כל מחשבה שהורה, כל דיבור טוב, כל התגברות והתאפקות - נשמרים עבורנו לעולם הבא.

רבי אהרן יוסף לוריא זצ"ל, מהאריות של חסידי סלונים בטבריה, בספרו 'עבודת פנים' מכתב י"א שואל: הרי חז"ל קבעו שכאשר באים על אדם יסורים, מנכים לו מעונשו לעולם הבא. אם ככה, שמא העקרון פועל גם להיפך, שכאשר אדם נהנה מטובות ומהנאות בעולם הזה, אזי מנכים לו מהשכר לעולם הבא?

עונה על כך החסיד: משל לחנות גדולה שבעל הבית מעסיק בה כמה פועלים. הפועל עובד למען בעל הבית, והוא גם קונה לעצמו מהמוצרים שבחנות. הוא אינו לוקח בחינם, אלא יש לו חשבון מיוחד אצל בעל הבית, וכאשר מגיע הזמן לקבל את המשכורת, בעל הבית מנכה לו מהמשכורת את התשלום עבור המוצרים שקנה. זאת כאשר הפועל אינו משלם במזומן על הקניה, אולם כאשר הפועל עורך קניה בשביל ביתו ומשלם במזומן, סכום הקניה לא יופחת מחשבון המשכורת בסוף החודש, והוא יקבל את משכורתו בשלמות.

כך גם בענין הטובות. כאשר אדם מקבל טובה ומשלם עליה, היא אינה מנכה משכרו בעולם

השיעור נמסר ביום חמישי וניתן לשומעו בשלוחה 4 (אחר בחירת השפה)

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארגן ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 1-605-31-31-719 • מאנגליה 0-330-3900-489 • מבלגיה פרטים בעמוד האחרון
מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפריט הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

שידוך על גלגלים

מספר ר' יצחק מצפת:

לפני שנתיים נסעתי מטבריה לצפת ביום גשום וסוער. ברכב נהג חברי שמעון בן העשרים וחמש, שהיה עדיין בחור. בדרך הבחנו ברכב שעולה באש. בעל הרכב עמד מחוץ לרכב, ולצידו עמדו בני זוג ותינוק. זה היה מחזה מוזר של אש ומים יחד והזכיר קצת את מכת ברד. ריחמנו על נוסעי הרכב, אך לא ידענו איך לעזור להם והמשכנו לנסוע. לפתע הבנו כי הזוג והתינוק נסעו כנראה עם בעל הרכב, וכעת אינם יכולים להגיע ליעדם. צריך לעזור להם. החלטנו שאנו חוזרים לזירה, לבדוק את העניין.

חזרנו למקום ושמעון שאל אותם: "אולי אתם רוצים לנסוע לצפת?"

בני הזוג התרגשו מאוד. הם היו נבוכים ואובדי עצות, וההצעה שלנו היתה הישועה שלהם. הם הודו לנו מקרב לב ועלו על הרכב.

המשכנו לנסוע, ושטר עצר אותנו. הוא הציץ לתוך הרכב ושאל: "מה זה? תינוק בלי סלקל!"

שמעון הסביר לו שהיה כאן מעשה של הצלת נפשות. הנסיעה של הזוג והתינוק לא היתה מתוכננת, אספנו אותם מצד הדרך ליד רכב בוער באש, ומוכן שלא היה שייך להתחשב בזוטות כמו סלקל. השוטר נטה להאמין לנו, אלא שאז קפץ שוטר זקן וצעק: "אתם שקרנים! לא מאמין לסיפורים שלכם! מגיע לכם דו"ח!"

ואכן, השוטר לא ויתר, ולא זו בלבד, אלא רשם דו"ח מחמיר במיוחד: קנס של אלף שקל והורדה של 6 נקודות. כדי להבין את משמעות הדבר נסביר שבהורדה של 12 נקודות כבר צריך לעבור קורס נהיגה חדש.

ניסינו להתווכח ולהציע לשוטר לקחת את בני הזוג והתינוק ברכב שלהם... הם התעצבו כהוגן, והשוטר הזקן צעק: "סעו הרגע!"

נסענו. האוירה ברכב לא היתה נעימה. שמעון לא הבין איך ייתכן שהדבר קרה לו לאחר שקיים מצוה, והאברך האורח הרגיש גרוע, כשראה שמיטיבו נקנס בסכום כה גדול בגללו. יחד ניסינו למצוא דרכים לצאת מהסבך. חשבנו לגשת למשפט לביטול הדו"ח, אבל אז התברר שהאברך היקר ומשפחתו גרים בכניסה הסמוכה לביתו של שמעון. אם כך, התובעים יטענו שבוודאי כבר היתה הכרות מוקדמת בין האברך לנהג, כך שאין סיכוי שיאמינו לנו.

בשלב הזה האברך הציע לשלם את הקנס, אבל שמעון לא הסכים. מה פתאום? זאת המצוה שלי והקנס שלי, ובכלל איך מבקשים מזוג צעיר אלף שקלים? תהיו רגועים, תרגישו בנוח, אם נגזר עלי להפסיד אלף שקלים, אני שמח שזה הגיע בדרך של קיום מצוה. ברוך השם!

האברך התרגש מאוד. זאת היתה ההיכרות הראשונה שלו עם שמעון, אך לא האחרונה. מאז הם החלו להיפגש בתדירות גבוהה. האברך קשר שיחה עם שמעון וראה שהוא אציל מידות וירא שמים. הוא גם שמע מפיו באיזו ישיבה הוא לומד. האברך סיפר לאביו על הנסיעה ועל הקנס ושיבח מאוד את שמעון. ואז עלה בדעתו של אביו רעיון של שידוך. הרעיון הלך והתקדם, וברוך ה',

האיש מהתמונה

לפני חמש עשרה שנה השתתפתי בשמחה גדולה במשפחתנו. אחייני שלי, ילד של תפילות שנולד אחרי שנים רבות של ציפיה, הגיע לגיל שלוש, והוריו ערכו לו את מנהג החאלקה של תגלחת הראש כמנהג ישראל. לכבוד הארוע נסענו כל בני המשפחה המורחבת למירון בחול המועד סוכות. כאשר שהיתי שם, במירון, הבחנתי במצלמה מונחת על גדר. זאת היתה מצלמה יקרה ולא היה עליה שום סימן. בימינו קל יותר לדעת למי מצלמה שייכת, כיוון שאפשר לדפדף בתמונות על המסך, אולם המצלמה ההיא היתה מהסוג הישן, ללא מסך, ולכן לא היתה לי שום אפשרות לאתר את בעליה. לקחתי את המצלמה, וכשהגעתי לביתי שבמודיעין עילית נתתי את הפילם שהיו במצלמה לפיתוח. לא הכרתי את האנשים שבתמונות והנחתי אותן למשמרת יחד עם המצלמה. ביקשתי מה שיעזור לי למצוא את האנשים. יותר מזה לא יכולתי לעשות.

לשבת בראשית הוזמנתי לביתו של חמי בירושלים, ובליל שבת הלכתי עם חבר לכותל המערבי. עמדנו ליד אחת הבימות הפזורות ברחבה, ולפתע ראיתי פנים מוכרות. מי זה האיש הזה? מהיכן הוא מוכר לי? התבוננתי לעומק, וקלטתי: זה האיש מהמצלמה! ניגשתי אליו ושאלתי אותו: "איבדת מצלמה במירון?"

"כן", הוא אומר לי מיד. "מאיפה אתה מכיר אותי?"

"מהתמונות במצלמה שלך."

"אתה יודע?" הוא אומר בפליאה, "תראה איזו השגחה. אני גר בצפון, ובדיוק השבת הגעת לירושלים, לכותל המערבי, בדיוק באותו זמן שגם אתה הגעת לכאן."

"ואני גר במודיעין עילית ומגיע לכאן בדיוק כשאתה נמצא פה."

התרגשנו מההשגחה שזימנה את שנינו כדי להחזיר למאבד את אבדתו.

(יום רביעי פרשת שמעי תשפ"א, בוקר, סיפור 3 / סיפור מס' 18879)

בית, חלון ועץ

ברחוב חבקוק 13 בבני ברק, לצד הבניין, יש שני עצי דקל. עץ אחד גבוה ונאה, והעץ שלידי אינו אלא גזע קטן. הפלא הוא, שהגזע הקטן היה עד לפני שנה עץ דקל רב פירות בעל ענפים רחבים במיוחד שהצל על כל הסביבה.

בניסן תש"פ הוכרז מצב חירום בארץ בעקבות הקורונה. אנשים התכנסו בבתיהם, והמבוגרים במיוחד. ברח' חבקוק 13 ישיבה אשה מבוגרת ליד החלון. היא הרגישה בודדה, לא היתה לה כל אפשרות לצאת החוצה, והיא חשבה שלפחות תוכל להתבונן בנעשה ברחוב, אלא שלמול חלונה נפרש במלוא הדרו עץ דקל שהסתיר את כל הנוף. גם עד אז הפריע לה הדבר, אבל היא לא עשתה דבר בעניין. עכשיו, כשהיה עליה לשבת בבית יום אחר יום בלי לראות נפש חיה, החליטה לפעול. היא התקשרה לעירייה ושאלה אם יוכלו לשלוח גנן שיגזום את העץ, אבל נענתה בשלילה. אף אחד מהאנשים שדיברה איתם לא התכוון לעשות דבר מה בענין. בצר לה פנתה אל בורא העצים בכבודו ובעצמו והתפללה אליו, שיסדר לה נוף נקי מול העיניים, שתוכל לראות את המדרכה ואת האנשים המהלכים עליה, ויקל הדבר על בדידותה הקשה. מעומק הלב היא ביקשה, באמונה גדולה התחננה, והקבי"ה שמע לה. עברו שבועיים מאז שהתחילה להתפלל על זה, והנה נשמטו הענפים. העץ נרקב כולו והענפים פשוט נפלו לארץ. הנוף התגלה פלאים ללא מגע יד אדם, ולאשה היתה הרווחה.

רק לאחרונה, לאחר שהעץ נרקב לגמרי, חתכו את העץ והשאירו רק גזע קטן.

ר' יצחק מבני ברק מספר לי: הלכתי במיוחד לראות את העצים הללו, וראיתי במו עיני עץ גבוה ונאה, ובסמוך לו גזע קטן. צילמתי את העצים למזכרת, להראות ולהזכיר שמי שברא את כל העולם יכול גם לשנות מהבריאה כאשר יעלה רצון מלפניו.

(הבטחון היומי ב-5 דקות - יום רביעי ג' דחול המועד פסח / מס' 138)

ההלואה הוחזרה

אני מתגורר היום בקוניאייילנד, עיר באנגליה הנמצאת במרחק שעת נסיעה מלונדון.

עד לפני שנה וחצי גרתי בבני ברק, העיר שבה מתגורר חמי.

לפני שעברתי לאנגליה ערכתי קנייה בחנות בני תורה, וחסרו לי 240 שקל.

אברך חסיד סאטמער שהיה במקום ראה את מצוקתי והציע להלוות לי

כסף כדי להשלים את הקנייה. רשמתי בפלאפון שלי את מספרו

של המלווה, אולם המספר אבד לי, ולא היתה לי שום אפשרות

כחצי שנה לאחר אותה נסיעה של הכנסת אורחים וקנס בצידה התארס שמעון.

לאחר האירוסין ערך שמעון מסיבת הודיה. בסעודה סיפר איך התגלגלו העניינים ואמר: הסיפור היה נראה בלתי מובן. עשייתי מצוה, ולא רק שלא הרווחתי אלא הפסדתי 1000 שקל ועוד 6 נקודות.

אבל הקב"ה ברוב רחמיו ישב באותה שעה ועשה את מה שכתוב במדרש (ויצא, פרשה ס"ח) שהקב"ה עושה מיום שגמר לברוא את העולם: "יושב ומזווג זיווגים, בתו של פלוני לפלוני, ממונו של פלוני לפלוני". הוא גלגל שהרכב יישרף ואני אשלם 1000 שקל, כדי שאגיע לזיווג שנקבע לי משמים.

(הבטחון היומי ב-5 דקות - יום רביעי פרשת תזריע מצויר / מס' 150)

בדיוק אותה היא חיפשה

סבתא רבתא שלי, 'סבתא בראך', נישאה לפני המלחמה בהונגריה, ולאחר החתונה גרה באזור קרסנה שבהונגריה. בניסי ניסים היא ניצלה מהמלחמה ועלתה לגור בארץ ישראל.

לפני 58 שנה, בחודש אב תשכ"ג, היא נסעה לדירת נופש כדי לאגור כוחות. בשעה שמונה בבוקר בערך שמעה דפיקות. היא התבוננה דרך העינית שבדלת וראתה אשה, לא שומרת מצוות, דופקת על הדלת ממול בעקשנות. סבתא שלי היתה אשת חסד ופשוט לא יכלה לראות אדם במצוקה. כשראתה שהאשה אינה מפסיקה לדפוק, היא פתחה את הדלת ושאלה: "אולי אני יכולה לעזור במשהו?"

"אני צריכה לפגוש אותה", אמרה האשה על בעלת הבית ממול. "היא לא פותחת לי".

"היא כנראה לא בבית", אמרה סבתא. "תוכלי לבוא אלי בינתיים, ותהיי אצלי עד שהשכנה תגיע".

האשה נענתה ברצון להזמנה. סבתא הושיבה אותה בנינוחות והן התחילו לשוחח כדרך נשים. אחרי כמעט שעה של שיחה סיפרה האשה שהיא מגיעה מהונגריה מאזור קרסנה. "ההורים שלי נפטרו כשהייתי צעירה מאד", היא תיארה. "הייתי יתומה קטנה, והיתה איזו אשה שדאגה תמיד שיהיה לי מה לאכול. היא היתה קוראת לי והתמסרה אלי בצורה מיוחדת. היא לא נתנה לי רק אוכל, אלא גם יחס, חום ואהבה. כל כך אהבתי אותה. עד היום אני מחפשת אותה ורוצה להכיר לה טובה. לספר לה שלא שכחתי אותה, ושיש לי ממנה זכרון חי עד היום. פרסמתי בכל העיתונים שאני מחפשת אותה אבל אף אחד לא פנה אלי".

תוך כדי הסיפור התבוננה סבתא בראך בפניה ואז אמרה לה: "עכשיו אני מבינה למה הגעתי בדיוק לכאן, ולמה קראתי לך להיכנס אלי. אני האשה הזאת!"

"מה, אני לא מאמינה! זה לא יכול להיות. את בטוחה?" "כן כן. ואני כל כך שמחה לראות אותך, לא פעם חשבתי עליך, הסתקרנתי לדעת מה עלה בגורלך".

ההתרגשות היתה גדולה מאד. השתיים בכו וצחקו, וכשוך הסערה אמרה האשה. "שני בנים יש לי שניהם, כמו שאת מבינה, רחוקים מתורה ומצוות. איני יודעת אם הם יגידו קדיש אחרי שאלך מהעולם. אני מבקשת ממך שתדאגי שמישהו יגיד אחרי קדיש. אני אשלם על זה".

סבתי לקחה על עצמה את התפקיד. היא מצאה אברך שיקבל על עצמו לומר קדיש אחריה, וזו נרגעה. בדיוק חודש לאחר מכן האשה היתה מעורבת בתאונה קטלנית, והיא נפטרה בפתאומיות. הקדיש כבר היה מוכן.

(יום שני פרשת שמיי תשפ"א, לילה, סיפור 4, אידיש / סיפור מס' 20661)

להשיגו.

זמן קצר אחר כך עברתי לאנגליה, והחוב המשיך להעיק עלי. לא היה לי שום רעיון איך למצוא אותו, ולכן התפללתי להשם שיעזור לי. בכל יום, בסוף שמונה עשרה, הוספתי משפט קצר של בקשה, שאמצא את בעל חובי ואחזיר לו את כספו.

השנה הגעתי לחמי לכבוד חג הפסח. עמדתי ליד ביתו של חמי, והנה

ניגש אלי אברך והתחיל לשוחח אתי. הוא נראה לי מוכר וגם אני נראיתי לו

מוכר. שאלנו זה את זה היכן כל אחד גר. אני בקוויאילנד והוא בפתח תקוה. גם

הוא הגיע לחמיו שגר באזור. לפתע קלטתי מאיפה הפנים שלו מוכרות לי. "תגיד לי",

אני שואל אותו, "אתה זוכר שפעם ערכתי קניה ב'בני תורה' ואתה הלווית לי 240 שקל?"

הוא זכר את המקרה, אומנם הוא לא זכר שאני הייתי האיש שלוה ממנו, אבל כל הפרטים

התאימו. מיד שילמתי לו את החוב, ברוך השם.

(יום שלישי פרשת שמיי תשפ"א, לילה, סיפור 1, אידיש / סיפור מס' 20680)

פסח כבני מלכים

חג הפסח מאחורינו, ובו היה לנו כל טוב כשנים קדמוניות. היום, ביום האיסרו חג, אני רואה זכות גדולה לספר על הנסים והנפלאות שהקב"ה עשה עימנו.

אשתי עובדת כנגנת ומרוויחה בימים כתיקונם תשעת אלפים שקל בחודש. בשנה האחרונה בתקופות שבהן היה סגר, אשתי ניצלה את ימי המחלה שצברה מתחילת עבודתה, וכך המשיכה לקבל משכורת כרגיל.

אנחנו משפחה בת אחת עשרה נפשות כ"י, אני לומד בכולל, והמשכורת של אשתי היא הכנסתנו העיקרית. בחודש האחרון הודיעו לאשתי שכל ימי המחלה שלה נוצלו, ולכן לא תקבל משכורת לפני פסח. ברור שהדבר משמעותי מאוד בערב החג. אני בטוח שלולי הייתי מקשיב באופן קבוע ליקו השגחה פרטית, הייתי מרגיש אבוד לגמרי, ומסתובב אכול דאגה מה יהיה ואיך נסתדר, אבל ב"ה אני מקשיב לקו, ולכן אמרתי ברוגע: "ה' יעזור!" אמרתי את זה מכל הלב ממש, באמונה שלימה שה' באמת יעזור לנו ולא יעזוב אותנו. הוא יודע בדיוק כמה ילדים יש לנו ומה אנחנו צריכים. הוא נתן לנו את חג הפסח, והוא יתן לנו הכל כדי לחגוג אותו כבני מלכים.

קרוב לחג הפסח הגיע אלי חבר שעובד לפרנסתו ואמר לי: "אני משלם את מחיר המצות עבורך ועבור בני משפחתך. מה המחיר לדעתך?" אמרתי לו: "בערך 400-500 ש"ח. בערב פסח הביא לי מעטפה ובה 1,600 שקל - כלומר, לא רק למצות.

כמה ימים לפני פסח קיבלה אשתי הודעה שמגיע לה סכום של 1700 ש"ח כפיצוי. לפני שנתיים היא חילקה הזמנות לגן בתיבות הדואר ובדרך שברה את הדי. היא דרשה פיצויים כפי המגיע על תאונת עבודה, אך המוסד דחה אותה בטענה שפעילות זו אינה קשורה לגן. היום, אחרי שנתיים, מתברר שהפגיעה הוגדרה כתאונת עבודה והיא זכאית לפיצוי. התקשרתי לבנק כדי לשמוע מה היתרה בחשבון, ונודע לי שהסכום שניתן לה כפיצוי הוא 7,400 שקלים. ההודעה על 1700 השקלים היתה רק על התשלום האחרון מתוך סך התשלומים שקיבלה.

עכשיו תראו איזה פלא. הדי נשברה ובי"ה כבר נרפאה לפני שנתיים, ההכרעה על תשלום הפיצוי היתה מזמן, אבל 'משום מה' הכסף כולו נחת בחשבון רק עכשיו, בערב פסח! והסכום, כמה מדויק, יחד עם הנתינה של החבר הגיע ל-9000 שקלים, בדיוק כגובה המשכורת החודשית! בחג הפסח, חג האמונה, זכינו לראות אמונה בעיניים.

(מוצאי שבת פרשת שמיי תשפ"א, סיפור 2 / סיפור מס' 18945)

מעניין לעניין באותו עניין

התאריך: כ"ז באדר. סיימתי תפילת ערבית בבית כנסת בביתר עלית. הסתובבתי לאחור, והנה אני רואה את ספר השו"ת 'שואל ומשיב' בעיצוב שונה. כנראה מהדורה חדשה. לקחתי את הספר, עיינתי בו, ומצאתי דבר יפה ומשמח.

למחרת בבוקר התבוננתי בלוח השנה, וגיליתי להפתעתי כי כ"ז באדר הוא יום פטירתו של ה'שואל ומשיב'. התרגשתי על כך שמשמים יזכו אותי ללמוד בספרו ביום היארצייט. אחרי תפילת שחרית, לפני שיצאתי לשיבה כדי למסור שיעור לבחורים בבבא מציעא ג', חיפשתי משהו מענין כדי לאמרו לבחורים. הפלאפון כבר היה מקושר לקו השגחה פרטית, והנה אני שומע שיהודי מספר שלפני כמה ימים, בכ"ה באדר, יום היארצייט של רבי גרשון מקיטוב זי"ע, הזדמן לו ללמוד דברי תורה משמו.

אני מהרהר לעצמי, כי זהו ממש מענין לעניין באותו עניין. גם אני זכיתי ללמוד אתמול לעילוי נשמת בעל ההילולא. עתה, ניגשתי לפתוח ספר שיש בו כדי לסייע לי לקראת השיעור, הספר 'שדה צופים'. ואתם כבר יכולים לשער מה רואות עיניי. דברים נפלאים משמו של השואל ומשיב! והנה, אף השואל ומשיב עצמו מכבד את יום היארצייט של אחד מהגדולים וכתב: 'ולפי שהיום היארצייט של מורנו הרב חיים כהן אמרתי לרשום בקצרה מה שראיתי שם'.

הרי זה פלא פלאים, איך הקב"ה עושה חסד עם החיים ועם הצדיקים אשר בארץ טמונים המה, להעלות את נשמתם ביום ההילולא שלהם.

(יום חמישי פרשת ויקהל פקודי תשפ"א, צהרים, סיפור 5 / סיפור מס' 18425)

יום בשלוחה 1 לראיונות בשלוחה 5 6 <

< 3, בעת האזנה לסיפורים ניתן להקיש * 9 כדי לשמוע את מס' הסיפור

שאלה פרטית

שאלות ותשובות באמונה, בטחון והשגחה פרטית

שאלה מספר 18

ברצוני ללכת הענין של "אמונה ובטחון" האם דבר אחד הוא. וביתר פירוט - מי שיש לו בטחון האם מוכרח שיש לו אמונה, ומי שיש לו אמונה האם מוכרח שיש לו בטחון, או שיכול להיות בעל אמונה ולא בעל בטחון ולהיפך.

ר. ש. בית שמש

עץ עושה רי

הרב שלמה שמעון רסמן בית שמש: ראוי לצטט את לשון הרמב"ן בספרו האמונה והביטחון (פרק א') שעונים על השאלה: "האמונה קודמת לבטחון ומתקיימת בלב המאמין, אף על פי שאין הבטחון עמה ואינה צריכה לו בקיומה - ולפיכך אינה מורה עליו. אבל הבטחון הוא מורה עליה, שאי אפשר לו להיות קודם לה ולא להתקיים בלעדיה. וכל הבוטח יקרא מאמין אך כל המאמין לא יקרא בוטח. כי האמונה כמו האילן והבטחון כמו הפרי והפרי לא יקרא על האילן או על העשב שגדל את הפרי ההוא. ואין האילן או העשב לאות על הפרי כי יש אילנות שאינם עושים פרי וכן עשבים הרבה. אבל אין פרי בלא אילן או עשב."

הרב חיים שווארץ מבני ברק מביא ציטוט נוסף מדברי הרמב"ן בספרו: "אין מן המוכרח להיות כל המאמין בוטח אבל הוא אפשר, וכל הבוטח מאמין בלא ספק."

דברים דומים לכן מובאים גם בספר כד הקמח לרבינו בחיי (ערך הביטחון), וכי מביא לנו את דברי הרב שמואל ברבינער מערי: "מדת האמונה נכללת במדת הבטחון, שהרי ידוע כי כל הבוטח הוא מאמין, שאין אדם בוטח אלא במי שמאמין בו שהיכולת בידו למלא את שאלתו, והמאמין יתכן שלא יהיה בוטח... וכל מי שיש בו מדת הבטחון בידוע שיש בו מדת האמונה, כי הבטחון כדמיון פרי האילן והאמונה כמו האילן, וכמו שהפרי הוא אות על האילן או על העשב הגדל בו ואין האילן אות על פרי, כי יש כמה אילנות שאינם עושים פירות, כמו אילני סרק, כך הבטחון אות על האמונה ואין האמונה אות על הבטחון."

הרב שלמה בידינגר מבני ברק עוד מספר כד הקמח (שם): "ענין הבטחון שיתלה בטחונו בה' יתברך לבדו, ושיזכור אותו בכל פרטי פעולותיו, ושיתבונן כי אין המעשה ההוא מסור בידו אלא ברצונו יתברך, לפי שיש הרבה בני אדם שבטוחים בה' יתברך בכלל והם מאמינים אמונה שלימה כי הכל בידו יתברך, אבל ענין הבטחון בפרטים לא ישיית אל לבו ר"ל בכל פעולה שיעשה או בכל דרך שיפנה."

הרב צבי לעזר מחיפה מברא את היוצא מדברי הראשונים. יכול להיות מאמין אך אינו בוטח. וביאור הדבר, יש המאמינים שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים, אך אינם בטוחים בזה ולבם מלא דאגות. ואכן, זה אינו סותר לאמונתם. כי יכול להיות אמונה ללא בטחון. אך מי שבוטח כל בטחונו נובע מאמונתו ומכוח אמונתו הוא כגמול עלי אמו ללא שום דאגות.

הרב חיים גרשמיין מירושלים, הרב שמעון קניג מעמנואל, הרב צבי עקיבא רסמן מירושלים, הרב אליהו יעקבי מבני ברק, מבארים את

הדברים ביותר על פי דברי החזון איש בספרו האמונה והביטחון: "אמונה וביטחון אחת הוא אלא שהאמונה בא בבחינת הלכה והביטחון הוא בבחינת מעשה". ע"כ. ביאור הדבר: האמונה היא במוח - בשכלו הוא מאמין שיש בורא עולם ועושה הכול. הביטחון הוא בלב - להביא את הדבר לידי מעשה. רק מי שאמונתו מורשת אצלו יכול להיות בעל ביטחון.

הרב אהרן אלבונים מירושלים: ראוי להתמקד בדברי הראשונים במשל האילן. שהמאמין ללא ביטחון יש בו פגם, כמו עץ סרק שאינו נוטן פירות.

משל ונמשל

הרב יונתן חיון מירושלים: אפשר להגדיר את האמונה והביטחון כשני שלבים הבאים בזה אחר זה. כדוגמת הלוחץ על מתג החשמל, פעולה זו היא עושה מכוח אמונתו שבלחיצה על המתג יידלק החשמל. ולולי שיאמין שהחשמל יידלק לא ילחץ על המתג. כן הדבר לענייננו, הבטחון נובע מכוח האמונה.

הרב רחמים כהן מבית שמש מביא משל לדב: מעשה בלולייך שהלך על חבל דק בגובה רב. לאחר שסיים את מסלולו שאל לנמצאים שם האם הם מאמינים שהוא יכול ללכת על חבל דק, כולם השיבו: הן, כאשר שאל אותם אם יש מי שרוצה לצעוד יחד עמו, השיבו כולם: לא. האם סירובם סותר את אמונתם? לא. אכן הם מאמינים שהוא יכול, אך אינם בוטחים בו לצעוד יחד עמו. כן הדבר לגבי המאמין והבוטח.

הבעל שם טוב

הרב מיכל חד גרין, קרית צאנז נתינה: מדברי הבעל שם טוב (על התורה מקץ ב.) למדנו ביאור נפלא בענין האמונה והביטחון. וזה הם דבריו המאירים: יש בוטח, מבטיח ומובטח. דהיינו שהאדם הוא הבוטח והקב"ה הוא המבטיח, והמובטח הוא הסיבה שמביא את האדם לפרנסה. דהיינו שבעל הביטחון מאמין בהמובטח, דהיינו שהקב"ה יזונו ויפרנסו על ידי איזה סיבה כגון משא ומתן. גדול ממנו הוא בעל האמונה, שאינו מאמין בהסיבה, אלא שהקב"ה יזמין פרנסתו ללא שום סיבה. הגיע עוד הרבה דברים מופלאים, אך מחמת קוצר הידיעה הוכרחנו לקצר. וכל אחד בשמו הטוב ביותר.

שאלה לגיליון 66

יש רבים המתחזקים במידת הביטחון כסגולה לישועה ולהרווחה בפרנסה. לכאורה מידת הביטחון היא עבודה פנימית ויסודית שכל יהודי צריך לעמוד להגיע לידי כך. האם ראוי להשתלם במידת הביטחון רק כסגולה?

ד.פ. מחיפה

מסירת שאלות ותשובות: בקו התגובה פרטית 02-300-11-300 שעות 3 < 5 (לאחר בחירת השפה) [זמן ההקלטה מוגבל ל-3 דקות] | במייל 023011300@gmail.com תשובות יתקבלו רק עם שם מלא ועם עיר עד יום ראשון פרשת במדבר. שם השואל יכתב בראשי תיבות ושם עיר.

השפעה פרטית

נא ונא בבקשה, אני גר בבליגיה, ואני מנסה להתקשר למס' הבליג של קו השגחה פרטית וזה לא עובד. השגחה פרטית לא עובד דומה ממש למצב שבו קו של 'הצלה' לא עובד... הקו חייב לעבוד כל הזמן, זו ממש הצלת חיים.

מצד המקילים

הודעה של תושב בליג

מצד הנושנים

הייתי צריך איזה ישועה מעל דרך הטבע, תרמתי ליקו השגחה פרטית ונושעתי בהשגחה מופלאה.

ג.א.ת. - י.י. בוק

קח גם אתה שותפות קבע בהצפת האמונה בעולם

ותזכה להבטחת הווה ולמזכי הרבים: בניים ובניי בניים יראים ושלמים

התקשר עכשיו

לקו השותפות 02.6313.742

העברה לבנק | משלוח בדואר | בעמדות נדרים | לאומי סניף 902 | ת.ד. 5475 | פלוס על שם חשבון 57390056 | ירושלים | 'שער הבטחון'

הנצחה פרטית

הסכם יששכר זבולון

בחי' אלף מאוינים לחדש בכלל העולמי השגחה פרטית

על ידי ולוכות עידן ישראל בן טרו אסתר וזוג איריס בת סוליקה ויוצ"ח שחיו

לוכר הרה"ק רבי שלמה בן יוסף זצוק"ל הי"ד מקרלין והרה"ק רבי ישעיה ב"ר משה זצוק"ל מקערסטיר ולע"נ הילדה מרים חנה הי"ד בת יבלחטיא הרב יעקב ולוכות עובדי מרים פיננסיים

עלוניים ל-40 בתי כנסת

לעילוי נשמת ר' יהושע העשיל ב"ר משה

עלוניים ל-40 בתי כנסת

לרפאות אליעזר ליפא בן חנה גולדא

איתות משמים

הודעה חשובה לאלפי המאוינים בבליגיה

קו השגחה פרטית הבליג,

נחסם השבוע בפתאומיות ללא תקדים

לאחר ביהורים עלה כי בעלי החברה המפעילה את הקו משתייכים לקבוצת נוצרים שונאי יהודים, ומשגילו את האור לא הסכימו להחזיקו רגע אחד.

שלוש שנים הפצנו את האור מתוך עמקי הקליפות, נעת משקיבלנו את המטר עד כמה גדול וקודש הקו, נמשיך ונפיץ את אור האמונה ביתר שאת בקו החדש, שמשפרו יתפרסם בימים הקרובים בקו, ובעלון הבא בס"ד.

המעוניינים להפיץ את העלון

מזמנים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 02-5866-075

מענה אנשני בין 12:00 ל-14:00

ניתן להשאיר הודעה בכל שעות היממה ונחזור אליכם בס"ד

משלוח הגיליונות יהיה ללא תשלום למפיצים 250 עולמים ומעלה בתצוגת מקורות חלוקה

העלון יוצא לאור בשפות עברית, אידיש ואנגלית

לקבלת העלון במייל 7-023011300@gmail.com

נקודה מתוך שיעורו המופלא של

הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א מלייקוד

בשום הון שבעולם לא יכולים לקנות בית ריק

הכבוד. אותו דבר גם בעת ניסיון. לפעמים אדם חש טינה בלב על רעהו. אותו אדם עמל לזכך את מידותיו, הוא משתדל להיות אוהב ואהוב לכולם, אך מבעל דבבי הוא מתרחק. אין זו הדרך. צריך לעבוד דווקא במקום שבו לקויים, במקום של חולשה.

כל אחד צריך ללמוד את עניני המוסר הקשורים אליו, במקום שבו הוא לקוי במידותיו. על ידי כך אפשר לעבוד על המידות לזכך את עצמו, לשבור את טבעו.

ההליכה נגד הטבע מחיה את האדם. אדם שהולך נגד טבעו ושובר את מידותיו חוזר לימי נעוריו. הוא נהיה כנער צעיר, ואינו מושלך לעת זקנה. לעולם לא יהיה כעובר בטל בעולם, אלא יהיה עם חיות ונערות. הלומד מוסר שמח בניסיון המגיע לידיו, יש לו חיות מעבודת המידות. אכן, אין צריך לרדוף אחרי ניסיונות, אך כשמגיע ניסיון צריך לשמוח בזה.

יש אנשים שלימוד גמרא ותוספות או עשיית חסד מועילים להם. אך רוב האנשים חייבים ללמוד מוסר - רק מוסר מועיל להם. הגה"צ רבי יהודה סגל ז"ל הרב דמנצ'סטר היה זועק בשיוחתי: מוסר המה חיים ממש.

שיעורי הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א נמסרים מידי שבוע בעברית, אידיש ואנגלית בשלוחה 2 < 2 (לאחר בחירת השפה)

הדפסה והפצת: פרייבט-גוטי

הכלית העלון הוא, לקרב את האדם לבורא עולם. חלילה שהוא יתחפר להחפיר שייפירי זה שייפירי להחפיר ולשמוע קריאת התורה.

אור התורה

הגיליון מוקדש לרפוא"ש: החל בח' קלוזין • חנה בת נעשה •

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם מוקדש לע"נ מורד אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

זמני כניסת וציאת השבת

כניסת השבת: 18:50
שקיעה: 19:12
ציאת השבת: 19:49
רבנו תם: 20:26

הגיליון יו"ל בעיה"ק נתיבות

האלון נרכש לפני שנים: מנהיגת בת נעשה - אביתר, אביתר וסמיה בת נעשה - אביתר בן זכאי, אביתר וסמיה בת נעשה - אביתר בן זכאי

דיון הלכתי בשולחן-השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

מעשיות בפרשה

"ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר"

הצדיק רבי מרדכי מנשכזי היה כל ימיו עני ואביון אולם במשך כל ימות השנה היה חוסך לחם מפיו ואוסף פרוטה לפרוטה וכאשר הגיע ערב חג הסוכות היה רוכש בכסף שסכך אתרוג מהודר. שנה אחת, עלה בידיו לחסוך סכום גדול יותר מכל שנה משום כך פנה בערב החג בשמחה רבה לעבר השוק כדי לקנות אתרוג מהודר. לפתע ראה רבי מרדכי בצדידי הדרך יושב יהודי וממטר בכי... מדוע אתה בוכה? שאל הרבי. צרה גדולה באה עלי- השיב האיש- עגלון אני והנה בבוקר לפתע נפל סוסי ומת... ואני נותרתי ללא סוס וללא פרנסה משום כך אני בוכה. הוציא רבי מרדכי את צרור מעותיו מכיסו נתנם ליהודי ואמר: הא לך יהודי יקר לך וקנה לך סוס חדש... חזר רבי מרדכי לביתו שמח ומאושר. והיכן האתרוג? שאלו בני ביתו. השנה איני קונה אתרוגו השיב רבי מרדכי. אינך קונה??? הוסיפו ושאלו בני ביתו- וכי על מה תברך? בשנה זו- השיב רבי מרדכי- יברכו כל בני ישראל על אתרוג ואילו אני- אברך על סוס...

"וירגמו אותי באבן"

יש להבין - שאל רבי מאיר שפירא מלובלין ראש ישיבת "חכמי לובלין" - מפני מה אצל המקלל נכתב: "וירגמו אותו באבן" ואילו אצל המקושש עצים (במדבר ט"ו ל"ו) נאמר: "וירגמו אותו באבנים"? אלא - תירץ רבי מאיר - אצל המקלל ידעו כל ישראל כי עונש זה ראוי לבעל המעשה מפני שרשע היה ומשום כך כאשר הלכו לרגום אותו הלכו כולם בלב אחד ובכוונה אחת משום כך כתוב כאן בלשון יחיד: "אבן". לא כן הדבר אצל המקושש שחז"ל מגלים שהיה זה צלפחד איש נודע בחכמתו ויראתו ולכן לא כל רוגמיו היו שווים בדעותיהם הצדיקים חששו כי שמה לשם שמים נתכוון והלכו לרגמו מתוך קאב לב ואילו הרשעים שבהם הלכו לרגמו מתוך שמחה לאיד: "ראו נא איש זה שכל ימין התחסד ואילו בסתר עבר עבירות" ... משום כך אצל המקושש נאמר: "אבנים".

האם מותר להשתתף בניסיונות רפואיים בשביל פרנסה

שאלה: האם מותר ליהודי להשתתף בניסויים רפואיים הכרוכים בסיכון חיים בשביל פרנסה. כמו"כ האם מותר לרופא להכנס לספק סכנה להדבק בנגיף עבור נסיון למצוא תרופה? תשובה: בספר החשוב חשוקי חמד (ב"ק ע' מ' תקז) צידד בזה להתיר וראיותיו ו לכך הם: א. משר"ת אמרי אש (ור"ד סימן נב) שדן על מה שנהגו בפולין והונגריא למצוא אדם שתמורת כסף יחפוץ וירצה ללכת לצבא בעת המלחמה, האם אין בזה איסור והשיב שמוותר ואין זה בכלל "המאבד עצמו לדעת" שהרי דוד המלך הרבה לצאת למלחמת הרשות ולא חשש ל"ונשמרתם מאוד לנפשותיכם". ב. איתא בגיטין (מז.) מי יריש לקיש שמכר עצמו ללודאי [אומה האוכלת בני אדם] ובתחבולה הרגם וניצל מידם, וכתבו שם התוס' שמעשה זה קרה לפני שריש לקיש חזר למוטב שאילו זה קרה אחר כך מסתמא לא היה מזלזל בעצמו כל כך ומשמע שאין בזה שריש לקיש הכנים את עצמו לסכנה איסור כלל אלא זלוזל גרידא. ג. בנודע ביהודה (מהדורא תנינא י"ד סימן י) נשאל האם מותר ליהודי להתעסק בציד חיות, והשיב שמי שצד לשם שעשוע יש בו איסור של "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם" אלא שצייד עני העוסק בצידה למחייתו ו התירה התורה וכמו שמוותר לסוחרים לעבור אורחות ימים.

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזכרים מתגרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). בברכת 'גילוי תורה ויאיר'.

אור התורה
לע"נ בנימין בן רדל

7665190@gmail.com

החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

2 שוברים מתנת: **קרטיספר** עט יוקרתי בשווי מאות שקלים בחנות 'אור החיים'

קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו: 0774103900 - שלוחה 5

העלון להצלחת הגביר היקר: מר תומר סגרון רעייתו ובנו לביא

להצטרפות לרשימת התפוצה: alon089945291@gmail.com

מיייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד): alon7148454@gmail.com

טלפון: 052-7148454 | קו התוכן: 079-5904730

פקס: 08-9941870 | מען למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

בחור ישיבה וההילולא

המאפיין של יומא דהילולא לרבי שמעון זה הדלקת המזרות, ובאמת מה מיוחד במנהג קדום זה. זווית חדשה ומרתקת על כל נושא הדלקת המזרות בלב בעומר ■ וגם: מדוע כיום בעולם הישיבות נהוג שללא להתיר לבחורי הישיבה להשתתף בהילולא קדישא בציון במירון ■ הבנייה: האווירה שבחוץ היא הקובעת הניצה: לעסוק בתורתו של הצדיק ביום ההילולא ■ בר יוחאי נמשחת אשריך שמן שעון מחברך

נהגו ביום הילולת התנא מהקדוש רבי שמעון בר יוחאי ע"ה ז"ע להדליק מזרות אש לכבודו. ובאמת מה העניין בכל זה מה זה נתן לנו.

האש מאירה והאש מחממת האש עולה למעלה, האש נוצרת עם כילוי החומר המדליק (העצים שמן וכו') האש היא דבר רוחני יותר מכל עצם גשמי בעולם. ככל שהעצים יבשים יותר כך הם דליקים יותר ונשרפים נהפכים למציאות אש.

מהאש צריך להתרחק לא להתקרב יותר על המידה לא להכות. כפי גודל האש כך גודל ההארה והחמימות שיוצרת.

רשב"י הקדוש התנא שישב עם בנו י"ג שנים במערה במסירות נפש—צער מערה—כילה את גופו למען התורה זיכך את חומרו כדי לקבל את אור התורה, זכה שנהפך להיות אש בערה אור הזוהר אור המחממת, אש שיוקדת ומכחה נצא מן הגלות.

הזוהר הקדוש המלהיב להיות בני אדם לעבודת ה' המזכך את החומר של הלומד בו המאיר לאדם את אור הקורה בלימודו.

בדוגמת זה הת"ח המתקרב אליו יותר יכול להשוות כמאש ואדרכא יכול להתחמם להתעלות לקבל הארה לנשמתו.

ביום ל"ג בעומר מדליקים אנו אש לכבוד התנא. להורות אמונתנו בגדל כוחה כשמש שקיימת לעולם כך ד"ת חיים וקיימים לעד ולעולם.

ואולי יש במעט לעסוק בשולי היריעה בנושא של בני התורה שמתערים מכל העלייה לציונו של רשב"י ביומא דהילולא. ורבים שואלים, וכי רשב"י איננו בצער מזה שראשי הישיבות מתנגדים כל כך ללכת לציון הקדוש, מה כל כך מפריע שנזכה להתפלל ולקרוא תהילים בציונו בשביל שנזכה להגדיל תורה.

ובאמת יש לומר בהקשר לנקודה זאת, שהבעיה לא ההילולא בתוך הציון הקדוש אלא המסביב לכך האווירה שבחוץ איזה אווירה יש, אווירת שוק והוללות או אווירה של קדושה וטהרה. שזה עומד לנגד עינינו כל מי שיש שכל בקודקודו יאמר בוודאי שהאווירה מחוץ לציון נמצאת על גבול ההוללות ואף איש לא יודע עד כמה רשב"י 'נהנה' במלוא כל מובן המילה מכל המהלך של ההילולא הזאת.

וכאן מגיע תורו של בחור הישיבה שנמצא ספון באהלה של תורה, בוודאי שאין מה לחפש שם. עדיף שתשב ותעסוק בתורה במקומך לזכות בעל ההילולא וזה יעלה מעל הכל.

אמפורה

סיפור לשבת

לאור השבת

סיפור לרבי

הגה"צ רבי מייזל בידרמן שליט"א

הפגיעה, הסליחה והנס

מספר הגה"צ רבי מייזל בידרמן שליט"א: "זה לא סיפור שכתוב ב'באר הפרשה' לפני 10 שנים, אלא כעת זה קרה!", פתח וריתק את השומעים.

"התקשר אלי יהודי וסיפר כי אשתו ילדה בשעה טובה לפני עשר שנים, ובחדר בבית החולים פגשה עוד יולדת. על הדרך הן דיברו הרבה בניהן גם על איזה בית החלמה הן ילכו לאחר מכן. התברר ששתיהן יהיו באותו בית החלמה ב'אם יולד' בבני ברק. כשדיברו להיות באותו חדר - האישה השנייה לא ענתה, כי באותו זמן היא כבר סיכמה עם בת דודה שלה שתהיה עמה בבית החלמה.

"למעשה", מספר רבי מייזל, "הגיעה האשה הראשונה לבית החלמה, וביקשה להיות בחדר עם החברה שפגשה בבית החולים. במזכירות ענו לה שהחברה כבר קבעה עם בת דודה שלה להיות ביחד. לאישה מאוד כאב והרגישה שלא רוצים להיות עמה ביחד, ברגישותה היא אף בכתה שרוצים להתרחק ממנה, אבל לאחר מכן הן כבר צחקו בחדר אוכל כבר אשונה, וחזרו להיות חברות שם בבית החלמה."

המשיך הבעל וסיפר: "עבר זמן והאישה, זו שביקשה לישון עם הבת דודה, העיניים שלה התנפחו מפעם לפעם, והיתה צריכה לקחת כמה טיפולים. היה זה סבל גדול, אבל לא רק זה מספר הבעל, אלא גם התקיים אצל האישה 'ותעמוד מלדת', כ-10 שנים היא חיכתה לילדים, וראה זה פלא, שגם הבת דודה עמדה מלדת..."

עברו כמה שנים, שתי בנות הדודות המצפות לישועות ה' התחילו לחשוב - פשפשו במעשיהם ולא מצאו, מה אפשר לעשות על כזו גזירה? בסוף חורף תש"פ חזר הכאב לעיניים, שהיה לה קודם. הם הבינו מיד שיד השם כאן, הן נסעו לקבר רחל לבקש מה' שרוצים לדעת, על מה צריכים לעשות תשובה, ובמי הן פגעו?

באמצע הדרך נזכרו כמה שהיה בבית החלמה, אולי הן פגעו באישה הזאת, ואולי היא נפגעה? הן חזרו לבית החלמה, לבדוק מי הייתה האישה שישנו איתה בחדר, לקחת את הטלפון שלה. מיד התקשרו לבקש סליחה ממנה, והיא אמרה מיד ענתה שלא נפגעה, והכל בסדר, והיא אמרה בפה מלא שהיא מוחלת להן בלב שלם ובפה מלא!"

ממשיך ר' מייזל ומסיים: "עכשיו בחודש ניסן האחרון, שתי הנשים ילדו בת למז"ט, אחת ילדה בערב פסח, והשנייה בחוה"מ פסח. וממשיך האברך: 'מיד לאחר שהיא ענתה להם שהיא מוחלת, מיד עברו כאבי העיניים כלא היו...'"

עומדים אנו כעת ביום שבת ההילולא דרבי שמעון בר יוחאי, יום ההילולא דרשב"י מצויין בכל בתי ישראל, וזה לא נחשב כעוד יארצייט צדדי או עוד איזה מועד קטן בצל המשפחה.

את הישועות הזרומות מציונו של רבי שמעון במירון אי אפשר לספור, ומאיך אי אפשר לפרט כלל ובפרט מעל גבי השורות הנוכחיות.

דבר אחד אולי ניתן לספר על הקשר האמיץ שהיה להם לאותם גדולי עולם סידנא בבא סאלי זיע"א ורבי שמעון בר יוחאי זיע"א, ונחשוף בפניכם את הסיפור המדהים הבא:

היה זה באחד מימי ניסן סידנא בבא סאלי היה חלוש בכוחו בעקבות גילו הרם ובריאותו שלא הייתה יציבה בעליל. וכדרכו נסע להשתטח בציונו של רבי שמעון בר יוחאי שבמירון. כשהוא מגיע לציון חשכו עיניו, ודמעות החלו זולגות מעיניו.

המחזה היה מצער, מאיך מדובר בציון קדוש אבל באותה שעה הוא היה ריק מאדם נפש חיה לא הייתה שם מלבד סידנא בבא סאלי, מלווה ועוד מנקה אחד.

הבבא סאלי לא ידע את עצמו מרוב צער והשתטח בכיית קורעות לב על ציונו של הרשב"י תוך כדי שהוא מתפלל ומבכה על מה שהוא רואה. ואלו היו מילותיו 'רבי שמעון בר יוחאי, אור מופלא רום מעלה, איך יתכן שכך הגיע הציון הקדוש למצב שכזה שאין כמעט נפש חיה שמתפללת על ציוןך אלא ממך עשה ככל יכולתך שהציון הזה יתמלא וירד ממני הצער הגדול והנורא הזה."

בבא סאלי המשיך להתפלל ולאחר כמחצית השעה שהרים את ראשו מציונו של רשב"י גילה לתדהמתו אוטובוסים מלאים של אנשים שבאו להשתטח על ציונו של הצדיק וכשבתוך דקות ספורות הציון התמלא במאות אנשים.

ולא רק זה שבאו וברירו עם אותם אנשים לפשר מעשיהם כך בציונו של רבי שמעון והם השיבו שכלל לא תכננו לבקר בציונו אלא באו כך על עין הדרך.

קוראים יקרים! מידת בין אדם לחבירו זה לא רק נמדד בין חבר אחד למשנהו אלא כמו שראינו את פעולתו של הצדיק סידנא בבא סאלי בשביל הרשב"י הקדוש, שאגב ההגדה הרווחת מספרת שמאז ציונו של רשב"י לא התרוקן מעולם וכן בציונו של הבבא סאלי לעולם לא היה נראה המקום ריק מאדם.

ובחדא מחטא יש לציון שבמשפחתו של הבבא סאלי נוהגים תמיד להזכיר שביומא דהילולא של הבבא סאלי נשמתו נמצאת במירון וביום הילולתו של רשב"י הוא נמצא בנתיבות.

עבר זמן
והאישה, זו
שביקשה לישון
עם הבת דודה,
העיניים שלה
התנפחו מפעם
לפעם, והיתה
צריכה לקחת
כמה טיפולים

באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל מאמץ! אם אירע אתכם או מכריכם סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח חזני 3314 בני ברק ולציין עבור 'אור השבת' או במקסי: 08-9941870

אספורה

סיפור לשבת

אור השבת

מתוך הארכיון

מירון תש"פ- הזכרונות

בדיוק לפני כעונה עם ישראל היה סגור ומסוגר בביתו ללא כל אפשרות לצאת למרחבים הפתוחים, ומעל הכל היה היכולת רבי שמעון בר יוחאי || בעונתו פרסמנו את דבריו של רבי אלימלך בידרסקן, והובאו השנה שוב || למען תזכור

הנה אמרו חז"ל (עירובין נד.) 'האי עלמא כבי הילולא דמיא', ועמדו המפרשים לבאר דמיון עולם הזה ל'בי הילולא' – שמחת נישואין, ויש שביארו, כי אם יכנס אדם אל שמחת הנישואין כשפניו נפולות וקולו נישא ברמה בבכי ודמעותיו נושרות מעיניו טיפין טיפין, וכך יגש אל בעל השמחה לברכו בקול נהי ויללה בברכת מזל טוב, וודאי שימהרו להרחיקו מן המקום... כמו כן ייסד הקב"ה את עלמא האי באופן של דמיא כבי הילולא, שזה העולם הוא בית הנישואין, והמהלך בפנים נפולות אומרים לו... כי בהאי עלמא יש לנהוג במידת השמחה בכל עת ובכל זמן. על אחת כמה וכמה, יומא דהילולא דרשב"י שבהאי יומא רבא, שעלינו להרבות בשמחה, ולא להיות בעצבות...

אותו לשמחה מה זו עושה, פתח פיו פעם פגשתי אחד מאנשי ירושלים כשכולו אומר שמחה וצהלה, שאלתי בחכמה ואמר, כי הנה כתיב (תהילים צו יא) 'ישמחו השמים ותגל הארץ', הרי שלמעלה ממני בשמחה וכיוצא בדבר... אף אנן נעניי וגאמור, ביום קדוש זה, כשכל העולמות, ממני, ומה לי להלך באמצע כאבל בין חתנים גם מה שלמטה עליונים ותחתונים, ששים ושמים בהילולא דרשב"י מה לך להלך 'באמצע' כאבל בין חתנים...

אכן, נוהג שבועולם אשר המחותנים' שופכים דמעות כמים בשעת החופה להצלחת הזיווג ושיהא הבניין עדי עד, ואין זה סתירה לשמחה' כלל, כך גם באי הילולא רבא וקדישא 'יום חתונתו ושמחת ליבו' של רשב"י, שעלינו להיות כ'מחותנים' ונקרובים ולא כשאר אורחים הבאים לראות...

אכן, נוהג שבועולם אשר המחותנים' שופכים דמעות כמים בשעת החופה להצלחת הזיווג ושיהא הבניין עדי עד, ואין זה סתירה לשמחה' כלל, כך גם באי הילולא רבא וקדישא 'יום חתונתו ושמחת

ליבו' של רשב"י, שעלינו להיות כ'מחותנים' ונקרובים ולא כשאר אורחים הבאים לראות... אלא פלגי מים תרד עיני בתפילה ובזעקה לקבל מלוא חפניים מהשפעות הגדולות והקדושות הנמשכות לעולם בזכותו של רשב"י, וכדבר הגמ' הנזכרים האי עלמא כבי הילולא דמיא, 'חטוף ואכול בריבוי פרקי תהילים ושאר תפילות ותחנונות, וכל המרבה הרי זה משובח וכאמור הכל יהא מתוך שמחה הגדולה, ועי"ז בוודאי ימלאו משאלות לבו ביד רחבה וגדושה.

עוד עלינו לדעת כי אם רצון השי"ת שלא נעלה למירון אזי וודאי טובה גדולה יש בדבר, ואף שנסתרים דרכי ה', ומאוד עמקו מחשבותיו, אך אנו מאמינים בני מאמינים שכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, ומה מקום יש להתעצב.

סיפור מרגש עד דמעות!

הלב של רשב"י

איום שווים כמו תפילה אחת אצל רבי שמעון. תפילה שבוקעת רקיעים ומשפיעה ניסים ונפלאות מעל לדרך הטבע. אך סיפורו של מאור חי לא מסתיים בכך. לפני מספר חודשים, הוא שוב נקלע למצב של דום לב. כאבים בחזה, דופק מהיר, והוא הובהל שוב פעם למיון. במהלך הבדיקות בחדר המיון, אחד הרופאים עשה טעות שהייתה יכולה לעלות לו בחיים. היה זה רופא מתלמד, שהזריק לו בטעות חומר שהיה אסור להזריק. המרחק בין חיים למוות באותם רגעים היה ממש קצר.

גם את זאת מאור חי לא זוכר. התמונה הראשונה שהוא זוכר, כאשר שב לעצמו, זה רופא רכון על מיטתו ואומר לו: "אתה יודע מי אני?" מאור חי הסתכל סביבו, בכדי להבין היכן הוא נמצא. "אתה היית מורדם במשך מספר ימים, לאחר שחטפת דום לב. אני הרופא שהעיר אותך."

ומה מסתבר? שבניסים גלויים אותו רופא, מומחה קרדיולוג, הזדמן לחדר המיון באותם רגעים שהרופא המתלמד הזריק את החומר האסור. אילולא שהה שם הרדיולוג, מאור חי לא היה עמנו היום.

מי שמתבונן על התיק הרפואי של מאור חי, לא מאמין שהוא עדיין בין החיים. אך לרשב"י יש דרכים משלו להשיב טובה לאלו שעושים עבורו. רק לאחרונה, בעקבות הקשר האיתן שיש למאור עם רבי שמעון בר יוחאי, את כל התפילות שהתפלל שם הוא איננו שוכח כלל וכלל, ותמיד נוהג לציין שבזכות התפילות שהתפלל בציונו של רבי שמעון הוא כאן חי בריא ושמח. וכמו שרבים כבר שמעו על כוחו של רבי שמעון לאחר מיתתו שלא מצוי כמעט בית בישראל אשר לא מחזיק את ספרי הזוהר הקדוש ורק בשביל השמירה של הבית, שהספרים של רבי שמעון נמצאים בבית הביטחון המתמיד גודל יותר ממה שהיה.

ואולי זה הזמן מי שעדיין לא הספיק כל כך להתחבר לדמותו של רבי שמעון בר יוחאי שיתחיל במעט לעסוק בחייו. אופנים רבים מצויים לאדם במשנתו של רבי שמעון בר יוחאי, בין אם זה לימוד הזוהר הקדוש או לבין קיום כמה וכמה מדבריו שמציין בספריו, לבין לספר על גדולתו של הצדיק ובפרט ביומא דהילולא שאין דבר יותר גדול לנשמה מזה שעוסקים בה ביום האזכרה. רבי שמעון פועל ישועות בנקל ובכדי לקבלם אצלנו לבית אנחנו צריכים להושיט יד, ופשוט לקבל! זיע"א.

יום הילולתו של רבי שמעון בר יוחאי, וזה הזמן לעסוק בסיפורים נגלים על הצדיק ולאחר מיתתו. כזה הוא הסיפור הבא שאירע לאדם בשם מאור חי שלפני כשמונה שנים, הוא יצא מרמת הגולן לכיוון ביתו שבחיפה. בעיקולי הדרך הוא חש לפתע בהזיה. "בת קול" כפי שכינה את התחושה לחשה לו שהוא צריך לעלות למירון. וכשההד לא הרפה, הוא הבין שאין לו מנוס, אלא לסוב על עקבותיו ולעלות מירונה.

את מירון הוא פגש קודם לכן, פעם אחת בחייו. הוא זכה להתחבר לצדיק רבי שמעון בר יוחאי ע"י לימוד הזוהר הקדוש, אך פיזית בישיבה במירון, הוא היה רק פעם אחת. וכעת, הוא עולה שוב. נוסע בעקבות בת הקול, בלי שיש לו מושג מדוע ולמה.

אחרי שבועיים הכל התברר – מאור חי נמצא במוות קליני ברחובה של עיר, בשכונת נווה שאנן, לאחר שעבר דום לב. עוברים ושבים שמצאו אותו בלא דופק, הזעיקו את מגן דוד אדום. במשך קרוב לשעה ניסו הפרמדיקים לייצב את הדופק שלו, אך לשווא. הוא הובהל לבית החולים, כשהוא מורדם ומונשם,

כשהרופאים לא נותנים לו סיכוי לצאת מכך בחיים.

מאור חי היה שקוע בתרדמת מספר ימים. הוא אינו זוכר דבר מאותם הרגעים, אך ממה שסיפרו לו בני משפחתו, הוא יודע כי הם כבר נקראו לחדרו להיפרד ממנו.

אך אז החל המהפך. יום למחרת שהרופאה הקרדיולוגית קראה לבני המשפחה, לבוא ולהיפרד, התעורר מאור חי במפתיע. השיקום היה למעלה מדרך הטבע. בתוך מספר ימים הוא חזר לעצמו, והוא שוחרר ממחלקת טיפול נמרץ. "אתה יכול לשוב ולעשות כפי רצונך" אמרו לו הרופאים. ומאור חי יודע, כי לא לחינם הוא עלה לרבי שמעון בר יוחאי באותו הערב. רשב"י הקדים רפואה למכה, וקרא לו לבוא להתפלל אצלו, בטרם יידום לבו.

אך בכך לא תמו הניסים שאירעו עמו. לפני כשנתיים, בעודו שוהה בביתו, הוא הרגיש שוב סחרחורת. הוא צנח על המיטה באפיסת כוחות, לא מבין מה קורה עמו. לפתע נפל לו האסימון, שהלב הכה שנית.

הוא הספיק להזמין טיפול נמרץ, ופונה לבית החולים במצב קשה. ושוב החלה תקופת אשפוז בבית החולים, במהלכה אף השתילו לו לב. ושוב לא נתנו הרופאים סיכוי. אך למאור חי יש ספר רפואי משל עצמו. מאור חי מחובר לרבי שמעון בר יוחאי, וכל תחזיותיהם של הרופאים

מדור תמיחות וקושיות אשכול יוסף

הרה"ג רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א

היאך רב אשי הסתכן לשלוה יד במאכל המדך?

במסכת כתובות (סא.) מסופר שמר זוטרא ורב אשי ישבו על פתח מלך פרס, בינתיים עבר לפניהם מלצר המלך עם מיני מאכלים ותבשילים למלך, באותה שעה הבחין רב אשי שמר זוטרא חוררו פניו מפני תאוות המאכל, מיד נטל רב אשי באצבעו מתבשיל המלך והניחו בפיו של מר זוטרא. נעמד מלצר המלך וטען לרב אשי שבמעשה זה ששלח ידו במאכל המלך הפסיד את סעודת המלך, כי מעתה אין המאכל ראוי לעלות על שולחנו של המלך. בינתיים הגיעו שוטרי המלך ושאלו את רב אשי למה הפסיד את סעודת המלך? ניגנה רב אשי לשוטרי המלך שהעושה מאכל זה אין ראוי שיאכל ממנו המלך כיון שיש צרעת בבשר התבשיל. שוטרי המלך חקרו ובדקו ולא מצאו כדבריו, עד שרב אשי שאל על אחת מחתיכות הבשר האם בדקוהו ונעשה נס ומצאו כדבריו.

אמרו רבנן לרב אשי היאך סמכת על הנס לסכן את עצמך מפני המלכות, אמר להם מפני שראיתי רוח צרעת פורחת על מר זוטרא. וביאר המהרש"א שבמה שרב אשי הפסיד את סעודת המלך סיכן את עצמו הרבה יותר ממה שמר זוטרא היה שרוי בסכנה מפני שאחזו בולמוס. ולפי זה צ"ע כיצד הגיח רב אשי את דעתם של רבנן במה שהכניס עצמו לסכנת מיתה, שהרי המלך היה עלול להורגו כדין מורד במלכות במה שהפסיד את סעודתו?

יישוב א'

להכניס עצמו בספק סכנה כדי להציל חבירו מסכנה

יש לתלות יישוב קושיא זו במחלוקת הפוסקים שנתבאר לעיל (סימן ה'), אודות חיוב מכניס עצמו בספק סכנה להציל חבירו מוודאי סכנה, שלדעת הבית יוסף (ח"מ סי' תכ"ו) שפוסק את ההגות מימוני בשם הירושלמי שחייב להכניס עצמו בספק סכנה להצלת חבירו, אבל דעת הרדב"ז (ח"ג סי' תרכ"ה) שאסור להכניס עצמו לספק סכנה כדי להציל חבירו.

ונהג לדברי הבית יוסף כמו כן ניהא כאן הטעם שרב אשי הכניס עצמו בסכנת מיתה כדי להציל את מר זוטרא מסכנה, וכדנתן ביומא (פב.) עובר שהריחה מאכילין אותה עד שתשיב נפשה, ואיתא שם בגמרא עובר שהריחה בשך קודש או בשך חזיר תוחבין לה כוש ברוטב ומניחין לה על פיה, אם נתיישרה דעתה מוטב ואם לאו מאכילין אותה רותב עצמה, ואם נתיישרה דעתה מוטב, ואם לאו מאכילין אותה שומן עצמו, שאין לך דבר שעומד בפני פקוח נפש. והשטמ"ק בכתובות (שם) כתב בשם הרא"ה שממעשה זה של רב אשי ומר זוטרא יש ללמוד שמי שנעשה חיזור מפני תאוות המאכל סכנה היא לו והגין אותו כעובר שהריחה, שאין דין זה אמור דוקא במעוברת אלא אפי' כל אדם, ומה שאמרו עובר שהריחה, היינו מפני שבדרך כלל סכנה זו מצויה אצלה יותר. וכן דקדק החתם סופר בכתובות (שם) שממעשה זה שרב אשי הכניס עצמו בסכנה להצלתו של מר זוטרא וכדברי המהרש"א הנ"ל מוכח שמותר להכניס עצמו לספק סכנה אפילו שהסכנה שלו גדולה כדי להציל את חבירו. וכן דקדק בשו"ת יביע אומר (ח"ט הר"מ סי' י"ב).

אלא שיש להקשות שהבית יוסף (שם) כתב הטעם שמוותר מפני שהמציל ספק וחבירו בסכנה ודאית, וי"ל דמכל מקום אף כששניהם ספק רשאי להסתכן, אף שסכנת הניצול פחותה מהמציל, דשניהם ספק ועוד שהמציל דעתו צלולה יותר.

ושמא יש לומר שאף לדעת הרדב"ז במקרה של רב אשי בדין הסתכן להצלת מר זוטרא, כיון שהסכנה של מר זוטרא היתה לפנינו, וסכנת רב אשי רחוקה, שהמלך לא ימיתו בלא דין ומשפט, לכן בזה אף הרדב"ז יודה שרשאי להסתכן בשביל הצלת חבירו.

חייזרה

סיפורים אמזקינס

בעקבות יומא דהילולא קדישא

נעסוק בסיפור חייו בקצרה של רשב"י הקדוש זיע"א

תנא בן הדור הרביעי, הוא סתם רבי שמעון שבש"ס. חיבר את מדרש הספרי (סנהדרין פו, א), וגם הזוהר הקדוש, ספר היסוד לתורת הקבלה, נתחבר על פי הקבלה ממנו: "וכן ספר הזוהר המאיר לכל העולם, הנקרא מדרש יהי אור, שהוא מסודות התורה והקבלה, כינוהו על שמו אף על פי שהוא לא עשא, כיון שתלמידו ובנו, ותלמידו תלמידיו עשוהו על מה שקיבלו ממנו" [יוחסין]. יש לציין כי בעל 'סוד לאברהם' כתב כי ספר הזוהר היה גנוז באחת ממערות מירון טרם שנתגלה, הוא נמצא ע"י ישמעאלי אחד שמכר גוויליו לסוחרים שונים, אותם אסף חכם יהודי צפון אפריקאי, ובאמצעותו הגיע הספר לידי ר' משה דה-ליאון שפרסם דבר גילוי ברבים. על חשיבותו בעיני רבו ר' עקיבא למדים אנו מכך שאמר לו: "דייך שאני ובואך מכירים כוונך"

היה חמשת התלמידים שנשארו אחרי פטירת עשרים וארבעה אלף תלמידיו רבי עקיבא, בין פסח לעצרת: "אחרי שמתו כ"ד אלף התלמידים, שב רבי עקיבא ולימד אותם לה' זקנים שהם: ר' יהודה, ור' יוסי ור' שמעון ור' מאיר ור' אלעזר בן שמוע, שהם העמידו התורה. והוא [רבי שמעון] גם כן נסמך מרבי יהודה בן בבא, והוא רבו של רבי" [יוחסין].

לאחר פטירתו של רבי עקיבא, עלו דבריו בדין הלכתי בבית המדרש ורבי שמעון אמר בדרך גנאי: שמא משמת חזר בו. על משפט זה הצטער רבי שמעון כל כך, עד שהעידו עליו שהושחרו שניו מרוב תעניות שהתענה על כך [נזיר בב, ב].

בספר ויקהל משה [נד, א] כתב כי לרוב אין הלכה כרשב"י לפי שאין העולם ראוי לכך בזמן הזה, אולם לעתיד לבוא יהיה הלכה כרשב"י.

הסתתר במערה י"ג שנים בעת שיחה עם חכמים אחרים על מעשי הרומאים, תקף רבי שמעון את מלכות רומי ואמר: 'כל מה שתיקנו לא תקנו אלא לצורך עצמן: תיקנו שווקין - להנאתם, מרחצאות - לעדן בהן עצמן, גשרים - לטול מהן מכס'. הלך יהודה בן גרים, שישב עמהם, וסיפר את הדברים עד שנשמעו למלכות. כאשר ביקשה המלכות להרוג את רבי שמעון בר יוחאי מפני שדיבר בגנותה, הלכו הוא ובנו רבי אלעזר והסתתרו בבית המדרש, והייתה אשתו מביאה להם מזון. כאשר לא יכלו עוד להסתתר שם הלכו והתחבאו במערה, ונעשה להם נס ונברא להם עץ חרוב ומעיין מים. כדי לשמר את בגדיהם ישבו עד צווארם בחול ועסקו בתורה, ורק לתפילה לבשו בגדיהם. שנים עשרה שנה ישבו במערה עד שמת הקיסר. כשמת הקיסר בא אליהו הנביא לפתח המערה וסיפר להם שבטלה הגזירה. יצאו רבי שמעון ובנו מן המערה, אך מרוב קדושתם ופרישותם לא יכלו לסבול את העולם שבחוץ, על כן נכנסו לשנה נוספת [שבת לג, ב].

צער המערה גרם לרשב"י למעלות עליונות על הקשר התורני המיוחד שבין רשב"י לבין חותנו רבי פנחס בן יאיר, ניתן ללמוד מהסיפור הבא: כאשר יצא רבי שמעון מהמערה שהתחבא בה מפני השלטון הרומאי, שמע רבי פנחס בן יאיר, ויצא לקראתו. ראה רבי פנחס שגופו מלא סדקים מפאת החול שישב בו שלוש עשרה שנה, ובכה ואמר: אוי לי שראיתך בכך. אמר לו רשב"י: אשריך שראיתני בכך, שאילמלי לא ראיתני בכך, לא מצאת בי כך. ומבאר הגמרא, מהו כך שמצא בו? שמתחילה [קודם המערה] כשהיה רשב"י מקשה קושיא, היה רבי פנחס בן יאיר מתרץ לו תריסר תירוצים, ולאחר שיצא מהמערה כשהיה רבי פנחס בן יאיר מקשה קושיא, היה רשב"י מתרץ לו 24 תירוצים [שבת לג, ב].

עשרה ימים גורליים ומכריעים גם מצילים את הישיבה וגם זונים בפרטים!

The advertisement for 'Eshrei Yמים' features a central image of a white car and a laptop. Surrounding these are smaller images of a dining room, a refrigerator, and a man in a suit. Text in Hebrew describes the offer, including '10,000 ש"ח בחינם' and '2,000 ש"ח לבישול'. At the bottom, there is a phone number '052-7148454' and the text 'לפרטים ולרישית כרטיסים'.

נאה דורש

פנינים

ממיטב ספרי המגידים בהוצאת "יפה נוף"

חקת עולם - אסור מלאכה ולא אסור אכילה

כל מלאכה לא תעשו חקת עולם לדורתיכם (כג, לא)

התורה הקדושה מפרטת את דיני יום הכפורים ואת אסור האכילה ואסור עשיית מלאכה בו. לאחר מכן מסימת התורה ואומרת: "כל מלאכה לא תעשו חקת עולם לדורתיכם".

הקשה על כך רבי יונתן איבשיץ זצ"ל: מפני מה אמר הכתוב: "חקת עולם לדורתיכם" דוקא על עשיית מלאכה, ולא על אסור האכילה? הוא באר, שפעם אחת במהלך ההיסטוריה אכלו כל ישראל ביום הכפורים.

מתי ארע הדבר הזה?

הגמרא (מועד קטן ט ע"א) מספרת, שבזמן שלמה המלך השלמה בנית בית המקדש ביום השמיני לחדש תשרי, היתה בעם ישראל שמחה גדולה, ובמשך שבועה ימים חגגו, ואכלו ושמחו בהם. ביום י"ד לחדש, שהיה היום השביעי לחגיגות, נכנסו כלם לחג הסוכות וחגגו עוד שבועה ימים נוספים. באותה שנה לא עשו ישראל את יום הכפורים, והיו דואגים ואומרים: שמא התחייבנו כליה? מיד יצאה בת קול ובררה: "כלכם מזמנים לחיי העולם הבא!"

באותו היום שבו כלם לאהליהם שמחים וטובי לבב, ומצאו כל נשותיהם בסהרה. וכל אחד ואחד התעברה אשתו בבו זכה. פעבור תשעה חודשים ילדו כלן בנים זכרים. זה היה יום הברית הבינלאומי... או אז ידעו כלם שהקב"ה שמח בזה שאכלו ביום הכפורים.

מאחר שפעם אחת אכלו ישראל ביום הכפורים לא נאמר "חקת עולם" על עניי האכילה והשתיה, אולם על אסור המלאכה אכן נאמר "חקת עולם", משום שגם בימי שלמה, כשאכלו ושתו, מכל מקום לא עשו מלאכה ביום הכפורים.

(רבי בן ציון מוצפי לשיט"א - דורש ציון)

ענינו של יהודה בן גרים

כמת שנרקב בשרו ונפל מזמן הרבה

הגמרא (שבת לד ע"א) מספרת, שכשרבי שמעון בר יוחאי יצא מהמערה, וראה בשוק את יהודה בן גרים, אמר: "עדין יש לזה בעולם?" נתן בו עיניו, ונעשהו גל של עצמות".

יהודה בן גרים היה זה שפרסם את דבריו של רבי שמעון בר יוחאי בגנות המלכות: "כל מה שעשו - לצרף עצמם עשו", עד שהגיעו הדברים לאזני המלכות ובקשו להרגו.

שאל ה"חפץ חיים" זצ"ל: הרי ההלכה היא ש"כל מילתא דמיתאמרא באפי תלתא - לית בה משום לישנא בישא" - כל דבר שנאמר בפני שלישה אנשים, אין בו משום אסור לשון הרע, ורבי שמעון בר יוחאי אמר את דבריו באפי תלתא, ומדוע, אפוא, נענש יהודה בן גרים על כך?

מכאן - הוא אומר - למדנו, שאם מדברים בפני אנשים שהם יראי שמים, ששומרים על לשונם - אין את ההתר של "באפי תלתא", וכיון שרבי שמעון בר יוחאי אמר את דבריו בפני תנאים קדושים, רבי יהודה ורבי יוסי - אסור היה לו, ליהודה בן גרים, לפרסם את הדברים.

את דברי הגמרא: "ונעשהו גל של עצמות". פרש רש"י: "כמת שנרקב בשרו ונפל מזמן הרבה". רש"י דקדק בלשון הגמרא מדוע אין היא אומרת, כדרכה תמיד: "נתן עיניו בו ונח נפשיה"? מדוע הגמרא נוקטת: "ונעשהו גל של עצמות"? לכן פרש שאין הפונה כאן למיתה רגילה, אלא: "כמת שנרקב בשרו ונפל מזמן הרבה".

להזהיר גדולים על קטנים

אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם (כא, א)

באר רש"י: "אמר ואמרת - להזהיר גדולים על הקטנים". הפסוקים הללו עוסקים בטמאת הכהנים, והקב"ה אומר למשה להזהיר את הגדולים לשמר על הקטנים לכל יומא.

מקשה על כך רבי זלמן סורוצקין זצ"ל: מדוע דוקא במצוה זו מזהרים הגדולים על הקטנים? הלא את כל התורה כלה עליהם להנחיל להם? הלא, כאשר ילד קטן נוגע במקצה בשבת, אומרים לו: זה מקצה... כשילד רוצה לאכל משהו, אומרים לו: אל תאכל אם אין לזה הכשר טוב... מה מיוחד, אפוא, במצוה זו, שהתורה מדגישה להזהיר גדולים על הקטנים?

הוא תרץ ואמר, כי אנו רואים יסוד גדול מאד בעניני חנוך, מתוך הדברים הללו: כאשר אב אומר לבנו לא לגעת באבן בשבת, הוא מרים את עינו ורואה שכלם לא נוגעים. כאשר אב מסביר לבנו לא לאכל מאכל שאינו כשר, הוא מתבונן סביבו, ורואה שאכן כלם אינם אוכלים אכל שאינו כשר. כל אסור אחר ילד מבין - אסור לאכל ללא ברכה, אסור לשטל מקצה, כי גם כל החברים שלו נוהגים אסור בדבר.

לא כן במה שנוגע לאזהרות הכהנים על טמאת מתים.

הבה נדמין לעצמו את המקרה הבא:

באחד הימים משתחרר הילד לביתו מן החדר, משום שגדול הדור נפטר. הוא רץ הניתה ורוצה לצאת עם אבא להלויה, אבל לא. אבא עוצר אותו: "אנחנו איננו הולכים לשם, אנחנו כהנים..."

"וימה אם אנחנו כהנים?" - מתפלא הילד - "האם אנחנו יותר צדיקים מכלם? הרי כל הרבנים הולכים להלויה הזאת..."

כאן מתחילה הבעיה... כאן צריך האב לחנך את בנו כנגד האדם. כשהרב ששמו 'כלם' מתייר, נצב האב בפני בעיה לא פשוטה. כשצריכים להלחם נגד "כלם", באה התורה ומזהירה "אמר ואמרת", להזהיר גדולים על הקטנים.

זהו יסוד חשוב מאד בחנוך כל אדם לעצמו ובחנוך הילדים בבית, ומי שישכיל לעשות בו שמוש נכון, יוכל להחזיר לביתו עקרונות חנוכיים רבים ולרומם את הליכות הבית.

הוא יזכיר לילדיו: אנחנו מקפידים על עינו כלשהו יותר מאחרים, משום שאנחנו שונים ואחרים, בגלל היותנו כהנים!

(רבי ראובן קרלנשטיין זצוק"ל - יחי ראובן)

רמז לשוכח לספר - מניין?

וספרתם לכם ממחרת השבת (כג, טו)

נפסק להלכה, שהשוכח לספר יום אָחַד, אינו סופר עוד בברכה (ש"ר א"ח ס"ח תפ"ט ס"ח). אולם מי ששכח לספר בלילה ונזכר ביום, רק באותו היום יספר בלא ברכה ובערב שלאחריו יכול להמשיך ולספור בברכה (שם, ס"ח). שמעתי על כך מרבי דן מחבר שליט"א, רמז בפסוקים ששמע מהחכם הגאון רבי אברהם רמול זצ"ל, וכן אמר:

הכתוב אומר (דברים כד, יט): "ושכחת עמך בשדה לא תשוב", כלומר אם שכחת לגמרי את מצות העמך, הדין הוא בשדה, כלומר ראשי תבות ביממה שלמה דל הברכה - הפסדת את הברכה להמשך הספירה בשנה זו. אבל אם רק לא, כלומר ראשי תבות לילה אָחַד - ששכחת רק לילה אָחַד את הספירה ולמחרת כבר נזכרת, אז תשוב לספר את המשך הספירה בברכה.

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - ומתוך האור)

ברבות הימים הפך ל"מגיד שעור מבקש" העוסק בהרבצת תורה יומם ולילה.

פעם אחת שמעתי אותו אומר: "כלום סבורים אתם שאני שונא את אלו שעשו לי את העול הנורא? לא ולא! אדרבה, אני אומר להם 'תודה רבה'. בזכותם הפכתי למגיד שעור. בזכותם - חלקי הוא בין מוכי הרבים!"

אינני יודע לומר לכם, בודאות, אם בעמק הלב שלו הוא גם חושב כך, אבל כלפי חוץ - זה מה שהוא אומר.

השאלה מתחזקת כשרואים את תגובתו של יוסף הצדיק כלפי אחיו, לאחר פטירתו של יעקב אבינו:

האחים מביעים פחד גדול, ואומרים (בראשית ג, טו): "לו ישמענו יוסף והשב יושב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אתו". מהי תגובתו של יוסף? הוא מנחם אותם, ומדבר אל לבם: "ואתם חשבתם עלי רעה אלקים חשבה לטובה למען עשה כיום ה'זה להחיות עם רב". לא זו בלבד שלא אעניש אתכם, אלא מגיעה לכם 'תודה רבה'! בסופו של דבר התברר שמכל מה שעשיתם לי - נגרמה רק טובה.

מדוע, אפוא, ליהודה בן גרים לא מגיעה תודה רבה? והרי מפתח מעשיו נגרמה לרשב"י, ולכלל ישראל, רק טובה, הן בתורת הנגלה והן בתורת הנסתר!

מעלתו של בית המדרש

התשובה לכך היא: אכן! רבי שמעון בר יוחאי הרויח רבות משיבתו במערה, אבל הוא גם הפסיד!

הוא הפסיד שלש עשרה שנה של ישיבה בתוך בית מדרשו! שלש עשרה שנה של רתחא דאורייתא, של פלפול החברים!

את זה - לא היה לרשב"י במערה!

הראיה לכך היא, שלאחר לרשב"י יצא מהמערה, והבין לאלו פסגות רוחניות הוא הגיע בזכות הישיבה בה - מדוע הוא לא שב ונכנס אליה, ללמד בתוכה עוד שלש עשרה שנים, אולי אפילו עוד עשרים ושש שנים,

הרי אז יעפיל לדרגות עצומות ונוראות יותר?

אבל לא. לרשב"י לא חזר למערה!

לרשב"י העדיף לפתח בית מדרש וללמד בו תלמידים!

כלם מכירים את הגמרא (ברכות כו ע"ב) המספרת על כך שהורידו את רבן גמליאל מגדלתו, על כך שצער מספר פעמים את רבי יהושע, ומנו תחתיו אדם צעיר, בן שמונה עשרה, לראשות הישיבה.

כל אדם מן השורה, במצב כזה היה מתכנס בתוך עצמו, יושב ולומד בבית, או ב"עזרת נשים", ולא מראה את פניו בתוך בית המדרש עצמו... הן, ללא ספק, היתה זו שיחת היום: פטוריו של רבן גמליאל ומנויו של מחליפו הצעיר, רבי אלעזר בן עזריה.

מה עושה רבן גמליאל?

הגמרא (שם כח ע"א) מספרת: "ואף רבן גמליאל לא מנע את עצמו מבית המדרש אפילו שעה אחת". זאת ועוד: הוא ממשיך להתנכח, בעז ובנחישות, עם רבי יהושע, בנוגע ליהודה, הגר העמוני, שהופיע באותו יום בבית המדרש, ושאל על כשרותו לבוא בקהל.

רבן גמליאל! מדוע אתה מתנכח עם רבי יהושע? הרי בעטיו סלקת מנשיאותך? איך מעז אתה להראות את פניו בבית המדרש, ולהתפלפל עם כלם, כמו אחרון התלמידים?

התשובה: רבן גמליאל לא היה מוכן לותר, אפילו יום אחד, על תורה הנלמדת בבית המדרש!

רבן גמליאל לא היה מוכן להחמיץ אפילו שעה אחת, תורה הבאה מתוך "פלפול החברים".

על ההפסד הזה, לרשב"י לא סלח ליהודה בן גרים, ובעטיו העניש אותו: "נתן בו עינו והפכו לגל של עצמות".

מזה נלמד מוסר השכל, עד כמה חשוב לא להפסיד יום אחד של למוד בתוך בית מדרש.

כך קונים תורה! כמו שמצינו בפרק קנן תורה (אבות ג, ה), שדקדוק חברים ופלפול התלמידים, הם מארבעים ושמונה הדברים שהתורה נקנית בהם.

(רבי מאיר צימרוט שליט"א - דורש טוב ספירת העומר)

החיד"א מראה שאם גופתו של יהודה בן גרים היתה נראית כמו גופה של מת רגיל שמת זה עתה, היה עלול מישוהו להלשין על רבי שמעון בר יוחאי למלכות, ולספר שמיד ביציאתו מהמערה הוא שורף אנשים והורג אותם. להוכיח צדקת דבריו, הוא היה מראה לכלם את גופתו של יהודה בן גרים.

לפיכך המית אותו רבי שמעון בר יוחאי בצורה כזאת, שהוא נראה כאלו מת לפני שנים רבות. או אז, גם אם מישוהו היה מספר לרשב"י, ביציאתו מהמערה, הרג אותו - היו דבריו נדחים על הסף, שהרי הכל רואים שמת לפני זמן רב.

עוד יש לבאר, על פי מה שמוצא בספרים הקדושים על הפסוק (במדבר ל, א): "איש כי ידן נדר... לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה", שצדיק המקפיד שלא לחלל את דבורו - ככל אשר יוצא מפיו, כן יעשה האלקים!

כמו שאמרנו חז"ל (מועד קטן טז ע"ב) על הפסוק (שמואל ב כג, א): "אמר אלקי ישראל לי דבר צור ישראל מושל באדם צדיק מושל יראת אלקים": "אמר אלקי ישראל: לי דבר צור ישראל, אני - מושל באדם, מי מושל בי - צדיק. שאני גוזר גזרה והצדיק מבטלה".

היות ורבי שמעון בר יוחאי התבטא: "עדין יש לזה בעולם", שמשמעות הדברים היא שהיה עליו למות כבר לפני הרבה זמן - לפיכך מת יהודה בן גרים בצורה כזאת שנגאה "כמת שנקרב בשרו ונפל מזמן הרבה".

היתה זו "מיתה רטרואקטיבית", כפי שיצא מפיו של רבי שמעון בר יוחאי.

מדוע לא מגיעה תודה ליהודה בן גרים?

כאן אנו מגיעים לשאלה נוספת, מתוכה נזכה בצורת ה' ללמד מוסר השכל לכל החיים:

מדוע רבי שמעון בר יוחאי העניש את יהודה בן גרים, והפך אותו לגל של עצמות, היה עליו להודות לו ולומר לו "ישר כח, בזכותך נהייתי רשב"י!"

הנה נתבונן: רשב"י הוא היחיד בעולם שחברו עליו פיוטים, שהתקבלו בכל עם ישראל, המדברים בשבחו, מה שלא עשו לאף תנא! מה שלא עשו לכבודו של משה רבנו, וגם לא לכבודו של אברהם אבינו!

עם ישראל משבחה בפיוטיו, אך ורק את הקב"ה, הוא לא משבח בשר ודם. לרשב"י הוא היחיד, היצא דפון!

לרשב"י הוא התנא היחיד שכל עם ישראל עולה לפקד את קברו. כשעולים לפקד את ציונו של הרשב"י, נכנסים גם לקברים האחרים ש"על הדרך", אבל משרת העליה ועקרה היא לכבודו של רשב"י!

כמו כן, אף תנא לא זכה שיעשו מזוזה ביום ההולולא שלו, כמו שאזכה לרשב"י!

כל זה - בזכותו של מי? בזכותו של יהודה בן גרים!

בזכותו לרשב"י ברח למערה, שם התעלה לפסגת הפסגות, עד ללמוד בחברותא עם אליהו הנביא ולחבור הזר הקדוש!

מגיע ליהודה בן גרים, אם כן, "ישר כח" גדול! ותחת זאת לרשב"י נותן בו עינו, והופך אותו לגל של עצמות. מדוע?

זאת ועוד: חז"ל (שבת לג ע"ב) אומרים, שכשרשב"י יצא מן המערה, יצא לקראתו חותנו, רבי פנחס בן יאיר. הוא ראה שגופו של רשב"י מלא בבקעים וביסודקים, מחמת שהיה בחול המערה, והחל לבכות ולצווח: "אוי לי שראיתיך בכך!" לרשב"י השיבו: "אשריך שראיתני בכך, שאלמלא לא ראיתני בכך - לא מצאת בי כך". הגמרא מספרת, שקדם בניסתו למערה, לרשב"י היה מקשה קשיה, היה רבי פנחס בן יאיר מושבה בשנים עשר אפנים, ולאחר שיצא ממנה - כל קשיה של רבי פנחס בן יאיר, היה רשב"י מושבה בעשרים וארבעה אפנים!

את כל הגדלה הזאת, מעיד רשב"י שהוא רכש במערה: "שאלמלא לא ראיתני בכך - לא מצאת בי כך". הוי אומר: בזכותו של יהודה בן גרים! לכאורה, מגיעה לו תודה רבה, ולא ענשו!

אני מכיר בן אדם שהיתה לו צרכניה גדולה. אינשי דלא מעלי נצלו את תמימותו, ורמו אותו במאות אלפים. האיש הזה אבד לא רק את הצרכניה, אלא נאלץ למכר את ביתו ולשלם לנושיו, וחי בעניות גדולה.

בלית ברירה אחרת, הוא החל למסר שעורי תורה, כאן ושם.

בני בני בית לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

ראיתי בני עליה והן מועטין

הזו כמו שיכל לגדול יחד עם בנו, וזו השלמות של בן עליה אמיתי. פעם אחת בזמן ההבדלה בביתו של הבן איש חי, בעודו ילד בן 7, רצו הבן איש חי ואחותו כל אחד להחזיק את נר ההבדלה. אביהם רבי אליהו היה צריך להכריע, אבל אסור להעדיף אחד על השני, הרי לעולם לא ישנה אדם בין האחים, לכן החליט לשאול שאלה ומי שיענה יזכה להחזיק את הנר. שאל הרב: בהבדלה יש סדר מסוים, הגפן, בשמים, מאורי האש ובסוף המבדיל. למה תיקנו חז"ל דוקא בסדר זה, הרי זה לא באקראי, למה לא לפתוח במאורי האש. ענה הבן איש חי במקום, הברכות הן לפי סדר של מעלים בקודש, בהתחלה הגפן אותו שותים, אח"כ בשמים אותם מריחים באף, אח"כ מאורי האש שרואים בעיניים, ולבסוף המבדיל, ואומר הירושלמי 'אם אין הבדלה - דעת מנין?', שהדעת נמצאת בראש. אם כן מעלים בקודש, וזה סוד ההבדלה שלא יורדים בצאת השבת, אלא מתעלים יום יום עד לשבת הבאה, וכזה היה בן איש חי שכל ימיו היה בעליה, וכך כל אדם צריך לחיות בגדר מוסיף מקודש לקודש, ואת זאת להחדיר לבניו, לגרום שהבן יתעלה יחד עם האב.

מסופר על זוג יהודים שחיו באיראן, והחליטו לברוח בשל המצב הקשה שסרר במקום, שכרו מישוהו שהעביר אותם ממקום למקום בסכנה נוראה ותלאות רבות, עד שהגיעו לפקיסטאן בעוד האשה בחודש התשיעי להריונה, שם עצרו. היא נכנסה לבית חולים וילדה בת. בעודה שם משגיחה על ביתה, ולא עוזבת אותה לרגע שלא יגיע שום מזיק לסביבתה, הגיע כומר אחד עם תרבוש לראשו לבית החולים עם ספר משלהם, וכל המיילדות הביאו את התינוקות אליו, כדי שיקרא להם מהדעות הכוזבות שלהם, וכך התינוקות ישמעו את דבריו מקטנותם, כשזה נקלט וחוזר עמוק לנבכי הנפש. כשהגיעו לאם היהודיה היא סירבה, האחיות ניסו להרגיעה שזה לזמן קצר, אך היא עמדה בסירובה, וכאשר ניסו לקחת אותה בכח האם החלה לצעוק צעקות נוראות ומחרידות, ולא הסכימה בשום אופן.

לבינתיים החל הכומר להטיף להם מוסר, והאם לקחה את ביתה לפינה, ואמרה 'אלמד אותה תורה בעת שהוא מלמד אותם דברים תפלים', וקראה איתה 'שמע ישראל', 'תורה צויה לנו משה', וכך שוב ושוב במשך עשרות פעמים, והפסיקה בעת שהוא סיים. כך זכתה להטיף לה יראת ה' טהורה מקטנותה. לימים הבת הזאת גדלה והיתה לאחת ממזכות הרבים הגדולות בדורה, וכל זה התחיל מהרגעים הראשונים בזכות מה שהחדירה לה האם. כך צריך להיות אצל כל זוג הורים, וכך מתעלים, בעת שדואגים קודם כל ובכל שלב לילדים.

זה מה שרשב"י בא ללמדנו, לעיתים יש צער נורא, רק חול ומערה, אוכלים חרבות כל ימיהם, אבל האושר הוא בעבודת ה'. ישב רשב"י והגה בתורה עם בנו 13 שנה במסירות נפש וכך הפכו להיות יחידו לבני עליה, והלואי ונוכח להפנים זאת כולנו.

במצאים אנו סמוכים להילולא של רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, נוסה לקחת משהו מגדלותו המופלאה לתוך לחיינו. הגמרא (סוכה מה ב) מביאה כמה מימרות בשם רשב"י, באחת מהם אומר רשב"י 'יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין', דהינו שאם ח"ו יהיו חובות וגזירות על הדור, לרשב"י יש כח לפטור את כולם מן הדין, ולהוציאם מגהינום ומשאלו תחתית. עוד אומר רשב"י (שם), 'ראיתי בני עלייה והן מועטין', אלו אנשים השואפים תמיד לעלות ולהתעלות, לעולם לא יורדים או נשאים באותו מצב. ממשיכה הגמרא 'אם אלף הן - אני ובני מהן, אם מאה הם - אני ובני מהן, אם שנים הן - אני ובני הן'. כלומר שרשב"י מעיד, שאם יש בני עליה בדורם זה רק הוא ורבי אלעזר בנו, וכאן נעצר הרב.

שואל הרב סורוצקין, למה רשב"י לא המשיך עוד שלב, 'אם יש רק בן עליה אחד, אני הוא', אני רשב"י שיכול לפטור את העולם מן הדין, 'נעשה אדם נאמר בעבורך', נעשה אדם בצלמנו כדמותינו - אמר הקב"ה עלי, למה נעצר הרב דוקא ב-2?

ישנה שאלה נוספת על הגמרא (שבת ל"ג) שמספרת על רשב"י שהיה בסכנה גדולה, השלטון חיפש אותו משום ששמעו שדיבר נגד אותה אומה שפלה, בתחילה התחבא בבית המדרש ולמד שם תורה, ואשתו היתה מביאה לו אוכל. כשהמלכות הגבירה את החיפושים החליט רשב"י לברוח, ומשום הסכנה הגדולה ומחשש שימצאוהו או שיכפו על אשתו שתספר, ברח למערה ושם ישב הוא ובנו עד שהתבטלה הגזירה, ולמדו תורה במסירות וצער שלא יתואר, עם קשיים וחוסר כל. הבגדים איתם ברחו היה רכושם היחיד, והיו מתכסים כל היום בעפר ורק בזמן התפילה לבשו בגדיהם, ללא מיטה ואוכל מסודר, וכך במשך 13 שנה.

וצריך להבין, מילא רשב"י שהיה צריך לברוח נכנס למערה, אך מה אשם בכך בנו, למה לקח גם את רבי אלעזר לאותה מערה וצער נורא, והכניסו למצב הזה למשך 13 שנה? הרי הוא לא היה בכלל הגזירה, למה לענות אותו כך?

מתרץ הרב את שתי השאלות יחדיו, כשמדברים על בן עליה, שהוא אדם עם דרגות גבוהות ומושגים מיוחדים בעבודת ה', עד כדי שכולם מבינים שלא מדובר באדם רגיל אלא במלאך, צריך לדעת יסוד גדול, מי שהופך להיות בן עליה אבל משאיר את בנו מאחוריו, ולא צועד בד בבד עם בנו, האב לא יחשב לבן עליה, הוא צריך לדאוג גם לבנו שיהיה באותה דרגה ויתעלה גם הוא.

לכן אי אפשר להמשיך הלאה 'אם אחד - אני הוא', כי אם רשב"י היה היחיד ללא בנו הוא לא היה בן עליה. רק כשהבן צועד בעקבות אביו והאב נושא את הבן ודואג לעליה הרוחנית שלו הוא יקרא בן עליה. לפי זה מובן למה לקח את בנו איתו למערה, כי רשב"י ידע שאם הוא ימשיך להתעלות לבדו במערה אבל בנו ישאר מאחור ולא ימשיך את דרכו, הוא לא היה צומח ומגיע לגדולה

כשמדברים על בן עליה, צריך לדעת יסוד גדול, מי שהופך להיות בן עליה צריך לדאוג גם לבנו שיתעלה גם הוא

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
18:43	19:55	20:47

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים

לע"נ יוסף מנחם אליהו בן מסיעדה ואהרון ז"ל

לע"נ יוסף חיים בן עזיזא ז"ל

לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל

גדרות תיל של אמונת חכמים

לו ר' יעקב את מנת המרק שלו, ובכך הציל את חייו... 'אני חייב לך את את חיי! - נלהב המדריך בראותו את ר' יעקב, 'אבל איך הגעת לכאן? מה מטרתך פה?' - שאל המדריך, ור' יעקב ביקש לשוחח אתו ביחידות, וגילה לו את דבר השליחות שהוטלה עליו. בתחילה סירב המדריך לשתף פעולה, הן הוא מונה לתפקידו כדי להבטיח שכל הילדים יישארו במחנה. אולם ר' יעקב דיבר על לבו ושכנע אותו, לחץ עליו להכיר לו טובה, להיכנס למשרד, ולהדליף לו משם את הרשימות, עד שהלה נעתר... גם כאן, ראה ר' יעקב עד כמה עיני ה'חזון איש' ראו למרחוק, צפו את הסיכוי שימצא במחנה מישהו שחייב לו טובה, והלה יסייע לו במשימה המורכבת. עתה, המדריך פעל כפי שר' יעקב ביקש, העביר לידיו את הרשימות מתוככי המשרד, ור' יעקב מיהר להימלט מהמחנה מבעד לפירצה, ולהגיע לבני ברק...

היה זה ביום פורים קטן, י"ד באדר תש"ג. מתי מעט יהודים התגוררו אז בארץ ישראל, והם עקבו בחרדה אחר המתרחש בארצות אירופה, שעברו אז את שנות השואה האיומה. לצד הבשורות הקשות שהגיעו, הגיעה באותו יום בשורה משמחת אחת: למעלה מ-1200 ילדים הוברחו מפולין לרוסיה וממנה לטהרן, ובעבודה מאומצת ובניסים של ממש הועלו ארצה באוניה שהגיע לנמל קהיר, ומשם עשו את הדרך לעתלית. ילדים אלו, ברבות השנים כונו "ילדי טהרן", היו בודדים ואומללים שהוריהם נותרו מאחור. למעט מהם היו קרובי משפחה בארץ שביקשו לאמצם באותם ימים התפתח בארץ ויכוח ער בנוגע לחינוכם וקליטתם, כאשר חלקם נשלחו למחנות נוער וקיבוצים, אחרים שוכנו במעברות, ועוד ועוד.

בבני ברק של אותם ימים, האיר אורו של ה'חזון איש' זצ"ל, אשר השמועה על הילדים שהגיעו ארצה נגעה לליבו, והוא ביקש לפעול על מנת להבטיח שיקבלו חינוך יהודי חם ואיכותי. אלא שזה לא היה פשוט בכלל: הילדים שהו במחנות נוער, שהו כל העת תחת פיקוח הדוק של מפקחים שיראת ה' לא בערה בלבם. נדרשה תעוזה של ממש כדי לנסות להציל אותם ממלתעות חינוך שאין בו ריח של יהדות, ולהעבירם לבתי יתומים שנוהלו בדרך ישראל סבא. אחד ממקורבי ה'חזון איש' באותם ימים, היה הגאון רבי יעקב גלינסקי זצ"ל. עם עלותו לארץ נקשרה נפשו ב'חזון איש'.

ביום מן הימים קרא לו ה'חזון איש', וביקש ממנו לבצע משימה לא פשוטה: 'המחנות בהם שוכנים ילדי טהרן', אמר ה'חזון איש', 'מגודרים מכל עבר, סגורים ומסוגרים. מידות גופך קטנות למדי, וגם התברכת בפה מפיק מרגליות, שתמיד יודע לחמוק מכל שאלה מיותרת. תכונות אלה יעמדו לך בבקשתי זו - להסתנן אל תוך המחנות בהם משוכנים ילדי טהרן, ולהוציא מהם את הרשימות ובהן שמות הילדים השוכנים שם. כשהשמות יהיו בידינו - נוכל לאתר עבורם קרובי משפחה רחוקים שיאמצו אותם, וכך נוכל להעבירם למוסדות חינוך בדרך ישראל סבא!'

רבי יעקב שמע את הבקשה, והאמת ניתנת להיאמר - שליבו צנח בקרבו. המחנות האמורים היו מאובטחים היטב, מגודרים מכל עבר, לא ניתן להיכנס אליהם בקלות, ושמא בכלל לא... על אחת כמה וכמה להיכנס ולצאת בשלום עם הרשימות ביד... אולם רבו ומאורו ה'חזון איש' הטיל עליו את המשימה, והוא נכון לבצעה ויהי מה! רבי יעקב עושה את דרכו אל המחנה, וכשהגיע ראה כי את אשר יגור ממנו - ניצב לפניו. המחנה מגודר היטב, ובראש הגדר - תיל מתפתל, מה שאומר שאין טעם לנסות לטפס.

השער הראשי סגור ונעול, ושני מאבטחים חסונים ניצבים משני צידיו. הוא כבר חשב להתייאש, אבל אז נזכר שהוא מקיים את הוראתו של גדול הדור, והחליט לנסות. הוא מתחיל להתהלך סביב המחנה, מחפש פירצה כזו או אחרת. הוא לא מצא שום פירצה, אולם באחת הפינות מצא בור קטן בתחתית הגדר. עתה הבין את דברי ה'חזון איש' שהורה שהוא האיש המתאים - עקב מידות גופו הקטנות, והוא השתחל אל תוך הבור - כשצידו האחד מחוץ לגדר, וצידו השני - בתוככי המחנה... לא חלפו אלא מספר דקות, והוא היה בפנים. בתוככי המחנה.

כעת נדרש ליותר תעוזה - שכן במחנה הסתובבו מדריכים כל העת, בוחנים וסורקים את השטח. הוא נדרש להיטמע בין הילדים, בלי לעורר חשד. גם במשימה הזו הצליח, ולאחר ששוטט מעט במחנה - גילה היכן ביתן המשרדים, בו ודאי מצויות הרשימות... הוא חשש להיכנס לביתן זה, אולם נזכר בהוראת רבו, ומיד ביטל בליבו את החשש והתבטל לדעת ה'חזון איש'. אולם המשרד היה נעול. הוא החליט לנסות למצוא דרך לשכנע את אחד המדריכים לפתוח בפניו את המשרד, וכאן גילה כי לפני אי אלו שנים הכין הקב"ה את הרגע הזה... הוא יוצא לחצר, ומבחין בשני מדריכים גבוהים וחסונים המשוחחים ביניהם בגרמנית. משום מה נראה לו כי אחד מהם מוכר לו, ואכן כן - התברר כי שהה לצד אחד מהם בסיביר, ומסתבר ששניהם עלו ארצה - האחד הפך לתלמיד חכם המקושר ל'חזון איש' בכל נימי נפשו, והשני - להבדיל - הפך למדריך במחנה של 'ילדי טהרן'...

אותו מדריך זכר לר' יעקב חסד נעורים, כאשר באחד הימים בסיביר העניק

מידות גופך קטנות למדי, וגם התברכת בפה מפיק מרגליות, שתמיד יודע לחמוק מכל שאלה מיותרת. תכונות אלה יעמדו לך בבקשתי זו

כשה'חזון איש' קיבל את הרשימות לידי

אורו עיניו, והוא פעל להעבירן לאנשים אשר חילצו מתוך המחנה עשרות ילדים, העבירו אותם לאימוץ בבית משפחות שומרות תורה ומצוות, ובכך ניצלו חייהם ועתידם הרחוני של עשרות ילדים. אותם ילדים הקימו משפחות והעמידו דורות של צאצאים, וכל אלה נזקפים לזכותו של ר' יעקב גלינסקי זצ"ל, שמסר את נפשו, ביטל את דעתו לרבו ה'חזון איש', ושם את נפשו בכפו כדי ליישם את הוראת רבו!

סיפור מופלא זה, המוכיח עד כמה הציות לצדיקים יש לו כח והשפעה לדורות, וללמדנו בא: לפעמים שומעים אנו הוראה, הדרכה או ציווי מגדולי הדור, ומתקשים להבין את ההגיון מאחוריה, את ההסתברות שהיא תצליח לייצר את התוצאה, את החכמה והתבונה שבה. ובכל זאת - רק ציות עיוור ומלא, מבלי לנסות להבין ומבלי להתחכם, הוא הדרך וזה הכלי להגיע לתוצאות, ולפעמים לזכויות כבירות בהיקפים של דורות. כשאנו שומעים הוראה מאת תלמיד חכם או גדול דור, הבה ונראה לנגד עינינו את אותם דורות של ילדים המחונכים בדרך התורה והמצוות שעמדו בזכותו של ר' יעקב גלינסקי, שהם אך ורק תוצאה של ציות עיוור להוראת ה'חזון איש'.

אם ר' יעקב גלינסקי היה עושה את החשבון אם ועד כמה הדבר אפשרי, האם יש סיכוי בכלל, וכמה גדול הסיכון - לא היה מבצע את המוטל עליו. אבל הוא בחר לציות להוראת רבו, ובציותו - קנה את עולמו ואת אין ספור הזכויות הנזקפות לו בזה ובבא. אחים יקרים, אסור לנו להרהר אחר דברי הצדיקים ומאורי הדור, אלא להתבטל לדעתם, ליישם את הוראתם, לבצע את הנחיותיהם. כך נזכה לנהל את חייו בדרך התורה בעולם הזה, וגם בזכויות כבירות לעולם הבא! (הרב אשר קובלסקי שליט"א)

התקן עצמך בפרוזדור

במסכת אבות פרק ד', אומרים רבותינו (משנה ט"ז): 'רבי יעקב אומר, העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא. התקן עצמך בפרוזדור, כדי שתכנס לטרקלין'. כיצד אפשר לשנות את הסתכלות שלנו כדי שנוכל לתקן בעודנו בעולם הזה, בעוד על כולנו עובר מה שעובר, לכל אחד נסיונות ומהמורות, שלעיתים מסיחים את דעתנו מהעיקר.

הדברים יובנו עפ"י משל נאה: עשיר מופלג שמע כי מעבר לים קונים אבנים יקרות במחיר גבוה בהרבה ממקום מגוריו, מכר את ביתו עושרו וכל אשר לו, וקנה בעד אבנים טובות ומרגליות, ונסע למוכרן באותו מקום. בדרך נשאר בלי פרוטה להוצאותיו, אך הבין שאם יאלץ למכור כעת כמה מן האבנים הטובות, יפסיד כסף רב כי יקבל במחירן מעט ממה שיקבל ביעדו.

מה עשה, חיזר על פתחי נדיבים ואמר להם 'אחי, עני אני בשעה זו, אולם אם אגיע למחוז חפצי אהיה עשיר גדול, ברם עתה מוכרח אני לקבל צדקה, עשו עמי חסד ותנו לי אוכל ומעט כסף עד שאגיע ליעדי, וכן עשה שוב ושוב עד שהגיע ליעדו ומכר את האבנים הטובות במחיר עצום ונעשה עשיר מופלג. על אף הקושי והיסורים שעברו עליו עד שהגיע למה שהגיע, לא נפלה רוחו, בידעו כי הוא הולך למקום שאושר רב צפוי לו שם, וכך קיבל עליו את היסורים בשמחה גדולה.

והנמשל יובן, כי אדם לעיתים חי בעולם הזה ביסורים ובדוחק גדול, ואף על פי שנכסים יקרים מצויים בידו והם תורה ומצוות ומעשים טובים, אי אפשר לו ליהנות מהם בעולם הזה עד שיעברו ימיו. אבל כשיבוא לעולם המוכן לו, יתענג בכל התענוגים שאין ערוך להם, ולכן אין הוא מצטער כלל וכלל על דחקו בעולם הזה, בידעו כי הוא הולך למקום שעושרו מזומן לו, אלא שמח שמחה גדולה על כל רגע בו יוכל לאסוף עוד יהלום ומרגלית השמורים לעולמי עד.

ממשיכים רבותינו במסכת אבות (שם, משנה כב) "על כרחך אתה עתיד ליתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה", מהו דין ומהו חשבון? האין זה אותו דבר? אלא שדין הוא על מה שעשה האדם שלא כשורה, וחשבון הוא על מה שיכל לעשות באותו זמן ולא עשה. הבא נצל כל רגע בחיים חיותינו בעולם הזה בגדר "התקן עצמך בפרוזדור".

השקפה לבית היהודי

משפטי ה' אמת צדקו יחדו

בפרשתנו מוצאים אנו את המקרה הנורא, אדם שהיה בן לאשה הישראלית ואב מצרי, יצא למחלוקת עם ישראלי אחר, עד שבסופו של דבר ביזה את שם הקב"ה, ה' ירחם, וכך אומרת התורה: "וַיֵּצֵא בֶן אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית וְהוּא בֶן אִישׁ מִצְרַיִם... וַיֵּצֵא בְּמַחְנֵה בֶן הַיִּשְׂרָאֵלִית וְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, וַיִּקַּב בֶּן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשֵּׁם וַיִּקְלַל, וַיְבִיאוּ אֹתוֹ אֶל מֹשֶׁה..." (ויקרא כד, י')

לכאורה, אם הוא בן לאיש מצרי הרי יש בו פגם מסוים שיכול להסביר את עזות הפנים שלו, ובכל אופן רבותינו חיפשו במעשיו בשביל להבין כיצד הגיע לכך, וכיצד יכל להימנע מעזות פנים זו. אומר רש"י בשם המדרש: "מהיכן יצא? רבי ברכיה אומר מפרשה שלמעלה יצא (לפני כן מסופר על לחם הפנים שהיה במשכן על השולחן, שהיה נערך פעם בשבוע ביום השבת לפני ה'), לגלג ואמר, ביום השבת יערכנו? דרך המלך לאכול פת חמה בכל יום, שמא פת צוננת של תשעה ימים בתמיה". כלומר שלגלג כיצד היו עורכים הכהנים את לחם הפנים רק פעם בשבוע לפני ה', ולא מחליפים אותה בפת טריה מידי יום, ומתוך כך הגיע לאן שהגיע.

הצ'ק של רשב"י

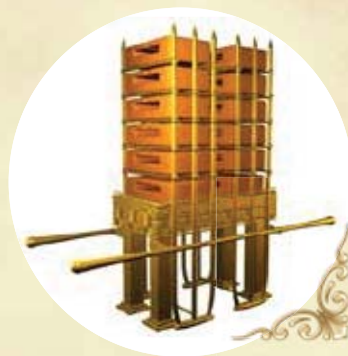
שאלה: יהודי עשיר מאמריקה הגיע ביום ל"ג בעומר למירון, והבחין בקופסא שעומדת בצד הציון ובתוכה פתקאות - הסתקרן, נטל פתק אחד וקרא את תוכנו, והתמלא בגיחוך ובוז... בפתק שהיה רווי בדמעות היה כתוב: "הקב"ה, אני זקוק בחיפוף לסכום של ארבעים אלף דולר לשם הכנסת ביתי הכלה לחופה... הושיעני בזכות אדונו רבי שמעון בר יוחאי הקבור פה...", וסיים את מכתבו בציון שמו וכתובתו המדויקת.

מה חושב לו התמים הלזה - הרהר העשיר בליבו - שישלחו לו את הכסף הביתה?!... הוא בא למירון משתטח על קברו של רשב"י הקדוש, ומבקש כסף וענייני חולין, אני אלמד אותו לקח, אמר העשיר לעצמו - כדי שיפסיק לעשות כאלו שטריות. העשיר החליט לרשום צ'ק עבור העני אבל במקום לחתום את שמו על הצ'ק, יחתום "רבי שמעון בר יוחאי", בחושבו שכך הבנק לא יקבל את הצ'ק ולא יצא הכסף מחשבונו. כך עשה, ושלח את הצ'ק בדואר לכתובתו של אבי הכלה.

כעבור מספר שבועות יושב העשיר במשרדו שבאמריקה, ובעודו עובר על חשבונותיו נבהל לגלות שחסרים לו בדיוק ארבעים אלף דולר, והתברר שהצ'ק ששלח לעני נפדה, והתפלא כיצד קרה הדבר? התברר שהחתימה על הצ'ק בסופו של דבר לא היתה של רשב"י אלא של העשיר עצמו, שמחמת ההרגל שכח וחתם את שמו, ובכך הבין כי תפילת העני שהיתה בתמימות נענתה במלואה, והוא בעצם השליח מאת ה' למלא את משאלת העני... פלאי פלאים! עתה ליהודי העני התעוררה שאלה, הרי מן הדין רשאי אני להשתמש בצ'ק שנשלח אלי על לא עוול בכפי, אמנם שאלתי האם לפני משורת הדין ראוי שאוותר לעשיר ואשיב את כספו, שנראה שסיפורו אמין ורק מתוך טעות שלח לי כך את הצ'ק?

תשובה: במסכת בבא בתרא (נ"ה) נאמר "אנדיסקי (ממוני המלך), סיעתא דשמיא היא", ומפרש הרשב"ם שממוני המלך היו גובים מס מכל בית ובית, ואם ארע ששכחו בית אחד ועקב כך הכביד המס על השאר - הרי הוא פטור משום שסיעתא דשמיא היא שמחלו לו! הרי לנו שיש מצבים המוכיחים, שמן השמים שולחים עזרה לאדם, וגם במקרה שלפנינו נראה שהעשיר שרצה להתלוצץ קיבל את עונשו, ולכן אמרנו למקבל הצ'ק שלא יחזיר את הסכום אלא ישתמש בו, אף אם הוא רוצה לנהוג לפני משורת הדין!

(אחת שאלתי 2, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

על האדם להשריש בליבו שנאשר אינו מבין ומשיג איזו מצוה ממצוות התורה, אין זאת אלא מחמת קוצר ומיעוט הבנתו

כתב על כך בספר "אזנים לתורה" חובה על האדם לקיים את מצוות התורה כהלכתן וכמשפטן, בין אם מבין טעמן ובין אם לאו. על האדם להשריש בליבו שכאשר אינו מבין ומשיג איזו הנהגה מהנהגות השי"ת או איזו מצוה ממצוות התורה, אין זאת אלא מחמת קוצר ומיעוט הבנתו, ולפיכך לא יפגום כהוא זה בקיומה בשלימות. ראה לנו ממעשהו של המקלל. תחילת חטאו היתה בכך שלגלג על מצות לחם הפנים, לאחר שעניינו היה תמוה בעיניו, וסופו שנכנס למחלוקת ובתוכה קילל וגידף את שם המפורש ונגזרה עליו מיתה.

והנה אכן על פי הבנתו ראוי המלך לאכול פת חמה בכל יום ולא פת צוננת של תשעה ימים. לו היה מאמין שמשפטי ה' אמת צדקו יחדיו, וממתין שבוע ימים, היה נוכח לדעת כי לאחר שמונה ימים נס היה נעשה במשכן, והיתה הפת עדיין חמה, ואז היה ניצל מחטא חמור זה ומעונשו. כך צריך להחדיר לילדינו מקטנותם, שמשפטי ה' כולם אמת ושווים לטובה, ושחלילה להם לזלזל אפילו במצווה קלה, ובכך תהיה יראתם על פניהם ויזכו לקיים את כל מצוות השם בשלמות.

רבי עזרא עטיה זצ"ל

השבת הוא יום פטירתו של רב רבנן, רבי עזרא עטיה זצ"ל, שזכה להעמיד דור ישרים מבורך ולהקים עולה של תורה בארץ הקודש.

מעט שבח

סיפר עליו המקובל האלקי הרב מרדכי אליהו זצ"ל: כשנפטר הרב בא אליי גיסו חכם נתן סלם שאכתוב מודעה, וכתבתי במודעה "רב רבנן", שכן כל הרבנים הספרדים המכהנים בארץ ובעולם הם תלמידיו או תלמידי תלמידיו. כשראה חכם סלם כך אמר לי שבחיים חיותו לא היה מניח מורנו הרב לכתוב כך, ואמרתיו לו שאחרי הפטירה אין עונה ואין גאווה וזאת האמת, וכל החשש לגאווה אינו אלא דוקא מחיים כדי שלא לבוא לידי גאווה. כששמע כך אמר, אם כך העניין תוסיף עוד שבחים למודעה.

באהבתך תשגה תמיד

עוד סיפר: הרב זיע"א היה אדם עמקן גדול, תמיד הולך שקוע בסוגיות הגמרא עד שלא חש כלל בנעשה סביבו. בזמנו אוטובוס קו מס' 1 נסע משער יפו, והתחנה האחרונה שלו הייתה במחנה יהודה. פעם אחת הוא נסע באוטובוס ושקע בסוגיא ולא ירד בתחנה לביתו, וכשהגיע למחנה יהודה ביקש ממנו הנהג לרדת. כך ירד והלך מבלי לשים לב לכל אורכו של רחוב יפו עד שהגיע לכניסה לירושלים לשביל המוביל לליפתא, שם התגוררו באותה תקופה ערבים והיתה כולה קופה של שרצים. באותה שעה נכנס הרב אברהם הררי רפול לירושלים באוטובוס מתל אביב, וראה את מורנו זיע"א. צעק לנהג האוטובוס שיעצור. הנהג לא רצה כי אין שם תחנה, וכשאמר לו שזה פיקוח נפש עצר הנהג, ורק ששאל אותו הרב רפול לאן פניו מועדות? התעורר מורנו מהסוגיא ואמר שהוא בדרך לביתו, 'וכי זו הדרך לביתך?' שאל הרב רפול, ולקחו לביתו. על כיוצא בזה כתוב "באהבתך תשגה תמיד", ובו נתיקים "אם בחוקותי תלכו".

רפאות תהיה לשורך

מסופר על בנו של הרב זצ"ל, שחלה במחלה אנושה והחמיר מצבו והרופאים נלאו למצוא לו תרופה. חומו טיפס והגיע ליותר מ-40 מעלות, והיה ממש בין חיים למוות. במשך שעות ארוכות עמד הרב והתפלל על בנו מקירות לבו בבכיות ובתחנונים, עד שנרדם. בשנתו התגלה אליו המהרש"א, ואמר לו: "דע לך, שמפני שהינך דבוק בתורתך, ועמל על כל מילה ומילה בפירושי לש"ס, מבטיחני לך שאתפלל על בנך לפני הקב"ה כדי שתוכל להמשיך וללמוד מתוך שלווה הנפש. וזה לך האות: כאשר תתעורר משנתך תמצא שחומו של בנך ירד והוא החלים מחוליו לחלוטין". וכך היה, ויהי לפלא.

תופעות טבע נדירות / חלק ב

א. עוני מורנינג-גלורי

דמיינו לעצמכם צינורות עבים וארוכים של עננים המשתרעים בזה אחר זה לאורך קילומטרים רבים, מעין שורות מקבילות של חבלי צמר גפן בגובה אלפי קילומטר. מדענים מאמינים כי שילוב של רוח מהים עם לחות גבוהה הוא הגורם האחראי להיווצרות תופעה זו, הנצפית בעיקר בשמי קווינסלנד, אוסטרליה. זוהי תופעה נדירה בהתרחשותה וביופייה כאחד: העננים מופיעים למסדר הבוקר שלהם על רקע שמיים תכולים ללא רבב, ונראים כאילו מישהו תלה וסידר אותם ביד מכוונת.

ב. אגם האבן

סמוך לאגם נטרון שבטנזניה שוכן הר געש שפולט כימיקלים המוצאים את דרכם

אליו. הכימיקלים הופכים את האגם לכמעט בלתי ניתן לאכלוס, הן עבור החי והן עבור הצומח. לכינויו אגם האבן, זכה בעקבות תופעה שמתרחשת בקרב בעלי חיים שמתים בקרבתו ולאחר מותם באים במגע עם המים או נופלים אליו, כגון ציפורי הפלאמינגו שעפות מעליו ובשל זמן התעופה הארוך מיעוטם אינו שורד ונופל למים. חיות שגופם בא במגע עם האגם לאחר מיתתם הופכות לנציב אבן: תערובת הכימיקלים עוטפת את גופם של בעלי החיים ויוצרת מהם פסלי אבן טבעיים מדהימים ביופיים.

ג. גלי ביולומינסנציה

תופעת הזוהר הטבעי קיימת במגוון מינים של בעלי חיים וצמחים, אבל ייתכן שהביטוי המרהיב ביותר שלה מתרחש בים. האזור ששמו נקשר לתופעה הוא האיים המלדיביים, אם כי היא מתרחשת בחלקים נוספים של כדור הארץ. ריכוז עצום של פיטו-פלנקטונים, תאים זעירים ימיים המרחפים על פני המים, שמפיקים אור כשם באים במגע עם חמצן או נדחקים ע"י גלים, גורם לזוהר בקרבת החוף בגוון כחול וצובע את הים בלילה. התופעה זכתה לכינוי 'ים הכוכבים' על שום האורות המרצדים על הרקע השחור של המים.

ד. מראת מישור המלח

כמעט כל תרמילאי שביקר בדרום אמריקה פקד את מדבר המלח בבוליביה - סאלאר דה אויני. ואולם, מעטים הם אלו שזכו לבקר בו אחרי הגשם. כיוון שזהו אזור מדברי, המשקעים בו נדירים למדי, וכשהם מגיעים - נוצרת תופעה מסחררת חושית. למי הגשם אין לאן להתנקז והם מצטברים בשכבה דקה על פני משטח המלח העצום. התוצאה: אפקט מראה הנפרש על שטח של אלפי קילומטרים מרובעים. הקרקע כולה משקפת את כל מה שמעליה בצורה חדה וצלולה, ולמעשה משכפלת את כל הנוף שמעל קו האופק.

אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

בסימן טוב

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות

ולערוך את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ:

בריית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // נסיעות והוצאות

ההנחות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנזקקים

רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגי בית וגן ירושלים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות:

054-422931 // 054-3551383 // 02-6540906

שורה השנייה
לילי שכונת בית לוי

מידי שבת קודש מתקיים לימוד מיוחד לילדים
בבית"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48
15:00 - לימוד משניות בע"פ
16:00 - לימוד אבות ובנים

מספר המקומות לא מוגבל וכל הקודם זוכה

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל:

ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטה, נא לשלוח בקשה במייל

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

העדר הפונה מטמא את התפלה

"אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרתם אלהם לנפש לא ישמא בעמיו" (כא כ)

דרש רבי משה דוד אשכנזי רבה של טולצ'ובה:

אהרה זה נאמרה אף לכלל ישראל, שגם הם נקראו כהנים, ככתוב (שמות יט ו): "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים" (ראה בעל הטורים שם). כיון שבזמן הזה התפלות נתקנו במקום הקרבנות, נמצא שכל יהודי העומד בתפלה הרי הוא ככהן המקריב קרבן, ומזהירה אותו התורה: "לנפש לא ישמא" - כל תפלתו המכנה נפש' (ראה שמואל א' א טו). שהרי תפלה בלא פונה כגוף בלא נשמה (חובת הלבבות) שער השבוע הנפש א, וכפי שגוף בלא נשמה מטמא בטמאת מת, כך העדר הפונה מטמא את התפלה.

באר שבע

'ונקדשתי בתוך בני ישראל' - במועדים

"ונקדשתי בתוך בני ישראל" (כב לב)

דרש רבי יעקב בעל הטורים:

מפסוק זה למדו חכמים (ברכות כא א): "כל דבר שבקדושה לא יא פחות מעשרה". לפיכך נסמכה הוראה זו לפרשת המועדים, שכן במשך כל ימות השנה שהבריות עסוקות בעבודת הארץ, נבצר מרבים מישראל לומר דברים שבקדושה בצבור. אולם במועדים שישראל פרושים ממלאכתם ומתקבצים לתפלה ברב עם, אזי היה בידם לקיים את הצווי: "ונקדשתי בתוך בני ישראל".

בעל הטורים, ע"פ העמק דבר

'קרבן מאה ברכות מוריד שפע לעולם

"והקרבנתם על הלחם" (כג יח)

דרש רבי יעקב צבי יאליש בעל 'מלא הרועים':

אמירת מאה ברכות בכל יום מורידה שפע מזון ופרנסה לעולם. דבר זה נרמז בשמו של דוד המלך שתקן תקנה זו (במדב"ר יח נח), "דוד בן ישי... בית הלחמי" (שמואל א' יז נח), "למדה שבזכותו יש לחם ומזון לבריות. אף הפסוק שלפנינו רומז לכך; "והקרבנתם על הלחם" - אם 'תקריבו' על' [גיימטרית מאה] ברכות בכל יום ישלח לכם ה'

בברכה שלמה ונאמר אמון

"תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו" (כב כא)

הלכה מפרשת בענין הקרבנות (מגלה כח א; מנחות טו א) היא כי אף אם כל הבהמות שבעדר הן תמימות ללא מום, יש לבחור מביניהן לקרבן דוקא את 'המיוחד שבעדר'. ולא עוד, אלא שאף מי שפבר שחט את קרבנו, אם מצא בהמה נאה ובראה הימנה, מתר לו להקריבה תחתי, ואף יש בפעלה זו משום הדור מצוה.

מהלכה זו נוכל ללמד אף לענין התפלה שנתקנה במקום הקרבנות (ברכות כו ב); כפי שבקרבן צריך המקריב להשתדל להביא את 'המיוחד שבעדרו' לקרבן, כך בתפלה - על המתפלל להשתדל שתפלתו תאמרנה בצורה השלמת ביותר. על כן, כיון שעינת אמון היא חלק מהברכה (רמ"א א"ח קסז ב), וברכה שלא עינתה באמן אינה ברכה משלמת (זהר פר' עקב דף רעא א), מן הראוי שיקפיד האדם לברך בפני אחרים שיענו אחריו 'אמן', ואף לענות 'אמן' אחר ברכת אחרים, ובכך הוא מגיש קרבן משלים לפני ה'.

נשיא 'בני אמונים' רבי יעקב דב מרמורשטיין שליט"א

שפע פרונסה ממרום ועולם לא יחסר מלחמכם.

קול יעקב

התפלה במועדים - חובה מן התורה

"מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קדש" (כג ב)

ידועה היא מחלקת הרמב"ם והרמב"ן בנוגע למצות התפלה בכל יום, האם היא חובה מן התורה או מזברי חכמים: דעת הרמב"ם (ספר המצוות עשה ה) שהתפלה היא מצות עשה מן התורה, ואלו דעת הרמב"ן (בהשגותיו שם) היא שחייב התפלה בכל יום הוא מתקנת חכמים, ומן התורה אין חובה להתפלל אלא בשעת צרה.

והנה, בפרשתנו פרש הרמב"ן את לשון הפתוב: "מקראי קדש" - "שהיו ביום הזה כלם קרואים ונאספים לקדש אותו. כי מצוה היא על ישראל להקבץ בבית האלקים ביום מועד - לקדש היום

בפרשהסיא בתפלה והלל לא-ל... "וכתב הבית יוסף" כי על כן אף דקדקו לקבע לשון זו בגסח תפלות המועדים - "ותתן לנו... מועדים לשמחה... מקרא קדש".

על פי זאת, חדש הפרי מגדים' שבנוגע לימים טובים אף הרמב"ן סובר פרמב"ם שחייב התפלה הוא מדאורייתא, ולא עוד, אלא שמכף שכתב שיש "לקדש את היום בפרשהסיא בתפלה", משמע שלדעתו אף החובה להתפלל במנין בימים טובים היא מן התורה. שהרי אמרו חכמים (סנהדרין עד ב): "אין 'פרהסיא' פחותה מעשרה בני אדם".

ואולם האדר"ת פרש שהסבה שכתב הרמב"ן שיש לקדש את יום טוב בתפלה, אינה מחמת חובת תפלה המיוחדת למועדים, אלא מחמת היותם ימי דין. כמאמר חכמים (ה"ה טו א): "בארבעה פרקים העולם נדון: בפסח על התבואה, בעצרת על פרות האילן, בראש השנה - כל באי עולם עוברין לפני כבני מרוח... ובחג (הסכות) נדונין על הפנים". והרי שעת הדין פמזה כשעת צרה, שבה סובר הרמב"ן שחובה מהתורה להתפלל אף בשאר ימות השנה.

'בית יוסף' או"ח תפז ד"ה סדר היום: 'פרי מגדים' שם תצ במשב"ז ב: 'עשרות אדר' ויקרא כב לב

יעלה עניונו מערב יום הכפורים

"ועניתם את נפשותיכם בתשעה להדש בערב" (כג לב)

חכמים (ברכות ח ב) תמהו על לשון פסוק זה: "וכי בתשעה מתעניו? והלאו בעשרה מתעניו?" ופרשו: "אלא לומר לה: כל האוכל ושותה בתשיעי - מעלה עליו הכתוב כאלו מתענה תשיעי ועשירי" (ברכות ח ב).

על פי זאת באר הרבי בעל הלב שמחה' מגור את אשר אנו אומרים בפיוט 'יעלה תחנונו' ההאמר בתפלת מערב של יום הכפורים: "יעלה עניונו מערב". שהנה, לכאורה מה טעם יש לבקש זאת בליל התענית, בשעה שטרם חטנו בעוני כלשהו? אולם כיון שאמרו חכמים שאף האוכלה מערב יום הכפורים נחשבת כתענית, יש לומר שעל 'תענית' זו אנו מכונים בבקשות: "יעלה עניונו מערב".

לב שמחה' יום כפור

מפי קדשו של התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי הבטחנו, כי בזכות ענית אמון -

זוכים לשמירה מיוחדת
כפתיב (תהלים לא כז): "אמונים נצו ה'"
(נצו רפא א.)

קורעים לאדם גזר דין של שבעים שנה
(תקו"ז מ א.)

זוכים לאריכות ימים
שלח (קסב א.)

שמחה עצומה שורה בכל העולמות
(שם).

שערי שמים נפתחים, ותפלות ישראל מתקבלות
(נצו רפא ב.)

לכבוד הלולא קדישא דרשב"י, הבה ונקבל על עצמנו ולפאר שם שמים בענינתאמן השחר ואחר כל תפלה וברכה, וכך נזכה בודאי לכל הישועות והברכות.

"גדל" (ג): העקר השני - יחוד ה'

מקור אמונת היחוד

הבית השני בפייט: "אחד ואין יחיד כיהודו, נעלם, וגם אין סוף לאחדותו" מתאר את העקר השני משלושה עשר עקרי האמונה - "יחוד ה", שעליו נצטיינו בפסוק (דברים 10: 1): "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד". אחר שנצטיינו להאמין במציאות ה' ושהוא ברא את העולם ומקימו בכל עת, ציגתה אותנו התורה להאמין שה' הוא אחד, וכפי שמצהירים אנו בנסח "אני מאמין": "שהבורא יתברך שמו הוא יחיד ואין יחידות כמוהו בשום פנים והוא לבדו אלקינו היה הוה ויהיה". וכתב רבי דוד הכוזבי (ספר הבתים ספר מצוה מ"ע ב) שכדי לחזק בקרבנו עקר אמונה זה נצטיינו לקרוא קריאת שמע בכל יום בבקר ובערב.

הרמב"ם (קריאת שמע א ד, ע"פ פסחים טו א) כותב כי טרם פטירתו ירז יעקב אבינו את בניו להתחזק בעקר אמונה זה, ואלו דבריו: "סמרת היא בדינו שבשעה שנקב יעקב אבינו את בניו במצרים בשעת מיתתו צום ורזים על יחוד השם ועל דרך ה' שהלך בה אברהם ויצחק אביו... ואמר להם: בני, שמא בכם מי שאינו עומד עלים ביחוד השם...? ענו כלם ואמרו: שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד" - כלומר שמע מופנו אבינו ישראל, ה' אלקינו ה' אחד.

מהות אמונת היחוד

קיימים פרטים רבים בעולם שנתנו לכונתם כ"יחידים", אולם בפעל הם מורכבים מכוחות ופרטים שונים ולפיכך יחידותם נתנת לחקקה. כפי שביטת הבריאה, בשעה שנגבר אדם הראשון, לא היה נחשב הוא יחיד אף על פי שלא היו אגשים נוספים מלבדו, שכן מהותו מורכבת מאיברים שונים, מרגשות מגונים ומרצונות נפרדים. לעמת זאת באמרנו על ה' יתברך כי הוא "אחד", פנתנו ליחידות נצחית שאינה מורכבת מפרטים. הקדוש ברוך הוא הוא "אחד" מחלט, שאין דגמתו בעולם (רמב"ם סודי התורה א א ב).

בנוסף, הבריות מכירות את הבורא באמצעות פעלותיו, וכך מונגלה הוא לעתים כרחום וחנון ולעתים כדן המעניש. בעקבות כך פילוסופים רבים טעו לומר שיש אלהים רבים שכל אחד תכונה המיוחדת לו. לכך מדגישה התורה: "ה' אחד" - ה' הוא אחד ויחיד, הוא לבדו ברא את העולם והוא לבדו מקימו ומנהיגו בכל עת ובכל שעה, בלי שום שתוף, ואין עוד בורא ומנהיג מלבדו ככל שהודעה, ואין עוד בורא אהאם כופל את לשון הודעה, הוא נראה כפונה לשת רשיות חלילה, ומתוף כך מוספה שיש להשתיק אף את האומר: "שמע שמע", לפי שגראה כמקבל עליו על שתי רשיות. ובירושמי (מגלה ד ט) נאמר עוד, שמאותה סבה יש להשתיק אף את האומר: "אמן אמן". מלבד זאת

הוא: "נעלם וגם אין סוף לאחדותו". כלומר, חרף העבדה שאין קץ לאחדותו - שליחידותו אין התחלה ואין סוף, והיא ממלאת את העולם כלו ואנו חשים בה בכל רגע, בכל זאת היא נעלמת מדעתנו, שכן בשכלנו המגבל אין לנו כל יכלת לתפס את משמעותה (עץ יוסף פסדור אצור התפלות).

אחד יחיד ומיוחד

האמונה התמימה והשלמה שה' הוא שליט יחיד בעולמו היא "עקר גדול שהכל תלוי בו" (רמב"ם סודי התורה א ו). וכך כותב הרמח"ל בענין זה בספרו דעת תבונות (פ"ל): "ואמנם הפאמין ביחוד הוא גמין ענינו, צריך שאמין שהקדוש ברוך הוא אחד יחיד ומיוחד, שאין לו מונע ומעכב כלל ועקר בשום פנים ובשום צד, אלא הוא לבדו מושל בכל... שאין אחר תחתיו שיהיה לו שליטה בעולם, דהינו שאין שום שר ולא שום כח שני, כמו שהשבו עובדי עבודה זרה. ולא עוד אלא שהוא לבדו משגיח על כל ברייתו השגחה פרטית, ואין שום דבר נולד בעולמו אלא מרצונו ומידו, ולא במקרה ולא בטבע ולא במזל, אלא הוא השופט כל הארץ וכל אשר בה, וגוזר כל אשר יעשה בעליונים ובתחתונים עד סוף כל המדרגות שבכל הבריאה כלה".

ואכן כבר מעיד הסמ"ג (מ"ע ב): "וכל ישראל תקועים באמונה חזקה כי יוצר הכל הוא אחד מיוחד". אמונה זו כה מרששת היתה בלב ישראל, עד כי בכל הדורות מסרו יהודים את נפשם על יחוד ה', כפי שמעידה התפלה: "אבינו מלכנו עשה למען טובותם על יחודך".

הוציא מדעת המינים

תקנות מיוחדות תקנו חכמים להוציא מדעת המינים האומרים כי חלילה שתי רשיות הן. בברכות קריאת שמע, תקנו לומר בשחרית: "יוצר אור ובורא השף" ובערבית: "גולל אור מפני השף והשף מפני אור", דקדקו להזכיר בינם ובלילה הן את החשף והן את האור, ולא הסתפקו בהזכרת האור בינם, והזכרת החשף בלילה, זאת כדי להוציא מלב המינים שאומרים שמי שברא אור לא ברא השף, ולהודיע שבורא אחד ברא את הכל (רבנו יונה ברכות ה ב בדה"ד).

עוד אמרו במשנה (ברכות לג ב) כי כל "האומר... מודים מודים" - משתקין אותו. הגמרא (שם) מכארת שהסבה לכך היא לפי שכאשר האדם כופל את לשון הודעה, הוא נראה כפונה לשת רשיות חלילה, ומתוף כך מוספה שיש להשתיק אף את האומר: "שמע שמע", לפי שגראה כמקבל עליו על שתי רשיות. ובירושמי (מגלה ד ט) נאמר עוד, שמאותה סבה יש להשתיק אף את האומר: "אמן אמן". מלבד זאת

הבורא יתברך הוא אחד ואין עוד מלבדו, ואף אין בכל הבריאה יחיד כיהודו באחדות שלמה ומחלטת שאינה מורכבת מחלקים כלל. נעלם הוא מהשגתנו, אף על פי ש' ואין סוף לאחדותו שממלאת את הבריאה כלה.

בן זכר - בגזרת בית דין

ידוע היה הגאון האדיר רבי פינחס אפשטיין זצ"ל, ראב"ד העדה החרדית בירושלים, בקנאותו הרבה לכל דבר שבקדשה. בתקף תפקידו כראש אבות בתי הדין של העדה החרדית היה אחראי אף על הענקת תעודת פשרות הבד"ץ הנודעת בהודרה לבתי העסק ולמפעלים שעברו את שבט הבקורת המדקדקת של ועד הכשרות לשלל הבד"ץ.

בעלי העסקים בירושלים ומחוצה לה ידעו כי לא בנקל היה ניתן להוציא תעודת כשרות שכזו מתחת ידיו הגאונות של הראב"ד, זאת משום שהוא עמד בתקף ובהקפדה יתרה על כל תג ותג של הוראות בית הדין, שיקימו במדקדק ללא ותרורים ופשרות. הנהגותיו ודקדוקו המיחדים הם שהביאו לבסוסה ולהצלחתה של פשרות הבד"ץ שבכל תפוצות ישראל סומכים עליה ללא עוררין.

מלבד יתר ההקפדות שהנהיג במערכת הכשרות שבהנהגתו, נמנע הראב"ד מללכת הכשר למוצרים שהיו נחשבים בגדר 'מותרות', בטוענו כי אין כל הצדקה לנטילת אחריות כה כבדה כמתן תעודת כשרות, על כל המשלמע מקף, על דבר שאינו אלא 'מותרות'.

לרב אחריות המיוחדת ערך הרב מפעם לפעם בקורות פתע במפעלים ובבתי עסק. יחד עם עמיתיו הגאונים חברי הבד"ץ היה מופיע בפתאומיות כדי לעקב מקרוב אחר הציאת להוראות בית הדין. ואכן, בקורות פתע אלו הוכיחו את עצמו, כאשר לא פעם ולא פעמים יצא שמפעל שלם נפסל ואבד את תעודת ההכשר כתוצאה מהפרות כשרות שהתגלו בבקורות אלו.

באחת הפעמים הגיעו הראב"ד ובית דינו לבקרת פתע שגרתית במפעל ממתקים שעמד ירחק ובלתו של יהודי יקר בר אורן וחתן שמים מיוצאי חללות רומניה.

כאשר נכנסו למפעל הפתע בעל הבית לראותם, אף בשמחה התלנה אליהם לסייר נרחב ומעמיק בכל מחלקות המפעל, תוף שהוא עומד מן הצד בחיל ודעה, בראתו פן חלילה ימצאו דבר מה שיגרם להסרת תעודת הכשרות ממפעל חיו.

במשך שעה ארפה סירו הראב"ד וחברי בית דינו ברחבי המפעל, תוף שהם מעבירים את שבט בקורתם על כל מכונה ומכונה, מסירים במחסנים ובאולמות היצור ומאזינים להסבריו של אחראי הכשרות במקום.

סוף סוף הסתיימה הבקרת לשביעות רצונם של חברי המפלחת. המפעל עמד בכל דרישות הכשרות, והרבנים אף הביעו את התפעלותם מסדורי הכשרות המיוחדים שהנהגו בו.

בטרם יצאו לדרכם פנו הראב"ד וחברי המפלחת להפריד לשלום מפעל המפעל, ומה רבה היתה הפתענות כאשר פנה אליהם האיש בהתרגשות ואמר: "מורי ורבותי, במסכת ברכות (לא ב) דרשו חכמים מדבריו של עלי הכהן

ועמד פינחס ויפלה" ח"א ע"ל 861; ט"ב הקהלה חג הסוכות ע"מ תשעה

לתגובות הערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 19:00

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 20:00

ר"ת: 20:33

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 499 30.4.2021 - יח' אייר תשפ"א

וְהוּא הוֹשִׁיעַ לָנוּ יְיָ יִשְׁמְרֵנוּ וְיִבְרָא בָנוּ

פְּרִשְׁת - אָבוּר

אתה לא לבד! - הרב אפרים שרבני שליט"א (מחנה אפרים)

רבנו בחיי הדיין, בספרו חובות הלבבות (שער אהבת ה' פ"א) שואל, מי הוא האדם שנקרא אוהב ה' מהי בעצם אהבת ה' ואיך זוכים לאהבת ה' ועונה הרב: "היא הנפש שאם ייטיב לה הבורא, תודה לו, ואם יענה לא תוסיף כי אם אהבה".

ובמילים אחרות, אהבת ה' אינה נמדדת בזמנים שהכל פורח, שהכל משגשג ו'השעה משחקת' כמו שאומרים, זה לא המודד. יהודי שהתבשר שהוא התקבל לעבודה שהוא כל כך רצה, או שעומד בשמחת האירוסין של הבן, או עבר 'טסט' בשעה טובה, ומיד עמד ושיבח את הקב"ה והלך לכותל או לקבר רחל, כל זה טוב ויפה, אך עדיין הוא לא הוכיח את עצמו ואת נאמנותו לבוראו.

ולמה? כי כולנו יודעים ש'קל לדבר' בשעות נעימות, זה נוח ואפילו חוויה, לעמוד ברגעים כל כך יפים כאלו ולומר: "ברוך ה', אין כמו ה' בעולם, מלך מלכי המלכים!" ואפילו במנגינה. אדם במצב רוח מרומם, שמח, טוב לו, וכל רצונו הוא רק להודות. לכן זמנים אלו אינם האינדיקציה הנכונה להבחין ולידע האם רוחשת לה כאן אהבת אמת לבורא יתברך (בוודאי שאין למעט במעלת ההודיה חלילה, שהיא מידה שאין לה ערוך, אלא שמבחן האהבה לא נעשה במקצוע זה). אז אם לא במקומות האלו, היכן באמת נבחן לו האדם?

עונה הרב בתבונה: המבחן נעשה בזמנים של שברון, זמנים שהיינו אומרים 'הלוואי ולא היו', חוסר אונים, דוחק, זמנים שאדם בכל רגע ורגע שואל מתי יסתיים לו 'החלום הרע' הזה. דווקא שם, אומר הרב, דווקא שם בחושך הזה, בשחור הזה, דווקא שם הקב"ה מבקש לבדוק אותנו מי הילד שנשאר ומי חלילה זה שימרים רגילים' והולך. עם ישראל, אהובים, פעם שאלנו את עצמנו כמה אנו באמת נאמנים לה' יתברך? פעם שאלנו את עצמינו איזה מחיר אנו באמת מוכנים להקריב למענו? האם אנו מהילדים שנשארים עם אבא תמיד, או מאלו שאם קצת לא טוב להם, מיד מרימים ידיים והולכים?

ר' נחמן מברסלב (שיחות הר"ן מא, מב) שאל פעם, מה ההבדל בין יהודי בעל לב נשבר, שעליו אמרה תורה "לב נשבר ונדפה אלהים לא תבזה", שהוא אהוב ורצוי לפני ה' יתברך, לבין יהודי עם לב עצוב, שהוא רחוק כל כך מהבורא יתברך. מה ההבדל בין לב שבור ללב עצוב? ואיך מזהים זאת? הסביר הרב בחכמתו, שישנו סימן שהוא קל מאוד לזיהוי. מזהים זאת על ידי טון הדיבור שלהם. מי שעצוב שומעים אותו כאחד שמתלונן: 'נמאס לי', 'די, אין לי כוח', 'מה עשיתי שכך עשו לי' – אדם שהרים ידיים, זהו לב עצוב. אך 'לב נשבר' הוא "כמו תינוק הבוכה לפני אביו על שנתרחק ממנו" – "יהודי שמבקש מה' יתברך: "אבא, תעזור לי, אני צריך אותך, אל תתרחק ממני, אם לא יהיה לי אותך את מי יהיה לי?" – זהו לב נשבר, ילד שרוצה את אבא שלו. אדם כזה אמר עליו דוד המלך בתהילים: "לב נשבר ונדפה אלהים לא תבזה", ה' יתברך לא יזנח אותו לעולם.

מספרים, שניגש אדם אל הרב ר' אברהם ישעיהו קרליץ, בעל החזון איש זצ"ל, ושאלתו בפיו: "ילמדנו רבינו, היאך ייתכן שישנן משפחות שלאחר שעברו את השואה האיומה והצליחו להגיע ארצה הם הפנו את העורף לבורא יתברך, ולעומתם ישנן משפחות שהטלטה הנוראה הזו לא נגעה ולו במעט באמונתם החסונה, ולהפך – היא שהייתה 'קרבן הקפיצה' שלהם לאמונה זכה וברה. הרי לשתיהן הייתה מונחת כיפה על הראש, שתיהן הלכו לבית הכנסת ועשו קידוש בשבת. איך זה ייתכן שאלו איבדו את אמונה של ארבעים וחמישים שנה ואלו נשארו נאמנים? מה היה כאן שהיה חסר שם? ענה להם החזון איש זצ"ל במשל: "שתי כוסות של מים היו מונחות על השולחן, האחת עם מים צלולים ונקיים והשנייה אף שהיו בה מים צלולים, אמנם בתחתית הכוס היו מונחים מעט גרגירי חול שאינם ניכרים לעין, ובמבט שטחי אין העין קולטת את ההבדל בין שתי הכוסות".

המשיך הרב ואמר: "כל מה שאמרנו שאין ההבדל ניכר ביניהם הוא דווקא כשלא מנערים את הכוסות, אך כשינערו את הכוסות, ברגע אחד יבחינו בין כוס אחת לחבירתה, הכוס עם המים הצלולים תישאר צלולה אף לאחר הנענוע, אמנם הכוס עם מעט החול, יתפכו המים שבתוכה לעכורים". פנה החזון איש אל אותו אדם ואמר לו: "לדעת אם האמונה של האדם היא צלולה וזכה, אם היא נקייה מכל רבב, אין זה נאמד בשעות ש'הכוס' בלי תזוזה, שהכל שקט, שאין גלים, שם כולם נראים מאמינים וקשה לזהות את מידת צלילות המים. מים צלולים, נבדקים בשעות של טלטה, בשעות שכביכול 'מונערים' אותם, שם נבדקת רמת הצלילות". אנשים שעברו מה שעברו ולאחר מכן נתנו עורף, התלוננו או ביקרו את דרך השגחת ה' בעולם, תפנית זו מגלה ש'הכוס' לא הייתה נקייה קודם לכן, ושבעצם תמיד היו מעורבים בה גרגירי חול שפשוט התגלו עתה בשעת הטלטה. אמנם אנשים שנשארו נאמנים, זוהי ערובה ועדות נאמנה שהמים שלהם היו צלולים מאז ומתמיד, ואשריהם ואשרי חלקם.

כשקוראים על דוד המלך, אפילו מעט שורות, מבינים מה זה מים צלולים. ילד עם כל כך הרבה טלטלות, כל כך הרבה נסיונות, יסורין, אך לעולם לא נטש, מעולם לא עזב, תמיד היה עם ספר התהילים שלו ביד עד יומו האחרון. חז"ל בתלמוד מספרים איזו ילדות קשה עבר הילד הזה, כמה משקעים עברו עליו. לישי אביו של דוד היו שבעה בנים, דוד השמיני היה בן הזקונים. אמנם הוא לא קיבל יחס של בן זקונים, אלא עבר אפליה קשה מאוד הן מצד אביו והן מצד אחיו, משום שחשבו שאינו אחיהם הביולוגי. האפליה הייתה כל כך קשה עד שאפילו לא הסכימו לאכול עם דוד על אותו השולחן, וכלשון חז"ל: "מלמד שהיו מקצים שולחן בפינת הבית ששם היה אוכל את פתו" – הייתה לו פינה ששם הוא היה אוכל לבד את הפרוסה שלו, אף אחד לא היה מחליף איתו מילה, רק לחשוב על ילד שגודל לבד בתוך בית ואין לו למי לפרוק, למי לספר, ממי לבקש עזרה או בקשה.

לקום בבוקר לבד, לישון בערב לבד, לבד-לבד-לבד, וכמו שהוא מספר בתהילים: "שִׁקְדָתִי וְאֶהְיֶה כְצִפּוֹר בּוֹדֵד עַל גַּג" – הייתי כמו ציפור בודדת שאין לה אף אחד בעולם. עד שיום אחד שלחו אותי להיות רועה צאן.

וכותב הרב שך, שהיו אומרים: "מתי יבוא ארי ויהרגנו מתי יבוא הדוב ויהרגנו" – הם ידעו שהרבה רועי צאן, ובמיוחד צעירים, יצאו למרעה המסוכן ולא חזרו. והוא כמובן מילא את רצונם ובקשתם והיה יוצא יום-יום עם הצאן על אף הסכנה הגדולה. אך זה לא נגמר בזה, טיפת מנוחה לא הייתה לו, חז"ל מספרים: "אין לך חתירה וגניבה בבית לחם שלא היו נותנים דוד בקולר" – כל פריצה או גניבה שהיתה בבית לחם (מקום מגוריו של דוד), הראשון שהיו באים לעצור אותו ולקחת ממנו 'טביעת אצבעות' זה היה דוד, היו מעלעלים אותו יומם לילה בחקירות ובהכפשות, עד שהיו מוצאים שהוא חף מפשע והיו שולחים אותו לביתו, זוהי ילדותו של מחבר ספר תהילים. ורק שנבין, זו לא הייתה תקופה קצרה, מדובר כאן על תקופה של עשרים ושמונה שנה! עשרים ושמונה שנה של סבל, של בדידות, של ביזיונות, של מסכנות, והכל 'לבד' ובאמת, איך הוא החזיק מעמד? מאין הוא שאב את הכוחות לא 'ללכת לאיבוד'? איך ילד שעובר ילדות כזו קשה לא נכנס לתסביכים נפשיים ונזקק לסיוע פסיכולוגי? מאיפה הכוחות של הילד הזה?

חז"ל עונים, אם תסתכל ביומן שלו אתה תבין, אם תקרא את המכתבים שלו באותה תקופה אתה תגלה כמה הילד הזה לא היה לבד. "כִּי אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי וְה' יִאֲסֹפֵנִי" – וכותב המלבי"ם: "כמו יתום שעזבוהו אביו ואמו, ויאספו ה' אל תוך ביתו לגדלו" – אבא, כל העשרים ושמונה שנה של המועקות, של התסביכים הנפשיים, שהייתי אוכל לבד, שותה לבד, שלא היה לי למי לספר, שלא הייתה לי אוזן קשבת, אתה היית לי אוזן קשבת, בתקופה הקשה הזאת הייתי בידיים שלך ותמיד אבל תמיד אתה דאגת לי, "עֲלִיף הַשְּׁלֶכֶתִי מִרְחֹם מִבֶּטֶן אִמִּי אֵלַי אֲתָה" – מהיום שיצאתי לאויר העולם אתה גם אמא שלי וגם אבא שלי, ואני יודע כמו שלא עזבת אותי עד עתה, אתה לעולם לא תעזוב אותי. תהילים מלא מעשרות של מכתבים כאלו, מכתבים של בן שמתגעגע לאבא שלו וסומך אך ורק על עזרתו.

ולאחר עשרים ושמונה שנה של מכתבים ושל קשר אמיתי בין בן לאבא, התורה מספרת, ששמואל הנביא הולך לבית של ישי למשוח מלך לישראל, כשהוא בעצמו אינו יודע מי המלך העתידי. עובר הבן הבכור אליאב, שמואל הנביא הרגיש שכנראה זה המלך החדש, אמנם ה' יתברך מסמן לו שלא זה המלך, וכך בחור אחר בחור מהאחים עובר לפני שמואל וה' יתברך מסמן שלא אלו נבחרו. "וַיַּעֲבֹר יִשְׁי שִׁבְעַת בָּנָיו לִפְנֵי שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֵל יִשְׁי לֹא בָחַר ה' בְּאַלֶּהָ". "וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֵל יִשְׁי הֲתִמּוּ הַנְּעָרִים?" ועונה לו ישי "תִּמּוּ", אין לי עוד ילדים.

הסתכל שמואל על ישי ואמר לו, חייב להיות עוד ילד, תחשוב טוב! ישי חושב כמה רגעים ואומר לשמואל: "עוד שָׂאֵר הַקָּטָן וְהִנֵּה רֵעָה בְּצֹאן" – יש ילד אך הוא עם קצת בעיות לא נראה לי שכדאי להביא אותו. "וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֵל יִשְׁי שְׁלַחָה וְקָחְנוּ כִּי לֹא נֹסֵב עַד בָּאוּ פֶה" – אני רוצה לראות גם את הילד הקטן הזה. "וַיִּשְׁלַח וַיְבִיֵּאוּהוּ וְהוּא אֲדָמוּנִי עִם זֶפֶה עֵינָיִם וְטוֹב רֵאִי" – חז"ל בתלמוד מספרים, ששמואל התרשם מדוד המלך קצת לרעה, כיוון שצפה במזל שלו וראה צבע אדום שמורה על דם. מיד אמר לו ה' יתברך לשמואל: "וַיֹּאמֶר ה' קוּם מִשְׁחָהוּ כִּי זֶה הוּא" – אמר הקב"ה לשמואל, שמואל בבקשה קום ועמוד על רגליך, משיח שלי עומד ואתה יושב! לרגע הזה חיכיתי עשרים ושמונה שנה. זהו ילד שבמשך תקופה ארוכה, שעבר מה שהרבה לא עברו, מעולם לא עזב אותי, וברגעים של חוסר אונים היה יושב וכותב לי מכתבים. רק הוא יהיה מלך ישראל, רק הוא יחד עם התהילים שלו, היומון הזה יישאר לדורות. באותה שעה בכה דוד המלך וישב וכתב: "אוֹדֶךָ כִּי עֲנִיתָנִי וְתָהִי לִי לִישׁוּעָה" – כל התלאות שעברתי איתך, כל הקשיים, הכל לבסוף התהפך לי לישועה אחת גדולה. שבת שלום עם ישראל! אפרים שרבני.

לנהוג בכבוד (מתוך 'אפריון שלמה' גיליון 293)

מספר המדרש בקהלת: אדריינוס קיסר היה עובר בדרך למלחמה להילחם עם מדינה אחת. ראה זקן שעומד ונטע נטיעות של תאנה. אמר לו המלך: אתה זקן, ומדוע אתה טורח ומתייגע לאחרים... אין סיכוי שאתה לא תספיק לחיות עד שתהנה מהפירות. ענה לו הזקן: אני נוטע. אם לא אזכה, יאכלו בניי... אז מישהו אחר יהנה מזה... אז מה קרה? עשה אדריינוס שלוש שנים במלחמה וחזר.

בדרכו חזרה, עבר באותו מקום. נטל הזקן כלכלה והביא ביכורים לפני המלך. אמר לו: אדוני המלך, קבל מעבדך, הוא הזקן שאמרת לו 'מה אתה מתייגע בשביל אחרים'... הרי פירות נטיעותיי. אמר אדריינוס לעבדיו: טלו אותה ומלאוה זהובים. עשו כן, נטלה הזקן, והלך להשתבח לאשתו ולבניו. אתה טורח בשביל אחרים, אבל האמת היא שכל מה שאתה טורח - לעצמך אתה טורח.

אין אדם שהשקיע, ולא קיבל בחזרה, לפעמים זה מיד, לפעמים אחרי 20 שנה ולפעמים בעולם הבא... יוסף הצדיק היה מתעניין ביושבי בית הסוהר! "מדוע פניכם רעים." "מה אכפת ליוסף הצדיק איך שאחמד ומוסטפא נראים?!"... שיהיו תקועים עמוק עמוק בתוך האדמה על הפנים.. **אומר המדרש:** שכן דרך החכם לשאול אשר עמו. זה לא משנה אם זה גוי, כלב או אפרוח... לצדיקים אכפת מכל הבריאה כולה! ומה קרה לבסוף? רואים שהקב"ה גלגל שהם יהיו הגורמים להצלה שלו. **מספרת הגמרא:** כשנח היה בתיבה, יום אחד הוא מצא את עוף החול שוכב בחדר הפרטי שלו בתיבה... שאלו נח: אתה לא רוצה לאכול? כבר שלושה ימים אתה ישן. אמר לו העוף: ראיתי שאתה טרוד, אתה כל היום יורק דם לספק את המזון של כל בעלי החיים, אז אמרתי שאני לא אצער אותך... אמר לו נח: יהי רצון שלא תמות יותר. **ואומר רש"י:** ואינו מת לעולם. בזכות ההתחשבות בשני, הוא קיבל חיים נצחיים!

עוד דוגמא. אמר רבא: אוקירו לנשייכו כי היכי תתעתרו. מה הקשר? איך אדם שמכבד את אשתו יהפוך להיות עשיר? **אומר ר' ראובן קרלינשטיין:** אדם שמכבד את אשתו, מוותר על הקללה שנתקללה האישה "והוא ימשול בך". אתה מכבד אותה, אז מן השמיים, מדה כנגד מדה, יוותרו על הקללה שלך "בזעת אפך תאכל לחם"... אם אתה נוהג כבוד עם השני, הראשון שמרוויח זה אתה!.

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, אפרת בת מזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה.

לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.

לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל

בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה,

יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמות: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל,

בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל,

מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה

ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן

רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה

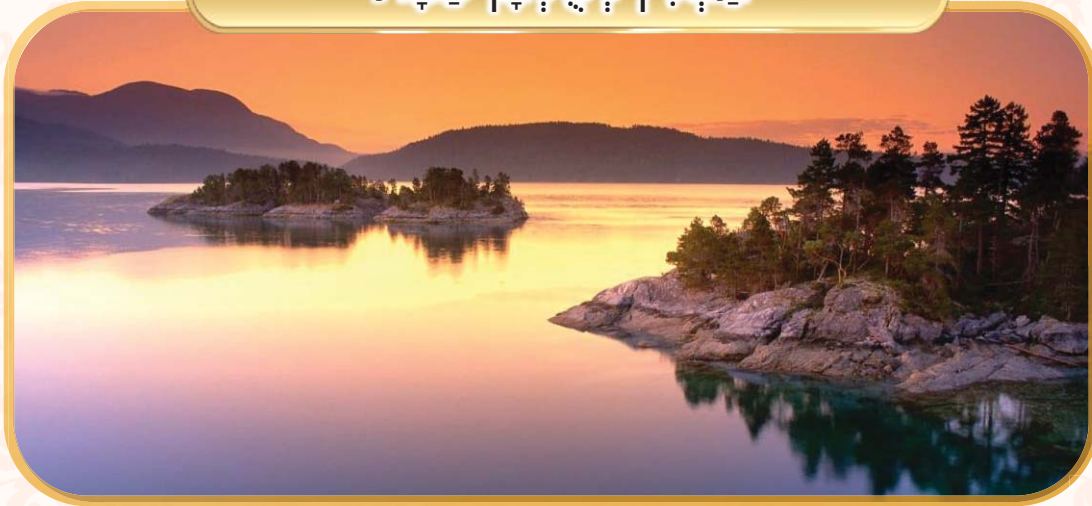
רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה

ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת

ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר

בן אסתר ז"ל.

תְּבִלִין לְשִׁלְחֵן שַׁבָּת

פְּרָשֶׁת אָמֹר

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה. הלימוד בשבת פי אלף מיום חול.

כניסת השבת:

6:51

יציאת השבת:

7:02

רבנו תם:

8:43

הזמנים לפי אופק חיפה

עלון מספר: 250

העלון לעלוי נשמח: אברהם זושא בן ר' יהושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לדומילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, תמרה בת יעקב - **תנצב"ה** - **ולהבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת: הרב אליעזר חיים בן שמחה, משה בן מזל-טוב פורטונה, משה בן מנדל, נפתלי בן דבורה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה, בכור חי בן בטי - בתוך שאר חולי עמו ישראל**

נקודה בפְּרָשֶׁה

להזהיר גדולים על הקטנים

"אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת" (כא, א) פְּרָשֶׁתנו פותחת במלים: "ויאמר ה' אל משה, אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אלהם, לנפש לא יטמא בעמיו".

יש כאן כפל מלים, ופרש רש"י: "אמר ואמרת - להזהיר גדולים על הקטנים". חמורה היא מצות הטהרה, שהגדולים נושאים בה אחריות על טהרת הקטנים, ומצוים להפרישם מטמאה.

נרחיב את הדברים. נוגעים הם לא לכהנים בלבד, ולא בענין טמאת מת בלבד.

מאז ומעולם היו שתי רשיות, זו לעפת זו: הרחוב - ובית המדרש. עוד לפני אלפים שנה הודו לומדי התורה לבוראם: "ששמת חלקי מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקי מיושבי קרנות".

מול יעקב אבינו יושב האהלים, אהלי תורה, עמדה דמות עשו איש השדה, המבלה בחוץ. בית המדרש היה מקום האורה, התקן, ההתעלות. הרחוב היה מקום החשך, הריקנות, ההדרדרות.

אך מעולם לא היה הרחוב מקום טמאה כבימינו, מקום המדוחים והסאוב. הלבוש הפרוץ עד לגעל, פרסום החוצות שהנפש היפה סולדת היסנו, עתונות ביבים ומאורות שחיתות ושללא לדבר על פגעי הטכנולוגיה. כאן כפולה ומכפלת החובה: "אמר ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים", לה רחיקם מטמאה! למנעם מהרחוב ואוירתו. ודרך אחת יש: לשגרם לבית המדרש, למקום הטהרה!

הבורא יתברך העיד: "בראתי יצר הרע, בראתי לו תורה תבלין". וכתב רבנו הרמח"ל זצ"ל (מסלת ישראל פרק ה') שאם הבורא העיד שזו הרפואה היחידה, הרי זו הרפואה ואין בלתה!

בדורות קודמים, יתכן ויכולים היו ההורים לומר: בננו לא יתקל ביצר הרע ברחוב, לפיכך איננו חייבים לחסנו בחסן התורה. די אם נחנכו לקיים המצוות. אבל כיום קשה הרחוב מלא מדוחים ומעז יצרים, אי אפשר לצאת אליו בלא החסן היחיד, אור התורה! ואם כבר מדברים, לא רק הילדים פגיעים. ההורים, מחסנים דים? קשה הרחוב ירד כל כך, הרי חייבים גם הם להרבות בשעורי תורה!

בדברי הימים של העת החדשה ספרת "השוואה" כגדול הפשעים נגד האנושות.

במהלך מלחמת העולם השנייה, עת בה נטבחו במיתות משנות מיליוני אחינו הי"ד, הגיע פליט שריד חרב לארץ ישראל.

כשספר את גדל הרבן והזעה - לא היה איש שהאמין לו. אנשים צחקו לו... בזה רחמו... משיגענו, מדמין, חוזה בהקיי, ועוד "מחמאות" היו מנת חלקו! רק לאחר שהסתיו שנות הזעם

- ידעו כלם שהכל היה אמת!

כיום מספיק לומר מלה אחת - 'השוואה', כדי להכיל ולזכור ביון את כל ששנת המיליונים העקודים הי"ד.

והיום? מתרחש הרבן שקט, ללא מנות השמדה, ללא קלגסים מאימים עם כלבים חושפי שנים. אדברה, ההשמדה של

היום מאירת עינים, מחיכת וצוחקת, רק בוא ותלחץ ותקבל ים של רגושים ו'כפי' דמיוני, ללא גבול ומדה.

כך מדי יום נחקקות רבבות נשמות מישראל, ללא דרך חזרה - לשאול תחתית! דומה שאין כיום מי שלא מכיר היום בנזקי

הסמארטפון הפרוץ שאינו כשר, בשבך שהפיל על בתיים לה רבים, בדרךור שהוריד מטה מטה רבים מבחורי ובחורות ישראל.

אך למרות מה שייודעים ושומעים, עדין הסמארטפון ממשיך להכות ללא רחם, ומושך אחריו לתהום מטובי הצבור -

מסבחים שבועם.

המנתקים מרדיו עם חותמת 'לטהר' וכן לא לשבת באוטובוס
 וכדומה על ידי מי שמוחזק בסמארטפונים, מחשבים וכדומה.
 בהמשך נערך בנוס מיוחד לילדי חסידות סקווירא בבית
 המדרש של החסידות ברחוב אור החיים בכני ברוק, בו התקיים
 מעמד חלקת התעודות, שם נשאו דברים בפני התלמידים על
 הזכות העצומה שנופלה בחלקם.
 לאחר מכן זכו הילדים לקבל אישית 'תעודת כבוד' מידיו של
 מרן שר התורה הגאון רבי חיים קניבסקי, אשר התרגש מאד
 לשמע על הקבלות הטובות שנטלו הילדים על עצמם.
 מרן שר התורה קבל את הילדים בסבר פנים יפות, התעניין
 בפרטות על מקצע 'שקט לוי' וקרא בעיון את נסח התעודה.
 שר התורה קרא גם את ברכת קדשו של כבוד קדשת
 האדמו"ר מסקווירא המופיעה על התעודה והביע התפעלות
 מהמקצע.
 בסיום המעמד עברו הילדים לפני מרן שר התורה שחלק את
 התעודות לידי כל ילד באופן נדיר ביותר. (מעיין השבוע)

במעמד מרגש זכו עשרות ילדי חסידי סקווירא בכני ברוק
 לקבל תעודות כבוד מידיו של מרן שר התורה הגאון רבי חיים
 קניבסקי, לאור הצטרפותם ל"שקט לוי" בקבלם על עצמם
 להתרחק מקלי טכנולוגיה שאינם מאשרים ומשמרים.
 התעודות חבורת 'בני עליה' נעשתה כבר במעמד ההדלקה
 בל"ג בעומר, לכבוד רבי שמעון בר יוחאי, על ידי האדמו"ר
 מסקווירא.
 אז נערכה אספה מיוחדת לחסידי סקווירא בכני ברוק ובהם
 קנס מיוחד לילדי החסידות מפתה ה' ומעלה, שם קבלו על עצמם
 הילדים בהתייחסות ידם להפנות על ילדי מקצע 'שקט לוי' שנופץ
 בקרב כחמשת אלפי תלמידי ותלמידות מוסדות החינוך של
 סקווירא בארצות הברית.
 התלמידים קבלו על עצמם שלא להשתמש במחשב ובצעד
 הצורך להשתמש אך ורק בטלפון נייד עם חותמת "ועדת הרבנים
 לעניני תקשורת".
 כן קבלו על עצמם ילדי החמד להשתמש רק עם נגנים

ספור לשבת

כי אשמרה

השבת היא הברית הנצחית של הבורא יתברך עם עמו ישראל.
 'יותר משמרו ישראל את השבת – השבת שמרה עליהם.'
 השבת היא הברכה והשמירה של היהודי בכל הדורות כולם.
 היה זה בשבועות האחרונים. יצחק ואלברט פרחי – הינם
 אחים יהודים מבני הקהילה החלבית בניו-יורק, המנהלים יחדיו
 חנות תכשיטים גדולה, שהסחורה בה מוערכת בשווי של מאות
 אלפי דולרים ויותר.
 והנה, בעיצומה של אחת השבתות האחרונות הם שומעים
 צילצול טלפון.
 השניים שהיו בעיצומה של סעודת השבת, וכמובן שלא ענו
 מפני קדושת השבת. אלא שאז, בסיום הצלצול, השמיע הטלפון
 הודעה קולית המוקראת ברמקול הטלפון שאמרה: "הגיעו מהר
 לחנות כעת. ברגעים אלו נשדדת החנות."
 יצחק ואלברט השתתקו לרגע, והביטו זה בזה בהלם רב.
 בעיצומה של שמחת השבת, הם שומעים את הבשורה
 הקשה כי שודדים פורצים ברגעים אלו לחנות ומנסים לגנוב
 חפצים יקרי ערך בשווי אדיר.
 החנות אינה נמצאת במרחק הליכה, וכדי להגיע אליה
 במהירות, יש לנסוע ברכב. מבלבלים ונדהמים מהבשורה, הם
 נעמדו איש כנגד רעהו והכריזו: "למרות שקוראים לנו להגיע מיד
 אל החנות על מנת להציל את כל רכושנו – לא נחלל את השבת!
 לא ניסע לשם ברכב ובטח לא נצעד רגלית זמן רב. נמשיך לשמור
 את השבת הקדושה ולדבוק בבוראנו בשמחת השבת, והקב"ה
 יעשה ברכושנו כטוב בעיניו."

בכוחות על – טבעיים, דחקו הם את דאגתם וצערם הצידה,
 והחליטו בכל כח להמשיך לחגוג בשמחה את השבת הקדושה,
 אשר בכל הדורות שמרה והצילה את עם ישראל, כאמור בפיוט:
 'כי אשמרה שבת – אל ישמרני.'
 הם המשיכו להוציא את המנה השנייה, שרו בערגה ובשמחה
 שירי שבת, אמרו דברי תורה, והכל כאילו לא קרה כלום.
 לא רק שהם לא חיללו את השבת ונסעו למקום, אלא הם
 התאמצו להסיח דעתם מכל הפוגרום המתרחש בחנותם.
 הם השתדלו ליהנות מהשבת עד תומה.
 והנה, מיד עם צאת השבת, עלו השניים בחופזה אל הרכב
 ונסעו במהירות אל חנות התכשיטים על מנת לגלות את גודל
 הנזק וההפסד.
 אלא, שכאשר הגיעו לשם חיכתה להם הפתעה גדולה עד
 למאד.
 "המנעולים היו שבורים", סיפר יצחק פרחי. "פחדנו קצת
 להיכנס, אבל לא היתה ברירה.
 החלטנו כי אני אכנס לחנות, ויצחק אחי ימתין בחוץ. פתחת
 את הכספת, ולהפתעתי לא היה גבול... לא היה חסר שם דבר,
 כל התכשיטים נותרו במקומם.
 לאחר מספר דקות הגיעה ניידת משטרה והשוטרים שאלו
 אותנו למה לא הגענו בליל שבת, כשקיבלנו את ההודעה.
 "אנו שומרים שבת ולא היתה לנו אפשרות להגיע", השבנו.
 השוטר הסתכל עלינו בתמיהה ואמר: "אלוקים בשמיים אוהב
 אתכם. דעו לכם, כי הרווחתם את החיים שלכם. השבת הזו
 שלכם שמרה עליכם, זה אני בטוח!"

לפתוח את הכספת תחת איומים, ובכך יקחו את השלל הגדול." "השוודים חיו שעות רבות בליל שבת לבואכם, אך אתם לא הגעתם", מספרים השוטרים, "הם התייאשו אחר כמה שעות והלכו עם כמה תכשיטים בודדים שהיו בתצוגה. רק עכשיו נודע לנו על כך ומיהרנו להגיע. אם הייתם מגיעים בשבת, את כספכם בכספת בוודאי היו נוטלים, ועל פי המידע שלנו הם התכוונו אף ליטול את חייכם."

מסיים יצחק פרחי ואומר: "התרגשנו מאד וראינו בחוש כי השבת שמרה עלינו וגם על הכסף שלנו, תודה לה' הגדול." (גליון טוב לחסות בה)

"מה זאת אומרת?", שאלנו. והלה השיב: "השוודים פרצו לחנות, ולקחו מעט מהתכשיטים שנתרו פה ושם בתצוגה, כשהם זוממים על עיקר הריווח הגדול, והוא הכסף והיהלומים הרבים הנמצאים בכספת שלכם."

הם רצו לפתוח את הכספת, אך לא הצליחו. הם חשבו מה לעשות ועלה בליבם רעיון – הם החליטו להתקשר אליכם ולהודיע לכם בטלפון כי הם מדברים מחברת האבטחה, וכי עליכם להגיע במהירות לחנות. כשהם מתכננים שכאשר תגיעו לחנות, הם יתנפלו עליכם עם אקדחים שלופים, ויאלצו אתכם

ספור לילדים

חֶשֶׁד שָׂוֹא – חלק ב'

"גש לכתה, ואני מקוה שתחזיר את המשחק למוישי!". אמר הרבה. יצאתי מחדר המורים, וקשננכסתי לכתה ראיתי שמוישי מספר לכולם שגנבתי לו את המשחק. בגע שראה שגנבתי, הפסיק ושאל: "נו, עדן אתה לא רוצה להחזיר?"

"אני לא לקחתי כלום!" צעקתי. וכמעט שהתחלתי לבכות, אך מיד נכנס הרבה, פנה למוישי ושאל אותו בשיקט משהו. מוישי השיב בשלילה.

והרבה התחיל בשעור.

במשך כל השעור לא התרכזתי, אלא רק חשבתי בעצבי על כך שחושדים בי על לא עויל בכפי.

בסוף השעור, מספר רגעים לפני תחלת ההפסקה, נשמע קולו של המנהל במערכת הרמקולים של בית הספר: "אברמי ויס מפתה ג', נא לגשת לחדר המנהל!"

קמתי, ופניתי לחדר המנהל. דפקתי על דלתו של חדר המנהל, ומסנו נשמע קול: "אפשר להכנס!"

נכנסתי בחשש, והתישבתי.

"אברמי, אני מאוד מרויך אותך, אך שמעתי שעשית דבר אשר לא יעשה. האם אתה יודע למה אני מתפונ?" אמר המנהל בקול כעוס.

"אני יודע שהרב חושד בי שלקחתי את המשחק של מוישי, אבל זה באמת לא אני!" אמרתי, וידעתי שהמנהל לא יאמין לי.

"ומה, ראו אותך לוקח משחק ואתה מכחיש? זה לא מוצא חן בעיני. או שתחזיר כעת את מה שלקחת – או שאששה אותך מבית הספר!"

אמר, "אני נותן לך שתי דקות ללקח ולהחזיר את המשחק, ואז תחזר אלי!"

"אבל אני לא לקחתי כלום!"

"אין בעיה. אתה הולך עכשיו הביתה עד שתחליט להחזיר."

המנהל הוציא דף, כתב בו במשך דקה, ואז הכניס למעטפה.

"תעביר את זה להורים שלך!" אמר המנהל.

חזרתי לכתה והתישבתי על יד השלחן. סביבי התגודדו ילדים. אחד מהם שאל: "מה המנהל אמר לך?" ומישהו אחר שאל: "נו, הבאת למנהל את המשחק?"

שתקתי. קמתי והכנסתי את הקלמר לילקוט, ושמתי את ילקוטי על

הגב.

באתי הביתה. אמי שאלה אותי מדוע חזרתי סקדם, ועניתי לה בכאב שחושדים בי שלקחתי משחק של חבר, והראתי לה את המכתב של המנהל.

אמי האמינה לי, והצטרפה בצערי.

היא התקשרה למנהל, ואמרה שאיני ילד שקרן, ובאמת לא לקחתי כלום.

לאחר כמה דקות של דו-שיח בין אמי למנהל, סימה אמי את השיחה ואמרה לי, שהמנהל הסכים שאחזר לבית הספר, אך לא שייך לחזור היום, אלא מחר.

למחרתי, יצאתי לבית-הספר, לא שערתי מה יקרה לי בכתה.

קשננכסתי לכתה כולם הסתכלו עלי בהפתעה, הם לא הבינו איך אני חזרתי מהר כל כך. ספרתי לכולם שהמנהל הסכים לבסוף שאחזר.

בגלל שמוישי נחשב למלך הכיתה – הוא אמר לכולם שלא ידברו אתי ולא ישתפו אותי במשחקים, וגם כמוישי ישיאגו להסתיר את הפציהם מפני, שלא יעלמו...

כך מספר שבועות הייתי בודד ועצוב, עד שהגיעה הפשת הפסח.

כחיתי לחפשה הרבה זמן, לא אהבתי להיות בבית הספר כשכולם מתרחקים מפני.

לאחר מספר ימים, התקשר אלי מוישי, ואמר בבושה: "אברמי, תראה, עשיתי עכשיו נקיונות לפסח, וראיתי שמתחת לכל הספרים שכב לו המשחק שלי... אני ממש מצטער על כל הצער שהיה לך במשך כל השבועות הללו."

שמחתי שהמשחק נמצא, אך עדן כעסתי מאוד על מוישי.

לאחר הפסח, כשחזרנו לכתה, מוישי ספר לכולם שהוא מצא את המשחק שלו, ושלא אני הייתי אשרם להעלמותו. הוא בקש מפני סליחה בפני כולם, ואמרתי שאני סולח לו.

לאחר מכן הוא הלך לרבה ולמנהל, וסיפר להם שהוא מצא את המשחק, ואני לא לקחתי אותו.

לאט לאט החברים התחילו להתקרב אלי ולשתף אותי במשחקים. היום ברוך ה' כבר הספור נשכח מפלם.

אך אני למדתי מספור זה לקח חשוב מאוד, שתמיד צריך לבדוק טוב לפני שאנחנו חושדים במישהו, כמאמר חז"ל "הוי דן את כל האדם לך זכות".

בדיחות:

ממשלה בישראל – זה כמו איקאה. אתה בוחר, ואח"כ לא יודע להרכיב...

שכן שלי שנהג עד עכשיו לזלזל בהנחיות הקורונה, התחיל ללבוש מסיכה.
שאלתי אותו: "מה קרה?" והוא ענה בתקיפות: "הם לא יקבעו לנו מתי הקורונה נגמרת!"...

"מישהו ניסה להוריד לי מהאוטו את הסטיקר 'די לאלימות'?"
"נו, ומה עשית לו?"
"-הרכבתי לו, כמוכן..."

דברים אמיתיים שנכתבו על אריזות (שמות החברות הושטו):

על מייבש שיער: "לא להשתמש בזמן השינה".
על ארוחה קפואה: "חומלץ להפשיר לפני האכילה".
על אריזת מגהץ: "לא לגהץ בגדים על הגוף".
על תרופה נגד שיעול של ילדים: "אין לנהוג ברכב לאחר השימוש".
על חבילת בוטנים: "אזהרה – מכיל בוטנים".
על פודינג: "המוצר יהיה חם לאחר השימוש".
על טבליות שינה: "אזהרה – עלול לגרום לנמנום..."

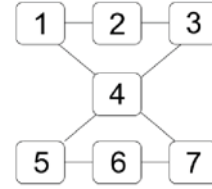

לפעמים להיות נמוך זה לא כל כך גורא...

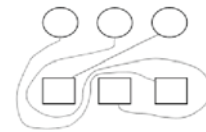
חידות:

חידת הגיון:

סדרו את הריבועים מחדש, כך שהסך הכולל של המספרים על גבי הריבועים במאונך, מאוזן ואלכסון ישוו ל-12!

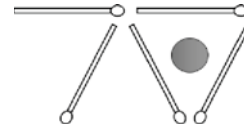

פתרון לחידה מהעלון הקודם:

חידת גפרורים:

הפכו את הצורה, כך שהלכלוך יהיה מחוצה לה, ע"י הזזת שני גפרורים בלבד!!

פתרון לגפרורים מהעלון הקודם:

כל החידות באדיבות חיים כץ a0533180118@gmail.com

הידעת ש:

פתגם:

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 626 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

אָמֹר

עלון מס' 526 שנה י"א לע"נ: דינה בת שרה חייסקו - ט"ז איר י"ד איר תשפ"א

אָמֹר - תוכן ענייני הפרשה

929 פ' 1899

פּוֹתַחַת הַפְּרָשָׁה: "אָמֹר אֶל הַפְּהָנִים... וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם". מהו כּפֶל הַלְשׁוֹן 'אָמֹר וְאָמַרְתָּ'? מִפְּרֵשׁ רִש"י: "כּוּוֹנֵת ה' יִתְבַרַךְ לְהַזְהִיר גְּדוּלִים עַל הַקְּטָנִים. דְּהֵיִינוּ, שְׂצָרִיכִים הַגְּדוּלִים לְהוֹרֹת לַקְּטָנִים אֶת הַדֶּרֶךְ, וּלְדַבֵּר בְּנוֹעַם עַל לִבָּם וּלְחַזְקֵם בְּקִיּוֹם הַמִּצְוֹת. כֹּל עֵצֶם קִיּוּמוֹ שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל הַנִּפְלָא אֵינּוּ אֵלָּא בְּזִכּוֹת שֶׁהַמְּבֹגְרִים מִנְחִילִים בְּנוֹעַם וּבְאֵהָבָה לְדוֹר הַהַמְשָׁךְ אֶת מַעֲלַת לִימוּד תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה וְקִיּוֹם מִצְוֹתֶיהָ. חוּבָה זֹאת מוֹטֵלֶת לֹא רַק עֲלֵינוּ, כְּהוֹרִים, אֲלָּא גַם עַל הַמּוֹרִים וְהַמּוֹרֹת אֲשֶׁר אָמֹרִים לְהַקְנוֹת זֹאת לְתַלְמִידִים וּלְתַלְמִידוֹת, וּכְכֹל שִׁיתְאֲמָצוּ לְמֵלֵא תַּפְקִידִם בְּאֵהָבָה וּבְמִסְרִיּוֹת אֵין קֶץ, יוֹחֲקוּ הַדְּבָרִים בְּלִב הַנְּעָרִים וְהַנְּעוּרֹת וְלֹא יִסְרוּ הֵם מְלִיבִם לְנֹצֵחַ נֹצָחִים.

הַרְמַב"ם (הַלְכוֹת תַּלְמוּד תּוֹרָה פֶּרֶק ב', ד) אָמַר: הַמְּלַמֵּד תִּינוּקוֹת שֶׁהוּא מְנִיח אֶת הַתִּינוּקוֹת וְיוֹצֵא, אוֹ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה מְלֵאכָה אַחֲרֵת עֵימָהּ, אוֹ שֶׁהוּא מְתַרְשֵׁל בְּתַלְמוּדוֹ - הַרִי הוּא בְּכֹלל: "אָרוּר עֹשֶׂה מְלֵאכָת ה' רְמִיָּה" (ירְמִיָּה מַח, י). מִכֵּאֵן כֹּל מִי שֶׁמוֹפְקֵד עַל הַחִינוּךְ - הוֹרִים וּמְחַנְכִים רַבִּינִים וְאוֹ גַּנּוֹת וּמּוֹרֹת כְּאֶחָד, יֵדַע שֶׁמוֹטֵלֶת עֲלָיו אַחֲרִיּוֹת כְּבֵדָה וְיִשׁ לְהַתִּיחַס לְתַלְמִיד אוֹ לְתַלְמִידָה כֹּאֵל בְּנוֹ אוֹ בְּתוֹ.

עַד כֵּמָה? וּבִמָּה דְּבָרִים אָמֹרִים? סִפְר הַרְה"ג יִצְחָק זִילְבֶּרְשְׁטֵיין שְׁלִיט"א: "בְּאַחַת הַהַפְּסָקוֹת נִיגְשָׁה תַּלְמִידָה וְאָמְרָה לְמוֹרְתָהּ "כִּנְרָאָה שֶׁמִּשְׁבּוּעַ הַבֵּא לֹא אֲגִיעַ לְבֵית הַסֶּפֶר". לְשִׁאלָתָהּ שֶׁל הַמּוֹרָה "מִדּוּעַ?" עֲנָתָה הִילְדָה, כְּשֶׁדְּמַעוֹת בְּעֵינֶיהָ "אֲמָא הַחֲלִיטָה לְהַעֲבִירֵנִי לְבֵית הַסֶּפֶר הַחִילוּנִי שֶׁבִּשְׂכּוּנָה". הַמּוֹרָה חִיבְקָה אֶת תַּלְמִידָתָהּ וְאָמְרָה לָּהּ: "בְּעִזְרַת ה' יִהְיֶה בְּסִדְר". עוֹד בְּאוֹתוֹ יוֹם הִגִּיעָה הַמּוֹרָה לְבֵית הַתַּלְמִידָה וְנִחְרְדָה לְשִׁמוּעַ אֶת הָאֲמָא בְּאוֹמְרָה: "נּוֹחַ לִי יוֹתֵר לְחַיּוֹת כְּחִילוּנִית, וְאֲדִיקוֹתָהּ שֶׁל בְּתִי בְּמִצְוֹת וּבְבִרְכוֹת מִפְּרִיעָה לִי מְאוּד". הַמּוֹרָה הַחֲלָה לְדַבֵּר עַל לְבָהּ שֶׁל הָאֲמָא עַד שֶׁלְּבַסּוֹף אָמְרָה הֵם: "אֲנִי מוֹכְנָה שֶׁהִילְדָה תִּמְשִׁיךְ לְלַמּוּד בְּבֵית סֶפֶרךְ רַק בְּתַנְאֵי אֶחָד, שֶׁתִּקְיִים הִיא מִצְוֹת רַק בְּבֵית הַסֶּפֶר, אֲךָ כְּשֶׁהִיא מְגִיעָה הַבֵּיתָה אֲנִי לֹא מְסַכֶּימָה בְּשׁוּם אוֹפֵן לְרֵאוּתָהּ עוֹסֶקֶת בְּקִיּוֹם הַמִּצְוֹת". "בְּסִדְר גְּמוּר!" אָמְרָה הַמּוֹרָה, לְחֻצָה אֶת יְדָהּ שֶׁל הָאֲמָא וְחִזְרָה לְבֵיתָה. כְּעַבּוּר שְׁבּוּעִיִּים אָמְרָה הַתַּלְמִידָה לְמוֹרָה: "אֲנִי שֶׁמַּחָה לוֹמֵר לָךְ שֶׁאֲנִי מְשִׁיכָה לְשִׁמּוּר מִצְוֹת גַּם בְּבֵית, לֵאלֹא יִדְעָתָה שֶׁל אִימִי... לְפָנַי הֵאֱכִילָה אֲנִי עוֹשֶׂה אֶת עֵצְמִי שֶׁאֲנִי רַק רּוֹחֶצֶת יְדֵיִים אֲךָ אֲנִי מְקַפֵּידָה לִּיטוֹל אֶת יְדֵי וּלְבַרְךְ בְּשֶׁקֶט "עַל נְטִילַת יְדֵיִים". גַּם 'בְּרַכַּת הַמִּזוֹן' אֲנִי מְבִרְכַת בְּשִׁירוֹתִים בְּכוּוֹנָה גְּדוּלָה, הַרְחַק מִעֵינַיִךְ שֶׁל אֲמָא". הַמּוֹרָה שֶׁמְעָה אֶת הַדְּבָרִים, וְלִיבָה נַחֲמָץ. הַבַּת כֹּלל אֵינָה יוֹדַעַת שִׁישׁ בְּכָךְ בְּעִיָּה הַלְכוּתִית לְבֶרֶךְ 'בְּרַכַּת הַמִּזוֹן' בְּשִׁירוֹתִים. הַמּוֹרָה הַחֲלִיטָה לְהַרְעִיף חוּם וְאֵהָבָה עַל תַּלְמִידָתָהּ, וּמִיד לְאַחַר מִכֵּן בָּאָה לְשִׁאוֹל מָה עָלֶיהָ לוֹמֵר לִילְדָה. "שִׁאלָתְךָ מְגִיעָה עַד כִּיִּסֵּא הַכְּבוֹד" אָמַר לָהּ הַרְבֵּי זִילְבֶּרְשְׁטֵיין וְהוֹסִיף: "בְּשׁוֹלְחַן עֵרוֹךְ [סִימָן קפ"ז] נִפְסַק לְהַלְכָה שֶׁאֵם בִּירַךְ אָדָם וְאָמַר: "בְּרִיךְ רַחֲמָנָא מְלַקָּא מְאָרְיָה דְּהָאֵי פְתָא" [דְּהֵיִינוּ: "בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ הַרְחֵמֵן וְהַמְלֵךְ, שִׁזָּה הַלֶּחֶם שֶׁל"] יֵצֵא יְדֵי חוֹבַת בְּרַכַּת הַמִּזוֹן. לְכֵן יִשׁ לוֹמֵר לִילְדָה שֶׁלֹּא תְּבַרַךְ בְּשִׁירוֹתִים אֶת כֹּל נוֹסַח בְּרַכַּת הַמִּזוֹן, אֲלָּא שֶׁתִּגִּיד נוֹסַח וּבְכָךְ תֵּצֵא יְדֵי חוּבָה. הַתַּלְמִידָה שֶׁמְעָה וְשֶׁמַּחָה מְאוּד לְעִשׂוֹת זֹאת. וּבְרַבּוֹת הַשָּׁנִים זָכְתָה לְהַקִּים בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, בֵּית הַמְּדַקְדֵּק בְּמִצְוֹה קְלָה כְּבַחְמוּרָה. ה' יִתְבַרַךְ יַעֲרָה רוּחַ טְהוֹרָה מִמְרוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כֹּל הָעוֹסְקִים וְהָעוֹסְקוֹת בְּחִינוּךְ הַבְּנִים וְהַבְּנוֹת וְיִזְכְּנוּ לְרוֹת נַחַת וְאוֹשֵׁר מְכֹל יוֹצֵאֵי חֲלִצֵינוּ.

- א. הלכות קדושת הכהנים וישראל:
- איסור על הכהן להיטמא למת (מלבד שבעה קרובים).
  - איסור עשיית קרחת ושריטה, כצער על פטירת מת.
  - איסור גילוח פאות הראש והזקן.
  - איסור לכהן לשאת אשה שאינה מתאימה לקדושת הכהונה.
  - מצוה על ישראל לנהוג כבוד וקדושה בכהנים.
  - קדושתו המיוחדת של הכהן הגדול ביחס לטומאת המת, (ובהלויית המת) ובנישואין (כא, י-טו).
  - מומים שבגוף הפוסלים את הכהנים מלהיכנס למשכן, ולהקריב קרבנות (כא, טז-כד).
  - איסור אכילת קדשים לטמא ולזר (כב, א-ט).
  - המותרים והאסורים באכילת תרומה וקדשים (כב, י-טו).
  - המומים הפוסלים בהמות מלהקריב לה' (כב, יז-כה).
  - זמן הבהמה להקדש, ולשחיטה. ואיסור נותר (כב, כו-לג).
- ב. מצוות המועדים והחגים בימות בשנה וקרבתו:
- אזהרה על השבת (כג, א-ג).
  - הקרבת הפסח ביום י"ד ניסן, וקרבת ימי הפסח (ד-ח).
  - מצות הקרבת קרבן העומר, ומצות ספירת העומר.
  - הבאת שני הלחם מחיטה חדשה, בחג שבועות (חג הביכורים) עם קרבנותיהם (כג, טו-כא).
  - הלכות הקציר - מתנות עניים: פאה ולקט (כג, כב).
  - יום זכרון תרועה - ראש השנה (כג, כג-כה).
  - יום כיפורים: התענית בו, קדושתו ומצוותיו (כג, כו-לב).
  - דיני חג הסוכות - לולב, ומיניו, וסוכה (כג, לג-מד).
  - סידור המנורה בכל יום, ולחם הפנים בשבת (כד, א-ט).
- ג. המשך הלכות התורה:
- מעשה המגדף - החטא ועונשו (כד, י-יז).
  - דיני נזיקין של מכה אדם או בהמה (כד, יז-כב).
  - קיום מצוות עונשו של המגדף (כד, כג).

"ולא תחללו את שם קדשי... (כב, לב)

כֵּאֲשֶׁר הָיוּ מְבַקְשִׁים בְּרַכָּה מִהַגְּאוֹן רַבִּי הַלֵּל זָקֵס זְצ"ל, גַּם מְשׁוּם הַיּוֹתוֹ נִכְדוֹ שֶׁל ה'חֲפֶץ חַיִּים', הִיָּה רִגְלִיל לְהַשִּׁיב לְמְבַקְשִׁים: "אֵינּוּ מִזֶּה כְּלוֹם שֶׁאֲנִי נִכְדוֹ שֶׁל ה'חֲפֶץ חַיִּים' אֲלָּא רַק לְעֵנִיִּין דְּבַר אֶחָד: הַיּוֹת וּבְנֵי אָדָם רוֹאִים בְּכָךְ מְעַלָּה, אִם כֵּן עֲלִי לְהִזְהַר יוֹתֵר מֵאַחֲרִים מְחִילוֹל ה' שֶׁכֵּן עֲלוּל אֲנִי לְהִיעַנֵשׁ יוֹתֵר". וְכֵן אֲמַנֵּם הַנַּחַח רַבִּי הַלֵּל אָף אֶת יְלָדָיו וְהִיָּה אוֹמֵר לָהֶם תְּמִיד שֶׁלֹּא כְּדָאֵי לְדַבֵּר עַל יְחוּסָם, הַיּוֹת וְאִם חֲבַר מְכִיר אוֹתָם כְּנִכְדֵי ה'חֲפֶץ חַיִּים' וְהֵם נִכְשָׁלִים חֲלִילָה בְּלִשׁוֹן הַרַע אוֹ אֵף בְּחֲטָא אַחַר, הַרִי הָעוֹוֹן חֲמוּר הוּא יוֹתֵר - שִׁישׁ בְּזָה יוֹתֵר חֲלִילוֹל ה'.

mita

נְבִלָה וְטִרְפָּה לֹא יֹאכַל לְטִמְאָה בָּהּ (כב, ח)

אדם ניכר בכוסו... - סיפור

ה'מנחת אלעזר' ממונקאטש - רבי חיים אלעזר שפירא זצ"ל נסע פעם ברכבת. במהלך הנסיעה הבחין באיש שישב יחד עם שאר הגויים, אכל עמם, ומראהו כולו אומר כי הוא 'גוי גמור'. הוא קיבל את סעודת מאכלי הטריפה שהגישו לנוסעים הנוכריים, והתחיל לאכול ממנה. הרב קם ממקומו, ניגש לאיש ההוא והעיר לו: "תדע, יהודי אתה, ואסור לך לאכול מאכלות אסורות!" הלה הסתכל עליו בעיניים תמוהות וזרות, מבלי להבין מה רוצה ממנו הרב. האיש המשיך לאכול מן המאכלים, והרבי ניגש ממונקאטש אליו שנית והוכיחו: "תדע, שעתיד אתה ליתן את הדין על מעשיך. ליהודי אסור לאכול מאכלים כאלה!" ושוב התעלם הלה מדברי הרב, והמשיך לאכול.

שוב העיר לו הרבי, וכך חזר הדבר חמש פעמים. ואז, לפתע נכנע האיש, והודה כי הוא יהודי... הוא פנה אל הרב ושאל: "מנין הרב ידע זאת, בשעה שמראה פני כ'גוי גמור'?"

ענה לו הצדיק: "בראותי אותך אוכל, ראיתי כי דרכי אכילתך היא בצניעות ונימוס; אתה שובר חתיכה ואוכלה, כדון, ואינך נושך בפה פתוח חתיכה רחבה כדי לבלוע ולזלול. מזה הבנתי כי אתה יהודי שגדל בבית תורני וקיבל חינוך לצורת האכילה הראויה, אלא שברבות הימים השלכת מעליך עול תורה ומצוות. אך דרך היהודי באכילתו, שעל כך אמרו חכמים 'הרגל נעשה טבע', נשאר בתוכך עד היום הזה..."

מיד הודה בכך האיש, ומאז החל להתקרב לאביו שבשמים ולצדיק ממונקאטש, שהצילו הודות לחכמתו הנפלאה.

שנים עברו מאז אותו מעשה, ובתקופה שלאחר מלחמת העולם השנייה, עסקנים רבים פעלו רבות כדי לפדות אלפי ילדים יהודיים שהוריהם החביאו אותם אצל שכנים גויים עד יעבור זעם, אך ההורים נהרגו על קידוש ה', ולא באו בחזרה לפדותם. כיון שילדים רבים נפרדו מהוריהם בקטנותם, ושהו בבתי גויים או בבתי יתומים, שם התאמצו להשיכח מהם את יהדותם, קשה היה להכיר מיהו יהודי, כדי לפדותו. באותה תקופה, היהודי הנ"ל שניצל בזכות חכמתו הנפלאה של הרבי ממונקאטש, זכה לעזור לעסקנים לזהות ולהציל ילדים יהודיים רבים, בדרך אותה למד מהרבי ממונקאטש - היה מבחין האם בוצעים הם בחתיכת מאכל, וכך השיבם לחיק אביהם שבשמים! [הפרשה בהלכה]

"אֵמַר אֶל הַפְּהַנִּים בְּנֵי אֶהְרֶן... (כא, א)

רבנו ה'אור החיים' הקדוש זיע"א שואל והיא שאלה גדולה השייכת לכל התורה כולה; הנה בכל מקום שהפסוק אומר 'דבר אל בני ישראל', לכאורה היה מספיק לומר 'דבר אליהם' ומובן שהכוונה לומר ל'בני ישראל', כי הרי להם ניתנו המצוות. ומתוך רבנו ה'אור החיים', למרות שזה נראה כמיותר, הקדוש ברוך הוא חוזר ומזכיר את שמותם פעם אחר פעם. משל לאבא שיש לו בן שמאוד חביב עליו, ותמיד זכרונו בפיו, וכשאומר לו לאכול ולשתות אומר לו בלשון חיבה, 'אכול בני', 'שתה בני', כך גם מתנהג ה' יתברך עם ישראל שהם בניו, ותמיד הוא מזכיר את בני ישראל, מחמת חיבתם לפניו. וכך מצינו בדברי הנביא ירמיה (לא, יט): "הֲבֵן יִקְרֶה לִי אֶפְרַיִם אִם יֶלֶד שְׁעָשְׂעִים כִּי מִדֵּי דְבָרֶי בּו זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד עַל כֵּן הָמוּ מֵעַי לֹא רַחֵם אֶרְחַמְנוּ נְאֻם ה' ". כלומר, שעצם הזכרת שמו של ישראל לפניו, מעורר רחמים, שאז מתעורר ביותר אהבתו של הקב"ה אלינו - עם ישראל.

"וּנְקַדְשֶׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי ה'

מְקַדְשָׁכֶם" (כב, לב) - לדבוק בלימוד בכל מצב

סיפר הראשון לציון מרן הרב יצחק יוסף שליט"א - בנו של מרן: לפני בערך 35 שנה התלוויתי למרן האבא בטיסה מהעיר דאלס לניו יורק כל המטוס כולו גויים, ואנחנו היינו היהודים היחידים במטוס.

פתאום אני שומע צעקות ברמקול ובמטוס, המטוס התנועע לכאן ולכאן כולם מבוהלים ומפחדים, ומבקשים לסגור את החגורות, כולם צועקים וצועקים אני פניתי לאבא ואמרתי לו: "אבא, קרה משהו במטוס, תראה איך כולם מבוהלים..." ואבא משיב לי: "תפסיק, תפסיק, פחדך..."

בקצה המטוס ישבה בחורה יהודיה ושמעה שאני מדבר עם האבא וניכנסתי ללחץ, היא נתעמדה וצעקה מרחוק: "כבוד הרב המטוס עומד להתרסק תתפלל עלינו".

ואז פניתי לאבא ואמרתי לו: "אבא, תראה אני לא סתם פחדן, המטוס עומד להתרסק, מרן הסתכל מהחלון ורואה, הנה ההרים תחתינו, כמעט עשר מטר מתחתינו עומדים להתרסק. מה שקרה הוא שנפער חור בטנק הדלק, כל הדלק נשפך, והטייס ביקש לנחות והוא לא מוצא מקום כי הכל היה הרים, ולכן התחיל לצעוק במטוס ולזרוע פאניקה.

רבותי, אתם לא יכולים לתאר איזה היסטוריה היתה במטוס, אנשים התחילו להתחבק אחד עם השני, מתנשקים ונפרדים, אחד נורא ואיום. אני בעצמי אחז אותי חיל וחלחלה, מעמד כזה נורא ואיום. ואתם יודעים מה עשה מרן באותה שעה? היה לו גמרא קטנה ביד, והוא פונה אלי ואומר לי: חסר לי 14 דפים בדף היומי, אל תפריע לי עכשיו, תן לי לגמור, הוא קירב את הגמרא לעיניי והמשיך ללמוד.

רבותי! איך אפשר להתרכז בשעה כזו? זה פלא, וכל הגויים במטוס כולם מסתכלים, הנה יש כאן רב יהודי שמתנענע, בטח מתפלל, כולם מקווים שהרב יציל אותם...

בסופו של דבר הטייס מצא שדה תעופה צבאי, כל המסלול כולו היה מלא קצף, ומלא אמבולנסים למטה, כי עומדים להתרסק, אבל היה נס ונחתנו לשלום.

כשנחתנו יצא הקברניט שהיה גוי, אבל הוא הצדיע למרן, ואומר לכולם באנגלית שאף אחד לא יצא מהמטוס, אלא קודם כל לתת לרבי - אבי לרדת, ואז כולם הצדיעו למרן והתפעלו מאוד, מכאן רואים מה שקיעות בתורה של מרן זיע"א, כולו רק תורה ורק תורה.

מילי בדיחותא

עוד סיפר הרב שליט"א - באחד הימים שאל אותי מ"ר אבי זצוק"ל, האם אני יודע באיזה סימן בשו"ע נמצאים הלכות סימני טהרה של דגים, ואני השבתי לו כי זה מופיע בחלק יורה דעה סימן פ"ג, ואז אמר לי מרן האבא זצוק"ל בבדיחותא, כי יש רמז לזה כי פ"ג הוא ראשי תיבות ג'פילטע פ"ש (קציצת דג באידיש).

"עַד מִמְּחֶרֶת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִת הַסִּפְרוּ חֻמְשֵׁים"

יום" (כג, טז) - "לא בשמים היא"

כתב מרן הראש"ל רבנו עובדיה יוסף זצ"ל, מובא במדרש: הראה הקב"ה למשה מ"ט (49) פנים לְטִמְאָה, ומ"ט פנים לְטִהָרָה, אמר לו משה: היאך הלכה למעשה? אמר לו הקב"ה: ההלכה מסורה לחכמי הדור אם רובם מסכימים לטמא - טמא, ואם מסכימים לטהר - טהור.

ונראה לפרש: ש-מ"ט פנים הם כנגד מ"ט (49) ימים של ספירת העומר. ויום חג שבועות שהוא יום נתינת התורה לישראל - מסמל את הכרעת ההלכה שבידם. והכוונה היא לפי מה שאמרו חז"ל (מסכת בבא מציעא נ"ט:): 'לא בשמים היא', שלאחר נתינת התורה לישראל הרי שהסמכות הבלעדית בפסיקת ההלכה מסורה בידי חכמי ישראל בלבד, וכמו שאמר הקב"ה למשה - שההלכה מסורה לחכמי הדור.

[מאור ישראל, דרושים עמ' קע"ד]

”וַיְבִיחַם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן...” (כג, ג)

היכן באמת מצוי הגיהנום

אדם מקיים מצוות - ואין לו שום מושג מה הוא עתיד לקבל בעקבות קיום אותה מצוה. אילו היינו יודעים מה נקבל על מצוה אחת, איזה אור עליון יקיף אותנו בעקבות המעשה הזה, לא היינו מחמיצים בקלות הזדמנויות כאלו.

הגאון רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל, כותב בפרושו למסכת אבות, שההשראה שיש לאדם בעקבות קיום מצוה, היא קירבת ה' שניתנת לו כבר בעולם הזה, וקרבת ה' הזו, מעוררת בו רצון לקיים עוד מצוה, עוד לימוד ועוד חסד - וכל זה מלבד כל מה שיקבל לעתיד לבוא. כאן, בעולם הזה, יש לו כבר גן עדן עלי אדמות, וכלשונו: "כי שכר מצוה היא המצווה עצמה נותנים לו בשכרו, והוא האור המקיפו... והוא יושב ממש כמו בגן עדן, והלא אז נקל לו לעשות מצוה אחרת".

מידי שבת, סיפר הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א ראש ישיבת 'אור החיים', מתארחים אצלנו בישיבה בחורים שאינם שומרים תורה ומצוות ומתחזקים למיניהם. ולאחר השבת אני שואל אותם: "איך הרגשתם בשבת"??

והם עונים: "גן עדן"! איני בטוח שהם יודעים מה זה גן עדן, אבל הצדק איתם. בשבת מטעימים אותנו משהו מגן עדן העליון. כל היום הם יושבים ושומעים דברי תורה, מדרשים ומעשיות, יש אוכל ושירה. שכר המצווה שלהם הוא עוד מצוה שבאפשרותם לקיים, והמצוות הללו מביאות אותם לתענוג עילאי ולדבקות בבורא יתברך. וכמו כן גם להיפך - כשאדם עובר עברה, הוא מוקף ברוח טומאה שגורמת לו לעבור עוד עברה, כפי שכותב רבי חיים מוולוז'ין בהמשך דבריו: "וליהפך ח"ו, בעברה, הנה הוא אחוז בחבלי בוז, ועברה גוררת עברה".

לא בכדי אמרו רבותינו (במסכת מגילה כח.) שאסור להסתכל בפני אדם רשע - הסטרא אחרא שהולכת אתו בעשותו עברה - יש בכוחה להזיק. במצב כזה כל המזיקים שולטים עליו, והמסכן לא יכול להיבדל מהם.

את הדברים הללו רואים במציאות החיים. אדם עושה עבירה כלשהי, מיד לאחר מכן מתחילה מחלוקת בביתו. הגיהנום שיש לו בבית, זה שכר העבירה שלו. אדם חושב: חטאתי, אבל גמרת עם זה. אך לא. הגיהנום ממשיך איתו. הוא לא מרגיש הנאה במה שעשה, לא יכול להרגיש דבקות בה'. יש חִיץ בינו ובין הקב"ה. יתרה מזאת, גם כשהוא מקיים מצוה, הוא לא מצליח להרגיש בה שום טעם. מסביב הוא שומע אנשים אומרים: 'הרגשתי תענוג גדול בתפילה', 'הלימוד היום היה תענוג אמיתי' - והוא מסכן לא מבין על מה הם מדברים, ומשוכנע שהוא לא מרגיש טוב. אין זאת, אלא שהעברה שלו יצרה חִיץ, שכר עבירה - עבירה, ואין הוא מצליח לחוש בשום תענוג של קרבת אלוקים.

בהמשך דבריו שם, וכן בספרו 'נפש החיים' כותב הגר"ח מוולוז'ין, שבני אדם נוטים לדמיין את הגיהנום כמקום שיש בו אש, פי שישים מהאש של העולם הזה, וכן שרפות, אבל האמת היא שאת הגיהנום האמיתי, האדם בעצמו בורא במו ידיו בעשותו את העבירה. העבירה עצמה היא הגיהנום הנורא ביותר שקיים'.

היוצא מהדברים הוא - לדבוק ברצון ה' לקיים תורה ומצוות, למרות שכבר לימדונו חז"ל ש"שכר בהאי עלמא ליכא" (אין שכר בקיום המצוות בעולם הזה), אך כשאדם רץ לקיים מצווה היא זו שתגרום לו להרגיש בגן עדן עלֵי אדמות.

נוהגים בכל קהילות ישראל בשבתות שבתקופת ספירת העומר ללמוד פרקי אבות עד חג שבועות.

אומרת המשנה ב'אבות' (ד, ו): "רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר, כָּל הַמְּכַבֵּד אֶת הַתּוֹרָה, גּוֹפֵה מְכַבֵּד עַל הַבְּרִיּוֹת. וְכָל הַמְּחַלֵּל אֶת הַתּוֹרָה, גּוֹפֵה מְחַלֵּל עַל הַבְּרִיּוֹת".

רבי צמח צרפתי היה יושב ולומד בביתו ובחצות לילה כבה נרו. חיפש הרב בביתו אש להדליק את הנר ולא מצא. הרב פנה למאפיה הסמוכה לביתו בה לן אופה ערבי, נקש על הדלת וביקש: "אנא, עשה עימי טובה והדלק לי את הנר". האופה הסכים והרב יצא עם הנר דולק.

לפתע, נשבה רוח חזקה וכיבתה את הנר. חזר הרב שוב למאפיה, אך גם הפעם בצאתו כבתה הרוח את הנר. כך גם בפעם השלישית...

האופה כעס על ההפרעה והראה לרב את הקורה הכבדה שעליו להרים בכל פעם כדי לסגור הדלת ואמר: "עלי לקום בשעת בוקר מוקדמת לפני עלות השחר, וכעת נדדה שנתי מעיני, ואיך אוכל לעבוד מחר"? ביקש רבי צמח סליחה מהאופה, ואמר: "מברכך אני שה' ייתן לך כסף וזהב כמשקל אותה קורת עץ"! שמח הגוי לקבל את ברכת הצדיק, כי ידע שכל היוצא מפיו לא ייפול ארצה, ואף קם ולקח את הנר לבית הרב כדי שלא יכבה.

יום אחד פגש האופה באדם זר שהציע לו לעבוד בשבילו במשך חודשיים תמורת 10 פרנק ליום. האופה הסכים. הזר הוליך אותו כמה רחובות, ואז הוציא מטפחת מכיסו ואמר לו שעליו לקשור את עיניו במטפחת כיון שמקום העבודה סודי. הם הגיעו לבית גדול, שם הסיר הוא את המטפחת מעל עיניו ושקים מלאים אבנים טובות ומרגליות נגלו לפניו. "עליך למיין את השקים הללו", אמר הזר והוסיף: "אסור לך לספר לאיש על עבודתך זאת". ואכן בתום חודשיים שילם האיש לאופה את שכרו.

כעבור זמן נשמע כרוז מטעם השלטונות כי בית שהיה שייך לאדם זר שמת פתאום בביתו מוצע למכירה פומבית. חשב האופה שאולי זה הבית שבו עבד והציע מחיר גבוה כדי לקנותו. מה גדולה היתה שמחתו בראותו שאכן זהו הבית והאוצר במקומו. בין רגע הפך לעשיר גדול.

מחשש שיתפרסם הדבר, נסע לאיסטנבול שבטורקיה. בהגיע רבי צמח צרפתי לגיל 70 ביקש לעלות לארץ ישראל לחונן את עפרה ולהיקבר בתוכה. בדרכו עבר באיסטנבול בה היתה אז קהילה יהודית גדולה וחשובה. בהגיעו ערכו לו קבלת פנים מפוארת ובסופה הלכו הרב ומלוויו אל הבית בו אמור היה הרב להתארח בהיותו בעיר. בדרך פגש בהם עשיר גדול לבוש בגדי שש ורקמה. כראותו את הרב, ניגש ונתן לו שלום, כופף ראשו ונישק ידיו בכבוד.

"מאין באתם ולאן תלכו"? שאל. "מתוניס באנו ולארץ ישראל פנינו מועדות", השיבו הרב. מיד הזמין העשיר את הרב אל ביתו, להראותו את רכושו הרב, ושאל: "האם כבוד הרב יודע מהיכן בא לי כל העושר הזה"? משנענה בשלילה, אמר העשיר: "אדוני הרב, אני הוא עבדך שפתחתי לך את דלת המאפיה להדליק לך נר. ומברכתך שאהיה עשיר גדול בא לי כל העושר הזה". לפני היפרדו מעימו, מסר העשיר לרבי צמח המחאות כסף, שיפקידם בבנק בארץ ישראל, וכך יקבל קצבה חודשית עד סוף ימיו. הניח הרב את שתי ידיו על ראשו ובירך אותו ונפרד ממנו לשלום. בארץ הקודש, מסר את ההמחאה הכספית לבנק, ומקצבה זו התפרנס בכבוד כל ימיו, ואף חילק צדקות רבות לעניי ירושלים.

ביום השמיני מקרא קדש יהיה לכם והקרבתם אשה לה עצרת הוא כל מלאכת עבדה לא תעשו" (כג, לו) - ריקוד הנצח

גידי כץ היה מאותם טייסי קרב שהשתיקה היא כלי הנשק הייחודי שלהם. השקט שלו היה אומר כל מה שצריך לומר, בלי להוציא מילה אחת. אמן השתיקה.

מפקד הטייסת היה משבח אותו כמעט בכל סיטואציה, ומציע לחבריו הטייסים ללמוד ממנו כיצד נעים בשחקים כמו נשר דומם ומסתורי, שעט על מטרות האויב, מחסלם בהפצצה מדויקת וחוזר הדור ונישא לנמל הבית.

"גידי נולד להיות טייס", היה אומר מפקד החיל, "בעוד 20 שנה, השתקן הזה יתפוש את מקומי כמפקד החיל". האמת ניתנת להיאמר שהמחמאות הללו היו עוברות מעל אוזניו של גידי כץ, והן לא עשו עליו רושם כלל וכלל. הוא די סלד מן ההערצה וההילה שסביבו, והעביר את זמנו הפנוי בקריאת ספרי הרפתקאות. שם היה משתדל למצוא דמויות הראויות להזהרות עמו, ואלו היו בדרך כלל דמויות של אישים מורמים מעם, שידעו לעשות מהפכות בכח הכריזמה שלהם.

כשהרב הפיקודי שאול דרור הודיע לאנשי הטייסת שמתוכננת נסיעה למחנות ההשמדה בפולין, ניצת בגידי כץ יצר סקרנות שנולד כניצוץ, אך החל לבעור בלבו כאור הכבשן. הוא קרא ספרים רבים על השואה, אך מעולם לא נגע מקרוב באותה היסטוריה שרופת איברים ורוויה בדם יהודים. אמו של גידי, היתה בת לניצולי שואה. סבתו היא ניצולת שואה שאיבדה את הוריה בתופת הנוראה ועלתה ארצה כנערה צעירה ויתומה. שתקן בן שתקנים היה גידי כץ. בבית שלו לא דיברו על השואה, וגם סבתא מעולם לא רמזה, ואפילו לא רמז דק, על 'חוויותיה' כילדה קטנה בתוך הטירוף הנאצי המבעבע. הטייס כץ נרשם ראשון למסע, ובסך הכל יצאו 400 חיילים מחיל האוויר לכיוון פולין המדממת, שענני השנאה והשכול עדיין מקננים בה, וממטירים מעת לעת גשמים של אנוטישמיות הדוקה, בבחינת עֶשׂו שונא ליעקב. הוא נצמד לרב הצבאי שאול דרור וגמע ממנו כל מילה בצימאון אדיר. הם חלפו ממחנה למחנה, הביטו בעיניים מבוהלות משהו בערימות של צמות, נעליים ושעונים, ונחרדו מאומנות הרצח הקר שנחשפה לעיניהם. גידי היה צמוד למצלמה קטנה ובה תיעד את המסע. ביום שבת, 400 חיילי חיל האוויר ללא יוצא מן הכלל ירדו מבית המלון והלכו בטורים ארוכים לכיוון בית הכנסת הגדול בוורשה. הוא אחז בידו סידור ועלעל בו, המילים היו זרות לו, הקדיש לא פרט עדיין על מיתרי לבו.

גידי כץ היה מסוגר מתמיד, כל השבת הוא שתק. כשהם נכנסו למחנה המוות שטוטקוף, האחרון בסדרת הביקורים, חש גידי מן בעירה פנימית לא מוסברת, אי שקט הדרוך את מנוחתו. כאשר הרב שאול דרור תקע בשופר בשער המחנה, הוא נטש את הקבוצה והחל לנוע במהירות בין הסככות האפורות והמתישות. ריח גופרית עצוב רפרף בחלל. רגליו סחבו אותו לכיוון הגז. הוא הציץ פנימה וגופו החל לרעוד. הוא יצא החוצה, הביט בקרמטוריום הנורא והרגיש לפתע דחף עז לרקוד... כן, לרקוד...

בתוך כיסו היה מונח ספר תהלים קטן שהעניק לו הרב הצבאי, הוא אחז אותו בין כפות ידיו והחל לקפוץ... מניף רגלים, נוחת, מכופף גופו... היתה חסרה רק להקת כלזימרים שתלווה אותו... גידי כץ, השתקן הסדרתי, החל לזמזם מזמור יהודי שלמד בתור ילד - 'שישו ושמחו בשמחת תורה... ותנו כבוד לתורה'.

"כנראה דעתי נטרפה עלי" חשב, "אני רוקד עם ספר תהלים, ומזמזם מזמור יהודי מול המרחצאות והמשרפות, שמי שנכנס אליהן חי, יצא פגר. מזל שלא רואים אותי..."

גידי חש לפתע דחף עצום להרים טלפון לאימו. "אימא, אני נמצא כרגע במחנה שטוטקוף, אל תשאלו למה ואיך, אבל רקדתי מול מרחצאות הגז עם ספר תהלים". היא שתקה דקה ארוכה ואמרה: "טלפן לסבתא, ספר לה איפה אתה נמצא..."

"סבתא, אבאנו אף פעם לא דיברנו על השואה, אבל אני רוצה לספר לך דבר לא יאומן שקורה לי. אני נמצא עכשיו במחנה שטוטקוף, אוחז בידי ספר תהלים קטן ושר ורוקד... כמו יהודי

מן השטייטל...". "אני לא יודע למה", המשיך גידי ואמר, "אבל בוער בי דחף עצום לרקוד..."

"גדעון נכדי היקר... אני ניצולת מחנה שטוטקוף. עברו עלי שם ארבע שנות גיהינום. שם איבדתי את אבא שלי ושתי אחיותיי. האם אתה נמצא ליד הקרמטוריום?" "כן סבתא". אחרי שתיקה מהוססת אמרה סבתא: "גדעון, אתה מספר לי שאתה שר ורוקד ולא מבין למה? אז אספר לך... הייתי ילדה בת שמונה כשהחיות הנאציות גררו את אבא ועמו עוד תשעה יהודים, כדי שיוציאו גופות מתאי הגזים ויכניסו אותן לקרמטוריום... הצצתי מבין חרכי הסככה הסמוכה, שמספרה 121..."

"כן סבתא, אני רואה את הסככה". "אבא וחבריו, יהודים מזוקנים, צנומים, שלדי אדם, עם כובעי מצחייה על ראשם, סחבו גופות והוכו נמרצות בשוטים. כך שעות ארוכות, עד שהשמש שקעה. מיד כשיצאו הכוכבים, ובעת שהשומרים הנאצים נעמדו בסמוך לעשן... קרא אבא בקול רם: 'יהודים, שמחת תורה היום, עלינו לרקוד עם התורה הקדושה'. אבא שלף מכיסו דף מספר תהלים, כולם פרצו במעגל סוער בניגון 'שישו ושמחו בשמחה תורה'. היהודים הצנומים הללו, עלובי החיים, נדמו לי אז כמלאכי עליון. רוקדים ומזמרים מול מלאך המוות. וזו הייתה הפעם האחרונה שראיתי את אבא שלי... והוא שמח והוא רקד... אבל זה נגמר רע, גידי. הנאצים ירו בהם והם הוכנסו כמו כולם למשרפות, ואתה יודע גידי, אתה קרוי על שמו... גדעון. אתה כנראה רקדת בדיוק באותה פיסת אדמה שסבא רבא שלך עליו השלום רקד. אתה נכדי החביב ממשיך לרקוד את הריקוד של סבא. עליך להמשיך את מורשתו". סיימה הסבתא בדמעות. סבתא מחתה דמעותיה מעבר לקו, וגידי כץ השתקן והקשוח עצם את עיניו, נשען על כותל סמוך ושמע כעין שירת מלאכים מאחורי הפרגוד, את אותו מנין יהודים קדושים בשטוטקוף שרים: 'שישו ושמחו בשמחת תורה'... הוא רקד במקום שסבא הגדול שלו רקד ואחר כך מת כיהודי קדוש וטהור. גידי נצמד לדפנות הקרמטוריום ולחש: "סבא, סבא, אני הולך להמריא מן המקום שהם הנחיתו אותך". העיניים שלו הפכו לחות. "אני עוזב את הטייסת והולך לטוס את הטיסה המשמעותית של חיי. הטיסה אל עמי ואל עברי".

בברכת התורה רינה

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמָה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיאל: דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עויה: כתון בת חביבה: האובה (דייזי) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה ויעל בני פאולה **זיווג הגון:** זהבה בת אטו: גימי שמואל בן אסתר: רחלי בת זהבה עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר: נעמה בת אסתר

<p>לרפואת: הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה: גלית בת רות מרים קוק בת רבקה: איליה לאה בת ציפורה פייבי בת חביבה בן חמו: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: מירית בת רחל</p>	<p>לזרע של קיימא: יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריחל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל</p>
---	--

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102
מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102

הַעֲרַב נָא ה' אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תוֹרַתְךָ בְּפִינוּ

שורש מצות "ספירת העומר" שאנו עושים ופועלים בימים הללו, על דרך הפשט - כתב רבינו הרא"ה ז"ל בספר החינוך (פסחה טו), וזה לשונו הזהב: "משרשי המצוה על צד הפשט, לפי שכל עיקרון של ישראל אינו אלא התורה, ומפני התורה נבראו שמים וארץ וישראל, וכמ"ש (ישעיהו יב, טו) 'אם לא בריתי יומם ולילה וגו'." והיא העיקר והסיבה שנגאלו ויצאו ממצרים, כדי שיקבלו התורה בסיני ויקיימוה. וכמו שאמר השם למשה (שמות ג, ט) 'זה לך האות כי אנכי שלחתיך, בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה'. ופירוש הפסוק כלומר, הוציאך אותם ממצרים יהיה לך אות שתעבדון את האלקים על ההר הזה, כלומר שתקבלו התורה שהיא העיקר הגדול שבשביל זה הם נגאלים והיא תכלית הטובה שלהם. וענין גדול הוא להם, יותר מן החירות מעבדות. ולכן יעשה השם למשה את צאתם מעבדות לקבלת התורה, כי הטפל עושין אות לעולם אל העיקר. ומפני כן, כי היא כל עיקרון של ישראל, ובעבורה נגאלו ועלו לכל הגדולה שעלו אליה, נצטוו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה, להראות בפשטו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו, כעבד ישאף צל, וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לחירות, כי המנין מראה לאדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא" ע"כ.

בעמדתנו כה, בימי הספירה הנעלים והמקודשים להכנה דרבה לקראת "זמן מתן תורתנו" הבעל"ט, "כעבד ישאף צל" (איוב ג, ט) ע"פ רש"י (סו). - הוא העת הנכון והמוכשר להחזיר שורש המצוה שאנו עושים ומקיימים לעמקי לבנו נפשנו ונשמותינו. ולבנות היטב בנפשנו "החפץ הגול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו". להרבות אהבת התורה מתיקותה וערבותה בנו עצמנו ובתוכנו ללבנו, ובלב בנינו ותלמידיו ובלב כל ישראל. להתודע ולהגלות בהחיות ברוחה ומאירה, מ"ש בקידושא וסדרא: "ברוך אלקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו!"

וכאשר עוברים אנו בשבת זו מיום ההילולא הגדול והבהיר של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי ז"ע"א אל קדושת שבת קודש. - הלא כל ימיו מסר נפשו על התורה, כדאיאט בסוגיא דפ"ק דשבת (א): תניא, חברים שהיו עוסקין בתורה, מפסיקין לקריאת שמע ואין מפסיקין לתפלה. אמר רבי יוחנן, לא שנו אלא כגון רבי שמעון בן יוחי וחביריו שתורתן אומנותן וכו" ע"ש. ועמד בצער המערה במסירות נפש י"ג שנה רצופים בעסק התורה לשמה, כידוע שהוא ניצוץ נשמת רעיא מהימנא ע"ה, והוא העת המוכשר לדבקות התורה, ובפרט (תראי פ"א) שבת יעשה כולו תורה!

וְהָעֲרַב נָא ה' אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תוֹרַתְךָ בְּפִינוּ וְנִשְׁמַח בְּפִתּוֹת יְשׁוּעָא... § 8 •

כשפתח הגה"צ רבי יוסף שלמה הכהן כהנמן זצ"ל במסירות נפש את ישיבת פונב"ה המעטייה. השתדל מאוד בכל כוחו להעמיד בה ראשי ישיבות רבנים ומשגיחים גדולי תורה וענקי רוח, והיה יגע וטורח בזה רבות ומוציא על כך הוצאות רבות, כדי שיהיו רבני הישיבה מן היושבים ראשונה בממלכת התורה. ומאיךן השקיע כמו כן מאמצים רבים שיהיו התלמידים שבמחוזים הראשונים של הישיבה הק' מן הטובים והמצוינים ביותר. וכך העמיד תלמידים עיליים מופלאים, שרבים מהם יצאו לכהן פאר כגדולי תורה מורי ומאורי הדור כידוע.

את כל זאת פעל ועשה להעמיד את עולם התורה בתמצית דם לבנו ונפשו, לאחר השואה האיומה שאיבדה בה עצמו את משפחתו ואת כל ממלכתו הגדולה שברבנות העיר פונב"ה עם ישיבתו הקדושה עם מאות תלמידיה שהקים בעיר. והוא הגבר ראה עני בגזירת עליון של חורבן הדור, והכחשת שליש מעם המובהר, רחמנא לישנן. - ויותר מכל ההרס והשכול הנורא כאב ליבו ודאבה נפשו על חורבן עולם התורה! ועל השממה שהתמלא העולם אחר שנכחד דור שלם של גדולי תורה בעלי תריסין. והיה מתיירא מאוד לעתיד הדור הצעיר, שלא יצמחו ח"ו בלא תורה ובלא יראה כראוי, כאשר היו הרחוצות ונשבות בכל מקום, ה' ישמרו.

לפיכך התנער עצמו בעוה וצמצומות מתוככי אפר הכבשנים להקים מחדש את עולם התורה, ולהעמיד במסירות נפש דור חדש של תורה ובעלי תורה, רבנן ותלמידיהן ותלמידיהן, הממלאים כל ליבם

וכל נפשם מדובשנה של תורה. ואכן זכה לראות ברכה עצומה בעמלו, למעלה מדרך הטבע, והקים לגיונות לגיונות של תלמידי חכמים מופלאים, רבנים וראשי ישיבות אדמו"רים וצדיקים, שיצאו מהיכל הישיבה לשם ולתפארת, לבנות ולהקים עולמות של תורה ויראה בכל אתר ואתר, להגדיל תורה ולהאדירה.

וּסְפַרְתֶּם לָכֵן מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת וְגו' שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת תִּמְנִיחַ תְּהִיֶינָה וְגו', וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה תְּרִשָּׁה לַה' (כ"ג טו-טז)

כשעמד פעם הפונב"ה רב תחת אחד השיחים עם ידיד ליבו ורעו, הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, 'המשגיח' המפורסם של ישיבת פונב"ה. נדברו שני הצדיקים ביניהם על הברכה הגדולה שהתברכה התורה בדורנו, הדור שלאחר האש והתופת. - בין הדברים פנה הרב ושאל את פי המשגיח זצ"ל, בתמיחה אחת

השציקה לו מזה תקופה, ועתה ביקש לברר יחדיו את פשרה. הנה זכורני, פתח הרב בשאלתו, בישיבת פונב"ה הגדולה שלפני המלחמה, שהיתה אף היא מלאה בחורים צעירים מוכשרים ומחודדים, והיו לומדים שם בהתמדה ושקידה גדולה, ב'סדרים' רצופים שהחלו בשעות של לפנות בוקר, והסתיימו בשעה מאוחרת באישון לילה, וכן בעוד הרבה ישיבות קדושות. - ואף על פי כן לא ראינו בהם הצלחה גדולה שכוז בתורתם, ולא צמחו תלמידי חכמים מופלגים שאלה, ויחידים שנעשו ראשי ישיבות רבנים ודיינים וכיוצא. - ואילו כיום בדורנו עתה, רואה אני שה'סדרים' בישיבה פחתו, שעות הלימוד של הצורבים הצעירים כיום פחותים מן הדור הקודם, ואף על פי כן מצליחים הם ביותר בתורתם ויוצאים תלמידי חכמים מופלגים! כאשר עינינו רואות בפלא הגדול של הברכה העצומה שהתברך עולם התורה לאחר השואה, במוסדות תורה ויראה שקמו בארץ הקודש ובמדינת הים למאות ולאלפים בשנים מעוטות. ומתוככי הישיבות הקדושות פורחים ועולים שורות שורות מטובי לגיוני של מלך, ועד מהרה מתגדלים כגדולי התלמידי חכמים, מלאים דעות וחכמת התורה המתברכת בקרבם, וכיצד זה התרחשה לה מהפכה אדירה שכוז בשנים ספורות בלבד?

המשגיח, רבי חצק'ל, ניסה לענות ולהניח דעת הרב בדרכים שונות, כדוגמת הענין הידוע שזכות עקידת רבבות בני התורה קדושים וטהורים שעלו על כבשן האש, היא שעמדה לדור שלאחריהם להתברך תורתם במעיהם, שתפרה ותרבה ותגדל בזמן קצר, כמעות המוזיק את המרובה.

הרב נהנה אכן מדבריו המוחכמים, אבל אמר שעדיין אין דעתו נוחה בו, והחידה לא התיישבה משלם, כיצד מתרחשת מהפכה גדולה שכוז, כשמצד אחד הלימודים ושעות הלימוד פחתו בהרבה מן ההתמדה והשקידה שבדור הקודם, ואילו מן הצד השני רואים אנו בתוצאות משוגשות ומצליחות עד מאוד, והוא פלא עצום!

הרהר הרב בדבר, ולאחר דקות מספר ארוו עיניו, ואמר: דומני שניתן לבאר זאת על פי משל נאה!

[נדע בשער בני רבי יצחק החסידה המופלא שזכה לו הרב, בהיותו נואם בחסד עליון, מושל משלים ימים, מתוקים מרבש ונפת צופים, במקובל ביזו מבית רבו מן החפץ חיים זצוק"ל].

• § 8 •

וישא הרב את משלו:
היה היה גביר גדול, איש מוצלח עתיד נכסין, שעסקיו חבוקו זרועות עולם, בהיותו סוחר מפולפל עמד בקשרי מסחר עם עשירים שונים מקרוב ומרחוק.

ברם, אחיו של אותו עשיר לעומתו היה במעמד הפוך מקצה לקצה, הוא היה איש עני ביש מל ולא יוצלח אל קטן, [שלמה...]. הוא הנדיב ניסה בדרכים שונות לסייע לאחיו להעמידו על רגליו, אך משום מה היה אותו אח 'מומחה' לכישלון ונחל הפסדים על ימין ועל שמאל...

כך התנהלו להם חיי שני האחים האהובים, במעמד דורך חיים הפוכה בתכלית זה מזה, האחד עשיר גדול המתהלך בגדולות, ואילו השני עני דלפון, שצריך כל העת לבקש את עזרתו של אחיו כדי לפרנס ולכלכל את בניו ובני ביתו.

ויהי היום והנה הגיע האח העני ב"ה אל פרק (קידושין טא) "האיש מקדש את בתו", אך לרש אין כל, לא עבור הנדוניה המקובלת, ובדאי שלא בשביל מורה ומתן לחתן הנעלה כנהוג, וכמובן אף לא | הפשך בעמוד ד' |

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

כדאי הוא רבי שמעון לוותר

את הסיפור שלי ראוי לפרסם לקראת ההילולא של רשב"י אשתי מאוד רצתה שאשאר בבית בליל ההילולא של רשב"י כדי שנשמח ונקוד יחדיו עם הילדים הקטנים סביב המדורה השכונתית ולסעוד יחדיו ואחרי זה לא אכפת לה שאסע למירון להתפלל ללמוד ולהמשיך ישועות עבורנו ועבור כלל ישראל.

מה אעשה שאת הכרטיס לאוטובוס כבר רכשתי ובשעה כה מאוחרת כבר אין סיכוי להשיג כרטיסים שהלוא הכל כבר נמכר מראש.

נזכרתי בסיפור של אחד מגדולי הדור הקשור בעבודות אהבה לרשב"י ואף כתב כמה וכמה חיבורים בתורת הסוד אז תבינו עד כמה הוא מקושר לרשב"י והנה באחד מהשיעורים עלה הנושא של העלייה למירון ואמר הרב שבהיותם זוג צעיר מבורך בילדים קטנים חפצה אשתו לנסוע לרשב"י להעתיק בתפילה והרי גם הוא רצה מאוד אלא שהוא נקט במידת הוותרנות ונשאר עם הילדים הקטנים ואת רעייתו שלח למירון להתפלל. בבית, כך סיפר, הדליק נר לכבוד רשב"י וישב ללמוד את הזוהר הקדוש בין טיפול בילד האחד למשנהו, כך היה מנהגו כמה וכמה שנים עד שגדלו הילדים ונסעו כל המשפחה יחדיו מירונה. עד כאן הסיפור שזכרתי. עכשיו עשיתי חשבון פשוט וקל: "אם צדיק זה יותר כמה שנים לעלות מירונה אז אני שרק קניתי כרטיס לא אוותר!"

ויתרתי והייתה שמחה גדולה באותה שנה לאישה וילדיה וגם לי היתה הארה מיוחדת. בגמר הריקודים והארוחה כבר היתה שעה מאוחרת בלילה סיימנו להשיב את הקטנים ופרשתי לי לסלון בפניתי הדלקתי נר ופתחתי את ספר הזוהר כפי שעשה רבי ומורי משך כמה וכמה שנים. אמנם איני מתקרב למדרגה שלו אך ניסיתי למרות שחשתי צביטה בלב המשכתי ללמוד בזוהר הקדוש. ניגשתי למטבח להכין לי כוס שתיה חמה והפלפאפון שלי מצלצל פעם אחר פעם, עניתי לשיחה ועל הקו היה חבר שחודשים לא שוחחנו ושאלה בפיו: "האם אתה רוצה להצטרף אלי לנסיעה לרשב"י? אני רוצה לנסוע ברכב שלי אבל אני מעדיף לנסוע עם חבר וגם מישהו עם רישיון במידה ואתעייף!!!"

לשמחתי לא הייתה גבול שהרי כל כך חפצתי לנסוע ולא היה לי שום מוצא בדרך הטבע לנסוע למירון והנה טלפון מחבר מבקש שאצטרף אליו ברכב חדש ונוח.

נסענו התפללנו אכלנו וחזרנו בשלום ובשלחה.

בעל המעשה: כ. מ.

מאוצרות הפרשה

בעולם רווח היתר טיפשי, היתר של רב הונא (יזמא פז): "כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה – נעשית לו כהיתר"... ומדוע אותו היתר טפשי? – מדברים כל דבר אסור ומוסיפים את המילים "נישט קין שבת גערעט" [אני לא מדבר בשבת]... יהודי הולך בשבת בבוקר לבית הכנסת עם הטלית, ובדרך פוגש את חברו. אומר לו: משה, האוטו שלך, נישט אין שבת גערעט, אבל אתה רוצה למכור אותה? כמה אתה רוצה עבורה? אומר לו החבר: "נישט אין שבת גערעט, חמישת אלפים ש"ח... אומר לו: נישט קין שבת גערעט, אבל אני אחשוב על זה". מגיע למנחה אומר לו: משה, נישט אין שבת גערט, אבל אני מסכים לקנות את האוטו, והלה עונה לו: "נישט קין שבת גערט, אבל כבר מכרתי אותה"...

סוחרים, עושים הכל – ורק מוסיפים: "נישט קין שבת גערעט"... עלינו לדעת כי זה איסור גמור! כמו שמישהו יאמר: "נישט לשון הרע גערעט, אבל הוא שייגך גדול".. כך הוא בדיוק כשמתכננים דברים בשבת ורק מוסיפים "נישט קין שבת גערעט" - אבל אתה הרי כן מדבר בשבת! יתרה מזו כתוב בחז"ל: אמנם הרהורים מותרים, אבל מדת חסידות גם לא להרהר. שיהא בעיניך כאילו כל מלאכתך עשויה. והגמרא מספרת על חסיד אחד שעבר על יד כרמו וחשב שאחרי שבת צריך לעשות גדר לסתום את הפרצה. אחר כך נמלך בעצמו: מה פתאום חשבתי בשבת על מלאכות! לא אתקן זאת! ומספרים חז"ל שנעשה לו נס וצמח שם גדר מעצמו. כל זה במחשבה – אבל דיבור ודאי אסור. "ודבר דבר" קדושת השבת! (יחי ראובן)

ושם אמו שלומית בת דברי למטה דן (כד, יא)

הזכרת שם אמו "שלומית בת דבר" נתפרשה על ידי חז"ל (ראה רש"י), אך לשם מה משמיעה לנו התורה שהמקלל היה "למטה דן"? בספר "אור יקרות" שואל שאלת נוספת, רש"י כתב שהמקלל והמקושש היו שונים, בכך שהמקושש היה יודע שדינו למיתה, ורק המתינו לדעת באיזה מיתה הוא צריך למות, אך המקלל "לא היו יודעים אם חייב מיתה אם לאו". ולכאורה קשה, הרי לגבי בנות מדין מצינו שידעו מי חייב מיתה על ידי ש"עמוד הענן התקפל מכנגדו והחמה זורחת עליו" (וכמו שכתב רש"י במדבר כה-ד), ומדוע לא נעשה כך אצל המקלל? את קושיה זו באה התורה לתרץ, שהרי "בעל הטורים" (במדבר י-ה) כתב, שהואיל ופסל מיכה היה עם שבט דן, לכן הענן היה פולט אותם, וא"כ, כיון שהמקלל היה "למטה דן", אי אפשר היה לדעת שהוא חייב מיתה ע"י שנפלט מעמוד הענן, וכל שבטו נפלטו מן הענן, ולכן המתינו לפסק דינו אצל הקב"ה. ולשם כך חשוב לדעת מאיזה שבט הוא. (מדשן ביתך)

ויניחהו במשמר לפרש להם על פי ה' (כד, יב)

מדוע היה צריך לשאול את פי ה' מה דינו של המקלל? וכי לא ידע משה בעצמו שדינו במיתה? והלא ממה שנאמר (שמות כא, יז): "ומקלל אביו ואמו מות יומת", היה יכול ללמוד מקל וחומר שגם המקלל, חלילה את ה', דינו במיתה. ההסבר הוא שאמנם ידע משה את הדין, ואולם חשש לומר אותו בעצמו. גילו לנו חז"ל (ויקרא לב, ד), שאביו של המקלל היה אותו איש מצרי, שהרגו משה בשם המפורש. בעקבות מעשה זה נגרמו למשה צרות – הוא נרדף והיה מוכרח לרדת למדין. מסיבה זו חשש משה, שמא תוציא אליו אמו של המקלל לעז, ותאמר שצוה להרוג את בנה, רק לפי ששנא כל כך את אביו, ומבקש לנקום גם בו. וכדי שלא יחשדו בו בדבר הזה, רצה משה שישמעו את דינו של המקלל, מפי השם יתברך בעצמו. (מעם לועז, הובא במשכן שילה)

אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אלהם (כא, א)

וברש"י: "אמור ואמרת – להזהיר גדולים על הקטנים". הפסוקים הללו עוסקים בטומאת הכהנים, והקב"ה אומר למשה להזהיר את הגדולים לשמור על הקטנים לבל יטמאו.

מקשה על כך רבי זלמן סורוצקין זצ"ל: מדוע דוקא במצוה זו מזהירים הגדולים על הקטנים? הלא את כל התורה עולה עליהם להנחיל להם! הלא, כאשר ילד קטן נוגע במוקצה בשבת, אומרים לו: זה מוקצה... כשילד רוצה לאכול משהו, אומרים לו: אל תאכל אם אין לזה הכשר טוב... מה מיוחד, אפוא, במצוה זו, שהתורה מדגישה להזהיר גדולים על הקטנים. והוא תירץ ואמר, כי אנו רואים יסוד גדול מאוד בעניני חינוך, מתוך הדברים הללו: כאשר אב אומר לבנו לא לגעת באבן בשבת, הוא מרים את עיניו ורואה שכולם לא נוגעים. כאשר אב מסביר לבנו לא לאכול מאכל שאינו כשר, הוא מתבונן סביבו, ורואה שאכן כולם אינם אוכלים אוכל שאינו כשר. כל איסור אחר ילד מבין – אסור לאכול ללא ברכה, אסור לטלטל מוקצה, כי גם כל החברים שלו נוהגים איסור בדבר. לא כן במה שנוגע לאזהרות הכהנים על טומאת מתים. הבה נדמיין לעצמנו את המקרה הבא: באחד הימים משתחרר הילד לביתו מן החדר, משום שגדול הדור נפטר. הוא רץ הביתה ורוצה לצאת עם אבא להלויה, אבל לא. אבא עוצר אותו: "אנחנו איננו הולכים לשם, אנחנו כהנים"... "ומה אם אנחנו כהנים?" – מתפלא הילד – "האם אנחנו יותר צדיקים מכולם? הרי כל הרבנים הולכים להלויה הזאת"... כאן מתחילה הבעיה... כאן צריך האב לחנך את בנו כנגד הזרם. כשהרב ששמו 'כולם' מתיר, ניצב האב בפני בעיה לא פשוטה. כשצריכים להילחם כנגד "כולם", באה התורה ומזהירה "אמר ואמרת", להזהיר גדולים על הקטנים. זהו יסוד חשוב מאוד בחינוך כל אדם לעצמו ובחינוך הילדים בבית, ומי שישכיל לעשות בו שימוש נכון, יוכל להחזיר לביתו עקרונות חנוכיים רבים ולרומם את הליכות הבית. הוא יזכיר לילדיו: אנחנו מקפידים על ענין כלשהו יותר מאחרים, משום שאנחנו שונים ואחרים, בגלל היותנו כהנים! (יחי ראובן)

שם. בכל התורה כשהקב"ה מדבר אל הכהנים מוזכר אהרן, ואילו בפרשתנו לא מוזכר אהרן, אלא הכהנים בני אהרן, וגם כשהתורה מדברת על הכהן גדול, לא מוזכר אהרן, אלא והכהן הגדול מאחיו. והדבר צריך ביאור? כמו כן זו הפרשה היחידה שכולה אמירה רכה. אמור ואמרת, ולא כמו כל הפרשות שיש בה גם דיבור קשה. מתרץ ה"חתם סופר" קושיא אחת מתורצת בחברתה, ובכוונה לא נאמרה פרשה זו לאהרן, כי הלכה זו אינה נוגעת כלל לאהרן, כי הקב"ה בישר לו בזה, שבכל ימי חייו לא ישב שבעה על אחד משבעה קרובים, כי לא ימותו עוד אחד מקרוביו שחייב להתאבל עליהם בחייו, וגם בפטירת מרים היה אסור לו להטמאות גם אם אילו לא היה כה"ג. כי מרים לא היתה אחותו הבתולה הקרובה אליו. ולכן לא נאמר כי אם לכהנים בני אהרן, וזהו בשורה לאהרן, ע"כ נאמר אמירה רכה. (מדשן ביתך)

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון מקרא קדש כל מלאכה לא תעשו (כג, א)

מלאכה בשבת, יש להקפיד ביום זה גם על – "וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דבר" (ישעיהו נח, יג), וכמו שדרשו חז"ל (שבת ק"ג): "ודבר דבר – שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול". חז"ל התבטאו על כך מאוד בחריפות, ואמרו (בירושלמי): בקושי התירו שאלת שלום בשבת, אבל לדבר דברים של חול ממש – זה ודאי אסור!

חסד עושים כי אנו מצווים

"וּבְקִצְרְכֶם אֶת קִצְרֵי אֲרָצְכֶם לֹא תִקְלָה פֶּאֶת שְׂדֵךְ לְקִצְרֵי וְלִקְטֵי קִצְרֵיךָ לֹא תִלְקֹט. וְכִרְמֶךָ לֹא תַעֲוֹלֵל וּפְרֵט פְּרִמְךָ לֹא תִלְקֹט לְעֵנִי וְלִגְרַת תַּעֲזֹב אֹתָם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם".
 ולכאורה יש לתמוה: מה עניינם של פסוקים אלו דווקא כאן? הלא פרשה זו עוסקת בענייני המועדות, והיא מונה והולכת את המצוות היהודיות לכל מועד ומועד. מה ראתה התורה, אפוא, לכתוב דווקא כאן, בפסוקים העוסקים בענייני חג השבועות, את החיוב לתת מתנות עניים?
 את התשובה נוכל להבין על פי המעשה הבא:

אחד מתלמידי היהודי הקדוש מפשיסחא היה איש נעלה ומרומם ור' זלמן שמו. בשעפס, עירנתו, הכירוהו הכל כעובד ה' אמיתי, אך בד בבד ידוע היה בעניותו הרבה. ביתו היה ריק מכל, פשוטו כמשמעו. לא היה לו אפילו רהיט אחד, לא כיסא ולא שולחן, לא מיטה ולא כר או כסת. מעולם הוא לא עטה לגופו אף לא בגד אחד ראוי לשמו. לבושו היה קרעים מטולאים, טלאי על גבי טלאי. אך אף על פי כן, נראה היה תמיד שבע רצון ומדושן עונג, כאחד שלא ראה מחסור מימיו, שכן אמנם מבחינה חומרית עניות מרודה היתה חלקו, אך היא לא העיבה כלל על עשירותה של הנשמה העלאית ששכנה בקרבו.

אחד מחבריו של ר' זלמן היה רבי בונים מפשיסחא, שהיה אף הוא מתלמידי היהודי הקדוש. יום אחד נקלע ר' בונים לשעפס, עירנתו של ר' זלמן, ומשך בירר היכן מתגורר ידידו משכבר הימים ר' זלמן. חפץ הרבי להשתעשע עימו במילי דשמאי, ומיהר לילך אל הכתובת שניתנה לו. משנכנס לביתו של ר' זלמן, נחרד הרבי אל מול העניות המזעזעת שכמותה לא ראה. מבע פניו לא הסגיר את אשר על לבו, אך בו במקום החל לחשב כיצד יוכל לשפר את מצבו הכלכלי של ידידו משכבר הימים. ידע היטב רבי בונים כי ר' זלמן לא יאבה ליטול צדקה, ולכן הגה במוחו תוכנית כיצד יוכל למרות זאת להקל עליו ועל משפחתו.

ביום האחרון לשהותו, פנה ר' בונים לר' זלמן והודיע לו שהוא רוצה לערוך במעונו סעודת פרידה מחבריו בני העיר. ר' זלמן הביט בו במבט משתאה: "הלא אין ברשותי כל מאכל! כיצד אוכל לערוך סעודה ראויה לכבודו של הרבי?" "הסר דאגה מלבך" השיב רבי בונים, "אני אשלח את צרכי הסעודה ביד אחד מאנשי שלומנו". תשובתו של רבי בונים לא הניחה את דעתו של בעל הבית. "ועל מה ישובו? הלא אין לי אפילו כיסא אחד להושיב עליו אנשים!" המשיך ר' זלמן והקשה, אך רבי בונים בשלו: "גם זאת נביא, אין אנו צריכים אלא את ביתך!" על פי ציוויו של רבי בונים הובאו למעונו הריקן של ר' זלמן משלוחים גדולים של מזון, כלי בישול וסעודה, רהיטים מרהיטים שונים: החל משולחנות וכיסאות, ועד מיטות וסדינים. בתוך כל ההמולה הובאו גם שקים ובתוכם בגדים חדשים עבור ר' זלמן ובני ביתו, כרים וכסתות, ועוד כיוצא באלו פריטים אשר הבית זקוק להם. בני ביתו של ר' זלמן לא האמינו למראה עיניהם, אך ידוע ידעו היטב שרק לפי שעה הובאה לביתם כל הכבודה הזו לשם עריכת סעודת הפרידה מהרבי ותו לא. המסיבה נערכה בהשתתפות מצומצמת של מספר חסידים בראשותו של הצדיק רבי בונים, שאף כיבד אותם מדברותיו העילאיות. מיד לאחר הסעודה נעמדו כולם ויצאו להיפרד מרבי בונים בטרם עלותו על המרכבה, אשר המתינה להסיעו לביתו. רבי בונים אחז בידו מעיל פרווה יוקרתי, ולפתע "נזכר" ששכח דבר מה באכסניה. הוא ביקש מר' זלמן שישמור לו על מעילו רגע קל עד שישוב.

בינתיים הגיעה המרכבה, ורבי בונים ששב אותה שעה מיהר לעלות עליה. "רגע, המעיל!" קרא לעברו ר' זלמן. אך רבי בונים אמר לו: "המעיל הזה כבד ומעיק עלי. יש לי כבר מעיל אחר. מכיון שאתה כבר לבוש בו, מוטב שישאר אצלך..." רבי בונים הושיט את ידו מבעד לחלון, ולחץ בחום את ידו של מארחו. לקח לו ר' זלמן מספר רגעים כשחש משהו שנותר בידי. לחיצת היד טמנה בחובה מספר שטרות בני מאה רובל כל אחד – סכום עתק. הוא חפץ להשיבם לרבי בונים, אך העגלה כבר התרחקה כמטחוו קשת. לימים כאשר שב רבי בונים וביקר בשעפס, בא ר' זלמן להודות לרבי בונים על כל הטובה המרובה שגמל עימו, ועל הדרך המתוחכמת שהדבר נעשה. לאחר שהודה לו בפה מלא פנה ר' זלמן ושאל את רבי בונים: "לאחר שהשפעת עלי מכל טוב, מזון וכלים, רהיטים ובגדים, מה ראית לתת לי עוד שטרות בני מאות רובלים? וכי לא היתה זו הפרזה על המידה?" "השיב לו רבי בונים: "את הכסף נתתי לך לשם מצות צדקה! שכן החיוב לתת צדקה מכוח מצות הבורא הוא עבור כל עני באשר הוא, גם אם מצבו הנוכחי והופעתו החיצונית אינם מעוררים בקרבנו רחמים. אתה, בדלותך הרבה, עוררת בי רגשי חמלה עזים, וכל מה שנתתי לך תחילה נבע מאותה רחמנות על מצבך. רק כאשר רגש הרחמנות בא על סיפוקו לאחר שקבלת די והותר, יכולתי לתת צדקה לשם שמים כי כך ציוויו הבורא". ומכאן תשובה לשאלתנו ע"פ דרכו של ה"משך חכמה": לא לחינם סמכה התורה את דיני מתנות עניים לענייני של חג השבועות בו ניתנה התורה, כדי ללמדנו, שאל לנו לטעות ולחשוב שמצוות מעין אלו, של חסד ונתינה לרש, עלינו לקיים מתוך רגש רחמנות למסכן ולדל, אלא משום שהתורה ציוותה עלינו. וכמו שכלל המצוות ניתנו לנו במעמד הר סיני, כך גם אותם נימוסים ומידות טובות שנתנו לנו, עלינו לעשותם משום שכן נצטוונו. זהו שאמרה תורה "לעני ולגר תעזוב אותם", ומדוע? "כי אני ה' אלוהיכם". (מתוך "ללמדך - ויקרא" שעתידי לצאת לאור מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

קנה רכב ולאחר שבועיים התברר שהמנוע לא תקין האם צריך לשלם על השימוש בשבועיים האלו

שאלה: ראובן קנה רכב משמעון ושילם לו 10,000 ₪ במזומן. לאחר שימוש של שבועיים התברר שהמנוע לא תקין באופן שמצדיק את ביטול המקח. שמעון אכן נטל בחזרה את הרכב הפגום והשיב לראובן את כל הכסף שקיבל ממנו עבור הרכב. האם ראובן צריך לשלם לשמעון על השימוש שעשה ברכב במשך השבועיים האלו?
תשובה: מכיוון שפגם מהותי במקח מבטל את הקניה מתחילתה, נמצא שהרכב מעולם לא היה שייך לראובן בשבועיים אלו, אלא המוכר היה הבעלים כל העת, וראובן השתמש ברכבו של שמעון. לכן, על ראובן לשלם לשמעון על השימוש שהשתמש ברכבו במשך שבועיים אלו ככל אדם המשתמש ברכבו של חברו. יתירה מזאת, בהלכה מבואר שאם ראובן ייפטר מלשלם את דמי השימוש לשמעון ייחשב הדבר כריבית, משום שכעת מתברר שהכסף שהעביר ראובן לשמעון עבור הרכב לא קנה כנגדו שום דבר, וכסף זה נחשב אם כן להלוואה שהלווה הקונה למוכר, ומכיון שאדם הנותן לחברו את רכבו למשך שבועיים בחינם נחשב כהטבה יוצאת דופן, אסור לו למוכר [שהפך כעת גם ללווה על הכסף שקיבל] לוותר לקונה על דמי השימוש, והטבה זו נחשב כריבית. אם ראובן עדיין לא היה מעביר את הכסף עבור הרכב [כגון באופן ששילם לו על הרכב בצ'ק דחוי], לא היה כאן שום צד לאיסור ריבית, מכיון שלא נוצרה כל הלוואה בין הקונה למוכר. (הרה"ג אפרים קרלינסקי שליט"א, מתוך גליון חלקי בעמלי)

חידה שבועית

אני מאוד קלה, אפילו תינוק יכול להחזיק אותי אבל א"א לזרוק אותי רחוק מ' אני?

תשובה לחידה בפרש: בגדי כה"ג (ט,כג). תשובה לחידה: טחניה.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות אברמובסקי – רדליך להולדת הבת הנכדה משפחת גריי להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחת אייזנפלד להולדת הבן
 משפחות הירשוביץ – קופמן להולדת הבן הנכד משפחות יוסי ושמואל פריד להולדת הבן והבת הנכד והנכדה משפחות סלוביטצקי – פינס להולדת הבן הנכד
בני הדר: משפחת לוי לנשואי הבן משפחות ברקוביץ לנשואי הבן הנכד

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

באר בשדה

גליון מס' 280

שנה ו'
פרשת אמור
ה'תשפ"א

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

באר חפרזה שרים

ילקוט מתורת רבותינו הקדושים זע"א בפרשת השבוע

אזהרה למנהיג שלא יתגאה

אמור אל הכהנים (כ"א, א)

בא להזהיר על חכמי הדור המנהיגים את בני ישראל לבל יתגאה עליהם ויחשבו שהם חכמים, כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה ונותן להם שכל ללמד לעמו דרכו ותורתו. כמו שכתב ה"ט שאנו מברכין "נותן התורה" בלשון הווה, שהוא נותן בכל עת. וכן כתוב ב"מדרש שמואל" שעל כן נקרא תלמיד-הכם כך, שצריך להחזיק את עצמו תמיד כתלמיד שצריך ללמוד ולא יחזיק עצמו שהוא בשלמות.

וזה שאמר "אמור אל הכהנים" שעובדים את השי"ת, היינו בני אהרן, ותלמידים קרויים בניו, שיחזיקו את עצמם תמיד לתלמידים שאין להם שלימות, הן בעבודת ה' בתורה וצריכים ללמוד תמיד וזולתם, והעיקר ללמוד מהשי"ת "המלמד תורה - לעמו ישראל", הנותן שכל ודעת לראשי בני ישראל בשביל עמו ישראל את מה שהם צריכים לקבל ממנו. ואמר בכפל "אמור" ו"אמרת", להזהיר גדולים על הקטנים, כי באמת ראשי בני ישראל צריכים להתנשא קצת מבחון עליהם, כמו שאמרו רז"ל "זרוק מרה בתלמידים", וזה צריך וזהירות גדול שתהא התנשאות בפניהם מבחון אבל בפנימיות צריך להיות שפל מאוד כשהם גדולים על הקטנים, על התלמידים, שכשירדו מרה בתלמידים יהיה זה רק מבחון, בפניהם, אבל בפנימיותם יהיו שפלי רוח. וזהו "לנפש לא יטמא", כי אמרו חז"ל "כל המתגאה נקרא תועבה שנאמר תועבת ה' כל גבה לב", ולמדו בגזירה שוה ששם נאמר "לא תביא תועבה אל ביתך" ואין לך טומאה גדולה לנפש כמו זה.

(אורח לחיים" להרה"ק רבי אברהם חיים מזלאטשוב)

עיקר הטהרה היא הענוה

רש"י ז"ל מביא (בפסוק פ"ה) אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים. מרן הרה"ק האדמו"ר מסאדיגורה למד מדברי רש"י שהכתוב בא להזהיר הצדיקים הנקראים כהנים בני אהרן לבל יהיה גם אצלם שום ניצוץ גדלות וגבהות ח"ו, וזהו "להזהיר גדולים על הקטנים", פי שגם הגדול מחבירו במעלות הן בתורה ותפלה ומצוות הן בשאר חכמות, צריך להיות נוהר מאוד שלא יתגדל ויתגאה על חבירו הקטן ממנו במעלות הללו, רק יהיה בשפלות בחי' קטנות, כי הנכשל ח"ו במדת הגאווה גיהם בזה טומאה לנפשו יותר מכל עבירות שבעולם, לפי שמשלם השכינה מעליו כמאמר רז"ל (ערכין טו:) אין אני והוא יכולין לדור בעולם. וזה מרמז המשך הכתוב "לנפש לא יטמא בעמיו", כי אם מתגאה בהתנשאות והתנשאות הרי הוא כעם הארץ, שאין שום יתרון ומעלה בתורתו ועבודתו כלל, ולוא עיקר הטהרה היא ע"י מדת הענוה. (אמת ליעקב)

לא לדבר בשעת התפילה

אמור אל הכהנים (כ"א, א)

איתא במדרש, הדא הוא דכתיב "אמרות ה' אעוה ותהי' וכתב על זה הרה"ק רבי אשר ישעיה מדז"קוב - רימינוב ז"ל ע"ה בדרך מוסר, כי עתה בעונותינו הרבים נחרבו אנשים אפילו בבתי-כנסיות ובבתי-מדרשות של יראים, שמדברים בשעת התפילה הן בשעה שהש"ץ חוזר התפילה וגם בשעת קריאת התורה, והוא עוון פלילי מאד, ובפרט למי שרואה ולומד ספר הורה"ק ושאר ספרי יראים, וגם בשולחן-ערוך אור"ח צווח ככרוכיא על זה, ולית מאן דמשגח במ. וזהו "אמור", דהעיקר הוא "לאמר" לעם מוסר זה, מה שאמר המדרש הדא הוא דכתיב אמרות ה' אמרות טהורות, כלומר מה שאומרים בבתי-התפילות אמרות

ה', היינו תורה ותפילה או קריאת התורה, ואין לדבר אז דברים בטלים ח"ו אלא רק אמרות טהורות, שיטה און קשבת לשמוע מהש"ץ ומהקוראת את האמרות טהורות שיוצאות מפיהם.

(מעדני מלך)

להאיר את הקטנות

"להזהיר גדולים על הקטנים" (רש"י עה"פ אמור ואמרת)

מספר גדול

ביום השלושים להסתלקותו של מרן הגה"צ רבי טוביה אריה ליב טוביאס זצ"ל נערך מספר מר בהיכל בית המדרש שטפנשט בב"ב בהשתתפות קהל רב, ובמהלכו נישאו הספדים מפי הגאונים הגר"א טויסיג שליט"א, הגר"מ שטרן שליט"א גאב"ד קהילות יעקב בב"ב, הגר"י אלטר שליט"א, הגר"א וייס שליט"א גאב"ד דרכי תורה, הגר"י מילר שליט"א דומ"צ בי"ד ויז'ניץ, גיס הרב זצ"ל הרב יצחק סלמון שליט"א, בן הרב מ"מ הגר"א טוביאס שליט"א דומ"צ בי"ד ויז'ניץ, חתן הרב הגר"א וייס שליט"א.

הגר"מ ש קליין שליט"א אבד"ק שכונת אור החיים בב"ב בהספוד

הגר"מ גרוס שליט"א גאב"ד חניכי הישיבות בהספוד

קריאת פרשת אמור סגולה לזש"ק

אמור אל הכהנים בני אהרן (כ"א, א)

רש"י ז"ל מפרש על פסוק זה "להזהיר גדולים על הקטנים". הרה"ק רבי יהושע מדז"קוב בעל העטרת יהושע" היה דורש את הענין מדוע כתבה התורה "אמור ואמרת" בכפל לשון שמשמעותם שווה, בכך שהתיבות "אמור" ו"אמרת" עולות בגימטריה [494] וכך גם עולה מספרם של התיבות "פרו רבו" [494], ומכאן שקריאת פרשת "אמור" היא סגולה היא להיפקד בבנים, ודבר זה מרומז ברש"י הק' "להזהיר גדולים על הקטנים". (עטרת ישועה דז"קוב)

הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליזענסק זע"ו מפרש את מאמר חז"ל על הפסוק "אמור ואמרת", שרש"י מפרשו: "להזהיר גדולים על הקטנים". שבעת שהאדם נמצא בימי הגדלות דהיינו ימי התעלות ושמחה כמו בימי המועדים, הרי שעליו לקחת את האור והזהרה של אותם ימים גדולים ונעלים, ולהאיר, להזהיר, באמצעותם את

'הימים הנמוכים', ימות החול הרגילים והשגרתיים, שגם בהם עלינו להכניס חיות של קדושה ושמחה.

(נועם אלימלך)

עבודת ה' בחיות ובשמחה

לנפש לא יטמא בעמיו (כ"א א) הרוצה לשמור על נפשו לבל יפול חלילה, עליו להתמיד בעבודת ה' בחיות ובהתלהבות וקדושה, כי אם לא, עלול הוא חלילה ליפול לידי הרע ר"ל, ומרומז בפסוק לנפש לא יטמא בעמיו (כ"א א) שיהיה שחלילה לא לטמא את הנפש "בעמו" מלשון מעמדם דהיינו מלשון גחלים עוממות, כי ע"י מעמדם וקירות עלול לגרום לדעיכתו של הניצוץ האלוהי הנמצא בנפש האדם אלא שצריך להלהיבו בלי הרף.

(הרה"ק ר' חנוך העניך מאלכסנדר)

כ"ק האדמו"ר בעל ה"ישועות משה" מויוז'ניץ היה אומר כי בפסוק זה מרומז כי על האדם להתרחק כמטחוני קשת מאותן אנשים אשר הם בבחינת "גחלים עוממות" והם ננועים בקרירות כלפי עבודת הבורא, וזה בא הכתוב להזהיר אל תטמאו נפשכם ע"י התחברות עם אנשים שעבודת השי"ת שלהם נעשית בקרירות בלא חיות.

(אורחות חיים)

שלא יפגום את כל ישראל

לנפש לא יטמא בעמיו (כ"א, א)

אמר מרן הרה"ק האדמו"ר מסאדיגורה, כי כשאדם עושה דבר למ' לאות תאוותו ולא לשם השי"ת, הוא פוגם בכל ישראל, כי כל ישראל הם קומה אחת שלמה. וזהו "לנפש לא יטמא בעמיו", כי הוא פוגם בכל עם ישראל, אבל "ואתם הדבקים בה' אלוהיכם חיים כולכם" (דברי ד, ט), כשאתם עושים הכל למען שמו יתברך, חיים כולכם היום.

רמז לתחיית המתים מן התורה

שור או כשש כי יוולד והיה שבעת ימים תחת אמו (כ"ב, כו) איתא במדרש: "מכאן לתחיית המתים מן התורה". המהר"י אסאד ביאר בטו"ד את דברי המדרש המופלאים על פסוק זה ומה אקשר בין האדם שהוא נור הבריאה לשור או כשש וכי. למרבה הפלא, כאשר נתבונן נראה כי האדם בעת שהוא נולד, אין בכוחו לדאוג לעצמו והוא נזקק לאחרים שיאכילו אותו ויטפלו בו במשך כמה שנים עד שיעמוד על רגליו, וגם כשמגיע לימי הזקנה שוב זקוק הוא לעזרה ולסיעוד. לעומת זאת השור, הכשש או העז, כבר שבוע לאחר לידתם הם עצמאיים ומתחילים לדאוג לעצמם, ומשום כך "ביום השמיני והלאה ירצה לקרבן". לאור זאת, היתכן שכך נראה האדם שהוא נזר הבריאה? על כרחך שלחיי של האדם יש המשך לאחר המיתה, והרי לנו "תחיית המתים מן התורה".

בית הנסות לתורה ולתפילה שטפנשט כולל אברכים לעיון - לפנד"צ כולל אברכים להודאת - אחר"צ רוב מרטי"ל 13 בני ב"ק

תלמוד תורה "תורת אמת" שטפנשט מתחם גני הירדנים * קטבי אברכים ח' ח' 5 א"ע מתחם בית התלמוד תורה ח' ח' 9 א"ע מתחם המכניז לשי"ת קטנה הכלל החדשות - א"ע ח' ח' 3 א"ע

בית שטפנשט - נבנותים בקבר הגדוק שטפנשט ח' ח' רכ"ב * נבנותים כולל אברכים * בית נסת * מדרשי * מרבי מתנדבים לנזקים

הנסות אורחות ואש"ל ברומניה לקבוצת יורדים - בהונגריה מראש מתחם קבר האדמו"ר וראשוני שטפנשט רח אילוב"ש 2 מתחם מקוורד אש"ל - הונגריה

מפעל קבוצת דפחא וקבוצת דפחא עור וסיוע לשמירת מורשת בניו התנים ושמירת השנה.

אור תורתו ישועות תורה ברח"ט, אה"ח, נכסי חזוק ועברי יודות לעם בשנות, בהשתתפות נדו"ה השופטים ומכון הרבים

הספריה התורנית ומזוואן להנצחת הרה"ק הונגריה וזכר הצדיקים שטפנשט. מנוח תורני "תורת אמת - שטפנשט" להודאת חסדי רבותינו הקדושים לבית שטפנשט - חז"ן - חסדני וזמנה.

מפעל האנציקלופדיה לחכמי רומניה מספרי המכון ניון להשיג אנציקלופדיה מלמד שמעון בית רח"ו ב"ח אמת אמת - שטפנשט * רשפי סודש - חז"ן * סגולות סלונים - ניסן * עלי גבה: ח"א עניני כרות מילה, ח"ב עניני ברות מילה, ח"ג עניני נישואין ונעוה סאני, ח"ד עניני עדים - בדרה חלשוד - כנורו של משה - ננוני שטפנשט עתקים אלבום עם שני דיסקים

ז"ל על ידי מכון 'תורת אמת שטפנשט' הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע בדוא"ר: 6160303@gmail.com • טלפון: 03-579-03 • פקס: 03-616-5110

מותר האדם מן הבהמה

שור או כשב כי יולד (כב. כז)

רגיל היה הגה"ק בעל ה"דעת קדושים" מביטשאש זיע"א, שבעת דברו דברי מוסר והתעוררות לחתנים, היה מזכיר להם את הפסוק "ועיר פרא אדם יולד" (איוב יב), והיינו שאדם נולד כמו עיר פרא ושובב. וכך גם פירש הרד"ק: "ועיינו רואות שהבהמה מיום הולדה היא שומרת על עצמה מכל לכלוך ונוק, ואדרבה עוסקת בתועלתיה הנראים לשכלה הבהמי, אולם האדם לא כן הוא. וזה מרומז בפסוק "שור או כשב כי יולד" (כב. כז) כלומר, שמה שנוולד הרי הוא כמי שגדל כבר, מה שאין כן האדם בקטנותו, אדרבה ככל שהוא קטן הוא לוקח לפיו ומנסה לאכול דברים המזיקים לו ולגפשו, וכל זה הוא מחמת היצר-הרע אשר נמצא בקרבו מרגע יציאתו בטן אביו. "לפתח חטאת רובץ". וזה מחסדי הבורא יתברך שאדם יוכל לשנות את טבעו לטובה ולשוב אל קונו ולעשות רצונו ולא ללכת אחר תענוגי העולם אפילו בדברים שאילו קשים לגופו, כגון להתענות למען כבוד שמו יתברך וכדו, וזוהי המעלה הגדולה שלו כנגד הבהמה שנוולדת עם יצירה ותאוותיה ואינה נמנעת מהם, אפילו תהיה הבהמה הפיקחת ביותר.

ליבוה את התאוות

ובי תזבחו זבח תודה לה' לרצונכם תזבחו (כ"ב. כ"ט)

מסופר על אחד מגדולי הצדיקים שהיה דרכו בקודש לצוות שינקו לו בכל יום דג גדול לסעודת צהרים אף שהיה דמיון יקרים ולא אכל ממנו רק מעט מזער, ושאלו אותו המקורבים אליו, מאחר שכמעט אינו אוכל ממנו למה יוציא בכל יום הוצאה כזו בחנם, והשיב להם שבימי חרפו היה דרכו לסגף א"ע בסגופים גדולים, ועכשיו לעת זקנתו אין בו כח לסגף א"ע ולא נשאר לו שום תאוה לשום דבר, רק לרגים ע"כ הוא רוצה לבטל תאוותיו ולזכות בוה רצונו לפני השי"ת, ח"פ"ה (ויקרא כ"ב כ"ט) וכי תזבחו זבח תודה לה' לרצונכם תזבחו, לבטל תאוותכם ויהיה נחשב לקרבן.

(הרה"ק רבי יצחק אייזיק מסיניקא ז"ע בעל חקל יצחק)

מסירות נפש

"ונקדשתי בתוך בני ישראל" (כב. לב)

ידועים ומפורסמים הדברים הנשגבים שכתב הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק ז"ע בסעיף הראשון של ה"צעטלי קטן" בו הוא מדרוך את האדם הישראלי בדרך העולה בית ק-ל, שעליו לדעת ולזכור כי בכל עת של בטלה יהיו כל מעייניו בפסוק "ונקדשתי בתוך בני ישראל", שהיא מצוות עשה. וזו לשונו הק': "בכל עת ורגע שהוא פנוי מן התורה, ובפרט שהוא יושב בטל לבדו בחדר או שוכב על מיטתו ואינו יכול לישון, יהיה מהרהר במצוות עשה זו של ונקדשתי בתוך בני ישראל (ויקרא כב. לב). וידמה בפניו ויציר במחשבתו כאילו הא גדול ונורא בוער לפניו עד לב השמים, והוא בשביל קדושת השי"ת שובר את טבעו ומפיל את עצמו לאש על קידוש השי"ת, ומחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, ונמצא שאינו שוכב ויושב בטל רק מקיים מצוות עשה דאורייתא של ונקדשתי בתוך בני ישראל".

מסי"ג כדי להשרות שלום

הרה"ק רבי שמואל מסלונים היה נוהג לערוך נסיעות אל רבינו הק' האדמוה"י רבי דוד משה מטשרטקוב. הוא סיפר כי פעם אחת הגיעה לרבי מטשרטקוב פניה מאחת הקהילות, שראש-הקהל שם מתנשא על הציבור ומשום כך נגרמת מחלוקת בעיר. ביקש הרבי מרבי שמואל לנסוע לשם ולהסדיר את העניין. נסע רבי שמואל אל המקום והוא ושווח עם ראש-הקהילה והפציר בו לעזוב את תפקידו כדי שישורר השלום בעיר. השיב האיש: "אני מרגיש שאם אותר על התפקיד - לא אמשיך לחיות ואמות ח"ו". אמר לו רבי שמואל: "הלא פעמיים בכל יום אתה קורא קריאת שמע ומקבל עליך מסירות-נפש למען הקב"ה. מסור אפוא את נפשך למען השלום?". שמע האיש לעצתו של רבי שמואל, עזב את תפקידו והשלום חזר לעיר, וכמוכן שנפשו היתה לו במתנה והאיש לא מת מזה...

ענינו ע"י אכילה

ועניתם את נפשתיכם בתשעה לחודש בערב (כב. לב)

אמרו חז"ל (ברכות ה ע"ב) "וכי בתשעה מתענין והלא אין

מתענין אלא בעשירי אלא כל האוכל ושותה בתשיעי מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי". וקשה ומדוע באמת מעלה הכתוב על האוכל בערב יום הכפורים כאילו התענה. אמר רבינו הק' הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק ז"ע משום שכאשר מתבונן האדם וזוכר כמה נורא וקדוש היום הבא עליו כיצד יוכל להביא אוכל אל פיו וכי יש לך עינוי יותר גדול מאשר ליטב ולאכול בשעה כזו?.

הצדיק מרומם נשמות ישראל

והניף את העומר לפני ה' לרצונכם (כב. כ"א)

(כ"ק האדמו"ר רבי מרדכי שלמה מבאיאן זצ"ל)

ספירת העומר - סוד האחדות

כתב רבינו המהר"ל מפראג ז"ע: הנה אנו סופרים ארבעים ותשעה ימים מיום הבאת העומר עד יום קבלת התורה, לרמז דהא בהא תליא: "אם אין קמח - אין תורה, ואם אין תורה - אין קמח". והטעם שמנחת-העומר היתה מן השעורים, לפי שאמרו חז"ל (פסחים מ, א) כי השעורים חלקים המה, לכן הם רומזים על אהבת איש לרעהו, כי מחמת שהם חלקים הנם נדבקים יחד היטב, מה שאין כן בחיטים שהם סדוקות ורומזים על חור בין אדם לחברו. בימי הספירה עלינו לבקש שלום ואחווה, רעות ואחדות, ועל ידי זה יהיה לנו קיום וניצל מכל רע".

מובא בספד"ק "תולדות יעקב יוסף", כי באלו מ"ט יום מתקיים ח"ו צדיק מט לפני רשע", דהיינו שיכול כח הרע להתגבר על הצדיק, ועל ידי שאנו מרבים אהבה ושלום בינינו ניציל מכל הענין. כי הימים האלו מיוסדים על אהבת חברים ודבקות איש באחיו, וזוה נכלל גם שמירת הברית, כי ברית שלום ניתן לפנחס לעד, ותלמידי רבי עקיבא מתו בפרק זה על שלא נהגו כבוד זה לזה, ובמדרש קהלת מובא על שהיתה עינם צרה במשנתו של חברו (ע"פ פסחים ח, א).

(הרה"ק רבי זאב וואלף מסטריקוב ז"ע)

ימי המילואים

וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה (כב. כ"ט)

(דעת משה - הרה"ק רבי משה'נו מבאיאן-קראקא הי"ד ז"ע)

עבודת ימי הספירה

וספרתם לכם ממחרת השבת (כב. כ"ט)

צריך לידיע את מצבו הרוחני

וספרתם לכם (כב. כ"ט)

ענין ספירת העומר הוא שכל אחד מישראל צריך לידיע מידתו ומצבו הרוחני, דהינו שלא ירמה את עצמו שעל פי מעשיו הוא נחשב בין הזקנים, וזו היא ספירת העומר שכל

אחד יתבונן וידע מדרגתו, וכשיתבונן היטב במדרגתו לבטח יהיה נשבר לבו בקרבו ויקיים בו הכתוב (ישעי"ג. טו) ואני אשכח את דכא. וכאשר הש"ת יהיה איתנו, לא תשלט בנו שום אומה ולשון ונזכה לגאולה שלמה (הרה"ק רבי דוד מטאלאנא ז"ע)

גם ביום האחרון אפשר לתקן

עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום (כב. כ"ט),

הרה"ק רבי דוד משה האדמוה"י מטשרטקוב היה מבאר את הציווי שבנ"י נצטוו על ספירת החמישים יום, לצאת בכל יום משער אחד מהג' שערי טומאה ח"ו, ולדבק עצמו בכל יום בשער אחד משערי קדושה, עד שבוים החמישים יהיה ביכלתם להתדבק בג' שערי בינה לקבל התורה הקדושה, ונמצא באם עבר יום אחד או כמה ימים בלא שום תיקון, אזי נאבדו אלו הימים ונשאר האדם ח"ו דבוק בהג' שערי טומאה, אך השי"ת ברוב רחמיו נתן כח ביד האדם שאפילו אם בכל המ"ט ימים לא תיקן כלל, אעפ"כ יכול עוד ביום החמישים לתקן הכל בשלימות.

וזה פ"י הפסוק עד ממחרת השבת השביעית "תספרו", תוכלו אתם להטרה, מלשון ספיר ויהלום (שמות כח, יח), את החמישים יום שעברו בלא שום תיקון, תוכלו ביום החמישים לבד לתקן ולהתדבק בג' שערי בינה, וזה מחסד הבורא יתברך.

ומי שאין בכחו אף בסוף הספירה לטהר עצמו, אזי אין לו עצה אחרת רק לקשר עצמו אל הצדיק האמיתי והוא יעלהו, וע"י דבקותו הצדיק יזכה לטהר ולקדש עצמו.

(דברי דוד - טשרטקוב)

*

הרה"ק בעל ה"עבודת ישראל" מקאזניץ היה אומר שאם אחד לא עשה תשובה ולא התעורר את עצמו תיכף בתחילת ספירת העומר אל יאמר שאין לי עוד תקוה אלא "עד ממחרת השבת השביעית תספרו", שהכתוב בא לרמזו כי כל של תמי ימי הספירה ואפילו שנתו רק יום אחד מהספירה "תספרו" אזי תוכל ביום זה להאיר את כל ה"חמשים יום", על ידי תשובה, "והקרבתם מנחה חדשה לה'" אח"כ בשבועות" יראה לקרב את עצמו מחדש להיות מונח בין דרועין דמלכא [בזרעות המלך] וזהו מרומז ב"מנחה חדשה לה".

(עבודת ישראל - קאזניץ)

לימוד זכות על בני"

ועניתם את נפשתיכם (כב. כ"ז)

פעם בעת שישב מרן הסב"ק מרוז'ין לשולחנו הטהור בערב יום הקדוש, דיבר דיבורים קדושים ללמד זכות על ישראל, וביאר את כוונת הכתוב "ועניתם את נפשתיכם" וכך אמר לצאן מרעיתו: מחר ביום הדין הגדול והנורא, מה תענו על מעשיכם של אל השנה? אלא הכתוב אומר "ועניתם" הוא לשון תשובה ומענה על הדבר, פירוש שתענו להשי"ת, "את נפשתיכם", כי יש לכם נשמות קטנות בעקבתא דמשיחא ואין לכם שכל איך לעבוד לבורא עולמים, וזהו "ועניתם את נפשתיכם" שיש לכם נשמות קטנות. אבל מה אענה אני? לי אין שום תירוץ, אך מה יהיה תשובתי? ג"כ "ועניתם את נפשתיכם" - שנתת אותי בין נשמות קטנות וצריך אני לעשות כמעשיהם.

(כנסת ישראל)

מצוות אכילה לחולה

ועניתם את נפשתיכם (כב. כ"ז)

מסופר על הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוסוב זיע"א, שהיה חולה במחלה קשה ונאסר עליו לצום ביום-הכיפורים. חששו חסידיו פן יאבה רבם לצום למרות מחלתו, ופנו להרה"ק רבי יהושע מבעלז זיע"א שהיה מחותנו, שישיעו עליו לדימנע מן הצום. הריץ הרה"ק מבעלז אגרת לרבי מנחם מנדל וכה כתב: ביום-הכיפורים אחד אנחנו מצווים ועומדים לבלתי אכול כלל-הכיפורים וכן לאכול במקום המצטרך משום "ונשמרתם לנפשתיכם". וזכרני עת חלה אבי הרה"ק רבי שלום זיע"א, חששנו פן יסרב לאכול, אך הוא בצדקתו הודרו אחרי כל-נדרי לבקש אוכל כפי שהיה צריך, ואמר 'הריני מוכן לקיים מצוות בוראי של "ונשמרתם לנפשתיכם" ואכל בשמחה יתירה, שלא ראינו כמותה רק בעת שאכל מצה או נטל לולב".

סגולות מלכים

סגולות ועניני ספירת העומר וחודש אייר

עד מזהדת השבת השביעית תספרו המישים יום (כ"ג ט"ז)

הקדושים והטהורים היוצאים מהמזמורים הללו היוצאים מ"ר"ת וס'ת ובזכות אבותינו הקדושים הברכה יצחק ויעקב שיהיה זה המלח לי לשמי פ"ב פ"ב (או לשם מי שירצה) ולכל מי שישא המלח הזה עליו יהיה לו למגן וצנה מדבר וממגפה ומעין הרע ומכל דבר רע, אכ"ר. ואח"כ יתן המלח בידו ויספור העומר וכן יעשה כל ימי הספירה ויהיה שלא ישם המלח על הארץ ושהיה בידו בשעת ברכה ואח"כ יהיה זה מסוגל הרבה לעין הרע ויעיל כמו קמיע מומחה ופקיע.

בית הבחירה (לרבי אברהם חמוי) דיני העומר אות טז

אפילו גויים סופרים ספירת העומר

שמעתי מאבי שפעם אמר היהודי הק' מפרשיסחא ז"ל לוקנינו מהר"ל (ר' לייבוש ברלינר מפיעטרקוב) ועוד שני ריעיו מתלמידיו המפורסמים של הברואים מוכרחים לספור בימי הספירה בלשונם מספר הימים אף עכו"ם, והיה לפלא בעיניהם, ולקחו במוכח עכו"ם אחד לביתו והיה עמו כל מעת לעת, ושמעו כל מה שידבר, וסיפר להם מעשה שהיה לו עם בהמה שמכר בעד סכום דוקאטיץ וסכום הזהובים ושמעו מן העכ"ם הזה מספר הספירה.

בית צדיק (פלונסק)

ימי הספירה מסוגלים לעבודת ה'

ואין ספק אלא שבזה הזמן נהיה יותר מוכנים לקבל כל דבר מעבודת הש"י יותר מזמן אחר, כי הרושם אשר קבלו נפשותינו או יתנוצץ.

פירוש היע"ץ על אבות פ"ו מ"א

לפי שהוא שם המזמור וכו' ע"כ ועיין לו שם מה שכתב עוד באורך.

(גלא עמקתא עמוד שני"ח)

בספר מנהגי ארץ ישראל למהר"א גלאנטי ז"ל שכתב בכל לילה כשקוראים מזמור זה אחרי ספירת העומר, כשמיגיעים לאותה חובה שהיא כנגד אותה הלילה מרימים קול באותה תיבה להורות כי תיבה זו היא של לילה זו ויש קבלה בידם שמי שמכוין בזה לא ינזק לילה אחת בבית האסורים אפילו שיהיה אסור בדיני נפשות. (מנהגי ארץ ישראל סימן כ"ג אות ה')

מצאתי כתוב בשם אגרת הרמב"ן דכל ימי העומר כשאומרים ברכת כהנים אם יאמר היחיד מזמור זה יצליח במעשיו ואם יסתכל בצורת המנורה לא יא נזוק כל היום ומסיים טוב לאמר בכל יום וכל האומר בצורת המנורה בכל יום בהנץ החמה לא יקרה לו שום מקרה רע וחשוב כאילו הדליק את הנרות בביהמ"ק, עכ"ל.

שלמי ציבור (לרבי ישראל יעקב אלגאזי) הלכות ספירת העומר אות לו

מלח בשעת ספירת העומר סגולה לעין הרע

סגולה וטוב גדול בלילה א' של ספירת העומר יקח בידו מעט מלח ויקרא עליו מזמורים אלו שיר המעלות שמחתו וכו' ומשמור קל"א לא גבה לבי וכו' ומזמור קל"ג הנה מה טוב וכו' ואח"כ יקרא פרשת העומר ככתוב לפניך ויאמר אח"כ תפלה זו:

יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו בזכות ספירת העומר אשר צויתנו בתורתך ובזכות שמותיך

חודש אייר - ימים מסוגלים

הזה התחיל המן לירד לחם אבירים [תהלים עה כה] לחם הנבלע באבירים [וימא עה ע"ב], ולא היה בא מזה שום חולי ושום מכאוב, נמצא בחדש הזה נתפראו כל החולאים, על כן נשאר טבע קיים בחדש הזה סגולה לרפואה, עיין מ"ש לקמן סימן ה'.

בני יששכר מאמרי חדש אייר מאמר א אות ג

מסוגל לפרנסה

ועל כן עקר המן התחיל לירד לישראל בימי הספירה, כי בט"ו באייר ירד להם המן, כי עקר הפרנסה הקדושה נמשכת על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שהוא בחינת ספירת העומר כנ"ל, וזה שאומרים אחר הספירה, ארץ נתנה יבולה ויברכנו אלהים וכו', כי עקר הברכה והפרנסה נמשך משם כנ"ל, ועל ידי זה זוכים לקבלת התורה בשבועות כנ"ל.

ליקוטי הלכות תחומין הלכה ה אות ט

מסוגל לדיעות והשגת התורה

הנה גם מתנת הבאר ניתן לישראל בחדש הזה חדש אייר. הנה הוא ג"כ מטעם המבואר לעיל סימן ד' ה' שהחדש הזה הכנה לתורה, והנה הבאר מסוגל לדיעות והשגת התורה, וידוע מה שעשה מרן האריז"ל לתלמידו מהר"ח זוללה"ה ששט עמו בספינה ונתן לו לשתות מימה של טבריה ממקום הכברה בים ששם הוא הבאר ואמר לו שבזה יהיה לו לב מבין וידיעה והשכל ברזון דאורייתא, ואגב באתי להודיעך מה שהקשו הקדמונים מפני מה צוה הש"י לעשות זכר לענני כבוד ולא צוה לעשות זכר למן ובאר, נראה לי הטעם מבואר בפסוק בסוכות תשב וכו' כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרים [ויקרא כג מב], רצ"ל מתנת ענני הכבוד היה תיכף בחדש ניסן בהוציא אותם מארץ מצרים, וכתיב למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך [דברים טז ג], על כן מחוייבים לעשות זכר לענני כבוד שהיה תיכף בעת צאת בני ישראל ממצרים, משא"כ מתנת באר ומן זה לא ניתן להם עד חדש אייר.

בני יששכר מאמרי חדש אייר מאמר א אות ו

אמירת למנצה בנגינות מזמור שיר בספירת העומר

גם ראיתי למוז"ל מקפיד וזהיר מאד לומר אחר ספירת העומר מזמור אלהים יחננו כו' כולו מעומד ולכוין בכל יום ויום מן המ"ט ימים בתי' א' ממ"ט תי' שיש בזה המזמור. גם יכוין באות א' ממ"ט אותיות שיש בפסוק ישמחו וירננו כו' וזה מספר אותיות המ"ט של הפ' ישמחו כו' כדי שלא תטעה בהם תיבת לאמים חסר ו' תשפוט מלא ו' תי' משור מלא ו'.

(שער הכוונות דרושי הפסח דרוש יא)

במזמור הזה תמצא ז' פסוקים כנגד ז' שבועות שבין פסח לעצרת ויש בו מ"ט תיבות כנגד מ"ט ימי העומר, ולכן ראוי לאומר בימי העומר גם הם מ"ט שערי בינה והשבעה פסוקים הם כנגד ז' קני מנורה ותמצא קו האמצעי הוא גדול שבהם ויש בו מ"ט אותיות גם כן ג' פסוקים מכאן וג' פסוקים מכאן וכו', והנה חתם כל המזמור בשם אהי"ה והעלים אותו בסוף המזמור וכו' ובעבור כל אלו הענינים שיש בזה המזמור ראוי לאומר בכל יום בימי ספירת העומר כדי שיתברכו מזונותיו של אדם וכו'. כל השונה מזמור זה כאילו הדליק מנורה הטהורה בבית המקדש וכאילו מקבל פני שכינה ואינו נזוק אותו היום ואין מזונותיו חסרים ועוד דברים הרבה שמועיל לאדם וכו'. מסורת מאבותינו בידינו שכל מי שקורא המזמור הזה בכוונה בימי העומר מובטח שאינו נזוק מאומות העולם כל אותה שנה ויהיה נשמר מהם. והטעם כי ימי הספירה הם מ"ט ובמזמור הזה יש מ"ט תיבות ממילת אלהים וכו' ופסוק למנצה אינו מן המנין

גשמים שבין פסח לעצרת

הגשמים שהם מפסח עד עצרת הם רפואה גדולה לכל התחלואים שאין כמוהו בכל הרפואות, היינו לעמוד ראשו מגולה קצת על הגשם שיוירד עליו, גם לפתוח פיו שידרו לתוכו, ומעצרת ואילך יש מהם טובים לרפואה, היינו היורדים בזמן שהארץ צריכה להם אז הם טובים לרפואה, ז"ל הזהיר פ' תזריע כ"ד בזמנא דאסני קב"ה חסד בעלמא בעי ב"נ למיהך בשוקא וכו' וכולא עביד טובי ע"ש היטב.

(אמרי פנחס שער ד שבת ומועדים אות שה)

חודש אייר מסוגל לרפואה

כמו שאמרנו הטבעיים, כי ימי אייר, והן מפסחא לעצרתא (כן להדיא בשבת קמו: כולוה שקייני [משקין לרפואה רש"י] מדיבחא עד עצרתא מעלי, וכו' עוד כו"ג פסחים מב ע"ב), עלולים לרפואה הגוף, והרפואה תועיל מאוד יותר ויותר משאר ימים.

יערות דבש ח"א דרוש ו

הנה הרופאים הסכימו על חודש אייר לסגולה לרפואה. והגם שהם מונין לחדשים, בודאי נשתלשל הענין מחכמת ישראל שרומז כי אייר בגימטריא אר"ך שמשם בא הרפואה על שם ארוכה ומרפא.

עבודת ישראל - ליקוטים

הנה נודע דברי הרבי ר"ב מפרשיסחא זצלה"ה ז"ע, ר"ת 'אייר אני ה' רופאך (שמות ט"ו, כ"ו), ואייר מלא בשני יוד"ן, כתבו הסה"ק, ר"ת אברהם יצחק יעקב רחל. כל המחלה אשר שמת' במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך, וחז"ל הקשו (סנהדרין ק"א. ע"ש) וכי מאחר שלא שם רפואה למה, ותירצו חז"ל שהקדים רפואה למכה, כי מטרת כוונת האב הרחמן איננו ליסר ולהכות ח"ו, כי כוונתו רק בתכלית היסורין, היינו הרפואה, ואין באפשרי להיות הרפואה בלתי היות מכה מקודם, והענין הוא אם זוכה האדם לדעת השלימות שהוא

ספר ישמח ישראל - פרשת מצורע אות ב

גם כל הרפואות באין מן הארץ, ועל כן בעת שהארץ נותנת יכולה, שנותנת כח בכל האילנות והצמחים, הדינו בזמן החניטה שהוא בחדש אייר או י"ש כח יותר בכל הרפואות כי אז נותנת הארץ בהם כח. אבל בזמן אחר, אפלו אם יקחו אותן הרפואות בעצמן, אין להם זה הכח ועל כן לוקחין רפואות בחדש אייר שהוא (מ"א).

ליקוטי מוהר"ן מהר"ק סימן רעז

חדש אייר הוא נבחר ומנוסה בחכמת הרפואה שהוא מסוגל לרפואה להריק האצטומכא מן העיפושם וחולשת המרה, ונ"ל הטעם דנשאר זה בסגולה בחדש הזה, דנהג כל החולשות והחולאים עפ"י הירוב באים מן המאכלים שאינם לפי מזג האדם, והנה בחדש

בענין תמימות בלי"ל שבועות

וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאתכם את עומר התנופה שבע שבתות

תמימות תהיינה (פירי כ"ג פסוק ט"ו)

יתבאר בעז"ה קצת בדין תמימות, במש"כ הפוסקים דיש לאחור תפלת ערבית בצאת הכוכבים או קידוש של ליל חג השבועות משום דין תמימות. [לפמלא ולא להלכת].

א) דברי הש"ה וביאורם

כ' הש"ה ה'ק' (והובא במג"א ר"ס תצ"ד בשם עמק תברכה לאבי השליה, וז"ל מהש"ה) וז"ל וקבלת זמור הגאון מהר"ש ז"ל מלובלין שקבל הגאון רבינו יעקב פולק ז"ל שלא לעשות קידוש ולאכול בליל ראשון של חג שבועות עד צאת"ה להסעם מפני שבספירה כתיב שבע שבתות תמימות תהיינה, וא"כ שחמקדש בעוד יום מחסר אותו המקצת ממ"ט ימי הספירה שהרי חג שבועות הוא אלא ספירה וכשיש ספירה ימי שבועות וכשמקדש א"כ מקבל כ"ע חג ומחסר אותו המקצת ממי הספירה ונמצא שאינו תמימות וכו' עכ"ל.

והנה פשוט דבריהם נראה דהקפידא הוא רק שלא לעשות קידוש או להתפלל ערבית מבעוד יום, אבל לא כי דאין תוספת יום ב' בשבועות חלל ויעקר, אבל באמת דין תוספת יום הוא מה"ת או מדרבנן ישנו גם בליל שבועות כשאר יו"ט, ואך נאמר שלא לקדש או להתפלל ערבית מבעוד יום [הנה"ה תבאר החילוק בעז"ה]. וכן העלה בתשובות והנהגות (ה"ד ק"א) אלא שהוסף דע"פ לא יאמר היינו מקבל עלינו תוספת קודשת החג, אלא יאמר תוספת יו"ט, והנה"ה קידוש שלי"ה היע"ד דלפ"ד הגרע"א (סי' רמ"א) דכל שהוכיח שבת (שבתא טבא) יצא יד"ח קודש מדא"ל, א"כ אולי יש ליהדר לא לומר בשבועות קודש צאה"ה: י"ט, שאז יו"ט יד"ח קידוש, אא"כ מכוון שלא לצאת, ודחה דשאני שבת שזה לשון הכתוב בתורה משא"כ יו"ט זצ"ל, וכן מש"כ מהר"ל (תשרי ל"ג ד"א ד"א) דהא להוסיף מחול על הקודש ב"ה דיומא דדינא הוא, אן כונתו שלא יקבל תוספת יו"ט של שבתא מלאכה, אלא שלא יקבל קודשת היום וטעם משום דדינא דהוא וכו' ולכן נשים נהגות להודיק נר יו"ט קודש חג גם בשבועות [בר"ת] ואין לחוש בזה, [וכ"כ הגרש"א זצ"ל בהלכות שלחן] וכו' ע"ש, וכ"כ ברש"י להורות נתן (ה"ח ס"א) ע"ש שביאר זה, והגאב גם מן החת"ס (בפירוש) דגם בערב שבועות מוסיפין מחול על הקודש, ע"ש.

ב) מה הדין אם בדיעבד התפלל קידוש מבע"ה

והנה פשוט דברי הפוסקים משמע דהאי דינא שלא להתפלל ערבית וכן שלא לקדש מבע"ה, אי"ז אלא לכתח"י ואינו לעיכושא, ואם עבר וקידש מבע"ה מהני הקידוש אבל באמת בסכסא יל"ד בזה, דהנה כ' השו"ע (סי' ס"ד ס"ד) אם ביום המעועך טעו ציבור וחשבו שחשיכה והדליקו נרות והתפללו תפלת ערבית של שבת ואח"כ נתפורזו העניים וזרחו המתה, אי"ז לחזור ולהתפלל ערבית (אם שנהפגלו היה מפלג המנהג למעלה) וכו' עכ"ל השו"ע, ובהמשך השו"ע אם איתא דהם מותרים בעשיית מלאכה דקבלת שבת היתה בטעות [ולכא"ה טעות בדין דעו טעות במציאתה], וי"א שאותם שהדליקו נרות אסורים במלאכה, וביאר המש"ב דקבלת שבת היא ע"י הדלקה עדיפא דאית בה מעשה, וא"כ לכא"ה ה"ה קידוש [ועי' בביאור] עם בשם הגר"א, אבל ע"כ"פ במעריב לתוך כו"ע ה"י קבלת שבת בטעות ולי"ש קבלה, והנה א"כ ה"ה בליל יו"ט דשבועות אלא התפלל בטעות קודם שקיעה"ח לכא"ה נמצא דהוא התפלל ביום המ"ט לספירה, ולא כהנהגה בשבועות, ול"ש אז להתפלל ערבית של שבועות, וההובל בין המקרה של השו"ע אינו זר ומתפלל לבין המקרה דגן הוא לא דשאני הכא הדיה לו ב' עשיות גם בזמן גם בדין דאין להתפלל ערבית מקודם, אלא אפי' אם הוא לא טעה בדין, מ"מ ל"ש להתפלל תפלת ערבית של שבועות בתוך דין שבת, והמ"ט של ספירה"ע דזה תרתי דסתרי. משא"כ תפלת שבת ביום ו' אי"ז תרתי דסתרי, דיום ו' ישנו בתורת תוספת שבת הדין.

חסידיים העוסקים תמיד בהשגחה פרטית

בבואנו לבאר את יסודות האמונה. שומה עלינו להביא את דבריו הקדושים של רבינו הר"ק רבי ישראל מרוז'ין ז"ע. כתוב בחבקוק (ב. ה) וצדיק באמונתו יחיה, פירוש: מי שמלמד כל חיותו עם אמונה הרי הוא זוכה להיות נקרא צדיק. והכוונה שכל חיותו באמונה, היינו אמונה בכל הפרטים. שמאמין שכל הדברים שבאו לכלל היותו יש בהם ניצוץ של שרשם שנקלחו אותם, והוא מסתכל תמיד על רוחניות הדברים כדי לקרוב המה, ואלמלא שפעת חיותו וכוחו יתברך הכל ללא נחשב. וכשמאמין בזה אינו להוט לתאוות עולם הזה כי הוא מאמין שחריצות פעולותיו ומחשבותיו לא יועילו כלום נגד רצון ה', ואפי' אם יום וליילה לא ינוח ממעשה ידיו, אין בידו להוסיף או לגרוע על מה שנגזר לו ממנו יתברך, רק שהוא מוכרח לעשות את ההכרח כמו שנאמר (דברים טו. ח), 'וברוך' ה' אלוקיך בכל אשר תעשה', וממילא אינו מכניס כל חיותו ונפשו בעשיותיו ואינו נכשל במחשבת כוחו ורעוץ ידיו עשו לי את החיל הזה. גם מחמת אמונה זו יש לו זמן להיות ממאיר דחושבנא, אך עברו עלינו עשותיו ורגעיו האם מילא בהם את חובתו שלמענו בא לעולם הזה, ובודאי שאם האדם חי תמיד עם חשבותו כאלו רצוהו שמו נאה לו להיות נקרא צדיק.

ובזה ביאר את הכתוב בפרשתינו (ב. טו), 'וספרתם לכם ממחרת השבת' כלומר שהשק"ה מצווה את עם ישראל שהם צריכים לזכור מחשבותיהם ומעשיהם בענייני 'לכם' כלומר בעניינים שבאישיותם. ומאין תשאבו הכוח הזה שתוכלו לזכור את ענייני ה'לכם'. התשובה היא - 'ממחרת השבת' היינו מכוח האמונה בהשם יתברך, כי 'ממחרת' מורה על אמונה, שאמונה שייך רק על דבר שאינו יודע ואינו משיג בשכלו אלא מאמין שכן הוא, כמו יום המחרת שהשם יתברך, כי 'ממחרת' מורה על אמונה, דקוב"ה. והנה ממחרת השבת מכוח האמונה בהשם יתברך תוכלו לזכור את ענייני ה'לכם'.

סיפר החסיד המופלא רבי נטע ציינורט זצ"ל מירושלים, בבחרותו הצעיר לו להצטרף להבורות דורשי ה' וחושבי שמו. התלבט לאיזה מהם להתקרב, לכן שאל את הר"ק רבי ישראל מהוסיאטין ז"ע כדת מה לעשות. השיב לו הרבי שיסתובב אך ורק אצל החסידים העוסקים תמיד בהשגחה פרטית, כ' זה כל האדם'.

עליהם השבת אף דעדיין לא שמעו תקיעת שופר [בה"ה שחל ביום ג'] וז"ל ונראה וכו' דלא מהני ליה לאפקועי החוב של שופר דקבלה שלו אף עדיף משבועה, וק"י"ל אין שבועה חלה לעבור על המצוה וכו' עכ"ל, הרי במבואר בדברי השו"ע דקבלת שבת אינה חלה לבטל את המצוה, וא"כ ה"ה כאן אם התפלל מעריב, דבטיול דין תמימות הוא בדין נמצא לעבור על המצוה, כיון דתמימות אינו לעיכושא, וכמ"כ השו"ע (ר"ס תפ"ט) דאם שכח לספור בחולית הלילה סופר כל הלילה. [אך דיש לחלק התם ע"פ יש לו את חולית הלילה א"כ מספיר למפרע, אך אי"ז לתכתיב משא"כ כאן שהוא מבטל חלק מהיום לגמרי שלא ידא בתורת הספירה אלא בתורת שבועות], ועוד אם דין תמימות הוא רק דבדין שבת כיון שזה נשבע לבטל את המצוה [דבריו ש"ס] הם דאדיר בתקנת שופר ביום השני שהוא חבול כבר ה"ה הגרע"א שם ואמרי', ובאג"ר (א"ח ד' ז' ט', ב) כ' ע"פ ה"ה ה"ה ש' דמי שלא ספור בליל ו' ונזכר ביום אחר שקיבל עליו את השבת, יכול לספור דאין בכח קבלת שבת להפקיע את המצוה [מלכו הסכר דקבלת שבת] וע"י בזה בפוסקים.

והנה בס' נתיבי מועד ה'ק' דלפ"ד ה"ה ה"ה ש' צריך להיות שאפי' אם יקבל עליו תוספת שבועות אין שזה יחול אלו לא ידע ויעיל לבטל את המצוה כיון דזה תוספת שבועות, רק דיש חילוקים פשוט דהכא ל"ש למימר הכי, דא"א לחלק כן, דהתוספת יחול זה לא יועיל לבטל דין תמימות, דהרי זה תרת"י דסתרי אהרדי, דאם זה תוספת שבועות לכל דבריו הרי שאפי"ל תמימות [תוספת משבית מלאכה בקושא אפטר למעב].

והנה יש מבארים דברי ה"ה דאין להתפלל מבע"ה משום דכ"ז שלא נשלם מ"ט עם תמימות אחת לא מטא זימנא דחג השבועות, ולפ"י גם בדיעבד צריך שלא יועיל הקידוש והמעריב, והרי בדברי הפוסקים משמע דהדין הוא רק לכתח"י, וכן ברש"י להורות נתן (שם) דייק מדברי הש"ה דזה רק לכתח"י וצ"ע.

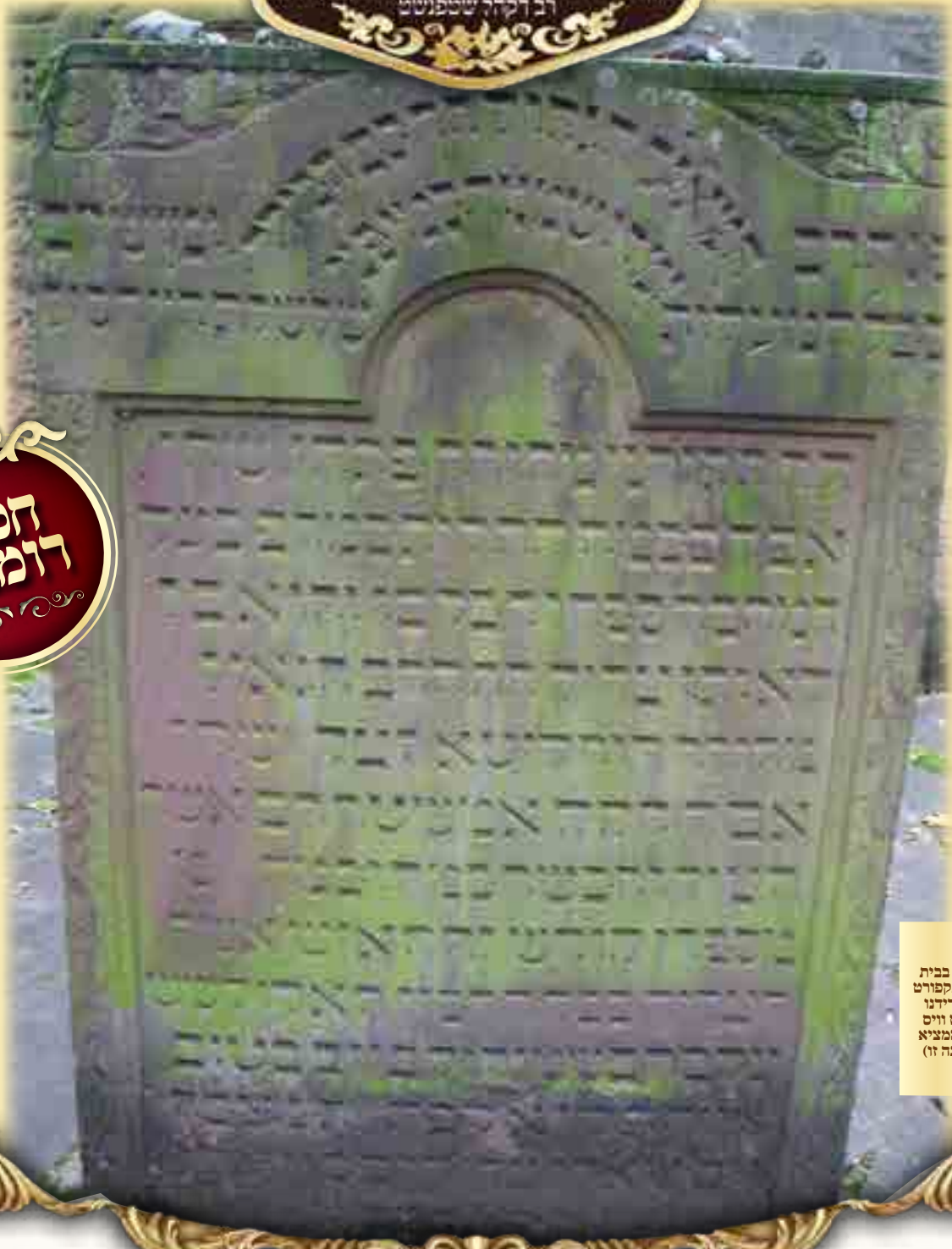
[הצ"ח] (בהתקם דבר ובמשך דבר ובהתקם שאלוהי והשם הכמה והבין שלמה ועוד) שאלו שאין דין תוספת שבועות, רק דיש חילוקים בדבריהם אם זה מדרשא דבעצם היום הזה או משום תמימות, וא"כ יו"ט, ועי' גם בחי"ט מש"כ באור לגבי בעצם היום הזה ביוה"כ ועי' בחי' ה"ה (כ"ג).

והנה בס' ויבניו במקרא (להרמ"מ קארפ שליט"א) ה'ק' מדוע ענין ספירה"ע שייך לפרשת המעויות, וכ' ללא בזה ע"פ הרמב"ן ש"כ דמפסח ועוד עזרת הוא חג אחד וכל ימי הספירה הם בחולו של מועד וכו', ושפיר ימי הספירה הם בכלל מועדי ה' עכ"ה. ונראה בעיני' השליח עזר ביאר בזה ע"פ דבריו היודעים אלא זמנו הר"ב (סי' ע"ב) שאין תאריך מסוים חל השבועות, אלא זמנו תלוי רק במ"ט יום לספירה"ע, וכדנתיא (בה"ה ה) עצרת פעמים ה' קביעת הזמן של חג השבועות ונפלא.

וה"ד שזכה לתהור ולהתקדש בקדושה של מעלה ולשפיע ברכות.

מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקלה שטפניש

חכמי
גרמניה

מוצבת קברו בבית
העלמין בפרנקפורט
(תש"ח) לידנו
הרב בעריש וויס
שליט"א שהמציא
לידינו תמונה זו

הגאון רבי פתחיה לידא זצ"ל
אבד"ק יאס ועוד כמה קהילות
נסתלק י"ט אייר תקי"א ומנו"כ בפרנקפורט דמיין גרמניה

באר בשדה - שטפניש

תקציר על גאוני יאס

ה'שילהויף' ביאס, המוכר כיום כהאפטע שוהל, (באר בשדה 241), עתה (בגליונינו זה 280) מביאים אנו מעט מתולדותיו של הגאון רבי פתחיה לידא זצ"ל שכינה ברבנות יאס בתנ"ב (אור בת"ע). את האמת לא נכחד, כי סדר השנים ותולדותיהם בפרוטרוט עדין לא נחקרו די צרכם, ויתכן ולא ירדנו לחקר האמת ההיסטורית, וזאת בשל חוסר בפרטים ובמאמרים מחקריים ועובדתיים על גאוני רומניה וחכמי יאס, ועוד חזון למועד לעשות סדר וצדק היסטורי עם אותם גאוני וחכמי רומניה, שרבים מהם נעלמו ונשכחו במרוצת הדורות.

בדרכו למקומות נוספים, (באר בשדה 252), אם נקבל את המחקר כי רבי שלמה בן ערבי כיהן 40 שנה ביאס, הרי שיתכן ויש לנו המשך ישיר לשושלת רבני יאס, כאשר אנו מתודעים לרב ומקובל נוסף בעל שיעור קומה שמצא כר נרחב לפעילות תורנית וכהונת רב ליהודי יאס בדמות הגאון המקובל רבי נתן נטע הנובר הי"ד זצ"ל המפורסם בסידורו שערי ציון שאף נדפס ביאס בתר"ג, את רבי נתן נטע מוצאים אנו ביאס משנת ת"כ לערך, ויש אומרים כי הגיע ליאס כדי ללמוד תורת הנסתר מפי רבי שלמה בן ארויה הנ"ל, כהונתו הייתה בבית הכנסת הגדולה

***

כתב על כך בקינתו:

ה' ברחמי הצילנו מחרב פריעה, בעיר מולדתי מקום גדולה אשר נתגדלתי ונתרוממתי והייתי מתנשא לכל לראש בתוך עם קודש, עיר ואם בישראל בק"ק לבוב יצ"ו. והנה אורך היריעה האחת ושתיים שהן ארבע לא יספיק כמים מדלי אוקי דידן, והצרות ותרבות רעות הקורות בעוה"ר בק"ק לבוב בקרתי עליזה קריה נאמנה והעדינה ואתנו הנמלטים מתוך ההפיכה, מתי מעט מעט זעיר שם, זעיר שם, ונער יכתבם, נעצרים בסביבות העיר ביום אשר גבר האויב ותבקע

תמונה עתיקה ממזבת קברו של רבי פתחיה לידא זצ"ל

טוב, והיום קובל כי הוסיף יגון על מכאובי, יגעי באנחתי ומנוחה לא מצאתי, היתה לי נחלתי כאריה ביער, עזבתי את ביתי נטשתי את נחלתי נתתי ידיות נפשי בכף אויבים, קולם כנחש כי בחיל ילכו, ובקרדומות באו כחוטבי עצים, ואמרו כולם קומו למלחמה, ומרעה לרעה יצאו לנגדנו, הבנים מלקטים עצים, והאבות מבערים וגרמו להרגנו על הפרישה, אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי בזכרי העירה, מאז היתה בנוי על תלה לתלפיות מאירה, איכה ארץ עיפתה כמו אופל וצלמות לא סדרים, אין מנהל ואין מנחם לה איש לדרוכו פנה הלך, ילך בלא כח אבנים, להמלט על נפשו מפני רודף כי מלא קרא אחרינו, ולעת אשר קוינו לשלם להיות מרפא כי האויב פנה עורף, והנה בעתה, בעיתי אלדים, יערכים להכרית עולל ויונק ואנכי הייתי עמהם בתוך המנים, בתוך עם היתי יושב, גם עלי העביר הכוס הזה בחמתו בקהל ה', ואז אמרתי ונדרתי לה' נדרתי כאותן הנודרים בעת צרה לקיים הברית והשבועה אשר נשבעתי לדוד אבי אשר צוה לפני מותו להביא מנחתו על מזבח הדפוס מהעיר הזאת ואת ביתו בית נכון ונישא.

ברבנות יאס

לאחר הצרות והפרעות הרבות בלבוב, התמנה רבי פתחיה כרב אב"ד ביאס והסביבה, וכפי שהעיד על עצמו שיצא מאפילה לאורה ולרווחה. וכך כתב לאחר דברי קינתו בהקדמה לספר "עיר דוד":

ומתוך צרה גדולה הוציאנו ה' לרווחות, לששון ולשמחות, וקבלנו לאב"ד ולר"מ בק"ק יאסי והמדינה, ותשבע נפשי שובע שמחות, ונחלתי היתה לרווחות ונתן לי נחלה בלי מצרים, ועל מי מנוחות.

ואף אביו רבי דוד הזכיר עובדה זו בהקדמתו לספרו "עיר דוד": "זאת אשר זכיתי, בעיני ראיתי ובאוזני שמעתי, מפי בני ידיתי וידדי ה', הרב הגדול המופלג והמושלם מוהר"ר פתחיה, אב בחכמה ורח בשנים וטוב נמי לדרשה, ראש ומנהיג הקהילה דק"ק לבוב ומקורב נתקבל לאב"ד לק"ק יאסי והמדינה, עליו נאמר אם חכם בני ישמח ליבי גם אני". (אמנם יתכן כי לפי חישוב השנים רבי פתחיה לא היה רב ביאס בשנות חיי אביו, אך לאור העובדה שאביו ציין זאת בדבריו, יתכן כי בחיי אביו כבר ניקשו למנותו כרב ביאסי אולם עד שהדבר נעשה בפועל נסתלק אביו לבית עולמו).

יסע מיאס ויחנה בלאקאטש

ביאסי לא ארכו לו הימים, ולאחר זמן לא ארוך עבר לכהן ברבנות בלאקאטש.

בתקופה זו מתה עליו אמו הרבנית בת ר' זאב וולף ר' יזופיש מלבוב, שהאריכה ימים אחרי מות בעלה הג' ר' דוד לידא ז"ל. וכה אמר עליה בנה בקינתו: "ועל דא וודאי קא בכינא, על הלוח אמי אני בוכה ומבכה אחרים עימי ודמעתי על לחיי מאין הפגות, על פטירת אמי הצנועה הגבירה והחסודה, הרבנית מרת מרים, בת אדוני אבי זקני המפורסם לשם

ושרים בידם נתלו ופני זקנים לא נהדרו, ואחר כך נשאו את רדידנו מעלינו שוללנו ובזינו בזיזי דבזיזי הוצגים ככלי ריק כמצולה שאין בה דגים, ועוללים שואלים ללחם ופורש אין להם, לא אליכם כל עוברי דרך, ובכל זאת לא שב אף ה' ועוד ידו נטויה במכת דבר רעה ובמגיפה קשה ר"ל, איכה ישבה בדד העיר גלמודה מיושביה, הזאת אשר יאמרו עליה עיר כלילת יופי משוש כל הארץ, מלאה חכמים וסופרים גדולים בתורה ובמעשים טובים, בצדקה ובגמילות-חסדים, והארץ האירה מכבודם, ועתה נהפך עליהם בלהות, בני ציון היקרים המסולאים בפז, איכה נהפכו פניהם כשולי קדירה, תשתכנה אבני קודש בראש כל חוצות, ביום אכלתם חרב וקרח בלילה, אוי לאזנים שכך שומעות, נשארנו מעט מהרבה, והשרידים אשר ה' קורא בהם פליטת חרב ולחומי רשף שרדו, ולא נשארו שניים בנייה, ובתי-כנסיות וכל בית גדול שהיו מגדלים בו תורה, שערי שוממים, ודרכי ציון אבלות מבלי באי מועד. במסותרים תכסה נפשינו ודמעתינו על לחיינו מאין הפגות, וידנו כבדה באנחתינו. התבוננו וקראו למקוננות ותמהרנה ותשאנה עלינו נהי ותרדנה עינינו דמעה ועפעפינו יזלו מים, והייתי כאיש נדהם וכגבור אשר לא יוכל להושיע, והייתי כערער בערבה לא יראה כי יבוא

מאמרנו דגן עוסק באחד מרבני הקדומים של העיר הגדולה לאלוקים - יאס, אשר הרה"ק מאפטא זצ"ל התבטא עליה בבואו לכהן בה ברבנות יא"ס, כי יאס ר"ת סוף ארץ ישראל, בגליונינו באר בשדה הבאנו בעבר תיעודים רבים על רבני העיר יאס, עוד מלפני 4300 שנה ומעלה, הראשון שהזכרנו וכתבנו עליו בארוכה הוא רבי שלמה בן ערבי (ארויה), מי שכינה לערך משנת ש"ט למשך 40 שנה, (באר בשדה 252), כמה שנים אח"כ מוצאים אנו את היש"ר מקאנדיה אשר בשנת ש"א לערך הגיע לקנות חכמה ודעת מפי רבי שלמה בן ערבי (ארויה), עד שהמשיך

בית אביו

לפני כשלוש מאות שנה ויותר, בשנת תנ"ב או ת"ע לערך, כיהן ברבנות ק"ק יאס הגאון רבי פתחיה לידא, בנו של הגאון רבי דוד גולד בעיר זוועלין שבווהלין פולין כיום באוקראינה, שם כיהן אביו רבי אריה ליב כאב"ד. הוא היה בן אחותו של רבי משה רבקה, מחבר הספר 'באר הגולה', ותלמידו של רבי יהושע העשיל מקרקוב, הוא זכה לשם לידא על שם העיר הראשונה בה כיהן כרב בשנת ה'תל"א, כן שימש ברבנות בערים שוואל, אוסטראה, מיינץ והחל בשנת ה'ת"מ כרבה של הקהילה האשכנזית של אמסטרדם.

רבי דוד לידא גולד לפי ההערכה בשנת שצ"ב ונסתלק בלבוב בכ"ז חשוון תנ"ג, כאמור היה רבה של קהילת האשכנזים באמסטרדם.

רבי דוד לידא חיבר ספרים רבים, בהם ספרי הלכה וכן ספרי דרוש וקבלה.

א, דברי דוד - מאמרי מוסר מחולקים לפי ימות השבוע, ולובלין תל"א.

ב, סוד ה'.

ג, מגדול דוד - דברי קבלה על מגילת רות, אמסטרדם ת"מ-תמ"א

ד, שומר שבת - על הלכות שבת, יצא לאור ב 1683. ה, עיר דוד - על השו"ע בתוספת דרושים על מאמרי חז"ל ומדרשי פליאה, אמסטרדם תמ"ג.

ו, עיר מוקלט - על תרי"ג מצוות, דיהנפורט ת"ן.

ז, חלקי אבנים - חידושים על פירוש רש"י לתורה 'פיורדא תנ"ג.

ח, יד כל בו - אוסף של 14 כתבים (כמניין י"ד) שחיבר. יצא לאור לאחר הסתלקותו על ידי בנו רבי פתחיה לידא, פרנקפורט תפ"ז.

ט, באר עשק, מהדורה מוערת, מאת אהרן פריימאן ורשה תרס"ד,

תולדותיו

הגאון רבי פתחיה לידא זצ"ל נולד בסביבות שנת ה'תכ"ט בק"ק לבוב, לאביו הגאון רבי דוד לידא זצ"ל ולאמו הרבנית מרת מרים, בתו של הרב הישיש המפורסם לשם ולתהילה רבי וואלף ר' יזופוש מלבוב. חותנו היה הגאון רבי בנימין זאב וואלף זצ"ל, אב"ד ק"ק ז'ימיגראד ובעל מחבר ספר "עיר בנימין" על אגדות הש"ס.

בהיותו אברך כבן כ"ה שנים, התמנה רבי פתחיה כפ"מ (כפוסק ומורה) בק"ק הגדולה לבוב. היה זה בימיהם של הגאונים רבי משה חריף וחתנו הגאון רבי נפתלי הירץ אשכנזי, אשר ישב אחריה על כסא הרבנות בעיר לבוב.

על הפרעות בלבוב בעת רבנותו

בעת רבנותו בלבוב התחוללו פרעות רבות ביהודים, שהמיטו חורבן נורא. הוא היה מתאונן ומקונן במר נפשו על חורבן העיר ועל עם ה' כי נפלו חברי, וכך

ולתהלה בארץ ר' וואלף ר' יופיש מלכוב. ומי יפאר גודל פאר המלכה, היא היתה זיווה והדרה. צדקנית היתה ועוסקת כל ימיה בצדקות ובגמילות-חסדים רבים. מעלתה ויחוסה בכל הארץ מודעת, ורפו ידי גם לעו, קלני מראשי ומזורעי, נהפך משחור תוארי, כל פני פארוו וכל ראש קרחא, רעדה תאחו כל משמעו שמעו ותילו כל עין דמוע, תדמע עיני יורדה מים, מאנה הינחם נפשי האומללה על חורבן ביתי מולדתי העליזה, עטרת צבי וצפירת תפארתה היא היתה. שבת משוש ליבי ונהפך לאבל, האיך נתפרדה החבילה להייתי מתגורר בארץ אחרת. איכה יריעו ואיכה יריצו על פני השדה כדומן ואין מאסף הביתה, אש תוקד בקרבי בהעלותי על ליבי על גורל חורבן ביתי. אצרה ואתמרמר ואצעק בקול מר, איילל כנמר אביעה אומר. אין בי כח לקונן, ואתאונן קראו למקוננות לישא קינה ונהי והגי על ההעדר הזה. במוצש"ק והיה כי תבוא אל הארץ, בק"ק לאקאטש איתן מושבי, עוב"י לסדר ועשית חסד ו'א'מ'ת' שעושיין עם המתים לפ"ק, ובלע המוות לנצח, אמן. כ"א אלול.

לאחר רבנותו בעיר לאקאטש, התקבל לאב"ד בק"ק וולאדאווי וסלאוויטש במחוז העלם.

באמשטרדם ובפרנקפורט-דמיין

בשנת תע"ח עזב רבי פתחיה את מדינת פולין ונסע לק"ק אמשטרדם, במטרה להדפיס את ספריו של אביו הגדול רבי דוד זצ"ל שנקרא בשם "עיר דוד". בעת הדפסת הספר בשנת תע"ט, דר רבינו אצל גיסו המרום הר"ר אברהם, בן המנוח המופלג רבי אהרן ז"ל, שהיה נשוי לאחותו. לאחר הדפסת הספר נסע למדינות שונות כדי לחלקו ביעקב ולהפיצו בישראל, ואחר-כך קבע בק"ק פתחיה בפרנקפורט-דמיין, שם הדפיס בשנת תפ"ז, בעזרת חתנו ר' משה מירלש גייאמרק (בן הג' מו"ה משולם זלמן מירלש אב"ד דק"ק אה"ו).

בהערות בתוך הספר "מגדל דוד" הסכמה על ספר "עיר דוד" משנת תע"ט מרבני ק"ק ספרדים ואשכנזים באמשטרדם, מפליגים הם גם בשבח הבן הגאון רבי פתחיה. גם בנו הרב המופלג יניק וחכים מו"ה דוד חתן הג' ר' ישראל חרף אבד"ק אוסטראה וזאלאב תמך יד אביו בהדפסת ספר "יד כל בו" אשר הוא כמעט קובץ כל ספריי דוד הקטנים ונכללו בהם אחדים אשר נדפסו מקודם, וכל יגיעתו הי' שיהי' דברי תורה ותפלה מתוקנים ומוכשרים שהדפיס שם. תפלות יוצרות סליחות מעמדות ושומרים לבוקם. בספרי אביו רבי דוד הובאו כמה פעמים דברי תורה משמו, ב"עיר דוד" (דף צ"ג) מביא ד"ת מה ששמע בעת עובדו דרך עיר ברעסלא, מפי חביבי וידידי הרב הגדול מו"ה בענדיט נר"ו, בן הקצין המנוח ה"ר ראובן ווייזיל אבד"ק ברעסלא וחוצה לה. מהדברים הללו נראה שהיה בדעתו להדפיס ספר כולל דינים ושאר ענינים הנצרכים לכל אדם, אבל הדבר לא יצא לפועל.

רבי פתחיה לידא נסתלק לבית עולמו בי"ט אייר תקנ"א, ומנוחתו כבוד בק"ק פרנקפורט-דמיין.

לעסוק בדברי תורה

נוסח השער של ספר "יד כל בו"

הובא לבית-הדפוס ע"י הרב הגדול ה"ה מוהר"ר פתחי' נר' בהרב הגאון הגדול המפורסם מוהר"ר דוד לידא ז"ל, שהי' אב"ד ור"מ בק"ק אמשטרדם יצ"ו, וע"י חתנו הרב המופלא מוהר"ר משה יצ"ו בהרב הגאון הגדול המפורסם מוהר"ר זלמן מירלש זצ"ל, שהי' אב"ד ור"מ בק"ק אה"ו יע"א, וע"י בנו הרב המופלג מו"ר דוד יצ"ו חתן הרב הגאון הגדול

מוהר"ר ישראל נר"ו בהגאון הגדול מוה"ר ליפמאן היילפרין זצ"ל. נדפס בפפד"מ תפ"ו.

הספר "יד כל בו" הובא לבית-הדפוס ע"י ר' פתחי' ב"ר דוד לידא בפרנקפורט-דמיין בשנת תפ"ו וכולל י"ד ספרים, וכן כתב הקדמה לספר "עיר דוד" של אביו בשנת תע"ט ואף הוסיף הרבה דברים בתוך הספר, והיה גם אב"ד ור"מ בק"ק יאסי כאשר הובא למעלה. וכוונת המילים שנחרתו על מצבתו "אשר הציל והכשיר כמה וכמה מספרי קודש", היא על אותם י"ד ספרים שהדפיס בספרו "יד כל בו" ונכללו בהם ספרים אחדים שלא נדפסו קודם לכן, והמילה "והכשיר" קאי על תיקון סופרים, ורוב יגיעתו שיהיו דברי תורה ותפילה מתוקנים ומוכשרים.

נוסח שער הספר "עיר דוד" היא העיר הגדולה לאלוקים, עיר כלילת יופי, ובנה באותו העיר שנים-עשר בתים מלאים כל טוב, יוצאים ונכנסים מעיר לעיר ומבית לבית ומחדר לחדר, מענין לענין ובאותו הענין, דורש טוב לעמו דרושים לכל חפציהם, קשורים נימא בנימא חבל בחבל נחלה בלי מצרים.

חיברם ודרשם וחזרם ויסדם דוד, ה"ה הרב הגאון הגדול המפורסם נ"י ע"ה פ"ה ר"מ כמוהר"ר דוד לידא ז"ל, בהמנוח מוהר"ר אריה ליב זצ"ל, שהיה מרביץ תורה בכמה קהילות קדושות במדינת פולין וליטא ובמדינת אשכנז בק"ק מגנצא ובשתי הגלילות אשר שם נמצא, וסוף ימיו היה אב"ד ור"מ בק"ק אמשטרדם יצ"ו.

הביאו לבית הדפוס ע"י בן המתבר, בשפה ברורה מדבר, ואף גם הוא חובר חבר, והוסיף עוד מדיליה דבר, דברים ערבים מתוקים כדבש מדבורים אשר דברנו דבר, ה"ה הרב המאה"ג המופלג מוהר"ר פתחי' נר"ו, אב"ד ור"מ בשתי קהילות ק"ק וולאדאווי וק"ק סלאוויטש יצ"ו, ולפנים היה אב"ד בק"ק יאסי ולאקאטש.

צילום שער ספר שהדפיס רבי פתחיה לידא "יד כל בו" שנדפס בפרנקפורט בשנת תפ"ו

זרעו לברכה

לרבי פתחיה לידא נולדו בן ושתי בנות. א, בנו היניק וחכים הרב דוד, שנקרא ע"ש זקינו ב, בתו אשת ר' משה מירלש גייאמרק בן הג' מו"ה משולם זלמן מירלש גייאמרק אב"ד דק"ק אה"ו, ג, בתו אשת ר' יצחק אייזיק ב"ר יששכר בער מלובלין, אשר מביא כמה פעמים ב"עיר דוד" ד"ת משמו

מנוחת קברו בפרנקפורט

מקום קברו ומצבתו נשתמרו עד ימינו אנו בבית העלמין העתיק דפרנקפורט דמיין אשר בגרמניה בבית העלמין עתיק זה זמננים כמה מגאוני עולם ובמרכזו חלקת הרבנים ובה ציון קברו, לפנינו מצבת קברו ופיענוחה נעשה על ידי התמונה עצמה, וכן על פי הספר 'תולדות הגאון רבי דוד מלידא' ותולדות יו"ח שו"ל ע"י ינו אברהם אבא אייזר בברסלוי תרצ"ז המביא פיענוח מצבתו ומצבת אביו רבי דוד לידא זצ"ל

מצבת א"ז מו"ה פתחי' ב"ר דוד לידא ז"ל: פ"ג. הרב המאור הגדול החכם הכולל ומושלם בכל

המעלות ומדות שמנו חכמים שלשלת היוחסין ה"ה התורני מוהר"ר פתחיה שהיה אב"ד בכמה קהלות במדינת פולין בעל המחבר ספר יד כל בו והוא בן לאותו צדיק ה"ה הרב הגאון מוהר"ר דוד לידא [במצבה נכתב ליטא] זצ"ל שהיה "אב"ד בק"ק אמשטרדם אשר הציל והכשיר כמה וכמה מספרי קודש" זה האיש אשר הצליח בכל דרכיו האלו לש"ש ונקבר בש"ט גדול ב' ב'ט"ז ב' אייר תקנ"א לפ"ק תנצב"ה עם שאר צדיקים בגן עדן אמן סלה

כמו כן מביא הנוסח של מצבת אביו רבי דוד לידא

מצבת אדוני זקני הגאון מו"ה דוד לידא זצ"ל: ויהי דוד בא עד הראש (לידת) שבחבורה "סיני ועוקר הרים" צנא מלא ספרא אסקפליריא המאירה ה"ה הרב המאור הגאון הגדול נר ישראל ע"ה ס"ה חסיד העניו המפורסם בישראל גדול שמו "כבוד מוהר"ר דוד בן מוהר"ר אריה ליב אבד"ק אמשטרדם" אשר האיר עיני ישראל בכמה ספרים בנגלה ובנסתר.

ומעבר השני חרות: הרב הגאון הגדול מוהר"ר דוד אבד"ק אמשטרדם יום ה' ב"ז חשוון תנ"ז לפ"ק תנצב"ה

תעלומת המצבה הנוספת אשר בלבוב

בספר "מצבות קודש" (חי"ב סי' ג' דף כ"ב ע"א) מובא נוסח מצבה עליה חרותות המילים: אוי ואבוי על הלך ארון אלוקים, כי בא השמש כי נפל האי צורבא מרבנן שמו, תורק כשמן הטוב, צנא מלא ספרא ובקי בחדרי תורה, ה"ה החכם המופלג הגדול בתורה מו"ה פתחי' בהרב המאור הגדול מוהר"ר דוד זצ"ל אשר האיר עיני ישראל בתורתו והרביץ תורה והעמיד תלמידים רבים לכן בזכות זה תנצב"ה נפטר בער"ח שבט תפ"א ככותרת לנוסח זה כתב מחבר הספר "מצבות קודש":

נוסחת מצבת הרב הגדול צנא מלא ספרא מוהר"ר פתחי' בהגאון מאור הגולה מוה"ר דוד לידא אבד"ק אמשטרדם בעל "עיר מקלט" ושאר חיבורים, בתוספת סוגריים: (הוא הגאון אבד"ק

אמשטרדם מו"ה דוד לידא כי הוא שוכן אצל). הרב החוקר מו"ר אליקים כרמולי, ב"השרון להכרמל" (שנה שיטת תרכ"ז צד 502) מסביר את העניין לפי השערתו בכותבו: "דע כי זאת מלפנים בלבוב להקים מצבת אבן על חכמי העיר אשר מתו ונקברו במקומות אחרים, דרך משל במצב"ק (הוברת ב' דף כ"ב) נמצא נוסח מצבת הרב מוה"ר פתחי' בן הרב ר' דוד לידא נפטר בער"ח שבט תפ"א, וזה הרב מת ונקבר בפפד"מ יום ב' י"ט אייר תקנ"א. אולם הדבר הזה קשה להאמין שהיו מעמידים מצבה לאיש הנקבר במקום אחר, רק בעל מצב"ק בדה מליבו ושיער מנפשו כי היא מצבת ר' פתחי' ב"ר דוד לידא, ובאמת היא מצבת איש אחר אשר שמו הי' ר' פתחי' ב"ר דוד, ובעבור זה רשם במצבה רק "ר' דוד" סתם ולא "ר' דוד לידא". וכבר העיר בזה הח' באבער ב"אנשי שם" (צד 185 סי' תע"א) וביקש מאת ידידו הרב הגדול מהר"ם הורוויץ שישלח לו העתקה ממצבת הג' ר' פתחי' ב"ר דוד לידא, ושלח לו העתקת נוסח המצבה (סי' 4395) וחרות עליה כאשר יקרא הקורא בנוסח המצבות.

מהתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע בן הרה"ק רבי יוסף זצוק"ל, נלב"ע י"ט אייר תקע"ה

הרה"ק הרבי רבי מנדל מרימנוב זי"ע ועכ"י היה ידוע במדת בטחון בה' בכל מצב שהוא, ומסופר על כך כי בהיותו אצל רבו בליז'ענסק הלך ברחוב ומצא על הארץ זהוב, שהיה מטבע יקר. מכיון שהוא היה עני מרוד ולא היה לו לחם לאכול, התכופף והרים את המטבע. ומיד התיישב בדעתו ואמר לעצמו: "געוואלד! מה עם הבטחון שלך? כך להכניע את עצמך בפני מטבע?". מיד זרק את המטבע והמשיך לבית המדרש של הרבי רבי אלימלך, שם למד כמה שעות. לפתע נכנס יהודי מתושבי המקום, הסתכל הנה והנה, ופנה אל הרה"ק רבי מנדל. הוא הוציא את אותו המטבע מכיסו ונתן אותו לרבי מנדל, כשהוא מספר שהוא מצא את זה ברחוב, והחליט שהוא צריך לתת אותו לאחד מהלומדים בבית המדרש. "כשראיתי אותך", הוא מספר, מצאת חן בעיני והחלטתי לתת את זה לך"...

ידוע שהרבי רבי מנדל מרימנוב זי"ע היה מרבה להשפיע פרנסה לכלל ישראל, ובמשך 22 שנה היה אומר בדברי התורה פירושים ופרשתי המן המסוגלות לפרנסה. צדיקים היו אומרים שעד כדי כך הוא השפיע שפע פרנסה, שאם היה יהודי מעמיד דוכן בשוק למכור סחורה כל שהיא ולא היו לו לקוחות, היו יורדים מלאכים משמים לקנות אצלו העיקר שליהודי יהיה פרנסה ברווח...

סיפר כ"ק מרן הרבי בעל השפע חיים מצאנז צוק"ל, כי פעם ישב הרה"ק רבי מנדל בשולחנו הטהור, ולפתע פנה אל הנאספים ואמר: "אתם חושבים שנס קריעת ים סוף אינו יכול להתחולל גם בזמנינו? גם היום זה יכול להיות!", ומיד ציוה להכניס יגית מים, הוא הניח את ידו הקדושה מעל המים, ומיד הם נקרעו לי"ב גזרים...

עוד סיפר הרבי השפע חיים צוק"ל, שפעם בפורים היסב הרבי רבי מנדל עם תלמידיו למשתה סעודת פורים, השתיה היתה כדת והשומחה הרקיעה שחקים. לפתע שמו לב שהמשקה נגמר ולא נשארה טיפה אחת. הכסף לא היה מצוי בכיסם, והתלמידים לא ידעו מה לעשות. ציוה הרבי הקדוש לקחת את הברז של החבית, להניח אותו ליד הקיר, כאילו הוא מחובר לצינור נעלם, ולהוציא ממנו משקה. התלמידים שהיו דבוקים באמונת צדיקים לא הרירו לשניה, הם לקחו את הברז חיברו אותו לקיר, וכמובן יצא משקה לרוב...

קריעת הים של הרה"ק מרימנוב זצוק"ל

מה מקור היין שבהונגריה

ידוע שבהונגריה במחוז טאקאי (הכולל את הערים קערעסטייר, ליסקא, ועוד הרבה עיירות) היה היין משובח מאוד. האזור כולו היה משופע בכרמים מניבי פירות משובחים, והיין שהם הוציאו היה מפורסם בכל אירופה. אמר על כך כ"ק מרן השר שלום מבעלזא צוק"ל, שבזמן שבית המקדש היה קיים היו בארץ ישראל כל המעלות שבעולם, ובעת החורבן התחלקו ביניהם שרי האומות במעלות של ארץ ישראל. טורקיה לקחה את הצמר המשובח, הונגריה את היין המשובח, וכן הדבר בשאר ארצות. כך אמר מרן השר שלום צוק"ל.

כותב על כך בעל הקול אריה דבר פלא. השבוע נלמד בדף היומי (דף כ"א ע"ב) את דברי הגמרא: "אמר רב אושעיא, בשעה שבנה שלמה בית המקדש נטע בו כל מיני מגדים של זהב, והיו מוציאים פירותיהן בזמנן, וכשהרוח מנשבת בהן נושרין, שנאמר ירעש כלבנון פריו...". וכתוב על זה היעב"ץ בהגהותיו (בסוף המסכת): "ומעין זה הפלא נמצא גם היום במחוז טאקיי, לפעמים מוצאים גרגירי זהב תוך הענבים הגדילים שם, ואף חוטי זהב גדילים על גביהם מבחוץ, כך הגידו לי גברי דרבי בני סמכא שראום בעיניהם". הרי לנו הוכחה לדברי הרה"ק מבעלזא שהגפנים של מחוז טאקאי מקורם מבית המקדש.

עבודת הקודש של מרן הגאון הטשיבינער רב בליל יום הקדוש יום הכיפורים

הגאון הצדיק רבי משה הלוי טורק זצ"ל ניצל בניסים מהתופת של השואה האיומה. בעת שנפרד רבי משה מאביו רבי דוב הל"ד זצ"ל, ציוה עליו אביו שירבה להסתופף בצילם של צדיקי הדור וגדולי התורה. על צוואה זו שמר רבי משה כבבת עינו. גם רבי משה זצ"ל וגם הרבנית ע"ה פקדו כל שבוע את ביתם של צדיקי הדור. עד שפעם התבטא רבי משה על עצמו, שבמשך כל ימי חייו לא עבר שבוע מבלי שיזכה לחסות בצילו של אחד מגדולי הדור. לא פלא הוא, איפוא, שבנו חביבו, יבדל לחיים ארוכים, הגאון הצדיק רבי אליעזר טורק שליט"א, רבה של קהילת פרושים בברכפלד ומראשי ישיבת קמוניץ, אגר לעצמו במשך עשרות שנים סיפורים שונים שהוא שמע מאביו זצ"ל ומעוד גדולי ישראל, ומסיפורים אלה יצא ספר נפלא על כל התורה "אוצרותיהם אמלא", חמש כרכים.

נספר סיפור נורא משר התורה גאון ישראל מרן הטשיבינער רב צוק"ל, סיפור המובא באותו ספר "אוצרותיהם אמלא".

מרן שר התורה הגאון מטשעבץ צוק"ל התגורר בשנותיו האחרונות בשכונת שערי חסד בירושלים, שם התגורר גם מרן פוסק הדור הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך צוק"ל. שנה אחת בליל יום כיפור עבר הגאון רבי שלמה זלמן ליד בית הכנסת "קהל חסידיים" בשכונה, והנה הוא רואה את מרן הטשיבינער רב וישב

בחברת כמה ישישים, אנשים פשוטי עם, ומשורר עמם מארשים חסידיים עתיקים. רבי שלמה זלמן עמד נדהם ונרעש מול המחזה שנגלה לנגד עיניו. איך מרן שר התורה שכל דקה בוערת בו מוצא לעצמו זמן לשבת ולשיר בחברת אנשים פשוטים אלה?!

במוצאי יום כיפור נכנס רבי שלמה זלמן אל הטשיבינער רב להתברך בברכת השנה, ושאל אותו: "ילמדנו רבנו, מה יש לרבנו לחפש עם אנשים פשוטים, ועוד בלילה כה קדוש בשנה?".

השיבו הגאון בפשטות ואמר: "אם כבר שאלתם אענה לכם. בליל יום כיפור כשהייתי בדרכי הביתה היתה לי תכנית מסודרת ללמוד את כל מסכת יומא, תשעים דפים, עד הבוקר. אולם כשעברתי ליד בית הכנסת שמעתי את קולם של אנשים אומללים אלו, אשר ניצלו מגיא ההריגה, כשהם שרים את הניגונים העתיקים מהעיררה בגעגועים עזים, וכך הם מנסים להיזכר מעט באוירה של הבית! הרגשתי שהאנשים האלה השבורים והרצוצים מתנחמים ומתחזקים באותם ניגונים, וחשבתי לעצמי, במה אגרום להקב"ה יותר נחת, בסיום כל מסכת יומא, או כשאשב איתם ואנעים להם את הזמן עם השירים והסיפורים מהבית. הגעתי למסקנה שללא ספק הקב"ה ישמח יותר אם אני אנעים את הזמן לאומללים אלה, חה מה שעשיתי"...

לימים, כשסיפר רבי שלמה זלמן סיפור זה, הפטיר ואמר: "תמיד כשראיתי את הטשיבינער רב, חשבתי לעצמי, הלא גם אני מתמיד, וגם אני משתדל לעשות את רצונו של הקב"ה, ומדוע אני רחוק כל כך ממדרגתו של אותו גאון, אולם לאחר ששמעתי ממנו הסבר זה, לאחר שנוכחתי בענותו המופלאה ובזהירותו המופלגת בין אדם לחברו, הבנתי כבר איך הגיע אותו גדול למדרגות כאלה"...

עצתו של רבי ישעיה'לע מקערעסטייר

יהודי קשה יום הגיע פעם לצדיק הקדוש רבי מרדכי מנדבורנה צוק"ל לבקש על פרנסה. הרבי הקדוש רבי מרדכילע שאל אותו היכן הוא גר, ומשמע שהוא מכפר פלוני באזור של קערעסטייר, אמר לו הרבי רבי מרדכילע: "אתה אינך שייך אלי! אתה צריך ללכת לרבי ישעילעו!". נסע היהודי לקערעסטייר, נכנס לרבי הקדוש רבי ישעילעו והזכיר עצמו שהוא זקוק לברכת פרנסה. רבי ישעיה הקשיב לו, ולבסוף שלח אותו לתחנת הרכבת.

החסיד לא הבין את כוונת הרבי, אולם כחסיד הוא לא שאל שאלות, ומיד יצא אל עבר תחנת הרכבת. הוא הסתובב שם הלך וחזר למשך זמן מה, ולפתע שם לב כי למקום הגיע פריץ רם מעלה. הפריץ ניגש אל הפקיד לקנות כרטיס נסיעה ברכבת, ומכיון שהרכבת כבר הגיעה לתחנה, אץ רץ במהירות לתפוס את הרכבת בטרם תעזוב את המקום. מתוך מהירותו נפל הארנק מכיסו, אולם הוא לא שם לב לכך, ועלה מהר

היתה לי
תכנית
מסודרת
ללמוד את
כל מסכת
יומא

מיני מתיקה

הגמרא במסכת פסחים (דף ק"ט ע"א): "זאת כל היקום אשר ברגליהם, אמר רבי אלעזר, זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו". מסביר רש"י הקדוש: "שמעמידו על רגליו – שמשמח לבר". נשאלת הקושיא, אדם שכל כולו שקוע ברוחניות, אין לו שום סיג ושייח עם עניני עולם הזה, זה מה שמשמח אותו? הכסף הוא שמשמח את לבו?

חשבת בחמלת ה' עלי ובסיעתא דשמיא – ביאור הדבר הוא כך. בן אדם בעולם הזה הוא בבחינת הולך, כל יום הוא זוכה לעשות עוד ועוד מצוות, אולם בעולם הבא הוא בבחינת עומד, אין לו אפשרות להתקדם בעוד מצוות. מה התפקיד של הרגל? הרגלים לוקחות ומעבירות את האדם ממקום אחד למקום שני. "ממונו של אדם שמעמידו על רגליו" הכוונה שאחרי מאה ועשרים של האדם, כשהוא כבר בעולם שכולו טוב, הוא ממשיך ללכת על רגליו, הוא ממשיך להיות בבחינת הולך, וכל זה בזכות הכסף, כי הוא השקיע בחייו בעולם הזה במצוות צדקה, היה לו שכל לנצל את המתנה של הכסף לברים טובים. למשל אם הוא חיתן בממונו בחור עני, או בעל תשובה וכדו', והחנות הקים בית נאמן בישראל חכה לדורות ישרים מבורכים, הכל מתייחס לזכותו של זה שנתן לו את הכסף שעזר לו להקים בית, חכות זו עומדת לו לנצח נצחים להיות הולך ולעלות מעלה מעלה בעולמות עליונים גם אחרי מאה ועשרים. נמצא שממונו של אדם הוא שמעמידו על רגליו, ועל ידי זה הוא זוכה להיות הולך גם אחרי אריכות ימיו.

לרכבת אשר עזבה מיד את התחנה. היהודי שלנו הרים את הארנק שהיה מלא בכסף רב, הכניסו לכיסו, וחזר מיד אל רבי ישעיה'לע על מנת שיורוהו כדת מה לעשות עם הכסף.

אמר לו רבי ישעיה'לע: "בכסף הזה תקנה לך בית גדול, אך אל תשכח לבטח אותו בביטוח בסכום גדול!". ואכן היהודי עשה כמצות הרבי, קנה לעצמו בית גדול, וביטח אותו בחברת הביטוח. לא עבר הרבה זמן, והבית כולו עלה באש, ומכיון שהיה מבוטח כראוי, קיבל היהודי סכום עתק מחברת הביטוח, אשר כיסה את כל דמי הבית ויותר.

היהודי שהיה מלא באמונת חכמים תמימה, לא חשב לרגע וחזר מיד אל רבי ישעיה'לע שיורוהו שוב מה לעשות עם הכסף הגדול. אולם רבי ישעיה'לע עשה עצמו כגומר בו ואמר: "האם עלי להיות אפטרופוס שלך לכל החיים? לך ותקים לך עסק!". יצא היהודי מהרבי, ובאמונתו השלימה הוא הקים לעצמו עסק כדברי הרבי, ואכן זכה לברכה והצלחה למשך כל ימי חייו.

(מתוך הפתיחה לשיעור, ג' אייר, יומא דף ד')

נהגו כבוד זה בזה

מאמר בענין עבודת ימי הספירה בזהירות בכבוד חברו – מתוך הספר החשוב "הלכות חג בחג" להגאון הגדול רבי משה מרדכי קארפ שליט"א

הגמרא אומרת במסכת יבמות (דף ס"ב ע"ב): "אמר, שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטיפרס, וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה, והיה העולם שמש, עד שבא רבי עקיבא אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם, רבי מאיר ורבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע, והם הם העמידו תורה אותה שעה. תנא, כולם מתו מפסח ועד עצרת".

כתב בתשובות תשב"ץ (סי' קע"ח): "ולא נתפרש בגמרא מהו הזלזול שנהגו, אלא מפני ששינוי היא כבוד חבירך חביב עליך כשלך, ושינוי וכבוד חברך כמורא רבך ומורא רבך כמורא שמים, והם לא נהגו ונענשו ומתו, לפי שגרמו לתורה שתתחלל על ידן, ושהבריות אומרים אוי לו למי שלמד תורה". ובמדרש רבה (בראשית ס"ח): "לפי שהיתה עיניהן צרה זה בזה". וצריך ביאור למה נענשו מחמת זה במיתה חמורה כל כך.

ויש לפרש לפי שהם היו תלמידי רבי עקיבא והיתה התורה צריכה להימסר על ידם, וכמבואר במסכת מנחות (דף כ"ט ע"ב) שרבי עקיבא היה ממוסרי התורה, והואיל והם לא נהגו כבוד זה בזה והיתה עיניהן צרה זה בזה, לא היו ראויים שתמסר התורה על ידם, לפיכך דקדקה מדת הדין עמהם ונענשו כולם שלא זכו להיות ממוסרי התורה, עד שבא רבי עקיבא ושנה לתלמידיו שבדרום שהם זכו להיות ממשיכי שלשלת הקבלה, שעל ידם נמסרה התורה.

ובזה מבוארים היטב דברי הפרי חדש שהקשה על יום ל"ג בעומר לשמחה מה זו עושה, אטו משום שפסקו מלמות עושין שמחה? וביאר שהשמחה היא על שהעמיד את התלמידים השניים, עיין שם בדבריו. והיינו כי האבילות בימים אלו היא על מה שלא זכו להיות ממקבלי התורה, והשמחה ביום ל"ג בעומר היא על שזכינו לתלמידי רבי עקיבא ורבי שמעון בר יוחאי בתוכם, שדרכם הועברה מסורת התורה שבעל פה, ודרך רבי שמעון בר יוחאי נמסרה גם תורת הקבלה, וזו היא השמחה בל"ג בעומר, על שזכינו לקבלת התורה בנגלה ובנסתר.

ולכן קרה כל זה דווקא בימי ספירת העומר, בימי ההכנה לקבלת התורה, להורות לנו שמי שאינו בעל מדות טובות כראוי אינו זוכה לקבלת התורה, ורק מי שתיקן מדותיו כראוי בימים אלו זוכה להיות ממקבלי וממשיכי מסורת התורה.

ויש לשים לב לדבר נורא. הגמרא מספרת במסכת כתובות (דף ס"ג ע"א) שכשחזר רבי עקיבא לעירו עם כ"ד אלף תלמידיו, באה אשתו רחל לפניו, "הו קמדחפי לה שמעיה, אמר להו שבקוה שלי ושלכם שלה הוא". וכנראה אותם משמשים וגבאים דקמדחפי לה שלא תקרבו לרבה, עשו כן לא רק לה אלא לכל מי שניסה להתקרב לרבה, ולטענתם הם שמרו על כבוד רבם ומנעו את התלמידים האחרים מלהיכנס, ויתכן שזוהי הכוונה שלא נהגו כבוד זה בזה, שכל אחד מהם רצה להתקרב לרבו ביותר, ולכן הם מנעו מאחרים להתקרב יותר. וזוהי כוונת המדרש רבה הנ"ל שעניינם היתה צרה זה בזה, שכוונתם היתה לשמים, אך מעשה זה אינו רצוי, להרחיק את התלמידים האחרים, לפיכך באה להם מדה כנגד מדה שלא זכו להתקיים להיות תלמידיו של רבי עקיבא. ולכן לאחר מעשה זה בא רבי עקיבא ולקח לו תלמידים מועטים, אבל כאלה שכל אחד מהם רוצה שגם חבריו יתעלו, ולפיכך זכו כולם להיסמך ושמשורת התורה תימשך על ידם. והדברים מעוררים מאוד, ואף שאין אנו ראויים אפילו להרהר בתלמידי רבי עקיבא, מ"מ הלא חז"ל הם שלימדונו פרק זה, ורצו לעוררנו על כך שנתבונן במעשיהם ונדע ממה להיזהר וכיצד נוכל לזכות לעלייה בתורה.

מקולמוסם של הקוראים

מצורע למו"ר הגאון האדיר שר התורה ראב"ד סקווירא שליט"א (ה"ה הגאון רבי יוחנן וואנזר בעל חיי הלוי שליט"א), והוסיף על מה שכתבתם, כי היה מעשה אצל גאון הגאונים רבי יונתן שטייף זצ"ל שהגיע לבקר את כ"ק מו"ר האדמו"ר מסקווירא זי"ע בחוה"מ פסח בויליאמסבורג, וכיבדו את הגר"י שטייף בכוס תה עם סוכר, ואמר לו הרבי: "היית ואינכם אוכלים סוכר בפסח, אני צריך להודיעכם שיש סוכר בתה". ונענה הגר"י ואמר: "אצל הרבי אין שאלות ואין חומרות, אם הסוכר מגיע מהרבי אני שותה..."

חן חן לעם וחילך לאורייתא,

בברכת הצלחה, משה אהרן אליהו שווארץ, מאנטריאל – קבדה

לכבוד ידיד נפשי הגאון הגדול פה מפיק מרגליות מורינו הרב אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א
ראשית אודה לכם על הגליונות מדי שבוע שהוא בבחינת מים קרים על נפש עייפה. כשאתה מתחיל לעיין בזה אי אתה יכול להפסיק מרוב מתיקות.

הראיתי את הגליון מפרשת תזריע

בתפלת ברכת החדש אנו אומרים "חיים שיש בהם ויראת שמים ויראת חטא", ולאחר מכן אנו אומרים "חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת שמים", ולכאורה תמוה, הרי כבר בקשנו על ויראת שמים? אמר על כך הגאון הגדול רבי יוסף ענגל זצוק"ל, בתחילה אנו מבקשים על עצמנו שיהיה לנו ויראת שמים ויראת חטא, ואחר כך אנו מבקשים לא רק לעצמנו אלא שנדאג גם לאחרים, שיהיה לנו אהבה והנאה כשהחבר גם הוא מתעלה, וזה הכוונה "אהבת תורה ויראת שמים"...

נקודה למחשבה:

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

ילדי החסד

ילדי ישראל עוסקים במצות חסד של אמת
לעלוי נשמות שלא זכו להניח אחריהם ילדים

ג'ליון מספר 11
פרשת אמר תשא

על הפרשה

דבר תורה מגדולי ישראל שלא זכו לילדים,
ולומדי תורתם הרי הם כבניהם

בחדש השביעי באחד לחדש יהיה לכם שבתון שתראו ותבין מהשבתון מהו העולם הבא שלך, ועל ידי כך זכרון תרועה תזכור לעשות תשובה, שתרועה מרמז על תשובה כדאי אתה בגמרא מר סבר גנוחי גנח ומר סבר ילולי יליל (ראש השנה לג, ב).

[באר מנחם]

המום בקרבן מגלה את ההשקחה הפנימית

כי משקחתם בהם מום בם לא ירצו לכם (כב, כה). יש לתמה מהו כפל הלשון גם משקחתם בהם, וגם מום בם, ואפשר לומר כי אמת שבעל מום אסור להקריב קרבן לה; אבל לא מפני שמומו נכר מבחוץ, אלא כי המום מבחוץ מראה על פגם פנימי של הקרבן ולכן אסור להקריבו על המזבח, וזהו הכפילות של הלשון כי משקחתם בהם, אם רואה הנד ששהקרבן בעל מום תדע שזה לא רק נראה מבחוץ אלא מום בם, שבפנימיות הוא ג"כ משקחת ולכן לא ירצו לכם.

[ערבי נחל]

אזהרה לרבים על היחיד

אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו (א, א).

צריך להבין הכתוב מתחיל בלשון רבים הכהנים בני אהרן ומסים בלשון יחיד לא יטמא בעמיו, ואפשר לומר שיש כאן אזהרה רבים על היחיד שאסור על אדם טמא לטמא את הכהן.

[אור החיים]

כמו שאדם מרגיש את השבת יכול לשער את העולם הבא שלו

בחדש השביעי באחד לחדש יהיה לכם שבתון זכרון תרועה (ויקרא כג, כד).

ידוע שהשבת היא מעין עולם הבא, ואיך בספרים הקדושים שקשם שהוא מרגיש את השבת בהאי עלמא יוכל לשער את חלקו לעולם הבא, ולפי זה אומר הרה"ק רבי מנחם בראדי זצ"ל אבדק"ק קאלוב שענין זה מרמז כאן בפסוק

לזכרון עולם בהיכל ה'

מתאחדים לכתיבת ספר תורה שכל כולו חסד של אמת!

קחו חלק בספר התורה ובחרו פסוק מיוחד לזכותכם ולזכות בני ביתכם, חייגו כעת: **0722-81-85-82**

הַחֲטוּפִים ספור היסטורי בהמשכים

[ארכיון המחנה החרדי]

פרק י"א

היצליחו לעמוד בפתוי?

אל תבהלו, ילדים, זה בסדר הכל לטובתכם, הרי לא תצטרכו יותר להשתמש בחפצים הללו, כאן הם סתם מיותרים וגורמים נזק, כד' לכם להפטר מהם כבר עתה!"

הגוי חכה דקות אחדות ומשלא נענו הילדים לקריאתו אמר:

"אני סבור שאינכם מאמינים לי, ובכן, בואו אחריו!"

החילים הקימו את הילדים החורים והתשושים מהרצפה, וצוו עליהם ללכת בעקבות הגוי המשומד.

"הנה, הגענו!" – אמר הגוי ופתח לפנייהם אולם רחב ידיים ובו שלחנות ערוכים ועמוסים בכל טוב. הילדים המורעבים התבוננו מרחוק בפרות העסיסים, בקנקני השתייה, בעוגות המגרות את התיאבון והרגישו, כי עיניהם יוצאות מחוריהן מרב רעב.

"כן כן, הכל בשבילכם!" – הבטיח הגוי אשר חסם את הפניסה בשני שלחנות ארפים – "ילד הרוצה לאכול יוכל לעשות זאת מיד אם ישליך לפניו את הציצית והכפה ויניח לנו לגזוז את פאותיו".

"אני לא יכול יותר, תעשו לי מה שאתם רוצים, אני מרגיש כי אם לא אוכל – אני אמות!" – אמר אחד הילדים בדמעות ונגש אל הגוי. החילים משכו את הציצית שמתחת לכותרתו, ורקו את כפתו, גזזו בבת אחת את פאותיו והילד רץ לכוון השלחנות הערוכים והתנפל על המזון בתיאבון רב.

ילדים נוספים אשר לא יכלו לסבול עוד את

"אל תחשבו, ילדים, שהצאר נקולאי דורש את רעתכם, להפך, הוא מתענין בכם ומבטיח כל טוב לילד שישמע להוראות שלנו. אתמל למשל, הוא בקש שנקיין עבורכם בחדר, האוכל מזון בשפע. לא שכתנו שאתם רעבים וצמאים מאד... נכון שיש לדאוג דבר ראשון למזון ושתייה עבורכם?" – שאל הגוי.

"נכון!" – ענו הילדים – "אם לא יבוא מזון אל פינו אנחנו עלולים לגווע ברעב".

"תנו לנו אפילו לחם יבש ומעט מים", התחנן אחד הילדים אשר קולו היה מרמז מאד ליצחק, אף הוא לא זכר מהיכן.

"הו, ילדים חביבים, אינכם צריכים לדאוג, לא רק מים ולחם יבש תקבלו. הכנו עבורכם מזון טעים ובשפע: לחם טרי, עוגות ריחניות, פרות עססים, גבינות מכל הסוגים ובקבוקי מיץ. ברצוננו לחזק אתכם לאחר הקשים שעברו עליכם, אולם יש לי עבורכם הפתעה נוספת: ברצוננו לתת לכל אחד מכם מתנה מיוחדת במינה: בגדים חדשים נאים וחזקים הנקראים בשם מדים, לכל אחד מכם יהיו אותם מדים כעין תלבושת אחידה מעניינת כדי שיהיה לכם הרבה יותר נעים. אבל לפני כן, אבקש מכם בקשה קטנה, כל אחד יוציא את הציצית והכפה שלו ויניח אותם בארגז המונח בפנית האולם, אם יש למישו מכם גם סדור או כל חפץ אחר דומה בבקשה להשליכו אל הארגז ומחר נעשה בחצר מדורה גדולה ונשרוף את הכל".

זכות הרבים תלוי בך!

באפשרותך לזכות את הרבים באלפי שעות לימוד התורה.

הורד אינך פוסט אפילו אינך הולך היומי וגלה רבים הנכנסים לך:

DAF.TFILOT.ORG

יסורי הרעב המציק, נאלצו לעשות
כמוהו ורצו כחץ מקשת לשבור את רעבונם במזון
הטרי והרחני.

"הו, רבוננו של עולם, עזור לי לעמוד בפתויו!" – התחנן יצחק
בתפלה להקדוש ברוך הוא, כשנוכח לראות כי חבריו נכנעים
בזה אחר זה.

"נו, מי הבא בתור?" – נשמע קולו של הגוי לעבר שלשת
הילדים שנותרו.
אף אחד לא נגש.

"אינכם רעבים? אינכם צמאים? מדוע לא תעשו כמו יתר
חבריכם? הרי כך הנכם מספנים את חייכם!"

יצחק התבונן בפניהם של השנים שנותרו לידו, אחד מהם היה
מכר ל היה זה חיימקה, בנה של גיטל האלמנה, השני היה נער
בלתי מכר כבן 11.

"הבה נקדש שם שמים", לחש הנער בן ה-11 לחיימקה וליצחק,
"לא נכנע בשום אופן!"

"שלשה עקשנים שוטים ונבזים", קרא לעברם הגוי, "חשבת
לצוות על החילים להחזירכם לאולם ממנו הגעתם, אך לא
אתו לכם את התענוג הזה... הכנסו בבקשה, עמדו ליד הקיר
והתבוננו בילדים הנבונים האוכלים להנאתם ומחזקים את
גופם, אני מקווה שער מהרה גם אתם תקבלו תיאבון בריא,
ותוכלו להצטרף אליהם."

השלשה הורשו להפנס פנימה והתבקשו להשען על הקיר
ממול. חיימקה החליט לעבור בכונה תחילה ליד אחד השלחנות
הערוכים ועשה עצמו כאלו הוא נתקל בשלחן ונופל.

חיימקה דאג לעשות כך כדי להפיל את השלחן כלו וליצור
מהומה, שבמהלכה יוכל הוא ושני חבריו הנותרים לחטוף
לכיסיהם מכל הבא ליד.

הכל התרחש תוך שניות אחדות, הגוי והחילים הרוסים היו
בוהקים שהדבר קרה בלי כוונה והם רצו להרים את השלחן
ולברר האם לא נמחצה רגלו של חיימקה מתחתיו.

שלשת הנערים הסרבינים נצלו את המהומה וחספו לכיסיהם
פרות וככרות לחם מבלי שאיש הרגיש בכך, ומיד שבו ונעמדו
ליד הקיר.

"חסר מזל שכמותך, מדוע אינך מתבונן לאן אתה הולך? לשם
מה יש לך עינים בראשך?" – הוכיחו אותו החילים, אך חיימקה
נהנה לשמע למרות שהעמיד פני אומלל ופצוע.

"עלינו לקבל פני אורח חשוב העלול להגיע בכל רגע, והנער

השוטה הזה גורם לנו נזקים בשל חוסר
שימת לב", התמרמרו החילים שהזדרזו לאסוף
את שבגי הצלחות והבקבוקים יחד עם כל שאריות
המזון אל האשפה.

"אורח?" – תמהו השלשה בלבם – "לאיזה אורח הם
מתכננים? מי יודע איזו מלכודת נוספת הם מציבים לנו".

אחד החילים השומרים על שער הקרקטין בא ברצה ולח
משהו באזנו של הגוי המשומד, ומיד חזר אל משמרתו.

"הוא מגיע, הוא בא!" – אמר הגוי בהתרגשות לשני החילים
שעמדו לידו, והללו החלו להתרוצץ במהירות כדי להשליט סדר
בחדר האוכל, כדי שלא יהיה נכר איזו מהומה התרחשה שם
קודם לכן.

"ילדים, עוד מעט יפנס לכאן הכומר הראשי של הפנסיה, אני
מבקש מכם לקבל את פני האורח החשוב ולת לו את הכבוד
הראוי לו" – אמר המשומד.

תוך דקות מעטות נראתה דמותו של הכמר הלבוש בגד שחור
וחבוש בכובע גדול. מראהו היה איום, הילדים השפילו את
עיניהם כדי לא להביט בצלב שענד על חזהו.

הכמר הביט בילדים דקה או שתיים בדומיה (בשקט) כשהוא
מחכה (משפשה) את כפות ידיו זו בזו בהנאה.

אחד החילים נסה להציע לו כסא, אך הכמר דחה את הצעתו
באומרו:

"ניט, ניט (לא, לא)".

הכמר החל לדבר בשפה הרוסית, הילדים לא הבינו את דבריו
ושמחו בלבם:

"אדרבא, שיידבר אל הקירות", כך חשבו.

אולם המשומד, שיידע כי הילדים אינם מבינים את שפתו של
הכמר, החל לתרגם עבורם:

"זכות גדולה נפלה בחלקכם, ילדים, שהכמר בא לכאן בעצמו
כדי לברך אתכם. הכמר מציין כי הוא שבע רצון מן העובדה,
שרב הילדים כבר עשו צעד אחד גדול קדימה בכך שהסכימו
לגזוז את פאותיהם ולהסיר את הכפות והציצית".

אנחות עמוקות שהשמיעו הילדים הכעיסו את המשומד, אך
בגלל נוכחותו של הכמר, הוא התאפק ולא נתן לכעסו להתפרץ.

"הכמר מבטיח שהכנסיה תעשה כל שבזילתה כדי לספק את
כל צרכיכם ולהקל עליכם את המעבר מהדת היהודית אל הדת
הנוצרית שפלה אהבה ורחמים".

המשך בשבוע הבא בעזהשי"ת

שליחי 'שומע תפילה' יעיתרו עבורכם בכותל המערבי

40 יום רצופים

להעברת שמות חייגו כעת: 0722-81-85-82

אלפים
כרך
1181!

לְעֵלוֹי נְשָׁמָתָם

שְׁמוֹת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁלֹּא זָכוּ לִילָדִים
שֶׁהִיאֲרֻצִּיט שְׁלָהֶם חֵל בְּשָׁבוּעַ זֶה

כ"ג אייר - מרת סימא ב"ר נתן
כ"ג אייר - ה' ליפשא ב"ר משה יחזקאל
כ"ג אייר - ה' ח' ריזל ב"ר חיים יעקב
כ"ד אייר - ר' מנחם מענדל בהר"ר חיים
כ"ד אייר - ר' גרשון ב"ר שלמה
כ"ד אייר - ר' חיים מרדכי ב' שינדל מבודפסט
כ"ד אייר - ר' פנחס ב"ר אברהם משה
כ"ד אייר - ר' צבי אשר זליג ב"ר אברהם
כ"ד אייר - ר' שמואל איסר ב"ר משה יעקב
כ"ד אייר - מרת בילא ב"ר יהודא לייב
כ"ד אייר - מרת רייזל ב"ר ישראל
כ"ד אייר - מרת מרים ב"ר מרדכי
כ"ד אייר - מרת רבקה ב"ר משה לייב
כ"ה אייר - ר' אליעזר ב"ר זאב
כ"ה אייר - ר' מאיר אהרן ב"ר מיכאל
כ"ה אייר - מרת שינדל פרומט ב"ר שמואל
כ"ה אייר - מרת הינדא ב"ר שמואל אשר
כ"ה אייר - מרת חיה רחל ב"ר זאב וואלף

כ"א אייר - לייב ב"ר חיים
כ"א אייר - ר' אברהם ב"ר יוסף
כ"א אייר - ר' זלמן מנחם ב"ר טובי' לייב
כ"א אייר - ה' משה אהרן ב"ר ארי' אליעזר
כ"א אייר - הילד יהודה ב"ר מנשה
כ"א אייר - ה' פעסל רחל ב"ר חיים צבי
כ"ב אייר - מרת רבקה ב"ר ישראל שמואל
כ"ב אייר - מרת פראדל ב"ר חנני' יו"ט ליפא
כ"ב אייר - מרת לאה ב"ר משה הכהן
כ"ב אייר - מרת מרים ב"ר משה
כ"ב אייר - ה' בנימין זאב ב"ר יוסף שאול
כ"ג אייר - ר' יוסף ב"ר אברהם
כ"ג אייר - ר' מנחם יצחק ב"ר יו"ט הלוי
כ"ג אייר - ר' יהושע זעליג ב"ר יחיאל צבי
כ"ג אייר - משה ב"ר צבי
כ"ג אייר - צבי אשר זעליג ב"ר אברהם
כ"ג אייר - ר' מרדכי ב"ר יוסף
כ"ג אייר - ר' משה ב"ר יוסף
כ"ג אייר - מרת לאנא ב"ר אלטר מנשה
כ"ג אייר - מרת בילא ב"ר אברהם

י"ט אייר - ר' אברהם יצחק ב"ר מאיר
י"ט אייר - ר' נתן נטע בהר"ר חיים
י"ט אייר - ר' דוד ב"ר יוסף יהודא
י"ט אייר - ר' שמואל זנויל ב"ר אברהם
י"ט אייר - ר' אברהם ב"ר שמואל
י"ט אייר - ר' בנימין ב"ר ישראל יצחק
י"ט אייר - מרת הינדא ב"ר שלמה
י"ט אייר - מרת פערל ב"ר אליעזר פנחס הכהן
י"ט אייר - מרת שרה ב"ר יהודא
י"ט אייר - ה' יחזקאל ב"ר אהרן יצחק
י"ט אייר - ה' חיים יצחק יוסף ב"ר שמואל הלוי
י"ט אייר - ה' חיים שלום ב"ר משה ארי'
י"ט אייר - ה' רחל ב"ר שלמה מענדל
כ' אייר - ר' יוסף ב"ר שמחה בונים
כ' אייר - אהרן ב"ר אברהם
כ' אייר - ר' דוד ב"ר ברוך
כ' אייר - ר' נח אליעזר ב"ר דוד
כ' אייר - מרת ליבא ב"ר ישעי' גרשון הכהן
כ' אייר - ה' משה יהודא ב"ר צבי ארי'
כ"א אייר - ר' שמשון שרגא פייבל ב"ר שמחה

קו ההגרות - ילדי החסד

ילדים יקרים באו לקיים מצות חסד של אמת, ואולי גם תזכו בהגרה שתתקיים בסוף החדש!!!

קו ילדי החסד

077-204-9772

נתן להרשם להגרה אר ורק עד יום ד' ב-12:00 בלילה

אפשר להכנס מידי שבוע 3 פעמים בהגרה
החדשית (פעם אחת על כל משימה) ובסך
הכל עד 12 פעמים בחדש.

אז קדימה חייגו עכשו לקו ילדי החסד
והשתתפו בהגרה הגדולה!

ילדים יקרים שימו לב: ההגרה נערכת לפי
מספרי הטלפון מהם התקשרתם, לכן חשוב
מאוד שתתקשרו בכל פעם מאותו מספר.

שלושת המשימות השבועיות המזכות אתכם
בהשתתפות בהגרה:

- 1 << לומדים 2 משניות לעלוי הנשמות
המופיעות בעלון זה.
- 2 << אומרים בסעודת השבת דבר תורה
המופיע בעלון זה
- 3 << מדליקים נר לעלוי הנשמות המופיעות
בעלון זה (באשור ההורים בלבד!)

לתרומות והנצחות חייגו - 0722-81-85-82

מספורי המגיד

"מתוך ההפיכה" (סיפור היסטורי מפעים מהעבר הלא רחוק)

פרק ס"ג "תוכנית מרחיקת לכת"

תקציר:

חיים שלום מגלה לעצמו הגדול כי שסח את כל לימודי, עקב הנתק הארוך (למעלה משמונה שנים) הדבר מביא אותו לידי חרדה מוחלטת והוא מחליט להתמסר ללימוד בשעות הפנאי שיש לו כדי להשיב את האבדה הקרה, התוצאות המפתיעות של המאמץ מגבחות אצלו את חשקת הלימוד זה מעורר אצלו פעמים מתחשבת להתנתק מכל חי ההבלים שלו, אבל מיד לאחר מיק מגיע היצר הרע ומודחק את כל הרגשות הטובות ומזנע ממנו לעשות מעשה אמיץ.

ומגד בג' לא מספק מלחיות תחת חיים שלום, הוא חצה להפטר ממנו לחלוטין, הוא מחדיר לו פתקים בתוך הספר שלומד בו, ובכך מוכיח לו שהוא נמצא אצלו על הסונת, בכך לא די לו, הוא מוסר למפקד המוחנה כי לחיים שלום יש תוכניות רצימות לחזור בתשובה, הוא נעלם להפוך את המוחנה למקום חרדי, חיבים לעצור אותו בזמן.

שמואליק (מולי) מקבל פתק מארסותו (ליטר) בו הוא מבקשת ממנו להפגש במסעדה יוקרתית כדי ללב עמו דברים, הפתק מדליק מרה אחרונה, יש בכיסו פתק מס' ב מתורע, בפניו גורם נלם על מסונת חוזרים ומשנים מצד איבים שלו שמונסים להתסיס את כלות לעזוב את השידוך, הם נפגשים באותו מקום, הפלא שארסותו מזמינה אותו באותו רגע וממש לבסא למקום.

מולי אים ידוע מרה קורה פה הוא נמצא כעת בפקעות ספיקות ללכת או להימנע.

איך מוציאים את חיים שלום משאול תחתית ???

עוברים להם חודשים אחדים ועדיין אין שינוי משמעותי באורחות חיי חיים שלום, אמנם הוא לומד בעניין רב עם אפרים זלמן ומתוכח הרבה בלימוד כבימי עבר, קרה לו נס תחיית המתים, ראשו התחדד והחל לחדש בלימוד, הוא חי באותו זמן מהלימוד, אפרים זלמן היה מביא לו כיפה גדולה וחיים שלום היה מנשק אותה בשמחה, מרגע שהתיישבו שינה צורה, נראה היה באותו זמן "ישיבה בוחר" לרואה מהצד לא היה מובן מה עושים בגדי החייל עליו.

הוא הביא לו חידושים שהתחדשו לו בדברי ה"שב שמעתתא" בעוגמת נפש סיפר על הפתקים הלעגניים שמצא בדפי הספר.

מדי פעם היה מוכנס פתק חדש לספר בפרק בו היה אוחז, נראה שיש מישהו שעוקב בעניין אחרי התקדמותו המהירה בשב שמעתתא והוא מעודך להפליא, זה הרגז אותו מאוד, מוחו היה עסוק בבירור החידה, האם לכל זה יש לבנג' יד אך מגיע אותו בלתי נלאה להישגים כאלו לדעת בדיוק באיזה פרק הוא עוסק, האם בכל מקום יש לאותו בנג' יד ורגל, האם הוא בעל כוחות מאגיים חסדי פשר?

הסאדזים שלו התעצם מפתק אחד למשנהו, בפעם האחרונה הוצע לו למסור שיעור בחדר האוכל לפני כל החיילים, כולם מעוניינים בלימוד כה עמוק ומאלף... חבל למנוע מהם עונג רוחני צרוף!!! על החתום, שמות 40 מחיילי הגדוד שלו.

אפרים זלמן שב ושאל אותו: "אולי בכל זאת כדאי להשתחרר מהצבא הציוני, אתה רואה שלא מפסיקים לרדוף אותך וחייך אינם חיים, מה יש לך לחפש בצבא זה? הגש בקשה לשחרור מהיר מהצבא. אל תדאג בקשר לעתיד, אני אישית בלי נדד אדאג לך שתוכל להיקלט מחדש במחנה החרדי, יש לי ב'ה מעמד רציני, בס"ד זכיתי להיות מו"צ בלתי רשמי בעדה החרדית, יש לי קשרים בכמה מקומות, אוכל לדאוג לך להשתקם מחדש.

אם קשה לך לגור בשכונתנו, אתה יכול לגור במקום אחר שלא הכירו אותך, כמו ב"שטעטלאך" (שכונות קטנות בירושלים החדשה, בתי ראנד מונקאטש בריזעס משכנות בתי מינסק כנסת א' ב' וג' מזכרת משה זיכרון טוביה וכו', שכנה שם אוכלוסייה שקטה ומאד מגוונת מכל שכבות הציבור החרדי) ולהתחיל דף חדש בחיים, עם הכשרונות הברוכים שלך תיקלט היטב.

אבל חיים שלום דחה בנימוס את כל בקשותיו, להגיש בקשת שחרור ולזון עם הוועדה לקצר את ההליכים.

"איך קעהו נישט" (איני יכול) הייתה תשובתו מנוסחת בקצרה, אמרתי לך כמה פעמים אל תבקש ממני דברים שהם אינם בהשגתי."

"הלא כל זה עפר ואפר מול מתיקות התורה, הלא אתה בעצמך מסכים שאין ערוך לחיי התורה והמצוות כפי שחינך אבך הצדיק רבי שלמה זלמן ע"ה, מה יש לך לחפש במקום בו לא פותחים ספר יהודי? איך ניתן לחיות עם אנשים שבחים כל דבר שבקדושה, לצנינים בעיניהם כל מי שיש לו חזות חרדית, זאת הצלחתי לחוות בזמן הקצר בו שהייתי במחנה שלך.

הלא אין מינימום שמירת שבת במחנה שלך, האם אין זה מזעזע אותך לראות איך השבת הקדושה מכל, הופכת רח"ל להיות "חול חולין" אין סממן אחד שיעיד שיש שם שבת ומועד והכל להכעים! אך אפשר להמשיך לחיות במקום שהגיהנום הוא "גן עדן" לעומתו?! טען אפרים זלמן פעם אחר פעם.

המילים פגעו בחיים שלום מאוד, הוא התכוון לחיבוק מלטף מאפרים זלמן, אבל כעת החל חלק הלחצים שגורם לסוג מתח ביניהם, הוא פחד כל הזמן שאפרים זלמן ינסה להשיבו בתשובה, אבל הוא כלל לא בשל לעזוב את כל ההבלים שמוצאים חן בעיניו מאוד.

"אפרים זלמן אתה לא מבין בעניינים הללו, אני חתום על קבע, אי אפשר לקחת את החתימה ולשים אותה בפח אני עלול לשלם על כך יקר מאוד, ניתן לחבוש אותי בכלא" ענה חיים שלום ספק מתגונן ספק מתקיף.

"מה זאת אומרת, לכמה שנים חתמת? לא חשבת על עתידך לחלוטין? האם תינשא לצבא?" שאל אפרים זלמן בבלבול.

מספורי המגיד

"החתימה הפחותה ביותר היא לשלוש שנים, אבל אני לא חושב להשתחרר בעוד שלוש שנים, כפי שכבר אמרתי לך, יש לי חלומות להיות אחד מחשובי האלופים בצה"ל ומשם אם אצליח, שאיפתי להיות הרמטכ"ל, אני יודע שלזה צריכים עוצבי ברזל, לא מאמין שאהיה אז פחות מגיל 45 עם כל קיצורי הדרך שרק ניתן, אבל משתלם להמתין כדי להגיע לצמרת.

יש לי חסות של הרמטכ"ל רב אלוף יגאל ידן והאלוף חיים לסקוב (הרמטכ"ל החמישי) קשרתי קשרים מעולים עם כמה מאלופי צה"ל כמו האלוף שלמה שמיר אלוף מודכי מקלף והאלוף יוסף אבידו, יש לי גם קשרים טובים עם אלוף משנה שמואל גורדיש-גון (לימים אלוף פיקוד הדרום במלחמת יום הכיפורים) אחד העילויים של הצבא, מצאתי מאד חן בעיני כל המפקדים הדגולים, הם אווזים שאני נכנס היטב לנעליים הללו, אם כך איך אוותר על עתיד מזהיר כל כך? תמה חיים שלום על הבקשות המחורות של ידידו.

"אני מבין כלל את דברך, האם לא תתחנן בכל אותן שנים, בשל כל התוכניות שלך?" הקשה בחרדה אפרים זלמן.

"חס ושלום, את זה לא אמרתי, כמעט כל הקצינים והאלופים נשואים, אין שום סתירה בין נישואין לצבא קבע, יש להם מסגרת מיוחדת וגרים בדירות מעולות"

"אני לא מבין, איזו אשה תהיה מוכנה להינשא לאדם שלא חושב את הבית לעיקר עולמו... ואם יש כזו אשה, אז ה' ירחם?"

"האם אתה לא חושב שהגזמת במחקרים שלך?" כעס חיים שלום, הוא לא אהב את הפלישה העמוקה בחייו.

אפרים זלמן קלט את הרמז שעליו לשחרר אוויר, חיים שלום לא בשל להתמודד עם שאלות קשות, הוא לא נמצא בחזית הנכונה, הוא מעוניין להיות גנרל ומדינאי, אלו הם שפיץ השאיפות שלו, הוא אינו חושב שזה מתנגש עם חיי הדרך, עמידתו על הפרטים המועטים שאימץ לעצמו נחשבים בעיניו ל"גבורה" של ממש.

הוא אינו רוצה בשום פנים ואופן לשייך את עצמו לדת החילונית, לדידו הוא נחשב "שומר דת ומסורת" אבל הוא סולד מכל החרדים שגרמו לו לברוח מן המחנה, הוא כבר לא הבדיל בין קבוצות, כרגע הוא לא רוצה כל קשר ושייכות עמהם, טוב לו במצבו, אבל הוא גם רוצה מאד את הקשר איתו, האם בשביל זה יצא במסירות נפש רק כדי שתהיה לו חברות עם חיים שלום?

צעד זה ציער ודיכא את רוחו של אפרים זלמן, כשראה את עקשנותו הרבה, החל לקבל יאוש, הוא הקדיש למבצע זה את מיטב זמנו, כל שענה שנקלפת מזמנו זה חורבן של ממש לכל עתידו, כל הצלחתו נמזזת בהשקעה הרבה שלו בלימוד, עדיין הוא אינו רואה התחלית של הצלחה מלבד פגישות נוסטלגיות, האם יש להם טעם ותכלית?

לילות רבים התהפך על מיטתו בשאלה המציקה: לחדול או להמשיך?

לבו האוהב לא נתן לו לעזוב את חברו בצרפתו הגדולה, אבל מה עוד ניתן לעשות? הייתה לו חלישות דעת עצומה, בכל הפגישות לא הצליח לעורר בו רגשות חרטה עזים ומשיכה לחיים הקודמים, הוא לא הצליח להבין, הרי יש לו הנאה עצומה בלימוד כל פעם שלומד איתו הוא קוץ מאושר, למה ומדוע הוא אינו רוצה לשוב ללימוד באורח קבע, קשה היה לו להבין איך הוא מוותר על כאלו תענוגות להיות "גאון בתורה" כשכל חדרי תורה פתוחים לפניו?

האם הכעס על המחנה החרדי די בו לשנאות את כל מה ששייך לעבר? הלא ההפסד מרובה על הרווח המפוקפק! לא, זו לא טענה מספקת, כנראה שיש מלבד זאת הרבה תענוגות העוה"ז שמושכים אותו לשם, אלמלי שהסטרא דשמאל מציבה משקל זהה לסטרא דימינא לא הייתה בחירה בעולם.

כנראה שלהיות "שעף גענעראל" (רמטכ"ל) שיכול לפקד על כל הצבא זה קסם ודמיון כחב שיכול לטשטש את הדעות של אדם צעיר ולגרום לו להיות במחנה השני ה' ירחם. ומה שהוא אומר שיהיה בכלא, נראה לו תירוץ שקרי, הוא כבר שירת בצבא שנים רבות, הוא לא יכול להיחשב כעריק.

***

התוכנית של אפרים זלמן:

אפרים זלמן חשב לעצמו: אולי אני לא מציב לו משקל חזק כנגד המשיכה שלו לעוה"ז, כדי להחזיר אותו למצב של בחירה שקולה, עלו להציב לו משהו גדול ומיוחד שיכול לומר לו משהו, השאלה מה יכול להיות משקל נגד?

לאחר מאמץ מוחי שסחט את כל כוחותיו, עלה במוחו רעיון שנראה שיש לו סיכוי, אם כי לא ידע בבירור אם הרעיון הוא נכון להוציא למעשה. הוא נזכר איך השקיע חיים שלום מאמצי על, כדי להתחנן עם אחותו צארטיל, הוא ידע והערך את ערכה שלא יסולא בפז, הוא גם ידע שהיא הייתה נאמנה לו עד לרגע האחרון, אין ספק כי נאמנות זו אמרה לו את הכל.

השאלה הקשה, האם כיום היא עדיין יכולה להוות משקל נגדי ולתת לו תקווה ושאיפה לחזור לעבר, האם הוא עדיין מעוניין בשידוך הנ"ל, הלא זה ידרוש ממנו הרבה הקרבות, השידוך יחייב אותו לחיות חיים שונים מכפי שהרגיל את עצמו עתה?

המחשבות מתרצצות במוחו הלך ושוב, האם הרעיון בר יישום, או שזו סתם אילוזיה ילדותית, אחרי שנים של נתק מי יעלה את זה כהצעה ממשית. אבל אולי לא צריך לבטל את המחשבה הזאת, אם לא יבדוק אותה מכל הכיוונים מניין ידע אם הצעה זו אינה ברת יישום? הדרך היחידה לבדוק זאת על ידי שיבוא להציע לו את ההצעה מחדש.

מספורי המגיד

אבל אך אפשר להציע בלי לבדוק עם כל הנוגעים בדבר? צארטיל כיום אינה מוכנה לשמוע הצעות שידוכין, הייתה תקופה שחשבה את עצמה כארוסה אף לאחר שנפרדה החבילה, לאחר שקלטה שהיא מרמה את עצמה הפסיקה לדמיין, אך בו זמנית סגרה את הדלת להצעות אחרות, עשרות הצעות מעולות שהגיעו מטובי השדכנים נדחו על ידה בהחלטיות, היא אפילו לא ניסתה לבדוק את מי מציעים לה.

"איש מהם אינו יכול לשמש תחליף לחיים שלום, אך מזלזלים בי להציע לי הצעות כל כך פשוטות" הייתה רוטנת להוריה, נראה היה שלא ראתה בעולמה רק אדם אחד, את חיים שלום, הוא היה האדם המושלם ביותר וכבר נקבע במוחה ובלבה שהוא בן זוגה משמים.

אם בשל השינוי שקרה בו כבר לא שייך להינשא לו, לא תינשא לאחר, בלבה גמרה אומר שתישארו בחדה עד ליומה האחרון, היא נימקה את צעדה המשונה בכך: היא לא צוותה על פריה ורביה ולא מבטלת עשה.

בכך סגרה את הדלת בצורה הרמטית לכל אלו שביקשו ממשפחתה מאות פעמים, להקים בית בישראל, בכך התכוונה להיות גרסה שניה של "שרה דיא פריילע" [שרה העלמה הנצחית של ירושלים שהייתה בדמיונה מאורסת ליעקב שרפשטיין בחור יהודי חרדי עשיר מופלג מגרמניה, היא חכתה לו עד יום מותה, הייתה אוהבת להראות את העיתון בגרמנית בו כביכול סופר על אירוסיה לו].

במאה שערים הגיעו למסקנה שהשתבשה דעתה לחלוטין בפרט הזה, אף שנהגה כשפיה לחלוטין ביתר השטחים.

"אולי משמים סגרו את כל המעברים כדי שהקשר יתחדש, אולי צודקת צארטיל וחיים שלום הוא בן זוגה הנכון ועליה הוכרז בת פלוני לפלוני, ארבעים יום קודם היצירה" חשב אפרים זלמן ותהה, אם ואיך מציעים את ההצעה מחדש.

השאלה הקשה ביותר: איך מציעים לחיים שלום את צארטיל, הלא כרגע אינו מתאים להיות חתן ראוי, דומה הדבר להציע את בת המלך לבן הכפר. אם יאמרו לחיים שלום שזה מותנה בכך שיחזור בתשובה שלימה, יקשה לו לקבל את ההצעה ברצינות, הוא עלול בצדק לתרגם זאת כהצעה לא רצינית, הרי עד שישבו בתשובה גמורה יקח זמן רב.

גם הפרמטרים של "תשובה שלימה" שונים, מה שנחשב בעיני חיים שלום כתשובה שלימה, אינו עולה בקריטריון המחמיר של חמיו הצדיק והקנאי הגדול.

בעיני רב משה יוסף ומשפחתו, חזרה בתשובה גמורה פירושו להתרחק כמטחוי קשת מכל שייכות עם העולם הגדול, להיות ספון יומם ולילה בתורה ובמצוות ולערוך תר"ג צומות שיכפרו לו על כל הזדונות הרבים ולא חסרים כאלו, אם כך זה נראה כאילו הציע "על מנת שתעלה לרקיע" זה יראה לו שוב שידוך מרוחק ביותר, את זה שנא ותיעב ובשל כך עזב את השידוך, אם כך, מה הועילו חכמים בתקנתם?!

הדרך היחידה שיכולה לשבור את הקרח, להציע את צארטיל בלי שום תנאים, אולי מצדו זה נכון, אבל מצדה הדבר חמור ביותר, איך ניתן להציע את אחותו הצדיקה והטהורה צארטיל בלי שום תנאי, הלא נחשב הדבר כ"זריית קוצים בעיניה" היתכן להציע לה כחתן את חיים שלום שרחוק ממנה כרחוק מזרח למערב?!

אבל.. בלי הצעה זו, אין דרך איך להוציא את חיים שלום מתהומות החטא.

גם אם הדבר יהיה מוסכם על דעתה, צריך עיון, אם מותר בכלל לעשות כן, האם לא דומה הוא כאומר לה: "חטאי בשביל שיזכה חברך" שכבר נפסק בשו"ע שאין לעשות כן?

אבל אולי אינו דומה, כי יש צדדים לחלק ואכמ"ל, הצדדים קשים מאוד להכרעה.

ענה הבין שלהיות מורה הוראה הוא אחד התפקידים הקשים ביותר שיש בעולם התורני, מורה הוראה חייב לדעת לחתוך בשאלות שפעמים נוגעות לחיים ומוות, אם הוא זוכה ויש לו את הכתפיים הרחבות, לקבל הכרעות שנוגעות לדיני נפשות, בזה הוא קונה את מקומו כמורה הוראה אמיתי.

משמים מזכים אותנו, שיהיה לו את כוח ההלכה והס"ד שניתנת לאלו שעמלים בתורה בכל כוחם, עם יראת שמים טהורה. אבל הוא עדיין רחוק מדדגה זו, למרות שהוא עמל בתורה מאז עומדו על דעתו, אבל עדיין צעיר מאוד ולא יגע בכל כוחו כפי שנדרש ממנו, הוא גם לא שימש דיו את גדולי מורי ההוראה, לפיכך הוא לא מסוגל להכריע בעניין.

אין ספק שכזו שאלה צריכה להגיע קודם לאביו, למרות קנאותו הגדולה, יש לו חכמת חיים עשירה מאוד, הוא יבין את כל הצדדים היטב, הוא לא יקבל החלטה לבד, כמקורב לגאון המו"צ שליט"א יפנה את השאלה ללשכת הגזית, אין אדם מתאים להכריע יותר מהמו"צ שנגלה מעל כל שיקול אנוכי, החליט לבסוף אפרים זלמן, לאחר לילות טרופים בנדחי שינה.

למחרת זימן את עצמו לבית הוריו בבקר השכם, בטרם יצאו לחנותם. הם היו מופתעים לביקור המוקדם אבל נהנו מאוד לראותו, לאחר שזיידא שהאמא יצאה לחנות החליט לנצל את ההזדמנות לדון על כל העניין עם אביו.

לאחר ארוחת בוקר קצרה ישב עם אביו לספר לו על כל הפגישות שהיו עם חיים שלום, רב משה יוסף היה מעורב מעט מאוד בכל התהליך, ענה ישב לדווח לו על כל ההישגים, הוא סיפר לו את המצב בלי להחסיר פרט, הוא תיאר את הקשיים ואת ההצלחה מאידך.

האש החלה לבעור, אמנם עדיין נמוכה כנחלת לוחשת, אבל יש כבר תוצאות נאות למאמצים, עד לא מכבר לא עניין אותו שום דבר, ענה נכנס יותר לעניינים, הוא קבע איתו שיעור בלימוד והוא עצמו הוגה בספר העמוק "שב שמעתתא" אין ספק שזה הישג רציני ביותר.

אבל עדיין הדרך רחוקה מאוד, נראה שיקשה לו לעזוב את חייו החופשיים שמשוחררים מקיום מצוות, אמנם ה'ו אינו מחלל שבת ומניח תפילין בכל יום, הוא משתדל לאכול רק כשר, הוא לא מכניס לפיו דברים שפשוט לו עליהם שאינם בסדר, אבל אינו מקפיד על רמת

מספרי המגיד

ההכשרים, בשבילו כל הכשר טוב, זה החלק הגרוע ביותר, אין לנו מושג אלו מאכלים נכנסים לפיו, מי יודע מהיכן השיגם? יש הרבה שטח הפקר בנושא הכשרות.

השאלה שניצבת בפנינו: מה עושים במצב סבוך זה? מצד אחד הוא מגיב טוב לאתגרים לימודיים, הפגישות איתו מניבות תוצאות טובות הוא לומד זה גם משהו גדול, אבל בינתיים בזה זה מסתכם, גם לאחר כל השיחות עמו.

האם בכך נסתפק, גם מהלך זה לא קל, לא אחת הוא אומר לי כי ההיעלמות הקבועה שלו אחת לשבועיים מעוררות תהיות רבות אצל מפקד המחנה אל"מ מ' שעזין אותנו, הוא דורש ממנו הסברים, למה הוא מחסר בכל שבועיים רובו של יום, כרגע עדיין הוא לא עושה מזה עניין, אבל מי יודע כמה זמן יעמוד אוך רוחו, לא פשוט להסתכסך עם אותו אדם נקמן ואכזר. אם רוצים לחזק את חיים שלום ולתת לו אמביציה לעזוב את המקום צריכים לתת לו אתגר חזק שימשוך אותו אליו.

"בדחילו ורחימו" כולו אחוז יראת הכבוד מאביו, הציע לפניו את השאלה הקשה בה התחבט:

אולי להציע לו כעת את צארטיל, לומר לו כי צארטיל מחכה לו, אך ורק לו היא מוכנה להינשא היא סגרה את הדלת לשידוך אחר, בלי להזכיר לו את התנאי החשוב שישוב בתשובה שלימה.

חיים שלום אינו טיפס, הוא יבין שאי אפשר להינשא לה בלי לשוב בתשובה שלימה, אולי זה יהיה מה שימשוך אותו חזרה אל המאור שבתורה, כמה נלחם על השידוך, סביר להניח שעדיין הרצון להיות נשוי "למושלמת באדם" קיים אצלו בסתר, האם אין זה רעיון טוב? זה יחמם את לבו ויגרום לו לעשות סוויץ' במוח, בכך יצליחו למשות אותו מהבור העמוק של הסט"א.

או אולי מסוכן להציע אותה לו לאחר שהתרגל לחיי הפקר, מי שטעם טעם חטא קשה לו לשוב בתשובה שלימה, א"כ זה אולי הצעה לא ראויה, אולי נחשב הדבר "לרתום את הסוסים לפני העגלה"? סיכם את העניין בכאב רב.

***

האם האבא הקנאי הגדול יסכים להצעה מוזרה זו?

כששמע רב משה יוסף את דבריו חוורו פניו כסיד, כל גופו הרתיע מרוב זעזוע, הוא לא האמין שרעיון כה מטופש ומטורף מגיע מפיו של בנו הצדיק.

"טייערער קינד מיינעם (בני יקירי) אני לא מאמין למה ששומעות אחני, שאתה תדבר איתי כאלו דיבורים? כאילו אין לי די כאבים שבאת להוסיף עליהם? איך עלתה על דעתך כזו מחשבה נואלת, לדאבונו הרב כיום השתנו הנסיבות לחלוטין ואין לזון על כזו הצעה, בשום פנים ואופן". רעד רב משה יוסף בעת שהיה עליו לדבר בצורה קשה כל ק עם הבן יקיר לי אפרים.

איך בכלל אפשר לחשוב על חיים שלום כבן זוג לצארטיל המושלמת שלו, כשהמצוות מזולזלות אצלו לחלוטין, גם אם הוא מניח תפילין, הוא עושה זאת לצאת ידי חובה ותו לא, איך נראית השבת אצלו במחנה צבאי שהשבת שם נרמסת לחלוטין? שנים שהוא לא פותח דף גמרא, אפילו עם רש"י לבד, מה נותר מהעבר המפואר שלו "גורנישט מיט גורנישט" (כלום וכלום) וכי בגלל העבר צריכים לכבול אותה לאדם שרחוק ממנה כרחוק מזרח ממערב?!

דומה הדבר, לכפות את צארטיל לפני הארץ, כפי שכתוב בגמ' על "המשיא את בתו לעם הארץ" הרי כיום חיים שלום רחוק ממה שהיה, גם אם יבטיח לו להשתנות, מי אומר שלא ישקר? הוא יאמר לכולם שחזר בתשובה שלימה אבל בפועל ישחק משחק כפול, מי שטעם טעם חטא כפול שמונה, קשה להאמין עליו שיוכל להתנקות ולהיות כבעבר, כיום חיים שלום אינו חשוד לומר אמת, כבר הוכח ששיקר פעמים רבים ואפילו במצח נחושה.

הוא לא רצה להוסיף לו שלא חשב כלל איך תגיב אמו על הרעיון, האם לא תלחם למנוע זאת כלביאה פצועה?! היא תעדיף שצארטיל תישאר רווקה לנצח ורק לא להשיאה למופקר, האם הפעם היא לא צודקת?! איך ניתן להפקיר את הצדקת שאינה מפספסת ג' תפילות שחרית מנחה וערבית מיום עומדה על דעתה, הנקיות שלה בכל תחום כשל האימהות של פעם, היא מתרחקת מסוך איסור כמפני אש, איך אפשר לחתן אותה עם בחור שאיבד את חזקת הנאמנות שלו?

באותו רגע חש כאילו אומרים לו, להיכנס לכבשן האש כדי לבדוק אם התנור מוסק כהוגן. איך אפשר לעשות כזו בדיקה מסוכנת, בשביל להציל את חיים שלום? האם לא על ק נאמו: "אין אומרים לאדם, חטא בשביל שיזכה חבך?"

ר' אפרים זלמן כמעט ולא מסוגל לדבר, בשל כבוד אביו שהיה יקר מאוד בעיניו, במילים מגומגמות שאל: איך בעת שהפתק הוגב לכיס החאלאט, היה כיוון מחשבה להציע את צארטיל כדי למנוע את חיים שלום ממחשבת ההתאבדות, ולמה כעת הרעיון פיגול מוחלט?

איך יגיב רב משה יוסף לדימוי? האם ייעתר לבקשת אפרים זלמן או שידחה את הניסיון האחרון לקירוב?

מה ממתין לחיים שלום, כאשר אלי הוביל אותו כשעיניו מכוסות לאיזה מפגש מסקן, בלי לדעת על ק אפילו פרט אחד?

ומה קורה עם נפתלי הרטשטיין במפלגה הדמוקרטית? כל זה נדע רק בפרקים הבאים.

~~~~~

הכתובת החדשה להרשמה לקבלת הגיליון היא:

<http://mevaser-tov.ru/index.php/he/the-maggid>

נפש שזקה

גיליון מס' 9 • פרשת אמור תשפ"א • ו'ל' ע"י מכון "זכרון ישעיהו"

מדברי תורתנו
ושוחותנו של מודינו
דני משה יונה
דזונגרטן שלט"א
רב קהילת קדעסטד

עיון ההלכה שיעור מודינו הרב

"מעשה בְּחִסְדֵי אֶחָד שְׁהִיָּה גִּנְהַ מְלִבּוֹ"

יעשה אותם האדם וחי בהם / החיים והקניין ומה שביניהם / גבורים ששאבו מים למלך / פיקוח נפש דוחה בן אדם למקום / מותר בידה דעה וחייב בחושן משפט / האם מותר לעני להינצל בממון דעהו / ריווח יעמוד ממקום אחד

לשרוף את השדות כדי להשמיד את האויב שטמון שם, זאת בהיות ומלך הוא. למרות זאת נמנע הוא מפעולה זו ונדרש שם לשאלת הגמרא ממש, האם מותר לאדם להציל עצמו בממון חברו.

ודבר זה מצריך ביאור וטעם, הכיצד יהא ממונו של הזולת, קניינו של האדם, חמור ו"קדוש" עד כדי שידחה הוא הצלת נפשות ממש??

פיקוח נפש דוחה בן אדם למקום

ובשו"ת בנין ציון [קס"ז - ק"ע]. הסביר סברא ותוכן בשיטה זו, ד"ק מצוות התורה מפני פיקוח נפש, ולא מה ששייך לחברו. כלומר, מה שנתחדש בפיקוח נפש, הוא שבכוחו לדחות מצוות שבין אדם למקום. על מצוות שבין אדם לחברו, לא מצאנו דבר זה. [שו"ת חת"ס חו"מ א' ד"ה ראה, הגהות מהרי"ץ חיות יומא פ"ג].

מכאן מעלה רבי יעקב עטלינגר לאסור ניתוח המת, ואף להצלת חיים מיידית, זאת משום שאסור לאדם להציל עצמו בקלות חברו, חידוש פיקוח נפש נאמר רק כלפי שמיא ולא ארעא.

והגם שלהלכה אין בפני פיקוח נפש אלא ג' חמורות בלבד, ע"ז שפ"ד וג"ע. הרי שמכל מקום רואים אנו דינים מיוחדים כלפי ענייני וממון חברו, דבר שלא נמצא כן בשאר מצוות התורה.

חסיד אחד שהיה גונח מלבו

הגמרא [פ] מספרת, "מעשה בחסיד אחד שהיה גונח מליבו, ושאלו לרופאים ואמרו אין לו תקנה עד שיקח חלב ורוחן משחרית לשחרית. והביאו לו עז וקשרו לו בכרעי המטה והיה יונק ממנה משחרית לשחרית".

"לימים נכנסו חבריו לבקרו, כיון שראו אותה העז קשורה בכרעי המטה חזרו לאחוריהם ואמרו לסטים מזוין בביתו של זה ואנו נכנסין אצלו; ישבו וברקו ולא מצאו בו אלא אותו עוון של אותה העז, ואף הוא בשעת מיתתו אמר יודע אני שאין בי עוון אלא אותה העז שעברתי על דברי חברי". [רש"י, שתקנו אין מגדלין בהמה דקה בא"י משום שרועות בשדות אחרים וגוזלים את הרבים]. ומכאן מביאים האוסרים ראה גדולה לאסור גזל חברו אף במקום קיום הנפש.

מותר בידה דעה וחייב בחושן משפט

בדיני בנא קמא למדים אנו שנדרף הנמלט על נפשו, במידה ואין לפניו דרך סלולה להינצל אלא על ידי היזק

יעשה אותם האדם וחי בהם

ציווי מרכזי בתורה מופיע בפרשתנו, "ולא תחללו את שם קדשי, ונקדשתי בתוך בני ישראל, אני ד' מקדשכם" [כ"ב, ל"ב].

ועל מצווה מרכזית זו, קידוש ד', כותב הרמב"ם בדבריו המפורסמים, "כל בית ישראל מצוים על קידוש השם הגדול והנורא הזה, שנא' ונקדשתי בתוך בני ישראל, ומוזהרים שלא לחללו, כיצד? כשיעמוד גוי ויאנוס את ישראל לעבור על אחת מכל מצוות האמורות בתורה, או יהרגו, יעבור ואל ייהרג. שנא' מצוות ד' אשר יעשה אותם האדם וחי בהם - וחי בהם, ולא שימות בהם. ואם מת ולא עבר, הרי זה מתחייב בנפשו".

"במה דברים אמורים, בשאר מצוות חוץ מעבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים, אבל שלוש עבירות אלו, אם יאמר לו עבור על אחת מהם או תיהרג - ייהרג ואל יעבור". [יסוה"ת ה', א-ד].

החיים והקניין ומה שביניהם

דברים אלו מהווים יסוד מוסד ושם מפורסם בתורה, "ג' חמורות", מצוות עליהם נדרש האדם אפילו למסור את חייו על קידוש ד', ועליהם מסרו נפשם בכל הדורות רבבות יהודים קדושי עליון. דבר פלא הוא לשמוע על המצווה הנוספת אשר לדעות מסוימות מצטרפת אליהם, האיסור לפגוע ברכוש הזולת.

מקור לזה נמצא בדברי הגמרא [כתובות י"ט]. "אמר רב חסדא קסבר רבי מאיר, עדים אמרו להם חתמו שקר ואל תהרגו, יהרגו ואל יחתמו שקר". הרי שאיסור גזל, גם הוא אינו נדחה בפני פיקוח נפש.

והגם שנדחתה שם סברת רב חסדא, הרי שסלקא דעתך והווי"א כן הייתה שם, מבאר הרמב"ן "ואיכא דאמרי לפי שנמצא בברייתא חיצונית: 'שלושה דברים אין עומדים בפני פיקוח נפש ואלו הן - ע"ז וג"ע ושפ"ד. רבי מאיר אומר אף הגזל, ולא מילתא היא". עכ"ד. [וכן בירושלמי שבת פ' י"ד ע"ז].

גיבורים ששאבו מים למלך

ובמעשה דגיבורי דוד, שהלכו הם לשאוב מים למלך בינות לאויב הפלישתית, "ויתאוהו דוד ויאמר מי ישקני מים מבור בית לחם אשר בשער [שמואל ב' כ"ג ט"ו]. ואמרו חז"ל [ב"ק ס']. שהנידון המרכזי היה שם, שהיה האויב הפלישתית מכתזי בגדישי השעורים. ולמרות שהיה מותר לדוד המלך

עדן הנפשות דברי מודינו הרב

טיפסת ועלית - אל תולול באלו שהתחתך "ולא תחללו את שם קדשי"

"דבר אל אהרן ואל בניו ויזכרו מקדשי בני ישראל, ולא יחללו את שם קדשי, אשר הם מקדישים לי אני ד'". ובספרנו, "שלא יחשבו כי לגודל מעלתם יהיו העם כחולין אצלם" וגו'.

וכי היאך ניתן לחשוש בכהנים משרתי דר עליון העומדים על בית ד', שיחשבו את קדשי העם ואת כלל ישראל כחולין אצלם? הגה"צ רבי חיים זייצ'יק [תלמיד הסבא מנובהרדוק] מבאר בספרו "אור חדש" כי לדווקא לגודל המעלה ורוממות הרוח, אחר הדרגה הנשאת בעבודת ד' וקרבת אלוקים, עלולה להיווצר תחושת זיכחות הדעת והתנשאות, התרברבות כלשהי שעלולה לסלק השראת השכינה.

על כן לרום הערך ולנוכח קרבתם של הכהנים לשכינה ולמקדש, מגיעה האזהרה, להינזר ולפרוש מקדשי בני ישראל המשרתים בקודש, חלילה מלהביט גבוהה על ישראל לשבטיו, אדרבא, המחונן במעלת הקדושה באופן נשגב ואמיתי, דווקא משום כך מרגיש הוא ומעריך את קדושת וחשיבות ישראל באשר הוא.

***

מעשה מסופר בסבא מסבלודקא, שבחור מבני הישיבה גמר אומר בקבלה טובה להקדים את קבלת שבת קודש לשעה מוקדמת מבעוד יום, וכבר היה ישוב והוגה בתוה"ק שעות מספר קודם השבת. חלף לידו הסבא ושח לו "מנהגך זה הוא איום ונורא", השתומם הבחור "מדוע?" ענהו הסבא "אם בזמן שאתה מקבל שבת מוקדם, אתה מתבונן עלי ועל האחרים כ"מחללי שבת", אזי כל הנהגתך אינה שווה מאומה".

והדברים ידועים במשנתם של חז"ל, אדם כליל מעלות ובעל הישגים רוחניים, המאמץ והדרך להישג גורמים לו להרגשה טובה לנוכח עמלו שהצלח, והתחושה היא שהוא מיוחד, לנוכח עצמו ולנוכח אחרים, לימדונו חז"ל המחשבה זו חמורה היא, היחס הנכון כלפי הישג הוא האמת הפשוטה, הכול בכל מכל כל הגיע מן שמיא, מתנה מיוחדת מן הקב"ה, הנתונים להצלחה, הסיעתא דשמיא, בריאות וכו', והצלחתו כולה מגיעה מהסיבה שסייעו בעדו להגיע לשם [חובה"ל לשעה"ב ד'].
מכאן נלמד דעה ומזאת נסיק מוסר השכל, ביציאתו של האדם מן כותלי בית המדרש שומה עליו לזכור כי ההישגים אותם השיג בלימוד התורה הקדושה אינם שייכים לו, אף על פי שהתאמץ, למרות שנלחם ביצר ושקע בלימוד כראוי, הרי שהקב"ה סייע בידו בכל עת ורגע. "מודה אני לפניך ד' אלוקי ואלוקי אבותי ששמת חלקי מושבי בית המדרש, ולא שמת חלקי מיושבי קרנות". אתה שמתני בבית המדרש, וכל חלקי והצלחתי, שלך הם.

***

אחד מחסידי בעל ה"תפארת שלמה" היה נגיד ושוע, והסתבך למרבה החשש עם קבוצת מורדים פוליניים, שהיו מפורסמים באכזריותם, מייד רצו בניו אל הרבי והתחננו לישועה והצלה, ואכן הרבי בירך "אביכם יחיה, ובקרוב ישוחרר". וכדבריו כן היה, למרבה הנס והפלא ניצל האיש.

ניגשו בהתפעלות החסידים אל הרבי לשמוח על הנס ולשבח, והרבי לעומת זאת גער בהם, ופטרם מלפניו. ניגש אחד אל הרבי ושאל "ילמדנו רבינו, על מה הרחקתם את החסידים המתרגשים?" ענהו הרבי, "לאחר מעשה העגל, אמר הקב"ה למשה "ואעשך לגוי גדול", יכול היה משה לחשוב, כיון שהגיע לדרגה נפלאה כל כך, יוכל להרפות מעט מגודל עבודתו הנשגבת, בכל זאת עמד הוא בניסיון ונדרש את מחילת הקב"ה לישראל, עד שהוסיף ואמר "ואם אין מחני נא מספרך".

זוהי הדרך לעליה האמיתית. קדושתה של ענווה.

ענווה

בס"ד. ירושלם עיה"ק תובב"א, אלול שנה טובה ומעוטרת וכוח"ט לכבוד יד"נ הרב המפורסם, עוטה אורה בגני תורה, מו"ה ... שליט"א.

קודם אבקש את סליחתו למניעת כתיבתי לכת"ר אבל יאמין לי מר זה מנעני מצבי וטרודתי. חמודות הינם דבריו היקרים בעיני מידת הענווה והם מעוררים את הרעיון אצלי בכמה עניינים נשגבים.

והנה בגמ' ע"ז (כ:) נחלקו רבי פנחס בן יאיר ורבי יהושע בן לוי. רפב"י אומר מידת החסידות גדולה מכל המידות, ורבי"ל אומר ענווה גדולה מכולן, וכדברי הרמב"ן באיגרתו שהיא מידה טובה מכל המידות הטובות.

ענווה קיימת בשני מובנים. יש ענווה כלפי הבריות, כאשר אין אדם מתנשא על חברו, אינו חושב את עצמו לסוג אדם אחר, אדרבא תמיד מוכן לעזור לאחרים וכו', אך מעל הענווה במובן החברתי כלפי הבריות, מתנשאת הענווה כלפי הקב"ה, שהיא ההכרה שרביש"ע הוא מקור הכל, שורש הכל, כל מה שיש לנו אינו משלנו, אלא בא מרביש"ע ואין לנו מה להתגאות בו. וכפי שאומר בקיצור הכוזרי (ב, ג) הכל ממנו ולא ממנו, כלומר מִמְנו - הוא, ולא מִמְנו - אנחנו.

בגמ' שבת מסופר על שני אנשים שהתערבו ביניהם אם יצליחו להרגיז את הלל. ובא אחד בערב שבת ושאל מי כאן הלל? מי כאן הלל? ושאל שאלות מזרות. והלל נתעטף בסבלנות גדולה. מההתנהגות של הלל נלמד מהי ענווה. מכך שהלל התעטף ויצא לקראתו, רואים דרך הענווה האמיתית היא לכבד גם את עצמו במידה הראויה, כלומר אנשים רבים מרוב אהבתם העצמית אינם רואים את חסרונות עצמם וממילא אינם רואים את מעלות חבריהם. אבל דווקא העניו רואה את עצמו מכובד מצד צלם אלקים אשר בו, ומוכן לראות גם את חסרונותיו בלא שום משוא פנים. כאשר הוא מכבד את עצמו הוא מכוון שע"כ הוא יכבד את האחר, ולכן יצא הלל לקראתו עטוף, כלומר בהופעה מכובדת, ובזה הראה שהוא מכבד את השואל.

הלל פונה לשואל ואומר לה "בני מה תבקש", מתנאי הענווה, שיחוו עמה בכבוד לזולתו היא אהבה. ודווקא אהבה שמתחברת עם הכבוד תביא לידי מעשה, לכן אחרי שהלל מתעטף לכבודו הוא קורא לו "בני" להורות שיחוש אליו אהבה טבעית כאהבת אב לבנו, ואח"כ הוא שואל אותו מה "תבקש", שמוכן לעשות את כל מבוקשו.

נמצאנו למדים שענווה באה מתוך כבוד לזולתו, ראיית חסרונותיו של האדם עצמו וראיית יתרונותיו של הזולת.

זו הגדרת ענווה חברתית פשוטה. אך אין היא מספקת אלא דרוש גם ענווה כלפי הקב"ה, וזהו מובן הפסוקים, השמר לך פן תשכח את ד' אלקיך לבלתי שמור מצוותיו... ורם לבבך ושכחת את ד' אלקיך (דברים ח, טד). רום הלב וגסות רוח הם שכחת ד'. והמשך הפסוקים מסביר זאת, ושכחת את ד' אלקיך המוציאך מארץ מצרים... ואמרת בלבבך כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, וזכרת את ד' אלקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל... (שם). כלומר תמיד יש לזכור מהו מקור הכח, כל הכשרונות, כל החכמה, הכל אינו ממני אלא מהקב"ה. (סמ"ג הקדמה ולאווין טד).

יסוד גדול זה חייב ללוות את כל אורחות חיינו וחיי ילדינו. הידיעה שהכל ממנו ולא ממנו, תהיה לנו לעזר בכל מה שאנו פועלים, יחד עם ענווה לזולת, לקבל ולהעריך אחרים ומתוך כך יגיעו לאהבה וחברות אמת.

כמו כן, מידת הענווה היא יסוד כל התורה כולה, מי שהוריד לנו את התורה הוא העניו מכל אדם (בהעלותך), והיא ניתנה על ההר שהנמיך עצמו בענווה, והיא הבסיס לחיבור לתורה ולהבנתה ולדבקות בריבונו של עולם.

הש"ת יחדש עלינו שנת אורה ושמחה מהר קודש סלה. מברכו באה"ר משה יונה רוזנגרטן

נפשותינו רוחותינו ונשמותינו מכל סיג ופגם

דבר נפלא מאיר רבי נחמן מברסלב, שכונת הספירה בפשטות היא להראות ולהמחיש עד כמה ימים האדם קצובים וספורים, ומניית הימים משקפת את החובה ליתן דין וחשבון על כל יום שעה ורגע.

ניתן לדמות זאת לאדם שנתרשל ושכח ח"ו תפלת ערבית באחד מימות השנה, אותו האדם אומר בליבו "לא נורא, אשלים מחר א"ה". ואולם, בספירת העומר יודע אותו האדם, כי את הספירה של אותו היום הפסיד הוא, ומחר לא יוכל להשלימה, זוהי כבר ספירה אחרת.

תוה"ק מבססת ומדגישה את הפסוקים "היום אם בקולו תשמעו", ו"אשר אנוכי מצוון היום", אשר כל מטרתם היא להדגיש כי יש לעשות את המעשה היום, מה שמוטל על האדם עתה, לא יוכל להשלימו למחר.

על כן מצוות ספירת ימי העומר היא ההכנה הגדולה והנעלית למתן תורה, על אברהם אבינו איתא שהיה "בא בימים", והכוונה והביאור הם שהגיע לעולם אמת עם כל ימיו ושנותיו מלאים מזן אל זן בקדושה ובקיום המצוות, יום אחד לא חיסר.

***

שלא נהגו כבוד זה בזה - בין אדם לחברו

הרמב"ם כותב לגבי מצוות גמילות חסדים "מצוות עשה של דבריהם לבקר חולים ולנחם אבלים, ולהוציא המת ולהכניס כלה וללוות האורחים וכו'. ואלו הן גמילות חסדים שבגופו שאין להם שיעור. אע"פ שכל מצוות אלו מדבריהם, הרי הן בכלל ואהבת לרעך כמוך. כל הדברים שאתה רוצה יעשו אותם לך אחרים, עשה אתה אותם לאחרים בתורה ובמצוות". [אבל י"ד א.].

פתח הרמב"ם שגמילות חסדים היא מדבריהם, וסיים שהיא בכלל "ואהבת לרעך כמוך" מן התורה. ומהי אכן גמילות חסדים להרמב"ם? יצויין כי הרמב"ן [השגות לסה"מ א'] ורבינו יונה [ברכות י"א:] כתבו במפורש שכל המצוות הללו הן מן התורה. בעל ספר מגילת אסתר [שורש א'], כתב לבאר את דעת הרמב"ם, שאכן כלל מצוות אלו הן מן התורה, אך רבנן דרשו כל מצווה בפני עצמה מן פסוק, ועל כן קראוה "מדבריהם".

והמב"ט בספר "קריית ספר" [א'] על הרמב"ם, מיישב את דברי הרמב"ם באופן אחר, מצוות גמילות חסדים בדרך כלל היא מדאורייתא. ובכלל "ואהבת לרעך כמוך". ונלמדת מצווה זו מ"והלכת בדרכיו", כדרשת חז"ל. אך פרטי המצווה הם מדבריהם, כך שהגם שהמצווה דאורייתא, אופני עשייתה הוגדרו בידי חז"ל.

ודבר נאה הוא לומר שבהיותו והיסוד העיקרי בגמילות חסד הוא כדברי הרמב"ם, שכל מה שרוצה האדם שיעשו עבורו - יעשה הוא עבור אחרים, על כן וממילא, בהיות וכל אחד ניהא ליה וחפץ בדברים אחרים עבורו, על כן טרחו חז"ל להגדיר את פרטי המצוות באופן ברור ומוחלט.

חיזוק להסבר ודברים אלו, נמצא בדברי הרמב"ם בסה"מ [ב']. "וחשבו כי כל פועל ופועל מאלו הפעולות מצווה בפני עצמה, ולא ידעו כי הפעולות האלו, כולם והדומים להם, נכנסות תחת מצווה אחת מכלל המצוות הכתובות בתורה, בביאור והוא אמרו יתעלה, ואהבת לרעך כמוך".

עיון ההלכה

שיעור מורינו הרב

המשך מעמ' קודם

הניצב במצב סכנת נפשות, וכמבואר לעיל מותר לו להציל עצמו בממון חברו ולפצותו לאחר מכן, ומה יהא הדין באם ידוע לו שאין לו מהיכן להשיב את הממון?

שיטת יד רמ"ה, מהר"ם שיק ומהרש"ם [הו"ד במשפט המזיק א' י'] הינה, שמותר לו להינצל אף במצב כזה, שאין ידו משגת לשלם עכשיו. מאידך שו"ת בנין ציון וחכמת שלמה [שם ט"ז], ס"ל שאסור לו להינצל בממון חברו כל עוד ואין ממון להשבה בידו, תנאי ההשבה מעכב הוא.

דיווח יעמוד ממקום אחר

ובשו"ת בית יהודה [הע' ט"ז] איתא, שמותר לאדם באותה העת והסכנה בפתחו, להציל עצמו בממון חברו, זאת בהיות ויכול הוא לסמוך על כך שירויח ממון לאחר זמן וישיבו לניזוק, ונפלא הדבר שיכול לסמוך על בטחונו בד' על ממון שעדיין אינו ברשותו.

ממון חברו, כגון רמיסת שדהו, מחויב הוא אמנם לפצות את הניזוק, אך אין איסור עליו להינצל על ידי היזיקו לכתחילה, זאת בהיות ודרך אחרת לא נמצאת לפניו.

כך שההיתר להינצל שונה מן דין הממון שאותו חייב הוא לקיים ולשלם, והגם שחייב בתוצאה למרות ההיתר בפעולה, מאידך אין בחובת התשלום כדי להעמיד איסור פעולה לכתחילה, אלא רק חובת פיצוי ממונית.

כן מבואר בתוס' [ב"ק ס: "מהור"], "איבעיה להו אי חייב לשלם כשהציל עצמו מפני פיקוח נפש". ועינין גם בפסקי הרא"ש [ב"ק פ"ו י"ב]. מכלל דברים אלו למדים אנו כי אין בעובדה שמותר בהצלה, כדי להתיר פגיעה אמיתית ברכוש הזולת.

האם מותר לעני להינצל בממון האחר

ושאלה נאה לדון הינה, מה יהא באדם

שמחת השבת

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זי"ע

סגולת הצדיק מטשפנשט זי"ע אבי [הרה"ק רבי מנחם נחום מטשפנשט] זי"ע, אמר: מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

ליל שישי

גליון 28

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

פרשת אמור תשפ"א

סגולת שלום

מתורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

השמחה מסלקת המקטריגים

מיעוטין הן, מכפר הוא לשבין ואינו מכפר על שאינם שבים, ואילו להלן גבי חג הסוכות כתיב בתורה "אך בחמשה עשר יום לחודש תחוגו את חג ה' שבעת ימים" וגו' (שם). וסיפר שכאשר היה אביו הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע בצעירותו, ישב פעם לפני דודו הרה"ק רבי מרדכי מטשרנוביל זי"ע בסוכה, ודיברו מענין ה'אך' שמוזכר בתורה גבי חג הסוכות. ואמר אביו רבי שלום מפראהבישט בשם אביו הרה"ק רבי אברהם המלאך זי"ע שה'אך' של חג הסוכות תלוי ב'אך' של יום הכפורים.

"אך בעשור לחודש השביעי הזה יום הכיפורים הוא"

(ויקרא כ"ז).

ודובר עוד מרן הס"ק מרוזין זי"ע על הא דכתוב בתורה הקדושה על יום הכיפורים "אך בעשור לחודש השביעי הזה יום הכפורים הוא" וגו', וכתב רש"י ז"ל 'כל אכין ורקין שבתורה

השלמות וציינונים

רבי אהרן [מטשרנוביל] ושאלו 'מה אתה אומר, השיב רבי אהרן לאביו 'אושפיזא, הוא מייחד יחודים ונהנה מזויו השכינה, אושפיזא אינו אומר חידושים פנימיים בפני אביו. היה בין המסובים אחד מגדולי תלמידי טשערנוביל, (כמדומה לי - סיפר הגדה"ה ר' שאול ביק זצ"ל - שהיה זה הרה"ק רבי אברהם דב מאורוטש זי"ע שעלה א"ח לכ"א לארץ ישראל) נענה ואמר: אינני מכניס ח"ו את ראשי בין ההרים הרמים, אולם חושבני שכאן הוא הרמו למה שאמרו חז"ל ביום הכיפורים ובסוכות לשון 'מבעט ביום הכפורים' ר"ל (בריתות ז'). ומבעט בסוכה' (ע"ו ג). ונראה שדברי המלאך זי"ע נאמרו גבי מי שהיה מבעט ח"ו בקדושת יום הכיפורים, ולא אמר וידוי וכדומה, שאז אין שייך אצלו שמחת יום טוב, והוא ממועט מכל הענינים הנעלים של סוכות, אולם אין הכוונה באמת למי שלא שב כראוי, שאין לגביו שמחת סוכות. ביתיים אמרו גם עוד כמה רבנים וגאונים חשובים מסביבות טשרנוביל, שלפי דברי רבינו הקדוש אפילו בעט ביום הכפורים, היום מכפר, אבל לפי דברי חכמים אפילו אם עשה תשובה, אך אם אין זה בלבב שלם, ושב בשפה רפה, אין יום הכיפורים מכפר. לאחר שסיפר מרן הס"ק מרוזין זי"ע כל השתלשלות השיחה הנ"ל בסוכת טשרנוביל פתח ואמר: מידה טובה מרובה מודת פורעניות עד אין ערוך (ע"ו נהדרות ק). העובד מאהבה הוא גבוה מעל גבוה מהעובד מיראה, אין לתאר ואין לשער רום המדרגה של העובד מאהבה, פוק חזי בכל מקום בתורה הקדושה 'אך' מיעוטא הוא, אפילו ביום הקדוש שאין לך יום גדול וקדוש כמוהו 'שבת שבתון', אך על פי כן 'אך' מיעוט הוא, מכפר רק לשבים. אולם בחג הסוכות שבו עובדים באהבה ובשמחה, אמרו חז"ל (סוכה מה), שאין לרבות ליל האחרון לשמחה. היו שם מסובים אצל הרה"ק הרבה גדולי ישראל, ושוחחו ביניהם בלחש על הדברים האלה. נענה עוד הרה"ק מרוזין ואמר: ליל האחרון ולא ליל ראשון, למדנו שבחג הסוכות יכולים לקיים את המצוה בכל מיני שמחות, בזמן שביית המקדש היה קיים, אפילו כשאדם היה חייב ליהייב אף קרבן חטאת או אשם, היה יכול להביא את הקרבן בחול המועד ולאכול בסוכה, ולקיים מצות סוכה, וכל זה כאשר עובדים את ה' משמחה וטוב לבב. וזהו גם הענין של 'אך שמח', שמה אותיות חמש, 'אך' לרבות יותר מחמש, זהו הסוד שנטלים ומנענעים את הארבעה מינים לשהה קצוות. עד כאן הדברים המובאים שם בקובץ 'מסילות' ועיין שם עוד שהביא באריכות מדברי מרן הס"ק מרוזין זי"ע.

2) וזה לשונו של כסוף המאמר: כיון דיתבי בסוכות ואשתזיב מן מקטרגא וקודשא בריך הוא חדי בבני, וזאה חולקתון בהאי עלמא ובעלמא דאת. 3) ראה בספה"ק יושר דברי אמת (קונטרס השני, אות נו) הדינים למעלה מנפשותינו, והדינים נקראים שמאל, אחר כך מתגלה לנו שמחת הש"ת, ששורש השמחה היא מתחלת שטרת הנפש לפני הש"ת בתשובה, אבל אז בעת התשובה הדבר הנעלם מחמת שבידת הלב, אבל אחר כך מתגלה התענוג והשמחה, וזהו חג הסוכות 'זמן שמחתנו'. וכמשל האב והאם שרוצים ליתר בניהם להרחיקו מדרך השקר שהלך בה, ומגביה הרצועה והשבת עליה, והוא מפתח ובוכה ונפול תחת כנפי אביו ואמו, ומבקש מהם סליחה ומחילה ומחבקם ומנשקם, והם אף על פי כן מחזיקים השבת עד שמבינים שחור ובוכה בלב ונפש מר מאד, אזי זורקים את השבת ומקבלים אותו ומשימים אותו בצל כנפיהם, וזה ענין שמאל דוחה וימין מקרבת הנאמר בתינוק (עיין סוטה מז). והנמשל מובן, כי בראש השנה ויום הכיפורים נגבה הרצועה והשבת שהם הדינים וכחותם, וזהו 'ויגבה ה' צבאות במשפט' ('ישעי' ה טז), עד שאנו שבים אליו יתברך באמת, ואחר כך מזרקים השבת והדינים, והש"ת מכניסנו לתחת כנפי שהוא הסוכה, ומצוה זו היא קדושת הש"ת ברוך הוא והשראתו, והיא פריסת סוכת שלום על נפשותינו, ויחביאנו צל ידו תחת כנפיו נחסה. עכ"ל. 4) עיין במסכת יומא (פה): מיתה ויה"כ מכפרין עם התשובה: עם התשובה אין פגני עמך פכר. וכן הוא בבריתות (ז). יכול יהא יום הכיפורים מכפר על שבין ועל שאין שבין ודין הוא ומה חטאת ואשם מכפרין ויה"כ מכפר מה חטאת ואשם אין מכפרין אלא על השבין אף יה"כ אין מכפר אלא על השבין. וכן הוא ברמב"ם (הלכות תשובה פרק א הלכה ג) ועצמו של יום הכיפורים מכפר לשבים שנאמר (ויקרא טו ז) 'כי ביום הזה יכפר עליכם'. ועיין שם בבספ משנה מה שכתב בהו: 5) ועיין שם שאמרו לו הרה"ק מטשרנוביל: אביך המלאך זכר צדיק לברכה היה תמיד קפדן, מאד קפדן. אבל היום האושפיזא של אהרן הכהן, מידת הוד, ח"ו לומר שמי שלא עשה תשובה כראוי שלא יהיה לו שמחת היום. ופנה אלו בנו בכורו הרה"ק

1) עיין בספר הוזה"ק (השמטות רעו): וזה לשונו: מיזמא דראש השנה עד יומא דסוכות, אתהדר כפורתא מצפון למערב, כדין ההיא בת אתכפייא וקיימא ביה ביצחק, ולאו בחלוא, ואיהי ב"ת א"ש, ואינון לאו באשלמותא, ועל דא לית תמן הלילא כלל, דהא עשו נפקא ומקטריגא בסוכות, סלקא האי בת ואשתלמית ביה ביצחק ומתחברן דא ברא וכדין הלל גמור, עד דאשתנין רוגזא, וחבורתא אשתכח. עכ"ל. ופירשו בחסולם (השמטות ח"ב ר"ז) בזה הלשון: מיזם דראש השנה עד יום הראשון של סוכות מוחזרת הכפרת מצפון למערב, או מתכסה הבת ההיא, שהיא מלכות, ועומדת ביצחק, דהיינו שמקבלת מן שמאל, ולא בשמחה, והיא ביחוד בת אש. והם אינם בשלמות, ועל כן אין שם הלל כלל, כי עשו שהוא פסולת הוזה, ויצא ומקטרג, בסוכות עולה הבת ההיא, ונשלמת ביצחק בשמחה שהוא קו שמאל, כי הוא מתלבש בחסדים, שזה שלמותו, ומתחברים זה בזה, ואז הלל שלם, עד ששך הכעס, דהיינו הדינים של ראש השנה, ונמצא החיבור. עכ"ל.

מכתבים למערכת

לכבוד מערכת גליון 'סגולת שלום' בראשות הרה"ג אברהם יעקב סלמון שליט"א

שלום וברכה

אני שולח את הגמטריא שעלה בליבי לחיזוק הסגולה לשבת שמחה בזכות רבינו שלום מפראהבישט זי"ע.א.

"שב"ת שמח"ה" בגמטריא 1055, וכן "ב' [-זכות] רבנו שלום שכנא הגדול" בגמטריא 1055 חושבן דדין כחושבן דדין, כלומר שבזכותו ומכוחו יהא לנו שבת שמחה אכ"ר וכן נזכה.

ברכה ראובן יהושע זיסוביץ כולל טשפנשט גבעתיים

לקראת שבת מלכתא

dirshu@dirshu.co.il | לקבלת הגליון למייל:

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 273

פנינים לפרשת אמור

לפניכם טעימה מגיליון לקראת שבת, לקבלת הגירסא המלאה עם 32 עמודים נא שלחו מייל ל- info@dirshu.co.il או חפשו 'גיליון לקראת שבת - דרשו' ברשת המקוונת

במוצאי מנוחה פרצה שריפה בבית האסורים, או אז - 'בקעה מצאו' היהודים ה'יושבים' - והחלו לרקוד סביב לשונות האש ושוררו 'בר יוחאי... תורתו מגן לנו... היא מאירת עינינו... הוא ימליץ טוב בעדנו אדוננו בר יוחאי'. למחרת היום הודיע להם מטעם השלטון, כי עקב השריפה הרי הם משוחררים לביתם...

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א - "כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו"

כבר הבאנו דברי חז"ל (פסחים נא:): "כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בין בפניו ובין שלא בפניו". ומלבד מה שנתבאר כי כוחו של רשב"י רב להושיע, אף לאותם הנמצאים שלא בפניו, אז נכלל בזה עוד כי ניתן 'להיות' ולהשתטח על ציונו הק' של רשב"י, גם אם נמצא בגופו שלא בפניו, והוא על ידי הלימוד במאמריו.

וכדאיתא בגמרא (יבמות צז:): "אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב 'אגורה באהליך עולמים', וכי אפשר לו לאדם לגור בני עולמים? אלא אמר דוד לפני הקב"ה: 'ריבוננו של עולם, יהי רצון שיאמרו דבר שמועה מפי בעולם הזה, דאמר רבי יוחנן משום רשב"י, כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפי בעולם הזה - שפתותיו דובבות בקבר'".

וכך כתב הגה"צ רבי אשר זעליג מרגליות זצ"ל: "מי שהוא מחמת אונס וחולשה, וקשה לו לעלות למירון ביום ל"ג בעומר, או הדר בחוצה לארץ, ילמד בזה הספר מאמרי הרשב"י, וישמח במקומו בשמחת הילולא דרשב"י, ויושיע גם כן".

וביאר ב'יערות דבש' (ח"ב דרוש ז) וז"ל: "כשאומרים דבר שמועה מפינו, אז נשמת צדיק מתלבשת שם בלומדים ועומדת שם... ולכך

שפיר אמרינן שדוד המלך דר בב' עולמות: א. עולם הנצח, ב. בזה העולם - בלומדים האומרים דבר שמועה מפיו", עכ"ל. והיינו שעל ידי שעוסק במאמרי רשב"י, זוכה הוא שרשב"י בעצמו יבוא להתחבר עמו ולשכון בו, בשעה שמזכיר את מאמריו ומדובב את

בתחילת השנה הושיבו השלטונות כמה וכמה יהודים יראים ושלמים בבית האסורים, מחמת איזה ענין שהוא. אחד מהאסורים היה יהודי, שנהג לעלות מפעם לפעם במשך ימות השנה, וק"ו בל"ג בעומר, לאת"ק מירון, גם עתה משנתפס רצה ליסע מיד לארה"ק למירון, לבקש רחמים לביטול הגזירה, אך השלטון כבר עיכב בעדו מלצאת את גבולות ארצם, ושלא את בנו שימהר ליסע לאת"ק מירון, וכן עשה הבן. על כולנה הצטער היהודי צער רב, ולא פסיק פומיה מלהתאונן, שמעודו לא החסיר מלעלות להסתופף בצילא דרשב"י, ועתה בשנה זו הרי הוא נתון בכבלי בית האסורים, ולא יוכל ליסע למירון (כי הושיבו שם לזמן ארוך). נענה אחד הבנים ואמר לו דרך נחמה: "אכן בשנה זו אינך יכול ליסע לרשב"י, אך ברור לי שרשב"י בוא יבוא אליך!", והיו דיבוריו נראים כחוכא ואיטלולא.

בהגיע שבת ערב ל"ג בעומר (שחל ביום א') ישב היהודי בכלאו, ומירר בבכי מרוב השתוקקותו לשהות בצילו דרשב"י, וכפי שהגדיר זאת ה'יושב': "כל קירות בית האסורים היו רטובים באותה שבת מדמעות..."

ואכן, במוצאי מנוחה פרצה שריפה בבית האסורים, או אז - 'בקעה מצאו' היהודים ה'יושבים' - והחלו לרקוד סביב לשונות האש ושוורו: "בר יוחאי... תורתו מגן לנו... היא מאירת עינינו... הוא ימליץ טוב בעדנו אדוננו בר יוחאי". למחרת היום הודיע להם מטעם השלטון, כי עקב השריפה הרי הם משוחררים לביתם, וראו הכל שלא זו בלבד שרבי שמעון הגיע אל תוככי בית האסורים, והביא להם אבוקה לרקוד בשמחה, אלא אף גם זאת - הוציאם מן השביה.

שמעתי מבעל המעשה הי"ו, שלפני כמה שנים 'נתפס' בידי שוטרי המלכות על שעבר על חוקי המדינה. הללו אסרו אותו תחת מסגר ובריה, ובמשך כמה שבועות המתין לגזר דין שישייתו עליו השופטים. למותר לציין, שבני משפחתו פעלו ועשו כל מיני השתדלויות שבעולם כדי לשחררו, אולם כל ה'עסקנים' אמרו, שלפי הנראה אין מנוס מישיבה בבית האסורים, למשך כארבעה שבועות לכל הפחות, והימים 'ימי הספירה' היו.

בהגיע ליל ל"ג בעומר נזכר ביומא דהילולא של רשב"י. פרץ בדמעות שלישי ובכה מאין הפוגות על מצבו הקשה, וידר נדר לאמר, שאם יהיה אלוקים עמו ויצילו מן הבור הזה, בזכות אדוננו בר יוחאי, ייסע למירון כדי להודות לה' על חסדיו המרובים שגמל עמו. ואכן לא עבר זמן רב, ולפתע נכנס אחד משומרי בית האסורים וציווה עליו להתלוות אליו. לתדהמתו שחררוהו על אתר!...

בעצם היום הזה הופיע האיש בביתו, הניח כמה ממטלטליו והודיע לבני הבית, כי אצה לו הדרך לעלות מירונה. בני משפחתו ניסו לדבר אל ליבו שלא יעשה כן, כי מן הנראה שהינו עייף ויגע מכל אשר עבר עליו בשבועות האחרונים, אולם הוא לא שמע אליהם, והודיעם שעליו לקיים נדרו, להודות ולהלל להשי"ת על הציון המצויינת באתרא קדישא מירון, ואכן בשמחה ובששון הגיע לציון הקדוש, ושהה שם עד למוצאי ל"ג בעומר, כשהוא מודה לקב"ה בשבח ושירה על כל החסד שעשה עמו.

(לקט מתוך 'באר הפרשה' אמור תש"פ)

בשנת תרצ"ה ביקרו בארה"ק בני הרה"ק ה'אהבת ישראל' מויז'ניץ זי"ע (בעודו בחיים חיותו) ועלו למירון בל"ג בעומר, ומפני הדוחק והצפיפות ששררו במערה הכריזו "מאכט'ס פלאץ פאר די וויז'ניצער קינדער" (פנו מקום לבני הרבי מויז'ניץ), בכדי שיוכלו לגשת אל הציון. צעקה זקנה אחת: "אצל רבי שמעון כולם נחשבים כבנים". ה'אמרי אמת' נהנה מאד מדבריה, והיה חוזר עליהם שכולם כבני רבי שמעון... (והרי ידוע שרחמי האב על הבן אינם תלויים בהתנהגות הבן, אם היא ראויה או לא, בכל אופן אפילו אם הוא 'מן הפחותים' תגבר אהבת אב על הבן).

סיפר הרה"ק ה'דברי שמואל' זי"ע, ממה שהיה בעת ביקורו בצעירותו במירון בל"ג בעומר: אשה עשירה אחת באה לציון הרשב"י, לבקש מרשב"י שימליץ טוב עליה, כי שלחה אניה בלב ים מלאה בסחורה יקרה, וביקשה שיעבור הכל בשלום ותרוויח במסחרה.

בגישתה אל הציון, שמעה קול אשה ענייה מבקשת לחם לפי טפיה, ומעות לנישואי שתי בנותיה... פנתה אליה העשירה בשאלה: "לכמה מעות הינך נצרכת?". ענתה: כך וכך. מיד הוציאה העשירה מכיסה את כל הסכום ונתנה לה ככל צרכה, ובזה הסתובבה אל הציון ואמרה: "רבי שמעון! הנה זאת האשה פעלה כל משאלות לבה, אנא עזור לי גם כן... ותפעל בשמים ממעל, שתהיה לי שמירה עליונה על נכסי ועל הספינה השטה בים הגדול..."

והיה ה'דברי שמואל' מפליא בדבריו, כי אותה עשירה לא פנתה לאמור: 'ענני אלוקי בזכות הצדקה הגדולה שעשיתי עתה', אלא באמונתה ביקשה שזכות הרשב"י תעמוד לה, כי לא יוכל רשב"י להחזיר פני שואליו ריקם ('מזקנים אתבונן').

מעתי יראה כל איש באשר הוא, למלא את הא יומא קדישא לעסוק בתורתו של רשב"י ובאידרא קדישא, או באמירת תהלים, וכדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו, בין בפניו ובין שלא בפניו. הא למה זה דומה, לרופא שעשה מעשה מרקחת לחולי מסויים, והוא שולח תרופה זו בכל קצוות תבל, והדבר פשוט, שאף אם יעמוד הרופא במקום אחד, והחולה ייטול את הרפואה בסוף העולם - יזכה הלה להתרפא, והכי נמי מצודתו של רשב"י פרוסה מסוף העולם ועד סופו, וכל מי שיטול 'תרופותיו' יתרפא ברוחניות ובגשמיות, ו'תרופות' אלו הינן החיזוק בכל ענייני התורה ועבודה ויראת שמים, ועי"ז יזכה להיושע בכל משאלותיו לטובה.

ראה נא בנוהג שבעולם, מעמידים בכל ארץ ועיר בנין גדול, שממש מעבירים את זרם החשמל (עלקטרי"ק), והנה אפשר שיעמוד אדם בסמוך ממש לאותו הבניין וחשכה לו, לעומתו יש המקבלים 'אורה' אף במרחק גדול מאד. וההפרש ביניהם, כי הללו התחברו לאותו זרם ב'חוסים' ועבותות (חוטי חשמל) ע"כ יש בביתם אורה ושמחה... והנמשל: אם 'יתחבר' לרשב"י מציונו (וימשוך חוטים) עד ביתו, תאיר לו במקומו זכותו וכוחו דרשב"י למרחק מרחקים...

בעניין זה יש לציין מעשה נורא, שהתרחש בארה"ב בשנת תשע"ג:

אחד מידידי הישיבה באנגליה עשה פעם מסיבת תה למען הישיבה. המסיבה נערכה בחוג מצומצם של בני משפחה ואורחים בודדים. כשהגיע רבינו החל לדבר באידיש. העירו לו שלמרות שכולם מבינים אידיש השפה המדוברת פה היא אנגלית ולכן אולי זה עדיף, אך רבינו המשיך לדבר באידיש

הענווה והחכמה של הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל

"אמר... ואמרתי" (ויקרא כ"א, א')

לפעמים כשהבחין שהחתן בחופתו מתוח ונבוך היה דואג לדבר
איתו בנעימות שירגע ויחייך. לא אחת אחרי שבירת הכוס היה אומר
לחתן: עכשיו זה סופי!... ודברים דומים.
כידוע היתה לרבינו הנהגה להשתדל לאכול רק מסעודת
מצוה. פעם הוזמן לסעודה שאמורה להיות סעודת מצוה, אלא
שכשהגיע התברר שלשיטתו היא לא היתה סעודת מצוה ואף לא
דובר בה דברי תורה, לכן החליט לאחל מזל טוב וללכת. לבסוף
נשאר. בדרכם חזרה שאלו מלווהו הלא תיכנן ללכת. אמר לו רבינו
כאשר עמדתי לצאת הבחנתי שבעל השמחה נפגע, הבנתי שנפגע
בעקבות כך שאיני אוכל בסעודתו, לכן החלטתי להשאר. בפעם
נוספת שנהג בהנהגה מסויימת ונשאל עליה מתלמידים שרצו
ללמוד מאורחותיו בהבנת הנהגתו זו, ענה רבינו: "הנני מחמיר בבין
אדם לחברו".

פעם התקיימה שמחת בר מצוה לבן אחד התלמידים ביום שלג וקור
עז, רבים לא הגיעו משום כך ודוקא רבינו שהיה כבר זקן מופלג טרח
והגיע להשתתף. אבי הבן שאל את רבינו למה כה טרח והלא היה
באופרוף שהתקיים בישיבה ואף דיבר, ולשם מה הטריח את עצמו,
הלא שלג בחוץ וקור עז, ענה רבינו ואמר: "אדרבה, וויל סייז דא א

הסבא מקלם זצ"ל היה אומר: להצטער בצער חברו כראוי צריך
להיות אדם גדול, אך לשמוח איתו בשמחתו כראוי צריך להיות
מלאך. שמחתו של רבינו בשמחת הזולת היתה מופלאה, למרות
שקידתו וניצול כל רגע, הקפיד להשתתף בשמחות אליהן הוזמן, גם
אם היה הדבר כרוך בזמן שהיה עבורו כה יקר ובטרח של נסיעות
וטלטולי דרכים. כך היה אצל תלמידים שנסע למרחקים גדולים
לשמוח איתם בשמחתם. לעת זקנותו המופלגת ארע פעם שנסע
נסיעה ארוכה ומתישה לאירוסין בצפון הארץ, אלו שנסעו איתו
חשבו שמן הסתם יש לבחור איזה קשר הדוק וחיבה יתרה אצלו, אך
מה הופתעו כששאלם בדרך מה שמו של הבחור ומה טיבו.

כשם שטרח לשמוח עם בני הישיבה כך עם כל מכיריו, תושבי
השכונה וכו' שהיה טורח והולך לשמחם ומשתתף איתם בלב ונפש.
פעם, בעת רצון, שאלו תלמיד על הנהגה זו של ההליכה לשמחות,
באמרו, הרי רואים אנו שהרבי מקדיש לזה זמן כמעט בכל יום
ולמרות שהרבי לומד בדרכים ובלי ספק ממשיך לחשוב בלימוד גם
כשלא אפשרי שהספר יהיה פתוח, בכל זאת הלא ודאי שזו טרדה,
כל הנסיעות והטלטולים שהרי שמעתתא בעי צילותא? השיב לו
רבינו במילים קצרות. איך לך מושג עד כמה נתבע מהאדם להרגיש
את זולתו, לשאת עמו בעול ולשמוח בשמחתו.

"יש לי גב רחב..."

מכח עובדה זו, קשה היה לו לרבינו לראות אנשים לא רגועים
וכשראה מישהו עצוב ומודאג, דאג להפיג את צערו במילה טובה
והערה מחוייכת וכך הרגיע ושימח. בחופה בה סידר קידושין, כיבדו
לקרוא את הכתובה רב אחד והלה מצא בכתובה פגמים מפגמים
שונים, העיר הערות ותיקונים בנוסח שערכו את חופה לזמן רב.
רבינו הבחין שההורים ואולי גם החתן נבוכים ודאג לעשות אוריה
נעימה בהערות מחוייכות שגרמו לכולם לחייך. עד כדי כך שכאשר
הלה אמר שחייבים לתקן כך וכך אמר לו רבינו: לי יש הלא גב רחב
(בגלל הטליתות) ניתן לכתוב עליו את התיקונים שאתם מציעים
וכדו'.

שני האב איך געקומען" - "דווקא השלג היה סיבה עבורי לטרוח ולבא".

"לשמח יהודי זה גם מצוה..."

יהודי ישב לידו בסעודת מצוה ושאלו האם נכונה העובדה שיש לו תפילין שכתבם הסופר הידוע רבי נתנאל סופר. השמחה התקיימה בביתו ושם היה חובשם בדרך כלל (הוא נהג לא להוציאם מהבית). אותו יהודי הוסיף ואמר שהיה רוצה פעם לראותם, הוציא רבינו את התפילין מראשו ומסרם לו. יש בכך חידוש עצום, הלא סיפרנו לעיל איזו זהירות נזהר בכל שניה של מצוה ובפרט מצות תפילין, אך אם זה ישמח יהודי זה, גם זו מצוה עצומה שאין ערוך לה.

לפני אחת מהנסיעות לחוץ לארץ, שאלוהו בני הבית, האם יש דבר מסויים שברצונו לקחת, מלבד מה שהם יודעים שהוא צריך. אמר להם רבינו שלא ישכחו לשים במזוודה את מעיל הגשם שלו. שאלוהו בפליאה: והלא קיץ עכשיו בארה"ב ונדיר שיהיה קר בעונה זו, בפרט שהמקום במזוודה מוגבל למשקל מסויים ומעיל כזה שוקל שמונה פאונד. השיב להם רבינו, אני יודע שזה לא נצרך עכשיו, אך מעיל זה קיבלתי במתנה מקרובת משפחה והיא בודאי תבא לראותי שוב ותשמח לראות שהבאתי אותו למקרה שיהיה קר, לכן השתדלו למצוא לו מקום במזוודה.

הזהירות מגרימת אי נעימות

פעם הגיע לברית מילה והנה תוך כדי שהגיע לאולם הופיע לפתע האדמו"ר של אותו תלמיד שהזמינו לסנדקאות. היה זה אדמו"ר חשוב ואותו תלמיד היה חסידו המובהק, והבין שקרתה כאן איזו תקלה. הוא שלח את אחד הבחורים שישאל את אחד המשב"קים מי הוזמן לסנדקאות בברית זו. הלה הלך ושאל ונאמר לו שידוע להם שראש הישיבה של אותו חסיד הוזמן כסנדק, אך עדיין יתכן שהרבי יהיה.

רבינו המשיך ונכנס לאולם ניגש לבעל הברית וברכו למזל טוב ולאחר מכן יצא בלאט מהאולם. נהגו רבי אסא ויטו שאלו מדוע הוא הולך, הלא התברר שהם יודעים שראש הישיבה הוא הסנדק. הסביר רבינו אני מעריך שאותו חסיד לא חלם שהרבי יכבדו בנוכחותו ולכן כיבדני. עכשיו כאשר שנינו פה הוא יחוש אי נעימות עצומה, מחד הוא כיבדני, ומאידך, ודאי הוא מרגיש איך יתכן לכבד מישהו אחר כאשר הרבי פה, לכן הבה נלך ונחסוך ממנו את אי הנעימות.

אחד מידידי הישיבה באנגליה עשה פעם מסיבת תה למען הישיבה. המסיבה נערכה בחוג מצומצם של בני משפחה ואורחים בודדים. כשהגיע רבינו החל לדבר באידיש. העירו לו שלמרות שכולם מבינים אידיש השפה המדוברת פה היא אנגלית ולכן אולי זה עדיף, אך רבינו המשיך לדבר באידיש. כששאלוהו שוב הגיב ואמר אולי מישהו פה אינו מבין אנגלית. הדבר היה לפלא מי מאנשי אנגליה לא יודע אנגלית, אך האמת היתה שבין הנוכחים היה ראש ישיבה צעיר

**כשהגיע וראה את התלמידים
ממתינים לו בנמל התעופה,
התפלא על זה, והם השיבו שהלכו
לשאול את הגרש"ז אורבאך
זצ"ל, ואמר שחייבים לנסוע,
להכיר טובה לראש הישיבה על
מסירות נפשו בנסיעותו לחו"ל**

מארץ ישראל שרבינו לא הכירו ולא ידע מיהו והיה מאורחי בעל הבית לכן השתתף במסיבה והוא אכן לא ידע אנגלית. ראו עד כמה רבינו מתחשב אולי מישהו לא יבין את דבריו ויצטער.

מבין כל מעלותיו המיוחדות של רבינו בלטה באופן מיוחד מידת הענוה, הוא נהג עם כל אחד ואחד כשוה בין שוים וכאשר דיברו איתו הצניע את כל גדלותו העצומה ונתן לשני הרגשה נעימה. הגה"צ רבי שלמה ברעוודא דיבר פעם עם אחד מתלמידי הישיבה על דרגתו העצומה של רבינו, ואמר לתלמיד, אתם נכנסים לשאול שאלה, להתיעץ ומיד כאשר נתקלים במאור פניו והחיוך הרחב שלו שוכחים במי המדובר, כשאני מדבר איתו, עוד לפני שהוא מתחיל עם החיוך שלו אני מזכיר לעצמי במי המדובר.

בשיחותיו היה רבינו מזכיר את הבקשה שמבקשים בסוף תפילת שמונה עשרה: "ונפשי כעפר לכל תהיה. פתח לבי בתורתך". והיה מבאר, ראשית לכל אנו מבקשים להיות בדרגה מופלגת של ענווה - "כעפר לכל תהיה" ורק לאחר מכן מבקשים על "פתח לבי בתורתך". כי ככל שיהיה האדם מופלג בענוה יפתח לבו יותר וראוי לספוג תורה וממילא להיות תלמיד חכם.

גם כאשר היה חוזר מחו"ל היו בני הישיבה נוסעים לקבל את פניו בשדה התעופה בלוד, שם היו מקבלים את פניו בשירה ומחולות. רבינו בענוותנותו לא שבע נחת מהעסק שעשו מבואו ומביטול התורה שנגרם מכך ובפעם הבאה שנסע ביקש מראש שלא יבואו. כמה מהבחורים הלכו לשאול את פוסק הדור הגרש"ז אורבאך מה לעשות, מחד רוצים הם לכבדו, מאידך הוא הורה לא לבא. הגרש"ז פסק להם שהם חייבים לנסוע כיון שהוא מוסר את נפשם עבורו בנסיעתו לחו"ל. כשהגיע וראה את התלמידים ממתינים לו בנמל התעופה, התפלא על זה, והם השיבו שהלכו לשאול את הגרש"ז אורבאך זצ"ל, ואמר שחייבים לנסוע, להכיר טובה לראש הישיבה על מסירות נפשו בנסיעותו לחו"ל למען בחורי הישיבה. מששמע זאת, לא הוסיף למחות.

(מגדלתו ומרוממתו')

התחדשנו
עיצוב חדש!!!

לא נבפיק את השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 058-323-49-41
לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com
עורך: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.י. הי"ו

דבר עורך

ילדים יקרים שלום:

מערכת העלון יוצא במבצע שכמותו לא היה. כל ילד ששולח בדיחות למייל של המערכת, או לכתובת: רחובות הבוכרים (דוד) 9 בירושלים. להשים בת.ד. ע"ש לא נפסיק את השמחה. הבדיחה הכי מצחיקה תזכה במיידית את השולח בחוברת בדיחות לא נפסיק את השמחה 2. + כל מי ששולח בדיחות נכנס להגרלה על חוברת לא נפסיק את השמחה 2. 5 זוכים. + כל העלונים שיצאו עד עכשיו. 5 זוכים. ההגרלה תתקיים בערב ראש חודש סיון.

ווארט על הפרשה

פנינים יקרים על פרשת אמור

אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת שְׂבֹתַי תִּשְׁמְרוּ אֲנִי ה' (יט-ג)

כתב רבינו האר"י זצ"ל, שכל ההצלחה של האדם תלויה בכיבוד הוריו. וככל שמכבדים ויראים מאבא ואמא, כך מצליחים יותר.

ומעשה ברבי ישמעאל כהן גדול שבאה אמו לבית המדרש, ואמרה לנוכחים שהבן שלה לא מכבד אותה. נתכרכמו פניהם ושאלו אותה 'במה בדיוק הוא לא מכבד אותך?'. ענתה 'כשהוא מגיע מבית המדרש אני רוחצת לו את הרגלים, לאחר מכן רוצה לשתות את המים, והוא לא מסכים. תגידו לי שיתן לי לשתות'. מיד אמרו לו 'רצונה זה כבודה, אתה חייב ליתן לה לשתות'.

את life ומאורק הצורק: מא'ר פנחסי הי"ו

הדבר תורה לעילוי נשמת: ר' יוסף פנחס בן שרה אמינן זצ"ל

מילתא דבדיחותא

בדיחות מצחיקות

(1) אמרתי לאמא שלי שאני רוצה ים או בריכה לא משנה מה, העיקר שיהיה מים ושמש... אז היא נתנה לי דלי ואמרה לי לצאת לשטוף את התריסים.....

(2) שוטר תפס שיכור אחד שנכנס לרחוב חד סיטרי ב- אין כניסה השוטר מתחקר אותו: "לאן אתה חושב שאתה נוסע?" השיכור משיב: "לא יודע אבל אני מבין שאיחרתי כי כולם חוזרים הביתה....."

(3) איש אחד מגיע לרופא ואומר בעצבים: ד"ר קליין אני חושב שאני מדבר מתוך שינה. הרופא מתפלא ושואל: "מה גורם לך להאמין בזה" האיש: "אני כל בוקר מתעורר צרוד....."

העלון יוצא לאור בסיוע ארגון תורה וחסד: 'המרכז לערבות הדדית' (ע"ר 580646396)

בסייעתא דשמיא

יצא לאור חוברת בדיחות
'לא נפסיק את השמחה 2'

כ- 240 בדיחות

ניתן לקנות את החוברת במחיר סימלי

של 10 ₪ בלבד

להזמנות חייגו:
058-32-34-941
בירושלים
משלוחים חינם
אזורים מסוימים.

מילתא דבדיחותא

המשך - בדיחות מצחיקות

- (4) שודד נכנס לבנק עם רובה ניגש לקופאית ודורש את כל הכסף. לאחר שאסף את הכסף פונה השודד ללקוח שעומד בתור ושואל אותו: "ראית אותי שודד את הבנק?" הלוקח: "כן" בתגובה יורה בו השודד והורג אותו. השודד פונה לעוד אדם ושואל: "האם ראית אותי שודד את הבנק?" עונה האיש: "אני לא, אבל חמותי כן....."
- (5) מגיד ששמו הולך לפניו הוזמן לדרוש בעיר אחת. אמר המגיד: "לא אדרוש אלא אם כן תשלמו לי דמי דרשה מראש". תמהו אנשי העיר: "מה ראית מנהג זה ולשנות ממנהג המגידים שנוטלים את שכרם רק אחרי הדרשה?" השיב להם המגיד: "אתם מסתמכים על מקרא, ואילו אני מסתמך על מקרא מפורש 'לי הכסף ולי הזהב' ורק אחר כך הנאום....."
- (6) שאלו רב אחד "כידוע האישה חייבת לכרך על שני נרות בערב שבת וחג השאלה היא הלא אפשר להעמיד נר אחד מול ראי ומן הראוי ישתקף נר שני?" ענה הרב: "לא הועלתם בתקנתכם כלום שהרי מול הראי תשתקף גם אישה שניה, ושתי נשים צריכות ארבעה נרות....."

חדש! חדש! חדש!

ניתן לקנות את חוברת הבדיחות 'לא נפסיק את השמחה 2'.

בירושלים: ברמות פולין: ועד ארבעה ארצות 82 קומה 2 דירה 25.

מרכז העיר: רחובות הבוכרים (דוד) 9 ק"ב {ליד דואר ישראל}.

אלעד: ר' חיים אחרק. רחוב: ר' יוסי בן-קסמה 5. פל' 0527133917. לתאם מראש.

דרושים: נציגים שימכרו את חוברת הבדיחות 'לא נפסיק את השמחה 2' בביתם

ברחבי הארץ לפרטים 058-32-34-941 ת.ל. (אפשרות ל - 2 ש לכל חוברת).

העלון בהסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

גמ"ח 'דרכי חיים'
השאלת גמרות
שוטנשטין
וטוש"ע
054-844-8683
או בקו המידע:
02-5907438

השכרת אופניים חשמליים
ורגילות. קורקינט חשמלי.
אצלינו יש גם תיקונים,
ומכירת חלקי אופניים
חשמליים + רגילים.
0548-520-351
0527-625-454

הקלדות
במחירים מוזלים
058-3234-941

הטשולנ'ט הביתי
בכל ליל שישי מתקיימת
מכירה של הטשולנ'ט הביתי
בר"ח שלמה מוסאיוף בי-ם
מהשעה: 20:00 בערב
מנת טשולנ'ט 22 ש.
0548-437-050

ואלה יעמדו על הברכה:

משפחת אדרי. משפחת לוי. משפחת שהרבני. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל.
שר השמחה: מאיר בן מרגלית. אלעזר בן רחל. כל השותפים להמשך השמחה בעם ישראל.

ניתן להשיג את העלון!!

במייל: ע"י שליחת 'בקשה' ל: a05832349@gmail.com

באתר לדעת נט. בחוברת העלונים שע"י דפוס גרפומט.

בשכונת הבוכרים בירושלים: ביום שישי בחלוקת העלונים מאחורי ביהכנ"ס מוסאיוף
בשעה: 14:00. כל יום חמישי {בערב} בגל-פז ירושלים אין לקחת כמויות ללא אישור.

{ אז נדברו }

פרשת אמור תשפ"א | לסדר: "שבע שבתות תמימות תהינה..." | עלון מס: 510

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

ראה פניו מאירים בשבתו עם חברים...

מידי שנה בל"ג בעומר... ובפרט בשנים האחרונות יותר ויותר... במשך כל היממה של ל"ג בעומר אנחנו מסתובבים סביב רשב"י... מספרים בשבחו... שרים עליו שירים ורוקדים בהתלהבות עצומה... בקיצור: יש המון המון גילוי אהבה וחיבה והערכה והערצה לרשב"י!!! תקרא את הפיוט ואמרתם כה לחי... ולא סתם אלא רבבות אלפי ישראל שרים את זה בהתלהבות וקופצים ועוצמים עיניים בדבקות... ותרשה לי לשאול את השאלה: מה זה?? מה זה הדבר הזה?? מה זה ה"ערך" התורני הזה לעשות עסק משבח ורגשות אהבה והערצה לצדיק???

עכשיו! להגיד שזו גישה לא נכונה אי אפשר... כי מי שיודע... הגישה הזו היא לא המצאה של הדור שלנו... כבר בזוה"ק רואים התבטאויות מופלגות של אהבה וגעגועים של בני החבורה לרשב"י... כלומר: בסופו של השפראך הזה של ההתעסקות סביב רשב"י הוא לקוח ממקורות נאמנים... כבר בזוה"ק יש המון המון התעסקות והתבטאויות יוצאות דופן של אהבה וגעגועים לרשב"י... אז אי אפשר להתנער מזה... אבל תורה היא וללמוד אני צריך... מה זה?? (אני מודה שזה אליטווישע קשיא... אבל אדרבה... אם אני מאתגר את החסידים בשאלה שהם היו אמורים לשאול אותה אז עוד יותר טוב...) לא יודע... אני חונכתי שצריך להודות ולהלל לשבח ולפאר לזרומם ולהדר את הבורא יתברך... אבל לעשות את כל זה לצדיק?? מה זה?? מה זה הערך הזה ביהדות?? לאן הוא מסווג?? אז אמנם כן... יש רבינו יונה שמתבטא (שערי תשובה ח"ג) "כי יש בכבוד החכמים והישרים תועלות גדולות... כי בהתהדר החכמים ובתתם עליונים. דבריהם נשמעים. וילוו עליהם העם כלו וידמו למו עצתם. ב. בראות בני אדם את כל כבודם ילמדו לקח לחול כבוד ותרבה הדעת. ג. רבים מישני לבבות יעורו משנתם בראותם הדר כבוד התורה. ויכירו מעלתה. ויבוא חשקה בלבבם"

אבל עדיין!!! אצל רשב"י זה... זה לא זה... כל הריקודים והשמחה הזו... זה לא מתחיל ונגמר במעמד של כבוד התורה... זה... זה משהו מעבר לזה... יש פה שפיכה של אהבה... אז מה זה כן?? מה צריך לכיין כשצועקים לאט ובעיניים עצומות: צדיק יסוד עולם גילה מדרש הנעלם??

והעניין הוא כן (עכ"פ בין הייתר...) פשוט חסר לנו רקע מאוד בסיסי ועיקרי בתמונה שאנחנו כמעט ולא שמים אליו!! העניין הוא: שרשב"י ע"ה היה עמוד הגבורה בדורו!! לאורך כל הדרך רואים שרשב"י היה תקיף מאוד... היתה לו הנהגה תובענית בעבודת ה' מאין כמותה... רשב"י תבע שלימות בלתי מתפשרת בעבודת ה'... לפי רשב"י אסור לצאת לעבוד כי... כי "תורה מה תהא עליה" אבל גם אסור לקבל כסף מאחרים (זה גם שיטת רשב"י...) אז מה יהיה?? מאיפה אני אחיה?? אז לפי רשב"י יש שתי אופציות או לחיות בבטחון גמור בה' ש"עמדו זרים ורעו צאנכם... או אופציה שניה: לחיות במערה... כן... רשב"י לא מבטיח בכל מחיר שפרנסה תגיע מהשמים... רשב"י גם יודע לאכול מפירות הנושרים ולחיות בחול... זה הפארנעם של רשב"י... זה מושגים בלתי נתפסים בהסתפקות במועט ובעמל התורה מבהיל עד כדי סדקים בכל הגוף... ובאמת החידושי הרי"ם מתבטא באופן נדיר ואומר: שגילו לו מן השמים שרשב"י היה נשמת שמעון בן יעקב אבינו... כן... נאזרת בגבורה ובמלחמת אש דת השערה... ובזוה"ק רואים הרבה התבטאויות שבני החבורה מאוד פחדו מרשב"י שלא יעניש אותם... בקיצור: רשב"י היה תקיף מאוד!! הוא לא היה מלטף אנשים... הוא לא היה מוותר... הוא היה תובעני מאוד בעבודת ה'...

ומעתה: לבני החבריא קדישא היה את כל הסיבות שבעולם לא ללכת לרבי שמעון... תחשוב: יש פה צדיק שאני יודע שהוא לא יעשה לי חיים קלים... הוא יתבע ממני שלימות ללא פשרות... הוא יזרוק בי מרה ותמיד ישאר לי המון מה להתקדם בשביל לאחוז בקצה גלימתו... ובשביל מה לזי? אני יכול ללכת לתנאים אחרים קדושי עליון שלא יתבעו ממני עד כדי כן... אל תשכח שסו"ס הנטיה הטבעית שלנו שאנחנו לא אוהבים מי שמטיח בנו את כל האמת... אנחנו אוהבים רבנים שמהלכים ברוחנו ומבינים ללבנו... ולכן לתלמידים היה את כל הסיבות שבעולם להתרחק מרבי שמעון... לא לאהוב את ר' שמעון... אז זהו!! שבני היכלא דרשב"י היה להם **לב חכם ישכיל פיהו**. והם השכילו להבין שאם אנחנו באמת רוצים לגדול ולהתעלות במעלות נשגבות בעבודת ה'... **הכתובת היא דווקא ר' שמעון!!!** ולכן הם עשו עבודה פנימית עם עצמם והחליטו **לאהוב** את ר' שמעון... כן... לאהוב את הדין והגבורה והתקיפות של רבי שמעון!!! זאת אומרת: האהבה הגדולה הזו לרבי שמעון זה לא סתם פלחן אישיות... **זו אהבה שיש בה עבודה!!!** יש פה צדיק שאני יודע שהוא לא יעשה לי חיים קלים... הוא יתבע ממני... הוא יזרוק בי מרה והוא אף פעם לא יוותר לי... ואני לא חייב ללכת דווקא אליו... אבל לא!!! אני בוחר **לאהוב** את הדין של רבי שמעון... **יש פה עבודה של אהבה!!!** אני מבין שהתובענות הזו היא הדבר הכי טוב... מה שנקרא "אלה המכות אשר הוכיחי בית מאהבי..." אני מבין שהמכות האלו שקבלתי על הראש... זה מה שמגדל אותי בעבודת ה'... עכשיו אתה מבין מה זה האהבה הגדולה לרבי שמעון??

יש פה עבויידה של אהבה... יש פה הסכמה... יש פה קבלת עול... אני מוכן לתת את התואר אדוננו למי שהולך לחבוט בי ולתת לי על הראש... זה!! זה הסיפור!!!

המשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...

להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בבנק:

חשבון 705284

בנק פאג"י

סניף 187

באשראי:

"נדרים פלוס"

- "קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

בדואר:

פולק- רח' גאולה 15,

חיפה

תודה מראש!!!

אשריכם..

בל"ג בעומר אנחנו שרים "אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל!!! כן... לא לחינם שרים את זה בל"ג בעומר... זה לחן שרבי עקיבא הלחין אותו במיוחד לל"ג בעומר..

תשמע מה קרה: לרבי עקיבא כידוע, היו עשרים וארבע אלף תלמידים.. הוא היה גדול הדור בכל קנה מידה!! כשרבי עקיבא היה נכנס לחתונה... מיד התזמורת היתה מתחילה לשר... מה?? איזה שיר??

אשרי מי שגדול בתורה ועמלו בתורה... ואז... כמוכן שהתחילו דחיפות... כולם רוצים לראות את ר"ע (תחשוב שיש לו 24.000 תלמידים... ולכל אחד יש אחים הורים הורים... וכל אחד רוצה לחזות בזו פניו של מוסר התורה...) אנה מבין לבד איזה דחיפות היו שם... וכל כמה שנים נכנס עוד שיר למודח... אם זה יפרח בימיו צדיק וכו'... אח"כ לאורו ניסע ונלך... הצד השווה שבכל השירים האלו... שברגע שהתזמורת רק מתחילה לשר את זה... מתחילים דחיפות... צעירים דוחפים... מבוגרים נרמסים... ומזיזים את כולם... הכל בשביל לראות את רבי עקיבא... ותחשוב שפתיאם מופיע גם רבן גמליאל בחתונה... ואולי גם רבי יהושע ורבי טרפון... אז בכלל... איזה דחיפות... התעלפויות... מחסומי משטרה מתפרקים... והתזמורת שרה: **"אשריכם אשריכם אשריכם תלמידי חכמים..."** כן!!! צריך לכבד את חכמי התורה... רבי עקיבא לא מפריע להתרגשות הזו להתרחש... כי כבוד התורה זה דבר חשוב!!! לפעמים אפילו יותר מלימוד התורה... כן... האירועים המרשימים האלו שגדולי ישראל מופיעים במעמד רבבות אלפי ישראל זה דבר שמותיר חותם של כבוד התורה שזה דבר שאנחנו צריכים אותו...

דא עקא!!! שבין פסח לעצרת קרה מה שקרה... ועשרים וארבע אלף תלמידים נקטפו באיבם... ור"ע מבין שזה על שלא נהגו כבוד זה בזה!!! כן... **כבוד התורה** אמנם היה... אבל **כבוד הבריות** היה חסר!!!

אז אמנם כבוד התורה יותר חשוב מכבוד הבריות... אבל הוא שלב ב'!!! סו"ס כבוד הבריות זה בסיס!!! קודם תכבד את חבר שלך בתור יהודי!! ואח"כ תכבד אותו בתור תלמיד חכם... מאכן ואילך רבי עקיבא לקח את הרקמול לידיים... רבי עקיבא מכין לחן חדש!!!

אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל!!! קודם אשריכם ישראל ואח"כ אשריכם תלמידי חכמים... רק רבי עקיבא מוסר התורה יכול להגיד כזה משפט... רק הוא יכול להורות לנו סדר עדיפות שכזה... קודם תבינו מה זה חשיבות של יהודי כמות שהוא שהקב"ה בכבודו ובעצמו אוהב אותו ומנקה אותו כמו אמא שמנקה תינוק... תבינו שיהודי כמות שהוא, הוא חביב!! חביבים ישראל שנקראו בניו למקום!! אחרי!! אחרי שנשיר אשריכם ישראל... כעת אפשר להתקדם לאשריכם תלמידי חכמים...

תזמורת בבקשה: מהיום יש הוראה חדשה: ברע שמגיע רב גדול והתחלתם לשרי אשריכם תלמידי חכמים אם אתם רואים שיש יותר מידי הרבה דחיפות של ירהבו נער בזקן... תעצרו באמצע!!! ותחליפו מיד שיר: אשריכם ישראל!!! תעבירו לציבור מסר שנכון שאשריכם תלמידי חכמים... אבל מה נעשה שברגע שאין הכרה באשריכם ישראל... אז... בחודש האחרון אם שמת לב התזמורת היתה בשביתה... היא לא יכלה לשר "אשריכם תלמידי חכמים" ולמה?? כדי לתקן את האשריכם ישראל... **אשריכם!!!**

גם אני רוצה ללמוד תורה... למה נגרע...

אמנם בל"ג בעומר כלונו נשיר ונפזז ונכרכר סביב רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו... נזכה שהם יפטרו אותנו מן הדין העמל תורה שלהם בצער מערה...

אבל תכלס!!! בשטח אין לנו שום שייכות למושגים הבלתי נתפסים של רשב"י ובנו ר"א... אפילו בתור שאיפות זה... זה גדול... גדול מידי... אף אחד מאיתנו לא אווז במושגים האלו...

אני רוצה שתבין: רוב האנשים בעיקר משתוממים מההסתפקות במועט והסגפנות... לאכול חרובים במשך 42 שנים ולחיות בחול עם בגד אחד בלי להתרחץ... זה... זה גדול עלינו...

אבל אני משום מה... יש נקודה אחרת שבעיקר מטרידה אותי... לחיות במערה שנים עשרה שנים תמימות!!! 24 שעות!!! 365 יום בשנה!! ואין שום דבר שמזיז את האויר!!! נתק מוחלט מכל תקשורת עם העולם... לא משפחה... לא חברים... לא מידע... כלום! רק מה? **כל יומא הו גרסיו!!!** וגם כשהם גורסים אין להם אוצר הספרים... אין משהו שזז מול העיניים... שום דבר!!! הכל מתחיל ונגמר בהם!! פה אני נעצר!! המוח שלי לא מסוגל להכיל כזה דבר... גם אם אני מכיר שקדנים שלומדים שעות רבות ברציפות... אבל עדיין יש איזשהו גיוון... סדר א', סדר ב', סדר מוסר... עיון, בקיאות... תחילת סדר וסוף סדר... (הגיגת הקפה באמצע) תחילת זמן סוף זמן... מידי פעם מחליפים חבורות... הולכים לדבר בלימוד... הולכים לארון ספרים לבדוק אם "מישהו" מדבר על זה... יש איזשהו תנועה... ליד כל מתמיד יש לכה"פ איזה ערימת ספרים לידו... יש עט ודפדפת שמידי פעם הוא כותב... משהו... אבל כאן?? שני אנשים בודדים במערה!! אין תחילת סדר ולא סוף סדר... אין בוקר ואין לילה... אין ספרים ואין גיוון... הכל מתחיל ונגמר בראש... והם יושבים אחד מול השני במשך י"ב שנים רצופות וגורסים!! ו... ו... ולא נשמע שהיה להם משעמם... צער מערה כן... חול כן... סדקים בגוף כן... **אבל משעמם?? ממש ממש לא!!!** זה... זה לא "נגמר" להם... אתה מסוגל להכיל כזה פארנעס?? פה אני מרים ידיים!!! זה... זה נשגב מבינתי...

וכשאני חושב על זה... מנסה לדמיין את רשב"י ובנו... אני מתמלא בקנאה וצוברת של "למה נגרע"?? רשב"י... לא בקשתי י"ב שנים... גם לא י"ב חודשים... אפילו לא י"ב שעות... אבל שש שעות?? חמש שעות לכה"פ?? למה את זה אני לא מצליח לעשות?? אני בסה"כ רוצה לשבת חמש שעות רצופות מול הגמי ושה יהיה לי מספיק מעניין... שאני לא אצטרך איזה ריענון באמצע... **למה נגרע??** אם לרשב"י לא היה משעמם מול הגמי במשך שנים עשרה שנים רצופות... אני בסה"כ כוסף ומשתוקק לחמש או שש שעות רצופות??

אבל אתה יודע מי מנחם אותי?? יוסלה הקטן!!! הנכד!! הן של רבי אלעזר שהוא הנכד של רבי שמעון... שאחרי שרבי אלעזר נפטר, רבי הקדוש הלך לבדוק ולברר האם "יש לו בן לאותו צדיק...?" ואז התברר שיש יוסלה אחד... אבל הוא בכלל לא בכיוון... הוא רחוק רחוק מבית המדרש... ורבי דואג ליוסלה לחונך מיוחד... מצמיד לו את הדוד ר' שמעון בן איסי בן לקוניא והוא מנסה ללמוד עם יוסלה... אבל יוסלה לא "ככזה" מגיע... כל פעם הוא מתחמק... ואז יום אחד ר' שמעון בן איסי שואל את יוסלה בכנות... תגיד לי: למה אתה לא מגיע ללמוד איתי?? ואז יוסלה עונה את התשובה... נוגע בדיק בנקודה!!!! תנחש מה הוא עונה?? **"לקרייתא אנא אזיל..."** אני צריך לגוון... אני לא יכול לשבת כל הזמן במקום אחד... אני לא יכול לשבת במערה י"ב שנים וללמוד וללמוד... אני לא בנוי לזה... זה נורא משעמם... אני צריך קצת יציאה מהשגרה... לקרייתא אנא אזיל... נסעתי למירון...

אוהו... עם יוסלה אני מסתדר!! הוא כבר מדבר בראש שלי... הוא כבר מדבר איתי בגובה העיניים... עם אבא וסבא שלו הקדושים והטהורים אין לי שמץ של השגה... אין לי מושג איך חיים בכזו מדרגה... **אבל יוסלה?? הוא כבר משדר על אותו גלול!!!** ו... וכאן מגיע הסקופ הגדול!!! שהיוסלה הזה... יום אחד תפס את עצמו לידיים והתחיל לעסוק בתורה בעמל וביגיעה... ויצאה בת קול והעידה עליו שהוא הגיע למדרגה של אבא שלו רבי אלעזר וסבא שלו רבי שמעון... **ר' יוסי הוא הנחמה שלי!!!** הנה לך מישור שהבין טוב מאוד את הבעיה שלי... הוא גם היה מוכרח לגוון... הוא היה צריך נוף שזז מול העיניים... לקרייתא אנא אזיל... ובכל זאת!! יום אחד גם הוא הצליח להגיע לשקידה והתמדה של אביו וסבו...

אם ככה... אז יש סיכוי!!! נו... אז איך באמת?? איך יוסלה הקטן הצליח לעשות את המהפכה והגיע לזה?? אז בקצרה ממש... **הטעות שלנו היא כך:** כשהייתי בגיל שש עשרה... לא הייתי מסוגל ללמוד יותר משעתיים!! יותר משעתיים זה כבר היה לי משעמם... יש גבול כמה אני יכול להשתעמם מול הגמי... אבל ידעתי שהרב אלישיב זצ"ל כן מסוגל ללמוד עשר שעות רצוף... נו... איך הרב אלישיב כן מסוגל?? ישבתי וחשבתי מה הסוד של הרב אלישיב... והגעתי למסקנה: שכנראה שיש לו כח סבל יותר ממני!! אם אני מסוגל להשתעמם רק שעה אחת מול הגמי ואח"כ יוצאים לי קרניים ואני מתפוצץ... אז לרב אלישיב כנראה יש סבלנות רבד והוא מסוגל להשתעמם אפילו עשר שעות ולא להתפוצץ... נו... מה אתה אומר?? זה נכון?? **חס ושלום!!! זו טעות מחרידה שכמעט כל בחור טועה בה!!!** אם הרב אלישיב למד עשר שעות זה רק אומר שזה היה לו מאוד מעניין ולא משעמם בכלל... **ולזה אני שואף!!** אני לא שואף להצליח להשתעמם יותר שעות מול הגמי... ממש לא!! אני שואף להגיע לעוצמות של התעניינות מול הגמי שגם עשר שעות לא יהיה לי משעמם... **זה הסיפור עם יוסלה...** יוסלה רואה את אבא וסבא יושבים י"ב שנים במערה... הוא מסתכל במבט הילדותי שלו ומבין שיש להם כנראה כח סבל אדיר שהם מסוגלים לסחוב כ"כ הרבה שעות... אם ככה, אז כל הכבוד להם... באמת צדיקים גדולים!! אבל אני לא... צר לי... לקרייתא אנא אזיל... אני לא מסוגל להשתעמם כ"כ הרבה שעות... אני אפילו לא מסוגל לחשוב על אופציה שכזו... אני חייב שיהיה לי מעניין... אני חייב לנסוע למירון... ואז לאט לאט יוסלה הקטן נכנס ללימוד ואט אט מקבל טעם בלימוד ואז הוא מגלה לתדהמתו שזה פשוט לא משעמם!! כן... הוא נשאר אותו יוסלה... זה אותו יוסלה שלא מסוגל להשתעמם... הוא חיב שיהיה לו משהו מעניין מול העיניים... הוא חיב להציץ מידי פעם ב"קרייתא"... לראות אם יש עדכון חדש בנייעס... הוא נשאר עם אותו טבע נורמלי!!! הוא רוק גילה שאם רוצים ניתן לספק אותו בתורה ובגדול... כן... כמה שראיתי אנשים שמכורים לרשת... עדיין לא ראיתי מישהו שנשאר שם י"ב שנים ברציפות... ואם רשב"י ובנו נשאר במערה י"ב שנים כנראה שלתורה יש הרבה צבע והמון עקשן למכור לנו... רק להבין את זה!! להבין שגם אם כעת משעמם לי... זה רק בגלל שכל ההתחלות קשות... זה רק בגלל שאני עדיין לא נכנסתי לגמרי לעניינים... אבל אם "קבלו עליכם"... מובטח שמכאן ואילך יערב לכם... תן צ'אנס לעסקת החיים שלך!! תן צ'אנס... תביע נכונות לקחת את היוסלה הנורמלי שלך שכ"כ מחובר לקוי נייעס... ותן לו להוציא את כל זה על התורה!!!

ירדה לשוליים...

עבירת חוק מספר 7553

ופה מתחיל האבסורד הגדול... אנחנו חקיינים טובים... ראינו בזה"ק את הביטויים המפליגים על האהבה הגדולה שהייתה לתלמידים לרשב"י... אז למה לא... גם אנחנו!!! גם אנחנו מאוד אוהבים את מירון... אוהבים את רשב"י... בטח... יש שם השראה מיוחדת... אויר טוב... אתה גם מרגיש אורות... ואם אתה שוכר צימר לשבת אז בכלל... הכל מסודר... מניינים בכל השעות... **איין! אני משוגע על מירון!!!** **אוהב את רשב"י**... אדוני היקר: לא!!! לא על זה דיברנו... כשבני החבורה אהבו את רשב"י... **המשמעות היתה שהם נותנים לו את רשות הדיבור!** האהבה שלהם התבטאה בזה שהם ידעו טוב מאוד מה דעתו של רשב"י... הם ידעו שרשב"י לא יותר להם... והם הלכו על זה... אתה מוכן לתת לרשב"י לתת לך קצת על הראש...??? אתה מוכן שהוא יתן לך שיעורי בית??

זה מה שנקרא לאהוב את רשב"י!!! מה שאנחנו אוהבים את מירון... אנחנו בעיקר אוהבים את עצמנו... לא כ"כ את רשב"י...

אבל לא!!! אני חוזר בי מהמשפט האחרון... זה לא נכון להיות ציני ולבטף ולגחך ולהפוך את כל רגשות הקודש שיש לנו במירון... להפוך את הכל לאהבת צימרים ופיצה רשב"י... חלילה וחס!!!

ברור שאהבה הבלתי מוסברת שיש לנו לרשב"י... יש בה משהו אמיתי... זה כן יושב על רובד פנימי וטהור ואסור לזלזל בזה... אבל במקביל צריך לקחת בחשבון שהשאור שבעיסה לא שוקט על שמריו... וכמו בכל דבר אמיתי, תמיד יש את ההסחות דעת שמסיטות את הנושא וגונבות את הבמה, **כך גם במירון!!!** צריך לדעת שהאהבה שיש לנו לרשב"י ולמירון וכל השירה והתעסקות סביב רשב"י... **יש פה עבוידה של האהבה!!!**

רשב"י תובע מאיתנו... רשב"י לא מוותר לנו... הוא לא מחבק אותנו... הסיבה שרשב"י יכול לפטור את כל העולם מן הדין זה בגלל שהוא עצמו לוקח את מושכות הדין ותובע מאיתנו שינויים... הוא רוצה שנצא מפה יותר מרומומים... ובדרך כלל אנחנו לא אוהבים שנותנים לנו מוסר... אבל כשהגענו לפה החלטנו שאנחנו הולכים על זה... **אדוננו** בר יוחאי!!!

הוא יצעק עלי שלפי הכוחות שלי, אני יכול ללמוד הרבה יותר... הוא ינזוף בי שלפי המעמד הרוחני שלי אני לא מספיק מסתפק במועט... ואני ארכין את ראשי בהכנעה ואומר לו: **אדוננו בר יוחאי!!!** אני לא מתווכח... אני מקבל את התוכחה ומקבל על עצמי כעת קבלה מעשית מכאן ואילך ואז הוא באמת ימליץ טוב בעדנו כי נתתי לו את שרביט-**אדוננו!!!**

זו עבודת **האהבה** של ל"ג בעומר!!! אם לא לוקחים את האהבה הזו למקום הזה... אז אל תרמה את עצמך... אל תמרה לשיר יותר מידי בהתלהבות **אדוננו** בר יוחאי... כי... כי אתה לא באמת חושב שהוא אדוננו... אם אתה לא מתכנן לתת לרשב"י

את רשות הדיבור... אז במה הוא אדוניך?? מה אתה שר היא מאירת עינינו אם אתה לא חושב כך...

יש פה מסר כללי שצריך להפנים אותו: אנחנו בדרך כלל אוהבים רק רבנים וצדיקים שמלטפים אותנו!!! אם אני אלך לרב... והוא יתחיל לצעוק עלי ולהטיח בי את כל האמת בפנים ויגיד לי אחד שמים שלוש במה אני לא בסדר ומה אני צריך לתקן... זה יהיה היום האחרון שאני אלך אליו... וזכותי!!! (כן... אני גם אהיה צודק אם אני אפסיק ללכת אליו... סו"ס זכותי לבחור לאיזה צדיק אני הולך... ואם יש לי לבחור בין שני צדיקים!!! צדיק אחד שמחבק אותי והולך איתי בכפפות של משי ונזהר שלא להגיד לי מה שאני לא אוהב לשמוע... ומצד שני יש צדיק אחר שנותן לי על הראש... אז למה שאני אבחר בחיים קשים... זכותי ללכת למי שאני רוצה...) אבל!!! אם אתה רוצה סגולה אמיתית איך לבטל את כל הדינים וגזרות קשות?? **אז אדרבה!** תבחר לעצמך (במקביל לרב שלך) איזה דמות רוחנית... יהודי צדיק וקדוש שהוא **לא!!! לא נחמד!** לא מלטף!!! ותחליט שאתה לא בורח ממנו... אדרבה... אתה מחליט לאהוב אותו ולקבל ממנו... **ובשיטתיות!!!** כן... אני הולך אליו על מנת לקבל על הראש... (זה לא סתירה שיתכן שלא תצליח לעמוד בכל מה שהוא תובע ממך... כי סו"ס הוא לא הרבי שלך ולא הרב שלך... אבל לפחות יש מישהו שמטיח בך את האמת...)

זו סגולה בדוקה ומונסה להסיר את כל הדינים והגזרות קשות!!!

ולמה?? אני אסביר לך בדיוק למה: בחוקי התנועה יש מושג שנקרא "שוליים" של הכביש!! אסור לרכב פרטי לנסוע בשוליים של הכביש... למה?? כי השוליים נועדו למקרי חירום... של תאונה או פיגוע רח"ל ולכן תמיד צריך שתהיה גישה למד"א או למשטרה!!! לכן אסור לנסוע בשוליים כי אתה חוסם את הגישה... **כלל בחיים: אסור לחסום גישה למקרי חירום!!!** על אותו משקל: לכל אחד מאיתנו יש טעויות בחיים... יש כל מיני מחדלים... זה נורמלי... זה קורה במשפחות הכי טובות... אבל בשביל זה צריך גישה למקרי חירום!!! תחשוב שיש לך טעות ובורא עולם בסה"כ רוצה באופן נקודתי להגיד לך ביקורת בונה... יש לו אמצעי גישה?? **איין!!! אין לו גישה אליך!** למה? כי אתה כזה אתרוג שמו... אסור להגיד לך כלום... אסור להטיף לך מוסר... האחרון שאמר לך משהו עשית עליו כזה איקס וטענת שהוא לא מבין את הדור... גם הרב שלך צריך ללכת איתך בכפפות של משי ולהגיד לך רק מה שנעים לך לשמוע...

ותכל'ס... לרשב"ע יש ביקורת בונה ועניינית להעיר לך... האם נתת לו גישה או לא?? אם חסמת את השוליים ולא איפשרת לקב"ה גישה פתוחה אליך... מה זה אומר? שגישה חירום האחרונה שנותרת לקב"ה זה רח"ל הקללות שבפרשת בחוקותי (שאם לא תשמעו לי והלכתם עמי קרי וכו'...) אבל ברגע שאתה מיוזמתך מחליט על דמות רוחנית מסוימת שאתה מאפשר לו להטיף לך מוסר... ואתה מחליט מראש שגם אם הוא יגיד לי דברים שלא ערבים לאזני אני לא סותם, לא את הפה שלו ולא את האזניים שלי... **אדרבה... אני אוהב אותנו!!!** מתוך הכרה שאם הוא לוקח את מושכות הדין למטה, הרי הוא פוטר אותי מדיון של מעלה... כעת אתה יכול להגיד לרשב"ע... זה בסדר... יש לך יתברך גישה אלי!!! יש פה מישהו

שהוא יכול להגיד לי את האמת ואני לא אחסום לו את השוליים (בלע"ז אזוניים)!! נו... זו סגולה?? זה הרבה לפני סגולה! זה פשוט הנקודה!!! ובינינו... מה יקרה אם יהיה מישהו שיתן לך על הראש? הרי אתה לא עשוי מסוכר... מה יקרה אם יהיה מישהו שיחבוב בך קצת?? מה... אתה תנמס מרוב עלבון?? אתה ילד מספיק גדול ויש לך ב"ה מספיק בטחון עצמי לשרוד את החבטות האלו (במידה וכן... אם לא אז באמת לא כדאי) אל תשכח שיש לך גם את הרב שלך שהוא כן אוהב ממך ויש לך את הסביבה התומכת שמקבלים אותך... **אני אתן לך דוגמא בנימה אישית:** לפני שנתיים הוצאתי ספר "וימאן" על ענייני קדושה... הבאתי את הספר הזה ליהודי קדוש וצדיק שידעתי שהוא תקיף... הסברתי לו שזה ספר על קדושה... הוא עיין קצת בספר... ותנחש מה היתה התגובה שלו?? רגע... ומה איתך?? מה עם הקדושה שלך?? ברגע הראשון נאלמתי דום!!! עשיתי לעצמי פרצוף נעלב... ויצאתי ממנו בהרגשה דפוקה וכבר כמעט הבטחתי לעצמי שאני יותר לא דורך אצלו... אבל אח"כ תפסתי את עצמי: רגע... מה יש לך?? כתבת ספר על קדושה! יופי!! מהיום הבחורי ישיבות מסודרים... יש מישהו שמחזק אותם בקדושה... אבל מי יחזק אותי? מי?? מי ינעץ בי עיניים בוערות ויזכיר לי שגם אני צריך להיות קדוש?? אני צריך את התקיפות הזו!! זה בריא ליי! אני צריך מישהו כזה שיסנוט בי ויתן לי על הראש ושאינו אוהב אותנו!!! לדעת שאני צריך את החבטות שלי... (ואת הצומי והמחמאות אני אשאיר לאחרים שינתנו לי...) ושוב אני חוזר ומדגיש: דברים אלו אמורים רק לבן אדם שמרגיש ב"ה יציב! שלא סובל מדימוי עצמי נמוך ולא סובל מחוסר הערכה... ויש לו תמיכה סביבתית יציבה... כשזה כך, אז מה יקרה אם יהיה דמות אחת שתצליף בי קצת... מה יכול לקרות...

ללמוד לאהוב את זה ולהרכין ראש מול התוכחות האלו ולהגיד אדוננו (בר יוחאי)!!! כה לחי... קבלתי... הפנמתי... (להגיד לך שאני כבר אוהב את זה... לא הייתי אומר... אבל אני באמצע לעבוד על זה) **ואני רוצה לגלות לך סוד** שגבר נורמלי מטבעו רוצה את זה!! גבר צמא למישהו שידבר איתו כמו גבר ויגיד לו דברים קשים כגידין... **ובפרט בחורים!!!** זו אחת הטעויות שנשתרשו בזמן האחרון שצריך לעטוף את הבחורים בצמר גפן... זה לא נכון!!! בחור נורמלי יציב בנפשו, לא באמת אוהב שמחבקים ומרעיפים עליו כל היום. אדרבה... **כתיצים ביד גיבור כן בני הנעורים...** לבן הנעורים יש טבע "לשוש אלי קרב..." הוא מחפש מישהו שיאתגר אותו... שידחוף אותו למשימות של "מטיבי לכת" ויתן בו אימון שהוא יעמוד ביעד... בחור צמא למישהו שיזרוק בו מרה ויירה בו חיצים של אימון... נו... אתה יכול יותר ויותר... (כמובן ממקום של אהבה ואימון כנהגתו של ה"בית ישראל" צ"ל בשעתו... ולא ממקום של צניעות ופוגענות ודורסנות כמו להבדיל בצבא... יש ביניהם גבול דק ואכמ"ל...)

זה בדיוק העניין של האהבה שלנו לרשב"י... רשב"י הוא עמוד הגבורה!!! רשב"י הוא תובעני מאוד... ויש לך אפשרות לברוח ממנו... הוא לא רודף אחריו... הוא יושב במערה בחול עם החרובים והוא לא כופה את דעתו... זכותך ללכת לרבי יהודה ולרבי יוסי והם לא יתבעו ממך את העבודה המרירית הזו... אבל לא!!! אנחנו החלטנו כן לנסוע למירון... וכן לתת

מרכין את ראשי לרשב"י ומבקש ממנו: רבי... תגיד לי משהו... תתן לי על הראש... תחזק אותי... תגיד לי שאני יכול יותר... באתי לכאן בשביל שכן תגיד לי את תורתך!!! תגיד את התורה התובענית שלך... ואני רוצה אותה... היא מאירת עיני... אפילו שזה לא נראה ככה... אני רוצה לצאת מפה יותר טוב...

כשאתה נותן לרשב"י את התואר "אדונו בר יוחאי" ונותן לו את שרביט הזהב שיתבע ממך וידרוש ממך שינוי... ברגע שהוא האדון והבוס... אז הוא מקבל כח להמליץ טוב בעדנו... כן... כי ברגע שהוא מקבל את מושכות הדין הוא גם יכול לפטור אותנו מן הדין...

לסיכום: בפתח המאמר נשאלה השאלה: מה פשר גילויי האהבה שאנחנו מבטאים בייחס לרשב"י?? מה העניין בזה??

והתשובה היתה: שרשב"י הוא עמוד הגבורה!! תובענות בלתי מתפשרת ולכן יש פה מקום לעבודה של אהבה!!! אנחנו צריכים להחליט שאנחנו אוהבים את זה והולכים על זה ומועניינים בזה...

אבל כאן חשוב לסגור פינה חשובה: האהבה הזו היא לא היתה חד צדדית... אחרי שהתלמידים כ"כ אהבו והשתוקקו להיכנס תחת כנפיו הבעורות של רשב"י... כאן התחילה מערכת של מים הפנים לפני... והאהבה של רשב"י לתלמידיו היא סוגיה בפני עצמה!! וכאן אנחנו מגיעים ל-מה שכולם יודעים... שרשב"י קיבל מהקב"ה את כל המפתחות של ההשפעה... כן!!! דווקא רשב"י עמוד הגבורה, דווקא לו הקב"ה מסר את כל מפתחות הברכה והישועה... ורשב"י מרעיף את זה על סובביו בשפיכה של אהבה... לא!!! זה לא מתחיל ונגמר בגבורה ודינים...

לא!!! זה רק מתחיל שם!!! זה מתחיל בנכונות לתובענות ולתקיפות... זה מתחיל מנכונות של התלמיד לבא לרב ולקבל על הראש... אבל אחרי שהתלמיד מסר את מושכות הדין לרבי שמעון... כעת רשב"י מקבל את כל מפתחות החסד... והוא יכול לחלק ישועות... בסופו של דבר המון אהבה נשפכה שם... ולכן!!! אנחנו כ"כ לא שמים לב שרשב"י היה עמוד הגבורה... כי אנחנו רק יודעים שהוא פעל ישועות והרעיף ברכות... בטח!! אחרי שהתלמיד מוכן למסור את מפתחות הדין לרב!! או אז הרב מקבל את מפתחות החסד מהקב"ה... מומלץ בחום...

שם 12 שנים, עם בגד אחד, עם חרובים ותמרים ובתוך החול... ואם ככה, אז בבקשה. תפסיק להתפנק ותתחיל לעמול בתורה!!! אתה יכול הרבה הרבה יותר!!!

תאר לעצמך שזה המטח שאתה מקבל מרשב"י... נו... אחרי כזו תקיפות, את מי אתה יותר אוהב?? את רשב"י או את אז נדברו???

אז נדברו חיבק אותך... כי היה מגיע לך!! אבל רשב"י?? לב חכם ישכיל פיהו... אם יש לך לב חכם... ואתה רוצה לא להישאר באותו מקום אלא להמשיך הלאה לעלות ולהתעלות בעבודת ה' כמו שהתעלית עד עכשיו... (ולא להיות כמו איזה חייל משוחרר שיצא מהקפסולה וצלל במיטה) אז לך לרשב"י!! הוא יפעיל אותך... הוא ימלא את אשפתו מחיצי הדירבון שהוא יורה בך ולא מוותר לך... (אז כמובן שאתה צריך את המחמאות... ובשביל זה אנחנו פה, ההורים, האיגוד, המשגיח, הצוות, אבל תן גם למישהו שימשיך לתבוע ממך)

היית צריך להתאוורר... יצאת לטיול... וקווי ה' יחליפו כח... כעת כמובן הולכים למנחה מעריב במירון... למה?? כי... כי אנחנו אוהבים את מירון!! איך אפשר להיות בצפון בלי לקפוץ לרשב"י... אז כמובן... אפשר להשאיר את זה במקום של הרמאות העצמית שאני אוהב את רשב"י... אוהב את האורות של מירון... נו נו... שיהיה... **אבל לא!!! חבל!!** קח את זה למקום הנכון... יצאתי? התאווררתי? נהנית?? אכלתי פיצה למטה?

עכשיו אני הולך לקבל קצת על הראש מרשב"י!!! אני נכנס לציון... ואני רק מנסה לדמייני מי טמון כאן... ואני נתקף בחלחלה... רשב"י עוד רגע יוצא עלי וסונט בי: עוזבים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה?? אבל אני לא בורח!! באתי פה בשביל להטעין את עצמי שוב!!! באתי פה לקבל שאיפות מרוממות... באתי לרשב"י כדי שיתן לי מוסר... ואני באמת אחזור מכאן בכוחות מיוחדים ואקבל על עצמי להתחזק ביותר שאת בעול תורה... **הבנת את המהפך בצורת החשיבה?**

תבין: אפשר לגשת בשתי גישות!!! ששניהם לעניות דעתי גישות מוטעות!!

גישה אחת: לגשת ברמאות עצמית ולהגיד שאני אוהב את ר' שמעון, ותורתו מגן עלינו... בו בזמן שאם רשב"י רק יגיד לי מילה אחת מתורתו... אני אברח ממנו כל עוד נשמתי ביי... **זו גישה אחת!!! הגישה השניה שהיא גם טעות...** זה להגיע בגישה האמיתית והמרירית והנוקבת שכשאני מגיע למירון... רשב"י יוצא ומגרש אותי מהציון הקדוש שלו... וממילא אין טעם להגיע למירון... כי זה סתם ריגוש מוטעה ולא נכון...

אבל אני מציע נוסחה ככה באמצע שאני חושב שזו הגישה הנכונה...

אני לא רמאי!!! אני יודע טוב מאוד שאני רחוק מאוד מרשב"י... אבל בכל זאת אני מאוד מאוד אוהב את רשב"י... כי... כי בסה"כ אני רוצה... אני שואף... אני כל הזמן מייחל וכוסף להתרומם ולעלות ולהתעלות... אז נכון שלא הולך לי... אבל כשאני מגיע לרשב"י פתאום כל הבערה הפנימית הזו מתפרצת מתוך תוכי כמו הר געש... ואני

לתורתו של רשב"י להיות מאירת עינינו!!! אנחנו כן רוצים להתמלא בשאיפות ובחתירה לשלימות... אנחנו כן מועניינים להכריז אדונו בר יוחאי!!! אני רוצה להגיד עכשיו משפט (שיש ליטאים שנוא מתעצבים עלי כשאני אומר את זה): לא חייבים לשבת בכלל!!! לא!!! מי שחושב שכל יהודי חייב להיות "תורתו אומנותו" הוא טועה... ולמה?? כי הרבה עשו כרשב"י ולא עלתה בידם... ההנהגה של רשב"י היא הנהגה ליחידים!!!

נו... אם תורתו של רשב"י היא ליחידים... אז למה "**הרבה**" עולים לציונו של רשב"י?? אם כל "**הרבה**" האלו עשו כרשב"י ולא עלתה בידם... אז שישארו בבית... למה הם הולכים לרשב"י ורוקדים וצועקים "תורתו מגן לנו..." הרי תורתו היא שאסור לצאת לעבוד... אז מה לכם פה ומי לכם??

מה התשובה??!! כן!! נכון!! אני לא אוהב במדרגה של רשב"י... לצערי אני רחוק מזה... רשב"י תובע ללמוד בלי הפסקה (אפילו לא של תפילה) ואני נוהג בהם מנהג דרך ארץ וחורש בשעת חרישה וזורע בשעת זריעה, ולומד רק שמונה שעות בכלל... נכון... אבל אז מה... בשביל זה!!! בדיוק בשביל זה אני בא לרשב"י כדי לקבל על הראש... אני בא לרשב"י בשביל לקבל ממנו חיזוק... בשביל לקבל מושגים בשאיפות ולחזור יותר טוב... בל"ג בעומר אני נותן לרשב"י את הבמה ואת המקרופון ואני נותן לו לנזוף ביי... אז אם אני עמל לפרנסתי... רשב"י נותן לי על הראש: למה אתה לא קובע עיתים לתורה?? מהר לקבל ע"ע ללמוד כל יום שעה ויותר (בעז"ש שנה הבאה רשב"י כבר ינזוף בי על שעתיים ויותר) ואם אני אברך שלומד רק שמונה שעות ביממה... רשב"י זורק בי מרה... מה זה הבטלנות הזו?? בלילה אתה מחפש איזה הכנסה מהצד... ובין הסדרים אתה מחפש לחסוך כסף אז אתה נוסע לשם... תורה מה תהא עליה?? איפה הבטחון שלך? אתה מוכן נפשית לכה שפאכטעל?? אחרי שאתה כבר אברך... ואחרי שאתה כ"כ מתאמץ ומוסר נפש... אחרי הכל להגיע לרשב"י ועוד לקבל על הראש שאני רחוק מאוד מלהיות אברך אמיתי???

אתה מוכן נפשית לכה תורתו מגן לנו היא מאירת עינינו???

אני באמצע לבדוק את עצמי אם אני מסוגל... אבל בינינו... למה לא... מה יקרה אם ניתן לרשב"י לנזוף בנו קצת... זה רק יעשה אותנו יותר טובים... בא... בא ניתן לתורתו שתהיה מאירת עינינו!!! שתתן לנו עוד איזה דחיפה להתקדם עוד קצת... ואז בטח הוא ימליץ טוב בעדנו...

ואז מגיע הבחור הבן עליה שבזמן חורף האחרון הוא הסתגר בישיבה חודשיים ויותר ברציפות... ואדון אז נדברו מאוד התפעל ממנו... וקראתי לכל מי שרק יכול לפנק את הבחור הגיבור הזה (כן... מה שנכון נכון... אני לא הייתי עומד בזה...) אבל תחשוב שאתה- הבחור הזה שאני מעריץ שלך... תחשוב שאתה מגיע לרשב"י... ואתה רק מתחיל לספר לו על השבועות הקשים בקפסולה... **ורשב"י קוטע אותך ושואל:** רגע... הייתם במערה?? היה לכם תאורה ומזגנים?? והיה לך בגדים להחלפה? רגע... ומה אכלתם?? וכמה זמן?? אז זהו, שאני הייתי

"מאי אהני לן רבנן." באמת מאי אהני לן? פרק ראשון, ההמשך בשבוע הבא

כל המשפחה עצבניים עליה... על רבקה... כל המשפחה המורחבת... מה לא עשינו בשביל להניע אותה מהחלטה שלה... כן... כבר לפני כמה שנים, כבר מאז התרעתי שהיא נראית לי לא הולכת בכיוון...

בקיצור: הסיפור הוא כך: המשפחה שלנו ב"ה משפחה מאוד אמידה... לאבא שלנו יש מאה שדות ומאה כרמים ומאה עבדים שעובדים בהם... ותוצאה מהעושר המופלג יש לנו גם הרבה קשרים ענפים... האחות הגדולה שלנו נישאה לאחד ממשפחות הכהנים המיוחסים... ושישאר בינינו... לא לפרסום: אבל אבא שלנו כבר מכין בצד את ה"תרקבא דדיגרי" כי הוא מתכנן בעוד שנתיים לדחוף את זה לינאי מלכא כדי שהגיס שלנו הכהן יתמנה לכהן גדול מיד אחרי יהושע בן גמלא... בקיצור: יש סיכוי רציני שהאחות הגדולה שלנו הולכת להיות אשת הכהן גדול!!! נו... כעת אתה מתחיל לקלוט כמה מדובר?? עכשיו: חוץ מזה יש לנו עוד אח שהתחתן עם אחת מבנותיו של "בית חנין" שכידוע הם אנשי ציבור חזקים בעלי השפעה בחלונות הגבוהים ואף אחד לא מנסה להתחיל איתם (עיי' פסחים נז. אוי לי מבית חנין... אוי לי מלחשתן) וכן הלאה וכן הלאה... בקיצור: המשפחה שלנו זו משפחה מכובדת ועוצמתית... משפחה שיש לה כובד משקל ושולחת זרעות של שליטה בכל פינה!!! כל שידוך אצלנו במשפחה המורחבת זה עוד נדבך שמעבה את מערכת הקשרים המסועפים של הבית אב... **עד שזה הגיעה לרבקה!!!** רבקה הזו... כבר ממתי שהיא נעשתה בת מצווה... כבר אז היה נראה שהיא לא בקטע... צדיקה כזו... מקבלת כל אחד בסבר פנים יפות... היא זו שתמיד תרוץ לפתוח את הדלת לכל הקבצנים הטרדנים... אלה ששום תועלת לא תצא לך מזה שתעזור להם... כבר כשהייתה ילדה כינינו את רבקה וקראנו לה "אמה העבריה" כן... רצינו להוציא אותה מזה... די... תפסיקי להיות כזו יאכנע... כזו צדיקה שמדברת ברכות... קצת עצמאית!!! אבל לא!!! כל הניסיונות לנו להוציא אותה מהייכנות הזו עלו בתוהו! והיא המשיכה בדרכה... תוך כדי שכולנו נדים לה ברחמים... מותירים אותה מאחור... והיא בשלה... ולפני חודשיים לפתע היא הודיעה לאבא שבכוונתה להתחתן עם תלמיד חכם אמיתי!!! אבא הזדעק כולו... אין על מה לדבר... אני באמצע בבירורים על הבן של בית קתרוס... (עיי"ש בפסחים) אחת מהמשפחות החשובות שעדיין לא השתדכנו איתם... אבל רבקה הודיעה לאבא חד משמעית שלא! אני מתחתנת רק עם תנא שיושב ועוסק בתורה יומם ולילה ואוכל חולין בטהרה... כך היא הודיעה בעיניים נוצצות... אל תשאל איזה תסכול במשפחה... אתה רוצה להגר לך לי שהיא הולכת להביא לי פה איזה צדיק כזה שלא יודע צורת מטבע וכל היום יגרוס לנו פה... והוא עוד יטיף לנו מוסר... לא יקום ולא יהיה!!! התחלנו להפעיל עליה לחץ... אבל לפתע רבקה התגלתה בעוצמות שלא היכרנו!!! יותר נכון בעוצמות שאנחנו כן מכירים במשפחה... אבל אצלה זה הגיע מזוית אחרת לגמרי... היא הודיעה נחרצות שאין על מה לדבר! זה הכיוון שלי! ואף אחד לא יזיז אותי מזה! היא דיברה עם אבא בכבוד אבל בנחישות והבהירה לו: מצדי אתה יכול להדיר אותי מנכסך בדיק כמו כלבא שבוע שעדיין מדיר את נכסיו מרחל בתו (שאצלו זה הפוך... בגלל שהוא "לא" עוסק בתורה) אבל אני מתחתנת רק עם תנא קדוש שבחר בתורה וזה כל חייו!!! סוף פסוק!!! יש לציין שלמרבית ההפתעה דווקא אבא שלנו... האיש החזק שכולם רועדים ממנו... דווקא הוא נרתע מהעוצמה של רבקה... ומהר מאוד נכנע לעמדה שלה... הוא גם הורה לנו לא להפריע לה... **והשבוע זה קרה!!!** השבוע היתה פה סעודת אירוסין עם תנא תלמיד חכם ממשפחה מאוד פשוטה... לא כהנים ולא לויים... לא עשירים ולא קשורים לשום חלון או צלחת... וישבנו שם כל המשפחה המורחבת ולא ידענו איך לאכול את זה... מצד אחד היינו מתוסכלים ומצד שני ישבנו וגחכנו על החתן והכלה העדינים האלו... אאון... מאיפה זה נפל עלינו... כואב הלב... רבקה יכלה להתארס עם בחור לעניין... קשוח!! זקוף!! מוצלח!!! לא אחד כזה שיושב לי כעת ואני כבר רואה איך הוא מעשר את הדמאי מתחת השלחן... חבל... טוב... אבל זה מה שיש... בכל משפחה יש את הכבשה השחורה...

והם התחתנו! רבקה דווקא עמדה על כך שאבא לא יתן כלום... זה בסדר... אנחנו מסתפקים במועט... אנחנו נשכור איזה שדה מקנה, נגדל כמה ירקות... ובעלי יושב ויעסוק בתורה... אבל אבא בכל זאת התעקש להחזיק אותם!! בלאו הכי הזוג הזה לא "עולה" הרבה כסף... זוג בני תורה שמסתפקים במועט... כל ההוצאות שלהם זה רק סביב הכלי עצם והאביזרים המיוחדים של אוכלי חולין בטהרה שלפעמים הם צריכים כסאות ומיטות שעשויים מגבס וכלי אבנים ולא מקבלים טומאה... חוץ מזה הם לא צריכים לא בית הקיץ ולא בית החורף ואת מזרקי יין ולא מטות שן... לכן אבא התעקש בכל זאת להחזיק אותם...

והנה!!! שלושה חודשים אחרי החתונה... שליח בית דין דופק בבית של אבא... אבא רק ראה אותו בקוקר והוא כבר התחיל לחמם מנועים... בטח... שליח בית דין כבר מכיר יותר מידי טוב את הבית שלנו... לא פעם ולא פעמיים שבי"ד הזמינו את אבא והוא סירב והם באו לכתוב לו כתב סירוב אז הוא איים עליהם שאם עוד פעם אחת הם מטרידים אותו זה לא יגמר טוב... (כולם יודעים את זה ורועדים ממנו) והנה שליח בית דין שוב דופק!!! מה... הוא לא הבין עניין שלא מתחילים עם המשפחה שלנו?? אבא פותח את הדלת... ולהפתעתו!!!! האב בית דין מחפש את החתן החדש שלכם!! מה מתברר?? שהנשיא של הסנהדרין קטנה של העיירה שלנו עמד על קנקנו של החתן החדש והוא הבין שמדובר פה בכלי מלא וגדוש והוא החליט להסמיך אותו כבר עכשיו כאחד מהסנהדרין!! כזה רך בשנים וכבר אב בחכמה... אבא שמע את זה... ו... ופתאום משהו נסדק אצלו... פעם ראשונה שראינו את האבא הקשוח שלנו מתרגש... דמעה סוררת עמדה לו בזוית העיניים... אבא פלט בהתרגשות- בעלה של רבקה שלנו יושב בסנהדרין של כ"ג!!!

האמת היא שאנחנו לא הבנו מה ההתרגשות של אבא... עדיין רחמנו מאוד על רבקה... על חיי הפשטות... על הקרבת כל החיים למען התורה... עדיין די התביישנו בשידוך הזה... אז כן... אז בעלה יושב בסנהדרין קטנה... אבל אתה יודע איזה ידיים כבולות יש להם... הם יכולים לפסוק משהו... ובמילה אחת לבית בייתוס ולהני בר אליישיב זה מגיע למלכות רומי והם שולחים פה איזה קסדור והוא סוגר להם את הבית דין על מנעול ובריה... ורבקה בשלה!! לא מתווכחת... לא מנתקת קשרים... ממשיכה לשמור על קשר משפחתי חם... אבל ברגע שמתחילים לדבר בזלזול נגד התורה ולומדיה היא פתאום לובשת עוז ומודיעה לנו: אתם משחקים באש!! הוי הזיר בגחלתן... שנשיכתן נשיכת שועל, ועקיצתן עקיצת עקרב, וכל דבריהם כחלי אש... אנחנו צוחקים... מגחכים... והיא מיד מעבירה נושא... והמצב של התלמידי חכמים לא נהיה יותר טוב... מלכות רומי גוזרת עליהם גזירות מבחוח... ובית בייתוס- הצדוקים מערימים עליהם קשיים מבפנים... ובעלה של רבקה כבר ממש נרדף ע"י הצדוקים... אבל רבקה לא נבהלת!!! היא בשלה!! מבטיחה לנו: חכו ותראו... ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואינו... ואז- ועננים ירשו ארץ ויתענגו על רוב שלום... אפילו אבא כבר מטיל ספק ומתחיל להתנער באלגנטיות מרבקה ובעלה הפרושים והצדוקים... זה לא מוסיף לו פופולריות בענף הקשרים מול אנשי השלטון... בשלב מסוים רבקה מבינה לרגישויות של אביה ומחליטה לעקור יחד עם בעלה למקום אחר כדי לא להכתיס לו את המעמד... כולנו שמחים שהיא ובעלה עוזבים את העיר... הם לא עשו לנו כבוד גדול... הם לא הועילו לנו בחיים... בקיצור: מה שנקרא "מאי אהני לן רבנן" אבל ההמשך יבא בשבוע הבא.

מה ההבדל בין ספרא לספרי???

קיי"ל סתם ספרא רבי יהודה!! סתם ספרי רבי שמעון!! מה ההבדל בין ספרא לספרי?? סו"ס הרי אין שני נביאים מתנבאים בסגנון אחד... אז מוכרח להיות שיש הבדל ושינוי בסגנון... אז באמת מה השינוי באמת?? יש הבדל פולט וניכר בין ספרא לספרי:

ספרא כידוע- זה תורת כהנים שזה על חומש ויקרא, ואילו ספרי זה על חומש במדבר דברים... וההבדל הוא כך:

תורת כהנים זה ספר שנצמד לכל מילה בחומש ויקרא!!! הוא לא מדלג על שום פרשה!!! מתחילת פרשת ויקרא ועד סוף פרשת בחוקות... אין כמעט דילוגים... אין פרשה בחומש ויקרא שלא נדרשת בספרא הדק היטב היטב הדק... לעומת זאת בספרי?? בספרי יש כל מיני קרחות... יש מידי פעם דילוגים... סו"ס בחומש במדבר לא הכל זה גופי תורה!!! יש גם את כל מסעי בני ישראל... יש את פרשת מרגלים ועדת קורח ובלק... וביני וביני יש גופי תורה!!! אז לדוגמא בפרשת במדבר כמעט ואין ספרי... כי זה מדבר על מנין בני ישראל ועל פקוד את בני לו... ואילו בפרשת נשא... כשהתורה מתחילה לדבר על שילוח טמאים, וגזל הגר וניזר וסוטה, כאן הספרי מתחיל לדרוש ברוב עוז ותעצומות!!! ואז פתאום יש שוב דילוג... עד הגופי תורה של בהעלותך אם זה פרשת פסח שני וכן הלאה וכן הלאה... בקיצור: הספרי די מזכיר לנו את הסגנון הישיבתי!!! שמסוגלים ללמוד דף אחד בעיון במשך חודש ימים... ואז פתאום מגיעים לשני דפים שמטיסים אותם תוך יום... כ"י... כ"י... כי אין פה רייעד... אין מה לדבר פה בלומד'ם הישיבתי... אבל!!! יש הבדל אחד תהומי בין ספרי ללומד'ם הישיבתי...

ההבדל הוא: שסתם ספרי הוא רבי שמעון!!! ואותו רבי שמעון שבספרי הוא מדלג על כל פרשת המרגלים ועל פרשת קורח כי אין פה רייעד... הוא במילים אחרות רומז לך... נפגש בזוהר... תפתח את הזוה"ק ושם תראה איזה רייעד יש לי שם... רשב"י מפריד פרשיות! יש רייעד של נגלה ויש רייעד של נסתר... אם אתה רואה שרשב"י מדלג על פרשיות שלימות בתורה... אל תחשוב שהוא דילג עליהם... זה פשוט דברי תורה שעניים במקום אחד ועשירים במקום אחר!!! תדע לך... שאם הוא לא מדבר פה מילה אחת... סימן שבזוה"ק מחכה לך שם אריכות מופלגת... וגם בזוה"ק אותו דבר... כמעט כל פסוק שמוזכר בזוה"ק על דרך הנסתר... בהתחלה יש משפט "הא אוקמוה" שהכוונה היא ש-כן... כבר דיברו על זה על דרך הנגלה... יש על זה דיבורים עמוקים... אבל עכשיו אנחנו מדברים בדרך הנסתר...

בקיצור: כלפי מה הדברים אמורים?? צריך לדעת שהתורה גדולה!!! וחשוב לדעת את זה!!! גם אם אנחנו עסוקים עכשיו רק בנגלה... רק ברייעד ישיבתי... ובלימוד הזה שאנחנו לומדים אנחנו לפעמים מדלגים על כל מיני דברים "כי אין על זה רייעד"... אין הכוונה שאין על זה רייעד... הכוונה היא שבסגנון המקצוע תורה הנקודתי שאנחנו כעת עוסקים בו... בייחא לזה אין פה מה לדבר!! כן... גם במסכת יומא אין כמעט חומר הלכתי... לכן מה?? לכן אין מה לדבר פה?? ??? יש ועוד איך!!! על אותו משקל... צריך לדעת שמחכה לנו עוד המון המון תורה ללמוד... לא כמוני שהייתי בטוח בתור בחור שהתורה מסתיימת בטור היחיד שהיכרתי שעוסק במקצוע שנקרא עיון... וגם לא בטור השני שמתעסק רק בהלכה... וגם לא בטור השלישי שמתעסק במוסר או בחסידות... יש תורה גדולה וארוכה... ואשר על כן אין זמן לחלום... להדרו!!! מה שאתה עושה עכשיו תעשה טוב... כי לא יהיה לך זמן אחר...

פרשת אמור

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת יט' אייר התשפ"א

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:03	19:55	20:47
19:01	19:53	20:44
19:04	19:55	20:47
19:02	19:53	20:44

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ"י 050-4194600

לחצר ביתו של הצדיק **סלמאן מוצפי** זצ"ל בירושלים היו שתי פתחים, כל פתח מרחוב שבצד ביתו, והיו תושבי שני הרחובות משתמשים בהצדו למעבר מרחוב לרחוב לשם קיצור דרך.

יום אחד נסללו מדרכות בשני הרחובות שבצידי ביתו, נתבקש רבי סלמאן מהעירייה לשלם עבור שתי המדרכות, או שיסתום את אחד הפתחים כפי שעשו תושבים רבים, ואז יהיה פטור מסלילת המדרכה באותו רחוב. סירב רבי סלמאן לסתום את אחד הפתחים **ושילם עבור שתי הרחובות**, זאת כדי שלא לצער את הרבים שנהגו והתרגלו לעבור בהצדו.

על מידת התאוה והכבוד נאמר "עלו שמים ירדו תהומות" - **שעוסק בתורה ובמצוות שיכבדו אותו ויעלה לשמים ואח"כ ירד במצולות התאוה ובארות חומרי היצר.**

הרב יהודה פטילון זצ"ל היה למעשה בעל עיניים צופיות עד כי העומדים סביבו היו נדהמים כי בדור זה נמצא איש קדוש כזה, הרואה למרחקים עצומים.

ועל אף שהיה פעמים מביט ביד כל זאת עשה כדי **להסתיר ראייתו**, וכפי שמעיד מקרובו רבי **ישראל גורמן** הי"ו: פעם בילדותי ביקשתיו שיביט לי ביד, ויאמר לי מה רואה והרב פטילון השבני בפשטות: אין אנו צריכים את היד **אנו רואים** הכל ואם בכל זאת תרצה אז נסתכל...

חסיד אמור לחברו:
הרבי שלנו מספיק גדול ואין צורך לעשות אותו יותר מאשר הנהו באמת.

תלות יתרו משבשת כל לחלוחית של הערכה עצמית.

שמחה אמיתית
יש הנהנים מכל מיני כלים מפוארים או דירות יוקרה וכדומה, אך אליבא דאמת, **שמחתם היא רגעית** ותלויה בדבר, אומנם שמחתו של רבי **יוחנן ג'וינאן** זצ"ל הייתה שמחה אמיתית, שמחה שלמה בעבודת בוראו.

הוא אהב את הפרישות והפשטות, אהב כל דבר אשר הזכיר לו את חיי אבותינו ודרכיהם של צדיקים, ולכן אין זה פלא שעל אף עניותו הגדולה וביתו הפשוט, היה **מלא שמחה וחיות**, והשרה משמחתו אף על אחרים...

רשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

רבים הם האנשים הרוצים **לעשות תשובה**. פחות מהם עושים זאת. פחות מהם **נשארים** בכך.

גדול היה כוחו של הרב **בן ציון אבא שאול** זצ"ל גם בתורת הקבלה. הוא ינק יסודות חכמה זו מגדולי המקובלים בדור שלפניו, רבי **אפרים הכהן**, רבי **בן ציון חזן**, רבי **יהושע שרעבי**, רבי **ששון מזרחי-מח"ס** "באתי לגני", רבי **סלמן מוצפי** ורבי **אברהם ברזאני**, זכר צדיקים וקדושים לברכה.

כל הנהגותיו היו מיוסדות על פי כוונות האר"י והרש"ש, אך **נוהר להסתרים**. גם ספרי הקבלה שהחזיק בביתו היו מוצנעים.

נקודת פתיחה
הנה, אחרי 40 שנה של לחימה עיקשת הם הצליחו סוף-סוף להקים מדינה משלהם. המדינה האפריקנית החדשה עשתה זה עתה את צעדיה הראשונים, והכול בזכות המנהיג הכריזמטי שלה! שמו נישא בפי כול בהערצה, 'אחי ורעי', אנו אומה גאה, אנחנו לא מתכווננים לבקש עזרה מאף אחד! ואכן, תוך זמן קצר הוזמן הנשיא לטקס פתיחת **האוניברסיטה הראשונה** במדינה. בשם 'הגאוה הלאומית' הוחלט שכל המדענים יהיו בני המדינה. לכל מקצוע נבחר האיש בעל הידע הנרחב ביותר באותו תחום. וכך, האחד הוסמך להיות מתמטיקאי בעוד ששידע שלו בחשבון הסתכם בלימודי כיתה ד', ואילו חברו נלקח היישר מהמוסך להיות פיזיקאי, שהרי הוא מבין במכונאות הל איסור מוחלט על הסטודנטים לקבל מידע כלשהו ממקור מדעי אחר, שהרי למדינה יש **גאוה לאומית**. הם הבחינו שבני עמם ללא יוצא מן הכלל רזים מאוד, ולעומת זאת בעולם הגדול חיים אנשים שמנים לצד אנשים רזים.

התעלומה הביולוגית הזו עוררה את סקרנותם, והם החליטו להשקיע בה את מירב מאמציהם. צוות של 'מדענים' שיצא אל רחבי העולם הגדול השקיע למעלה מ-10 מיליון דולר ולמעלה משנתיים של מעקב צמוד. ראש צוות החוקרים הוזמן אל דוכן הנואמים, 'ישנה בידינו מסקנה חד משמעית לתעלומת 'השמן והרזה' בעולם המערבי.

אחרי מעקב ממושך הצלחנו להבחין בעובדה שכל בני האדם הרזים נוהגים לרכוש מוצרים בהם המרכיב העיקרי הוא סוכר. לעומתם, בני האדם השמנים רוכשים מוצרים המכילים תחליפי סוכר למיניהם כגון סוכריות וכדומה! המרצה הביט בהרגשת השיבות בפני השומעים וסיים: 'לפיכך מסקנתנו היא ברורה וחד משמעית: הכול טמון במזון! אם כל הרזים אוכלים סוכר וכל השמנים אוכלים סוכריות, **המסקנה המדעית** היא שסוכר הוא מזון מרזה, וסוכריות הוא מזון משמין!' מחיאות הכפיים הסוערות הוכיחו שכל ההשקעה הגדולה הייתה משתלמת...

גם אם נראה לנו במבט ראשון שהסיפור מצחיק, מסתבר שגם אנו. בני 'התרבות המפותחת' יכולים לטעות. גם גדולי המדענים בעולם יכולים לטעות במסקנותיהם. ולמעשה אין כמעט תיאוריה מדעית שלא התבררה לאחר מכן כלוקה בטעות. די לנו אנו נראה כיצד יכול אדם שפוי להביט בבריאה המשוכללת ביותר בעולם. הלא היא גוף האדם. ובמקום לראות בכל אבר ואבר את **טבעית אצבעו של בורא העולם**.

הוא מחליט שהוא בסך הכול מוטיב של קוף... על מנת להניע להבנה האמיתית שי צורך ללמוד ממי שבאמת יודע מה עומד מאחורי **מאחורי העולם הזה** - בורא העולם. שאת כל סודות העולם כתב **במסמך הקדוש בעולם** - הלא היא תורתנו הקדושה. (העורך)

ישנה מצווה להדמות לה

זוהי השאיפה הפנימית האמתית של כולנו.

אע"פ שלפעמים הצדיק מט לפני הרשע

אבל הוא לפי ששעה ולא לעולם כמו שנאמר (משלי כ"ד, ט"ז) "שבע יפול צדיק וקם" **אבל הרשעים** אם התחילו ליפול לא ישכנו עוד בארץ ולא יוסיפו לקום צדיק לעולם בל ימוט ורשעים לא ישכנו ארץ

העבירות שעשה

בעולם הזה הם **מייסרים אותו** בעולם הבא ואף מעט מצוות שיש לו מתרחקים ממנו, כי המצוות לא ייראו לאדם אלא **בכלות עונותיו**, וכל זמן שיש עליו עוד עבירות אזי המצוות אינן באות לו.

כורדי

הולכים בגונגל פתאום הם רואים נמר המרוקאי לוקח אבן זורק על הנמר,

הנמר השתגע והתחיל לרדוף אחריהם הכורדי והמרוקאי התחילו לרוץ הם רצים רצים פתאום המרוקאי עולה על העץ והכורדי נישאר למטה, המרוקאי שואל את הכורדי למה אתה לא עולה אז הכורדי אומר לו

למה **מה אני זרקתי את האבן...**

התכס

ירא את ה' וסר מלעשות עבירה, וכסיל שעובר עבירה בוטח בה' שימחל כמו שנאמר: **"אל תבטחו באלוף"**,

ואמרו: אל תבטחו בהקב"ה שימחל.

הוזמן הרה"ק רבי שמעלקא מליש

זיע"א לעלות על כסא הרבנות בעיר באלקן. בני העיר הכינו עבורו קבלת פנים מפוארת, והתכונה הייתה רבה. אל רבי שעלקא החליט להתחכם ולברוח מפני הכבוד. הוא הגיע אל העיר יום אחד לפני הזמן, ונכנס בהחבא לאכסניא דלה בקצה העיר. השבת הגיעה, והרבי עלה לבימה לדרוש לפני קהל. ראה אותו בעל האכסניא **והודיע כולו**. הבין שפגע בכבודו של רב קדוש. בסיום הדרשה נגש לפני הרבי והתחנן לפניו: "רבי, יסלה לי, לא ידעתי מי הוא, חשבתי כי הוא סתם יהודי..." ענה לו רבי שמעלקא: "האם כך הם פני הדברים? חשבתי כי ידעת מי אני, ולכן ביזת אותי, כי אני רק אדם שפל... אבל אם חשת שאני **סתם יהודי**, מדוע לא כבדת אותי? הרי "סתם" יהודי חייבים לכבד מאוד מאוד..."

לכל יהודי יש ערך וחשיבות עצומה, שהרי בצלם אלוקים נברא. כמה עלינו לכבד, להעריך, להימנע ח"ו מכל פגיעה וזלזול. לדעת ש"סתם" יהודי – **תואר כבוד הוא**, ומאד חשוב ונכבד לפני הקב"ה

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

"ויאמר ה' אל-משה **אמר אל-הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם**.. (ויקרא כא, א). **"אמר ואמרת-להזוהר גדולים על הקטנים" (יבמות קיד ע"א).**

הקטנים הם פרי חיקוי הגדולים, וכמעשה האב כך מעשה בניו אחריו, **מעשה אבות סימן לבנים** (בראשית רבה מ, ו). וזהו שכתוב בתהילים (קטו, ח) **כמוהם יהיו עשייהם**, כמעשה האבות ("כמוהם"), ימישבו לעשות הבנים ("יהיו עשייהם"), והוא שאומרים אנו בכל יום בברכות התורה **ונתתה אנהגה ונאציאנו** – כפי שאנו נתנהג כך יתנהגו גם בנינו וילמדו ממעשינו.

לפעמים, בא הבן לאביו ומספר לשון הרע על ילד פלוני, והאב גוער בבנו ומסביר לו שאסור לומר זאת כיון שאין בכך תועלת, **לא תלך רכיל פעמיך** (ויקרא יט, טז).

משיב הבן ואומר: "אבל אבא, בשבת האחרונה סיפרת על פלוני שעשה כך וכך, חשבתי שזה מותר, למדתי ממך".

הבן איש חי מספר על אבא שציעפה מבנו לגדול להיות תלמיד חכם, לימים כשחזר הבן מלימודיו התיישב לאכול לחם ולא נטל ידיו תחילה, ואף אביו נכנס באותה העת כשהוא עייף מעבודתו ובלא שימת לב שהבן נמנע לידו התיישב על השולחן ואכל מהמטעמים שהכינה אשתו ללא נטילת ידיים וברכה. לפתע הבחין האב בבנו שיושב לידו ושאלו אם נטל את ידיו, כשענה הבן בשלילה התרגז האב והביא סרגל מברזל על מנת להכותו, **החזיר הבן את ידיו אחורה והאב במקום לפגוע ביד בנו הכה בידיו שלו עצמו**. האמא שנכחה במטבח כל אותה העת פריעה בעחוק גדול ואמרה לבעלה: "בעלי היקר, מה אתה רוצה מילדנו החמוד, קשוט עצמך ואח"כ קשוט אחרים (ב"מ קז ע"ב), אם אתה בעצמך לא נטלת ידיים למה שהוא יטול?"

זהו שמורה לנו התורה "אמור ואמרת"-להזוהר גדולים על הקטנים, אם רוצה האב שבניו יהיו מאירים ומזהירים במידות ישרות בדרך ארץ, בתורה ובמצוות, ראשית עליו להיזהר בעצמו, כיון שהדוגמא האישית שווה יותר מכמה ספרי לימוד ומוסר, הבן קולט את פעולותיו ודרכיו של אביו ומעתיקם לחייו שלו עצמו.

יהי רצון שנוכח ליישר דרכנו ולתקן את מידותינו ונזכה לראות את כל בנינו ירע ב"ך ה' (ישעיה סא, ט), ונראה בקרוב בנחמת ציון ברחמים, אמן.

המאבק לערות הוא מאבק החיים.

האריה והארנבת אריה תפס ארנבת, וכבר עמד לטרוף אותה. לפתע עבר לידו צבי מגודל. מיד שמט האריה את הארנבת מפיו והתחיל לרדוף אחרי הטרף הגדול יותר. אחרי מרדף ארוך ומגיע, **נמלט הצבי על נפשו**, והאריה, עיף, רעב ומתנשף, רצה להסתפק בארנבת הקטנה, אבל זו ברחה מזמן...

בשעה שהאדם הולך ללמוד או להתפלל, יזדמן לפניו ריוח היותר קטן, ובכל זאת מניח הוא חיי עולם ו**מתעסק בחיי שעה**, אף שיוכל להרויח מזה רק פרוטה אחת, הרי מראה הוא בעליל, ומעשיו מוכיחים עליו, שהתורה והמצוות גם שווים כזה פעוט לא ישוו בעיניו, ואשר על כן בהגיע עת פקודה בבוואו על שכרו – בעוה"ב, יקבל הוא רק כפי השער הזה **שקצב הוא בעצמו לעצמו**, בלתי איש זולתו! והדברים הללו נוקבים ויורדים הדרי בטן.

עשה טוב ממה שאתה יודע מהתורה הקדושה,

ואל תאמין לדברי החברה והרחוב.

לבי דוד שלמה ברבי

אביגדור אייבשיץ זצ"ל מגדולי רבני חסידות - נפטר 1810, רבה של סורוקה אשר בבסרביה, היה גדול בתורת הנגלה וחיבר ספרי **הלכה חשובים**, שזכו להערכת גדולי הדור. היה גם דרשן מופלא וכתב את דבריו בצורה נאה ומסודרת. בחסידות היה תלמידו של רבי **זאב וואלך** מטשאראנאוסטראה, מתלמידי המגיד **ממזריטש**.

להצלת זרפואת הדסה צביה בת אביגיל

זיווג והצלה פאל ארז בן הדסה צביה זיווג הגון אבישלוס בן אורה

בעיני ראיתי – מספר רבי יהושע נעמי הי"ו – כיצד הגיע עשיר

מופלג ומגיש לרבי **אברום פיש** זצ"ל חבילה גדולה של שטרות הסגורים בגומיה, היו שם אלפי דולרים, הלה מגיש זאת אל הרב בשמחה, תוך כדי שהחינו אומר: "רבי אברום, חמש עשרה שנה היינו ללא ילדים, ברכת אותנו ונפקדנו בילדים.

הא לך מעות **לפעולותיך הגדולות**. רבי אברום לא התרגש ופנה אליו ואמר: האם הינך שומר שבת? משהשיב הלה בשלילה, זעק לעברו רבי אברום, **קח את כספך בחוזה**. הלה אשר מעולם לא ראה אדם המסרב לקחת אלפי דולרים במתנה, היה המום מכך, הוא ניסה להפציר ולהתחנן, אך הרב עמד על שלו: "אדוני, קח את הכסף מכאן, כסף של חילול שבת? חס ושלוש לגעת בו".

מפקח ממשרד החינוך הגיע

לבדיקה בבית הספר. הוא נכנס לאחת הכיתות, והכיתה הייתה מבולגנת, מלאה בתלמידים שובבים שעשו רעש, ושום דבר לא היה בשליטה. המפקח החליט להוציא החוצה אחד מהם, ובהר את התלמיד הכי גבוה מכולם שבמקרה לא הפסיק לפטפט. אחרי 15 דקות ניגש תלמיד מהוסס ושאל בפחד את המפקח: "אמממ... אפשר בבקשה לקבל בחורה את המורה שלנו?"

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת רחב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו,

יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזריה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, ניגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבז, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה אליעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יוסף אברגיל, הרב יהודה יאיר, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה זכאי, רחל רחל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייא **מן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

כרך חדש בסדרה המשובחת אשר תשדרג לכם את שולחן השבת

אוצר רעיונות סיפורים ועצות
ממעניי פרשת השבוע
מתוך שיעוריו של
הרב אשר קובלסקי
שליט"א

מוטיבנאה

חדש!
כרך ג'

להשיג בחנויות הספרים המובחרות | או בטל': 055-677-8160

גם המוצר שלך צריך לקבל
את המראה והרושם המושלם

שירות מיוחד

חוברות הידוק בגימור מרובע

רוצים להדפיס חוברת עם נראות טובה
בתקציב שלא יקרע לכם ת'כיס?

גרפומט ידפיסו לכם חוברות עם הידוק
עם גימור מרובע עד 200 עמודים!

